



08.06.2015

Kokousaika 08.06.2015 16:00 - 16:23

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Rauhamäki, Tatu kaupunginhallituksen puheenjohtaja  
Pajamäki, Osku 1. varapuheenjohtaja  
Kari, Emma 2. varapuheenjohtaja  
Honkasalo, Veronika  
Karhuvaara, Arja  
Kivekäs, Otso  
Modig, Silvia  
Männistö, Lasse  
Oskala, Hannu  
Peltokorpi, Terhi  
Rantala, Marcus  
Rissanen, Laura  
Torsti, Pilvi  
Vainikka, Mirka  
Huru, Nina varajäsen

Muut

Puoskari, Mari kaupunginvaltuuston puheenjohtaja  
Bogomoloff, Harry kaupunginvaltuuston 1.  
varapuheenjohtaja  
Paavolainen, Sara kaupunginvaltuuston 2.  
varapuheenjohtaja  
Sauri, Pekka apulaiskaupunginjohtaja  
Räty, Laura apulaiskaupunginjohtaja  
Sinnemäki, Anni apulaiskaupunginjohtaja  
Saxholm, Tuula vs. kansliapäällikkö  
poissa: 613 §  
Malinen, Matti vs. rahoitusjohtaja  
Pohjaniemi, Marju henkilöstöjohtaja  
Summanen, Juha hallintojohtaja  
Sarvilinna, Sami kaupunginlakimies  
Kari, Tapio viestintäpäällikkö  
Peltonen, Antti hallintopäällikkö  
poistui 16:16, poissa: 619 - 626 §:t  
Andersson, Victor kaupunginsihteer



08.06.2015

---

	Erroll, Katri	hallintoasiantuntija
	Härmälä, Timo	kaupunginsihteeri
	Nyfors, Maria	kaupunginsihteeri
	Rautanen, Marja-Liisa	kaupunginsihteeri
	Sippola-Alho, Tanja	kaupunginsihteeri
	Thodén, Annikki	vs. kaupunginsihteeri
	Vallittu, Anja	kaupunginsihteeri
	Lindén, Timo	vs. apulaiskaupunginsihteeri
	Menna, Lauri	hallintoasiantuntija
Puheenjohtaja		
	Tatu Rauhamäki	kaupunginhallituksen puheenjohtaja 601 - 626 §:t
Esittelijät		
	Pekka Sauri	apulaiskaupunginjohtaja 601 - 604 ja 609 - 618 §:t
	Anni Sinnemäki	apulaiskaupunginjohtaja 605 - 608 ja 624 - 626 §:t
	Laura Rätty	apulaiskaupunginjohtaja 619 - 623 §:t
Pöytäkirjanpitäjä		
	Lauri Menna	hallintoasiantuntija 601 - 626 §:t



08.06.2015

---

§	Asia	
601	Kj/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
602	Kj/2	Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano
603	Kj/1	V 17.6.2015, Opetuslautakunnan jäsenen sekä sen ruotsinkielisen jaoston jäsenen ja puheenjohtajan valinta
604	Kj/2	V 17.6.2015, Osoitteessa Sörnäisten rantatie 27 A sijaitsevan Taloushallintopalvelu-liikelaitoksen käytössä olevan toimitilan vuokrasopimuksen uusiminen
605	Kaj/1	V 17.6.2015, Pissararadan asemakaavan muuttaminen (nro 12290)
606	Kaj/2	V 17.6.2015, Tapaninkylän, Tapaninvainion, Tapanilan (39.ko) kortteleiden 39118, 39120, 39129, 30131, 30132 ja 30148 eräiden tonttien sekä katu- ja puistoalueiden asemakaavan muuttaminen (nro 12314, Vanhan Tapanilantien eteläpuolen alue)
607	Kaj/3	V 17.6.2015, Vuokrauserusteet Jätkäsaaren asuinkerrostaloteille (Länsisatama, Jätkäsaari, tontit 20071/1-2)
608	Kaj/4	V 17.6.2015, Vuokrauserusteet ja osto-oikeuden sisällyttäminen asuntotontin vuokrasopimukseen (Kaarela, Honkasuo, tontti 33366/1)
609	Kj/3	Kaupunginhallituksen 3.8.2015 kokouksen peruminen
610	Kj/4	Oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen konsernijaoston päätöksistä 13.4.2015 § 63, § 65 ja § 66
611	Kj/5	Kaasunjakeluverkoston ylläpitämistä koskevan sopimuksen tekeminen Helsingin Kaupunkikaasu Oy:n kanssa
612	Kj/6	Määrärahan myöntäminen rakennusvirastolle projektialueiden puistojen rakentamista varten
613	Kj/7	Eräiden hankkeiden rahoitus innovaatorahaston varoilla vuonna 2015
614	Kj/8	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
615	Kj/9	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
616	Ryj/1	Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Lassila & Tikanoja Oyj:n hakemuksesta Viikin siirtokuorma-aseman ympäristölupamääräysten tarkistamisesta
617	Ryj/2	Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle hakemuksesta maa- ja



08.06.2015

---

		kiviaineksen välivarastointiin ja käsittelyyn Kuninkaantammen kentällä
618	Ryj/3	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
619	Stj/1	Selvitys sosiaaliasiamiesten toiminnasta vuodelta 2014
620	Stj/2	Valtuutettu René Hurstin toivomusponsi sosiaaliasiamiesten lukumäärästä
621	Stj/3	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
622	Sj/1	Helsingin kaupungin tietokeskuksen tutkimuspäällikön virkaan ottaminen
623	Sj/2	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
624	Kaj/1	Yleisten rakennusten tontin varaaminen Espoosta yksityistä päiväkotihanketta varten (Espoo, Laajalahti, tontti 1637/1)
625	Kaj/2	Lausunto Östersundom-toimikunnalle Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta
626	Kaj/3	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen



08.06.2015

Kj/1

## § 601

### Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet Kivekkään ja Peltokorven sekä varatarkastajiksi jäsenet Rissasen ja Oskalan.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano



08.06.2015

Kj/2

## § 602

### Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano



08.06.2015

Kj/1

## § 603

### V 17.6.2015, Opetuslautakunnan jäsenen sekä sen ruotsinkielisen jaoston jäsenen ja puheenjohtajan valinta

HEL 2014-000587 T 00 00 02

## Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. myöntää Johan Ekmanille vapautuksen opetuslautakunnan jäsenen sekä sen ruotsinkielisen jaoston jäsenen ja puheenjohtajan luottamustoimista
2. valita \_\_\_\_\_ uudeksi jäseneksi opetuslautakunnan sekä uudeksi jäseneksi ja puheenjohtajaksi opetuslautakunnan ruotsinkieliseen jaostoon 2017 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto toteaa, että uuden jäsenen henkilökohtainen varajäsen opetuslautakunnassa ja sen ruotsinkielisessä jaostossa on Tove Örsted.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012  
lauri.menna(a)hel.fi

## Liitteet

1 Johan Ekmanin eronpyyntö

## Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

## Otteet

**Ote**  
Päätöksessä mainitut

**Otteen liitteet**  
Kunnallisvalitus, valtuusto

## Päätösehdotus

Postiosoite  
PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite  
Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin  
+358 9 310 1641  
Faksi  
+358 9 655 783

Y-tunnus  
0201256-6

Tilinro  
FI0680001200062637  
Alvno  
FI02012566



08.06.2015

Kj/1

Päätös on ehdotuksen mukainen.

## Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi Johan Ekmanin 16.1.2013 (§ 5) jäseneksi opetuslautakuntaan sekä 30.1.2013 (15 §) jäseneksi ja puheenjohtajaksi opetuslautakunnan ruotsinkieliseen jaostoon vuoden 2016 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Johan Ekman (RKP) pyytää 21.5.2015 vapautusta opetuslautakunnan jäsenen sekä sen ruotsinkielisen jaoston jäsenen ja puheenjohtajan luottamustoimista.

Kunnan luottamustoimeen on vaalikelpoinen henkilö, jonka kotikunta kyseinen kunta on. Luottamushenkilön menettäessä vaalikelpoisuutensa on luottamushenkilön valinneen toimielimen todettava luottamustoimi päättyneeksi. Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö.

Opetustoimen johtosäännön (27.8.2014, 2 §) mukaan opetuslautakunnan ruotsinkieliseen jaostoon kuuluvat lautakunnan ruotsinkieliset jäsenet, joiden lisäksi jaostoon valitaan seitsemän lisäjäsentä ja jokaiselle lisäjäsenelle henkilökohtainen varajäsen. Lisäjäsenet ovat ruotsinkielisestä kieliryhmästä. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 36 §:ssä (365/1995) määrätyn mukaisesti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012  
lauri.menna(a)hel.fi

## Liitteet

1 Johan Ekmanin eronpyyntö

## Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

## Otteet

### Ote

Päätöksessä mainitut

### Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

## Tiedoksi

Postiosoite  
PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite  
Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin  
+358 9 310 1641  
Faksi  
+358 9 655 783

Y-tunnus  
0201256-6

Tilinro  
FI0680001200062637  
Alvno  
FI02012566





08.06.2015

Kj/1

---

Kaupunginkanslia  
Opetuslautakunta  
Taloushallintopalvelut -liikelaitos

---

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



08.06.2015

Kj/2

**§ 604**

**V 17.6.2015, Osoitteessa Sörnäisten rantatie 27 A sijaitsevan  
Taloushallintopalvelu-liikelaitoksen käytössä olevan toimitilan  
vuokrasopimuksen uusiminen**

HEL 2015-005576 T 10 01 04

**Päätös**

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää oikeuttaa Taloushallintopalvelu -  
liikelaitoksen tekemään uuden liitteenä 1 olevan vuokrasopimuksen,  
joka koskee Sörnäisten rantatie 27 A:ssa sijaitsevia yhteensä 8 222 m<sup>2</sup>  
suuruisia GNBFIN Vilhonvuori Oy:ltä Taloushallintopalvelu-  
liikelaitokselle vuokrattuja toimitiloja ja että toimitusjohtaja oikeutetaan  
allekirjoittamaan uusi sopimus.

Vuokrasopimus on toistaiseksi voimassaoleva 1.7.2015 lukien  
(lukuunottamatta 6. kerroksen tilaa, yhteensä noin 1364 m<sup>2</sup>, jonka  
vuokrasopimus päättyy 31.12.2015) kahdentoista (12) kuukauden  
irtisanomisajalla, kuitenkin niin, että ensimmäinen molemminpuolinen  
irtisanomispäivä on (9) vuoden kuluttua vuokrasopimuksen  
alkamisesta. Vuokrasopimus voi aikaisintaan päättyä kymmenen (10)  
vuoden kuluttua vuokrasopimuksen alkamisesta.

Tilavuokrat (alv 0%) ovat 1.7.2015 alkaen:

- pääomavuokra 1.-5. ja 7. kerrokset: 13,43 euroa/m<sup>2</sup>/kk, 6.  
kerros 13,97 euroa/m<sup>2</sup>/kk, auditorio 18,03 euroa/m<sup>2</sup>/kk,  
yhteensä 112 740 euroa/kk ja 1.1.2016 alkaen (ilman 6.  
kerroksen tiloja) yhteensä 93 685 euroa/kk eli yhteensä  
1 124 224 euroa/vuosi sekä
- ylläpitovuokra 3,35 euroa/m<sup>2</sup>/kk, yhteensä 27 544 euroa/kk ja  
1.1.2016 alkaen (ilman 6. kerroksen tiloja) yhteensä 22 974  
euroa/kk eli yhteensä 275 692 euroa/vuosi

Koko vuokrasopimuksen ajalta vuokravastuu on 14 140 904 euroa.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276  
juha.viljakainen(a)hel.fi



08.06.2015

Kj/2

## Liitteet

1 Vuokrasopimus Sörnäisten rantatie 27 A

## Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

## Otteet

**Ote**  
Vuokranantaja

**Otteen liitteet**  
Kunnallisvalitus, valtuusto

## Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

## Esittelijän perustelut

Taloushallintopalvelu-liikelaitos on vuokrannut GNBFIN Vilhonvuori Oy:ltä osoitteessa Sörnäisten rantatie 27 A:ssa sijaitsevat toimitilat kaupunginvaltuuston 10.12.2008, § 293 päätöksen ja auditorion kaupunginjohtajan 22.6.2011 § 61 päätöksen mukaisesti. Toistaiseksi voimassa olevien toimitilojen ja auditorion vuokrasopimusten aikaisin mahdollinen päättymisajankohta 31.10.2017.

Taloushallintopalvelun nykyiset toimitilat kattavat kerrokset 1-7, joiden yhteenlaskettu pääomavuokra on 116 398 euroa/kk ja ylläpitovuokra 27 487 euroa/kk eli yhteensä 143 885 euroa/kk. Vuosivuokra on 1 726 618 euroa.

Kohteen tilat jakautuvat seuraavasti:

- 1. kerroksen valvomo-, asiakaspalvelu-, postitus-, toimistotarvikevarasto- ja aulatilat, yhteensä noin 500 m<sup>2</sup>
- 1. kerroksen auditorion ja aulatilat, yhteensä noin 300 m<sup>2</sup>
- 2. kerroksen sisältää arkisto-, ATK-luokka, kuntoilu-, toimisto- ja aulatilat, yhteensä noin 1021 m<sup>2</sup>
- 2. kerroksen auditoriotilat, yhteensä noin 44 m<sup>2</sup>
- 3.-5. kerroksen toimistotilat, noin 1364 m<sup>2</sup> per kerros, yhteensä noin 4092 m<sup>2</sup>
- 6. kerroksen toimistotilat, noin 1364 m<sup>2</sup>, 31.12.2015 asti
- 7. kerroksen toimisto- ja oheistiloja, yhteensä noin 901 m<sup>2</sup>

Edellä mainittujen toimitilojen yhteispinta-ala on noin 8 222 m<sup>2</sup>.

Uusi vuokrasopimus on toistaiseksi voimassaoleva 1.7.2015 lukien (lukuunottamatta 6. kerroksen tilaa, yhteensä noin 1 364 m<sup>2</sup>, jonka vuokrasopimus päättyy 31.12.2015) kahdentoista (12) kuukauden



irtisanomisajalla, kuitenkin niin, että ensimmäinen molemminpuolinen irtisanomispäivä on (9) vuoden kuluttua vuokrasopimuksen alkamisesta. Vuokrasopimus voi aikaisintaan päättyä kymmenen (10) vuoden kuluttua vuokrasopimuksen alkamisesta.

Tilavuokrat ajalla 1.7.- 31.12.2015:

- pääomavuokra 1.-5. ja 7. kerrokset: 13,43 euroa/m<sup>2</sup>/kk, 6. kerros 13,97 euroa/m<sup>2</sup>/kk, auditorio 18,03 euroa/m<sup>2</sup>/kk, yhteensä 112 740,42 euroa/kk, yhteensä 676 442,52 euroa/ 6 kk (alv 0%)
- ylläpitovuokra 3,35 euroa/m<sup>2</sup>/kk, yhteensä 27 543,70 euroa/kk, yhteensä 165 262,20 euroa/6 kk (alv 0%)

Tilavuokrat 1.1.2016 lukien:

- pääomavuokra 1.-5. ja 7. kerrokset: 13,43 euroa/m<sup>2</sup>/kk, auditorio 18,03 euroa/m<sup>2</sup>/kk, yhteensä 93 685,34 euroa/kk, yhteensä 1 124 224,08 euroa/vuosi (alv 0%)
- ylläpitovuokra 3,35 euroa/m<sup>2</sup>/kk, yhteensä 22 974,30 euroa/kk, yhteensä 275 691,60 euroa/vuosi (alv 0%)

Koko vuokrasopimuksen ajalta vuokravastuu on 14 140 904 euroa.

Taloushallintopalvelu-liikelaitoksen johtokunta esittää, että Taloushallintopalvelu-liikelaitokselle vuokrataan toimitilat GNBFIN Vilhonvuori Oy:ltä liitteenä 1 olevan sopimuksen mukaisesti ja että toimitusjohtaja oikeutetaan allekirjoittamaan sopimus.

Luopuminen kuudennen kerroksen toimitiloista 1.1.2016 lukien tuo säästöä voimassaolevan sopimuksen mukaisesti 23 600 euroa/kk ja vuosivuokraan 283 500 euroa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276  
juha.viljakainen(a)hel.fi

**Liitteet**

1 Vuokrasopimus Sörnäisten rantatie 27 A

**Muutoksenhaku**

Kunnallisvalitus, valtuusto

**Otteet**

Postiosoite  
PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite  
Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin  
+358 9 310 1641  
Faksi  
+358 9 655 783

Y-tunnus  
0201256-6

Tilinro  
FI0680001200062637  
Alvno  
FI02012566



08.06.2015

Kj/2

**Ote**  
Vuokranantaja

**Otteen liitteet**  
Kunnallisvalitus, valtuusto

## Tiedoksi

Taloushallintopalvelu-liikelaitos

## Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 01.06.2015 § 577

HEL 2015-005576 T 10 01 04

### Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

### Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

### Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276  
juha.viljakainen(a)hel.fi

Taloushallintopalvelu-liikelaitoksen jk 12.05.2015 § 15

HEL 2015-005576 T 10 01 04

### Päätös

Taloushallintopalvelu-liikelaitoksen johtokunta esitti kaupunginhallitukselle, että Taloushallintopalvelu-liikelaitokselle vuokrataan toimitilat GNBFIN Vilhonvuori Oy:ltä liitteenä 1 olevan sopimuksen mukaisesti ja että toimitusjohtaja oikeutetaan allekirjoittamaan sopimus.

Vuokrakohde sijaitsee osoitteessa Sörnäisten rantatie 27 A olevan rakennuksen 1. - 5. ja 7. kerroksessa seuraavasti:

- 1. kerroksen valvomo-, asiakaspalvelu-, postitus-, toimistotarvikevarasto- ja aulatilat, yhteensä noin 500 m2.
- 1. kerroksen auditorion ja aulatilat, yhteensä noin 300 m2.
- 2. kerroksen sisältää arkisto-, ATK-luokka, kuntoilu-, toimisto- ja aulatilat, yhteensä noin 1021 m2.
- 2. kerroksen auditoriotilat, yhteensä noin 44 m2.



08.06.2015

Kj/2

- 3.-5. kerroksen toimistotilat, noin 1364 m<sup>2</sup> per kerros, yhteensä noin 4092 m<sup>2</sup>.

- 6. kerroksen toimistotilat, noin 1364 m<sup>2</sup>, 31.12.2015 asti

- 7. kerroksen toimisto- ja oheistiloja, yhteensä noin 901 m<sup>2</sup>.

Edellä mainittujen toimitilojen yhteispinta-ala on noin 8 222 m<sup>2</sup>.

Vuokrasopimus on toistaiseksi voimassaoleva 1.7.2015 lukien (lukuunottamatta 6. kerroksen tilaa, yhteensä n. 1364 m<sup>2</sup>, jonka vuokrasopimus päättyy 31.12.2015) kahdentoista (12) kuukauden irtisanomisajalla, kuitenkin niin, että ensimmäinen molemminpuolinen irtisanomispäivä on (9) vuoden kuluttua vuokrasopimuksen alkamisesta. Vuokrasopimus voi aikaisintaan päättyä kymmenen (10) vuoden kuluttua vuokrasopimuksen alkamisesta.

Tilavuokrat ajalla 1.7.- 31.12.2015:

- pääomavuokra 1.-5. ja 7. kerrokset: 13,43 €/m<sup>2</sup>/kk, 6. kerros 13,97 €/m<sup>2</sup>/kk, auditorio 18,03 €/m<sup>2</sup>/kk, yhteensä 112.740,42 €/kk, yhteensä 676,442,52 €/ 6 kk (alv 0%)

- ylläpitovuokra 3,35 €/m<sup>2</sup>/kk, yhteensä 27.543,70 €/kk, yhteensä 165.262,20 €/6 kk (alv 0%)

Tilavuokrat 1.1.2016 lukien:

- pääomavuokra 1.-5. ja 7. kerrokset: 13,43 €/m<sup>2</sup>/kk, auditorio 18,03 €/m<sup>2</sup>/kk, yhteensä 93.685,34 €/kk, yhteensä 1.124.224,08 €/vuosi (alv 0%)

- ylläpitovuokra 3,35 €/m<sup>2</sup>/kk, yhteensä 22.974,30 €/kk, yhteensä 275.691,60 €/vuosi (alv 0%)

Koko vuokrasopimuksen ajalta vuokravastuu on 14.140.903.68 €.

Esittelijä

toimitusjohtaja  
Tuija Kuivalainen

Lisätiedot

Tuija Kuivalainen, toimitusjohtaja, puhelin: 0931025100  
tuija.kuivalainen(a)hel.fi  
Päivi I Turpeinen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 25220  
paivi.i.turpeinen(a)hel.fi



**Hallintolaki § 51, 10.6.2015, LM - Korjattu  
liitteessä 6 sivulla 21 olevaa havainnekuvaa**

**§ 605**

**V 17.6.2015, Pissararadan asemakaavan muuttaminen (nro 12290)**

HEL 2012-010853 T 10 03 03

**Päätös**

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä

1. kaupunginosan Kruununhaka maanalaisia tiloja tonteilla 45/4, 45/5, 45/12,
2. kaupunginosan Kluuvi maanalaisia tiloja tonteilla 37/9, 37/14, 37/15, 37/18, 37/19, 37/20, 37/21, 37/23, 42/5, 97/1, 97/3, 97/6, 2002/2, 2002/3, 2002/4, 2002/5, 2002/6, 2002/7, 2002/10, 2002/11, 2007/1, 2096/9, 2096/10, 2096/32, 2099/13,
4. kaupunginosan Kamppi maanalaisia tiloja tonteilla 213/13, 217/1, 217/3, 217/4, 64/2, 64/24, 194/1, 4007/6, 4007/7, 4007/8, 4008/1, 4010, 4011/1, 4012/1, 4212/1,
11. kaupunginosan Kallio maanalaisia tiloja tonteilla 297/1, 297/2, 297/5, 297/10, 297/12, 11299/1, 11299/2, 11299/3, 11299/4, 11299/5, 11299/10, 11299/12, 11001/5, 304/3, 307/1, 307/7, 307/11, 307/12, 307/13, 307/14, 307/15, 307/16, 308/7, 308/18, 308/20, 11309/28, 11309/30, 11309/31, 11309/32, 11310/33, 11310/34, 11310/35, 11310/36, 11314/17, 11315/19, 11315/21, 11315/23, 11315/25, 11315/27, 11316/1, 11316/4, 11316/29, 11316/33, 11317/35, 11317/37, 11363/3,
12. kaupunginosan Alppiharju katu-, puisto- ja rautatiealuetta, tontteja 392/2, 392/8, 392/22 sekä maanalaisia tiloja tontilla 357/10,
13. kaupunginosan Etu-Töölö maanalaisia tiloja tonteilla 410/13, 410/15, 410/17, 410/19, 410/56, 412/1, 412/3, 412/6, 412/8, 412/22, 415/4, 419/2, 419/26, 427/2, 428/1, 431/1, 431/2, 431/3, 431/16, 432/1, 437/4, 437/17, 437/35, 437/36, 437/37, 437/39, 438/26, 442/4, 442/6, 442/7, 442/18, 442/21, 443/23, 443/41, 443/43, 448/15, 448/17, 448/19, 448/21, 448/22, 448/23, 448/24, 448/25, 448/26,
14. kaupunginosan Taka-Töölö katu-, puisto- ja rautatiealuetta sekä maanalaisia tiloja tonteilla 463/1, 463/2, 463/3, 463/4, 463/5, 463/6, 463/8, 463/13, 464/4, 464/15, 464/19, 468/1, 468/2, 468/3, 470/1, 470/2, 470/4, 470/5, 470/6, 472/3, 473/3, 473/5, 473/8, 473/61, 473/63, 473/65, 473/67, 473/69, 474/1, 474/2, 474/9, 474/34, 474/59, 477/3, 477/5, 477/16, 477/32, 477/34, 477/36, 477/58, 477/60, 478/5, 478/7, 478/56, 479/5, 479/52, 514/3, 515/1, 524/1,



17. kaupunginosan Pasila rautatie- ja katualuetta sekä näiden kaupunginosien alueilla katu-, puisto- ja vesialueilla olevia maanalaisia tiloja koskevan asemakaavan muutosehdotuksen 18.11.2014 päivätyn ja 19.5.2015 muutetun piirustuksen nro 12290 mukaisena ja kaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

**Esittelijä**

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

**Lisätiedot**

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045  
katri.erroll(a)hel.fi  
Jukka Tarkkala, projektipäällikkö, puhelin: 310 37302  
jukka.tarkkala(a)hel.fi  
Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276  
juha.viljakainen(a)hel.fi

**Liitteet**

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12290 kartta, päivätty 18.11.2014, muutettu 19.5.2015
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12290 selostus, päivätty 18.11.2014, muutettu 19.5.2015, päivitetty Kslk:n 19.5.2015 päätöksen mukaiseksi
- 3 Tehdyt muutokset, päivitetty Kslk:n 19.5.2015 päätöksen mukaiseksi
- 4 Tilastotiedot
- 5 Havainnekuva, 18.11.2014
- 6 Kaupunkiympäristössä näkyvät muutokset (korjattu hallintolaki 51 §, LM, korjattu havainnekuva sivulla 21)
- 7 Vuorovaikutusraportti 18.11.2014 liitteinen, täydennetty 19.5.2015
- 8 Viranomaisneuvottelun 25.3.2013 muistio
- 9 Osa päätöshistoriaa

**Muutoksenhaku**

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

**Otteet**

**Ote**

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

**Otteen liitteet**

Esitysteksti  
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen  
Liite 1  
Liite 2  
Liite 3  
Liite 4





08.06.2015

Kaj/1

Liite 5

Liite 6

Helen Sähköverkko Oy  
Helen Oy  
Helsingin seudun liikenne -  
kuntayhtymä  
Helsingin seudun  
ympäristöpalvelut-  
kuntayhtymä/Vesihuolto  
Liikennevirasto  
Puolustusvoimat  
Eduskunta

## Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

## Tiivistelmä

Helsingin kantakaupungin alueelle, Pasilasta etelään suunnitellaan pääradan ja rantaradan yhdistävää Pisararataa.

Asemakaavan muutos mahdollistaa Pisararadan, sen maanalaisten rautatieasemien ja nykyiseen rautatiehen liittymiseksi tarvittavien osien rakentamisen Liikenneviraston laatiman yleissuunnitelman ja sitä tarkentavien suunnitelmien mukaisesti. Rata on yleissuunnitelman mukaan noin 8 km mittainen ja siitä 6 km sijaitsee tunnelissa.

Kaavan alueena on osa pääradasta Pasilan eteläpuolella sekä silmukkamaisesti Hakaniemen, keskustan ja Töölön alueella sijaitsevien asemien kautta kiertävänä tunnelina kulkeva rataosuus maan pinnan alapuolella. Kaavan alueeseen kuuluu lisäksi tunnelin ja asemien tarvitsemat pysty-yhteydet. Kaava-alueen pinta-ala on 57 ha. Maanalaisten rautatiealueen pinta-ala on 42,5 ha.

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on varmistaa rautatieliikenteen toimintavarmuuden ja kehittämisen edellytykset, luoda toteuttamisedellytykset tehokkaalle ja toimivalle raideliikennejärjestelmälle, joka parantaa kantakaupungin elinvoimaisuutta, viihtyisyyttä ja saavutettavuutta, lyhentää matkustusajoja, mahdollistaa junaliikenteen lisäämisen myös Helsinkiä laajemmalla alueella sekä laajentaa rautatien jakelualueita kantakaupungin alueella.

Asemakaavassa määritetään Pisararadan maanalaisten tunnelien ja maanpäällisten alueiden tilavaraus suojavyöhykkeineen. Samalla määritellään tunnelien, niiden teknisten tilojen, asemien,



sisäänkäyntien, pystykuilujen ja rakenteiden sijoittuminen suhteessa naapurikiinteistöihin, lähiympäristöön ja maanpintaan.

Pisarradan hankkeeseen on sovellettu ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Arviointi suoritettiin samanaikaisesti radan yleissuunnittelun aikana vuosina 2010–2011. Liikennevirasto teki yleissuunnitelman hyväksymispäätöksen 2012.

Pisarrata sisältyy valtion ja pääkaupunkiseudun kuntien v. 2014 solmimaan sopimukseen suurten infrahankkeiden tukemiseksi ja asuntotuotannon edistämiseksi. Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmassa (HLJ 2015) hanke sisältyy infrastruktuurin kehittämishankkeisiin 2016-2025.

Pisarradan toteuttaminen edellyttää valtion toteuttamispäätöstä ja ratalain mukaisen ratasuunnitelman laatimista.

## Esittelijän perustelut

Asemakaavan muutos on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja oikeusvaikutteisen Yleiskaava 2002:n sekä oikeusvaikutteisen maanalaisen yleiskaavan mukainen ja edesauttaa valtuuston päätösten mukaisten kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista. Maakuntakaavassa esitetyt seutuliikenteen radan ohjeellinen sijainti sekä kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeät alueet on otettu valmistelussa huomioon.

Kaavaratkaisun lähtökohdat ja perustelut ilmenevät yksityiskohtaisemmin liitteenä olevasta selostuksesta.

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on varmistaa rautatieliikenteen toimintavarmuuden ja kehittämisen edellytykset, luoda toteuttamisedellytykset suunnitellulle tehokkaalle ja toimivalle raideliikennejärjestelmälle, joka parantaa kantakaupungin elinvoimaisuutta, viihtyisyyttä ja saavutettavuutta, lyhentää matkustusaikoja, mahdollistaa junaliikenteen lisäämisen myös Helsinkiä laajemmalla alueella sekä laajentaa rautatien jakelualueita kantakaupungin alueella.

Asemakaava on laadittu Liikenneviraston laatiman Pisarradan yleissuunnitelman ja sitä tarkentavien suunnitelmien pohjalta.

Asemakaavassa on määritelty Pisarradan maanalaisten tunnelien ja maanpäällisten alueiden tilavarauksena suojavyöhykkeineen. Samalla on määritelty tunnelien, niiden teknisten tilojen, asemien, sisäänkäyntien, pystykuilujen ja rakenteiden sijoittuminen suhteessa naapurikiinteistöihin, lähiympäristöön ja maanpintaan.



Asemakaavassa on lisäksi tehty seuraavat nimistöön liittyvät tarkistukset: Kaupunginhallituksen päätöksellä aiemmin nimetty Vauhtitie - Fartvägen on merkitty asemakaavaan ja Tallikatu - Stallgatan on poistettu muuttuneiden katujärjestelyiden johdosta. Tallikadun paikalle on suunniteltu pyörätie, joka on tarkoitus myöhemmin nimetä Pohjoisbaanaksi.

#### Pisarrarata ja sen rautatieasemat

Pisarrarata on noin 8 km pitkä silmukkarata kantakaupungin alueella, Pasilan eteläpuolella. Radasta 6 km sijaitsee tunnelissa. Maanalainen rautatie muodostuu kahdesta rinnakkaisesta tunnelista, joiden vieressä sijaitsee huolto- ja pelastustunneli.

Pisarraradan liikennesuunnitelmien luonnokset, radan yleiskartat ja pituusleikkaukset sekä rautatieasemien arkkitehtisuunnitelmat ovat kaavaselostuksen liitteenä.

Maanalaista rautatietä ja sen kolmea maanalaista rautatieasemaa käytetään kaupunkirataliikenteessä, kauko- tai tavaraliikennettä radalla ei voida harjoittaa.

Tunneleiden suuaukot, ratasillat ja maanpäälliset osuudet sijoittuvat Eläintarhan ja Alppipuiston alueille pääradan varteen.

Uudet asemat on suunniteltu Töölöntorin läheisyyteen, keskustaan Kampin ja rautatieaseman väliin sekä Hakaniemeen metroaseman länsipuolelle.

Pisarrarata ei aiheuta välittömiä muutostarpeita Pasilan asemalla. Aseman käyttäjämäärät kuitenkin lisääntyvät, mistä seuraa tarve parantaa asemalaitureiden ja ympäröivän maankäytön välisiä yhteyksiä. Käynnissä olevassa Tripla-hankkeessa on samat tavoitteet. Helsingin päärautatieasema hiljenee huomattavasti, koska asemalle johdetaan jatkossa vain kaukoliikenne ja pidemmälle menevä lähiliikenne, esimerkiksi Kirkkonummen, Riihimäen ja Lahden junat. Aseman nykyisistä käyttäjistä noin 3/4-osaa siirtyy käyttämään kantakaupungin uusia rautatieasemia Töölössä, keskustassa ja Hakaniemessä.

Töölön rautatieasema sijoittuu hyvälle paikalle korttelialueiden, joukkoliikenteen ja suurten yleisötapahtumien kannalta. Alueella on myös julkisia ja kaupallisia palveluita, kuten esimerkiksi Ooppera, sairaala ja isoja hotelleja. Asemalla on kaksi pääsisäänkäyntiä. Mannerheimintien, Helsinginkadun ja Paavo Nurmen polun alueella sijaitsee Paavo Nurmen sisäänkäynti, joka palvelee alueen yleisötapahtumia, muuta joukkoliikennettä ja tämän suunnan kortteleita.



Asemakaavassa on esitetty pääsisäänkäyntiä täydentävät hissiyhteydet Oopperan viereen ja Runeberginkatu 60:een nykyiseen rakennukseen. Aseman toinen pääsisäänkäynti sijoittuu Töölöntorille, joka on Taka-Töölön keskeisimpiä paikkoja. Tähän sisäänkäyntiin on mahdollista toteuttaa vaihtoyhteydet Töölön metroon tai Topeliuksenkadun raitiotiehen, mikäli niiden toteuttamiseen myöhemmin päädytään.

Keskustan uusi maanalainen rautatieasema sijaitsee hyvällä paikalla julkisten ja kaupallisten palveluiden sekä joukkoliikenteen kannalta. Maanalainen asemalaituri sijaitsee Kampin kauppakeskuksen, Simonkentän hotelli-kiinteistön, Lasipalatsin ja Forumin kauppakeskuksen kohdalla. Aseman läntinen pääsisäänkäynti sijoittuu Kampin kauppakeskuksen ja Simonkentän hotelli-kiinteistön väliin. Näiden kiinteistöjen lisäksi saadaan sujuvat yhteydet Urho Kekkosen kadulle ja kortteleihin, Narinkalle, metroon sekä lähi- ja kaukoliikenteen bussiterminaaleihin. Alueen nykyiset maanalaiset tilat rajoittavat jonkin verran yhteyksien toteuttamista, joten esimerkiksi suurikokoiset hissit sijoitetaan Kampin keskuksen ja Lasipalatsin väliin, vanhan linja-autoaseman eteläpäättyyn.

Keskustan aseman itäosasta on suunniteltu suorat maanalaiset yhteydet Rautatien metroaseman laiturille, Asematunnelin länsipäähän ja Forumin kauppakeskuksen alimpaan kellarikerrokseen. Kolmensepänaukiolle johtava sisäänkäynti on päädytty esittämään Stockmannin tavaratalon sisään Mannerheimintien ja Aleksanterinkadun risteykseen. Vaihtoehtoina on tutkittu myös aukiolle sijoitettava erillistä sisäänkäyntiä sekä Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan kiinteistöön ja Tallbergin liikekiinteistöön sijoituvia vaihtoehtoja.

Hakaniemen rautatieasema sijoittuu metroaseman länsipuolelle. Metroaseman nykyisistä sisäänkäynneistä pääsee myös rautatieasemalle. Vaihtaminen junan ja metron välillä tulee olemaan hyvin vilkasta ja suunnittelussa on etsitty mahdollisimman sujuvat ratkaisut käytävien ja liukuportaiden sijoitteluun. Vaihtoyhteyksillä tulee olla suuri välityskyky ja hyvä sieto häiriöiden kannalta. Aseman pohjoispäähän tarvitaan uusi hissi ja se on esitetty nykyiseen toimitilarakennukseen metron sisäänkäynnin viereen. Aseman eteläpäähän rakennetaan uusi sisäänkäynti Hakaniemen tavaratalon pohjoisosaan, Siltasaarenkadun ja Paasivuorenkadun kulmaukseen. Suunnittelussa on varauduttu myös jalankulkuyhteyteen Hakaniemen toriparkin suuntaan.

Pisaratat poikkeaa Länsimetrosta ja Kehäradasta rautatien ja asemien huollon sekä pelastusjärjestelyjen osalta. Koska Pisaratat



sijoittuu rakennetulle alueelle, ovat asemien rakentamisen ja pelastustoiminnan ajotunnelit muodostuneet pitkiksi. Rautatiellä on useita teknisiä järjestelmiä ja niiden on toimittava luotettavasti. Suuret maanalaiset asemat vaativat paljon talotekniikkaa, joiden sijoittaminen maanpäällisiin rakennuksiin ei ole mahdollista. Pisararadan matkustajamäärä on suuri, joten myös poikkeustilanteissa tarvittavat poistumistiet ovat leveydeltään suuret. Nämä tarpeet on otettu huomioon siten, että ajotunnelit on suunniteltu radan käytön aikaisiksi huolto- ja pelastustunneleiksi. Ne on linjattu ratatunneleiden läheisyyteen ja eri tunneleiden välille rakennetaan yhdyskäytävät 150 m välein. Yhdyskäytävien yhteyteen voidaan sijoittaa osa radan teknisten järjestelmien huoltopisteistä. Asemien alueella huolto- ja pelastustunnelin yhteyteen voidaan sijoittaa teknisiä järjestelmiä. Suuri osa huollosta voidaan hoitaa radan ollessa käytössä ja huoltokohteisiin pääsee tavanomaisilla ajoneuvoilla. Poikkeustilanteissa poistuminen ja pelastustoiminta ovat mahdollisia huolto- ja pelastustunnelin kautta.

Tämä järjestely on johtanut myös siihen, että Pisararadan yleissuunnitelmassa esitettyjä leveitä poistumisteitä esimerkiksi Lasipalatsinaukiolle ja Baanalle ei enää tarvita.

Asemakaavamuutoksen vaikutukset kaupunkiympäristöön ja maanalaiseen rakentamiseen

Asemakaavalla Pisararataa varten varataan maan alta 70 - 120 metriä leveä vyöhyke. Kaava-alueella on 186 tonttia ja noin 250 kiinteistöä, joiden alueella asemakaavan muutos rajoittaa tulevaisuudessa maanalaisen rakentamisen mahdollisuuksia kuten esim. maalämpökaivojen rakentamista.

Asemakaavan vaikutuksia rakennettuun ympäristöön on tarkasteltu laajasti asemakaavan selostuksessa ja niitä on havainnollistettu selostuksen liiteaineistossa.

Tärkeimmät kaupunkiympäristössä näkyvät muutokset on koottu esityksen liitteenä olevaan koosteeseen (liite 6).

Merkittävimpiä muutokset ovat Eläintarhan alueen itäosassa Vauhtitiellä ja radan itäpuolella Alppipuistossa, mihin ratatunneleiden suuaukot sijoittuvat. Näillä alueilla tehdään paljon järjestelyitä rautatie-, katu- ja puistoalueilla, mutta alueen toiminnalliset periaatteet säilyvät nykyisenlaisina. Vauhtitien yli rakennetaan ratasilta, joka päättyy ratatunnelin suuaukkoon. Pysäköintialueen eteläpähän rakennetaan ajotunneli, josta on yhteys Pisararadan huolto- ja pelastustunneliin sekä mahdollisiin muihin alueen maanalaisiin tiloihin.

Alppipuiston länsireunassa tehdään ratatunnelin suuaukon järjestelyitä, mm. Pohjoisbaanaa linjataan uudestaan Tivolitien ja Eläintarhan



koulujen välissä. Baanan ja rautatien reunaan rakennetaan uusi huolto- ja pelastustunnelin savunpoistokuilu. Kalliroleikkauksen kyljessä se on huomaamattomampi kuin erillisenä tornina.

Diakoniapuistossa olevaa nykyistä tunnelin suuaukkoa parannetaan huolto- ja pelastustunnelia varten. Tämän hetken tiedon mukaan viereistä ilmanvaihtokuilua ei tarvita Pissararataa varten, mutta varaus on jätetty asemakaavaan.

Pissararadan suunnittelualueen eteläosassa on lukumäärältään suuri määrä kohteita, jotka näkyvät kaupunkiympäristössä, mutta kohteet ovat laajuudeltaan suppeita. Kohteet sijaitsevat uusien rautatieasemien lähellä. Rakennustyön aikana kohteiden määrä on suurempi. Kaupungin puutarhan alueella osa toiminnoista tulee siirtää rakentamisen ajaksi muualle ja muunkin toiminnan edellytykset heikkenevät huomattavasti.

Töölön aseman Paavo Nurmen sisäänkäynti sijoittuu Kisahallin eteläpuolelle Paavo Nurmen polun varteen nykyiselle virkistysalueelle. Alueella on hyvät vaihtoyhteydet Mannerheimintien, Helsinginkadun ja Runeberginkadun ratikoihin ja busseihin. Oopperan vieressä on varauduttu erilliseen hissiyhteyteen. Mannerheimintien länsipuolella on myös varauduttu nykyiseen rakennukseen sijoittuvaan hissiin.

Töölöntorin sisäänkäynti sijoittuu Runeberginkadun puolelle lähelle raitiovaunu- ja bussipysäkkejä. Torin itäosassa on pienempi rakennus, jossa on hätäpoistumisportaati ja toiset hissit. Asemalta on mahdollista johtaa maanalainen käytävä Runeberginkadun toiselle puolelle Sandelsin rakennuksen viereen.

Töölön rautatieasemaan liittyy useita teknisiä kuiluja. Töölön sähköaseman seinustalle, Töölön sairaalan huoltopihan reunaan sijoittuu iso savunpoistokuilu. Toinen savunpoistokuilu sijoitetaan katualueen reunaan Töölönkatu 30 kohdalle. Kivelänpuistikon itäreunaan, hotellin nykyisen kuilun viereen, sijoittuu uusi ilmanvaihtokuilu kahteen osaan jaettuna. Aseman sisäänkäynteihin liittyy myös tekniikkakuiluja.

Keskustan aseman läntisin sisäänkäynti sijoittuu Kampin keskuksen ja Simonkentän hotellikiinteistön väliin. Paikka on hyvä, mutta ahdas ja edellyttää monimutkaisia järjestelyitä. Hissit sijoitetaan Narinkan laidalle vanhan linja-autoaseman eteläpäättyyn, josta ovet aukeavat myös Lasipalatsiaukion puolelle. Aukiolle on asemakaavassa merkitty varaus liukuportaille ja sisäänkäyntirakennukselle, mutta se ei sisälly ratasuunnitelmaan.



Keskustan aseman muut sisäänkäynnit eivät näy erillisinä kohteina kaupunkiympäristössä. Rautatien metroasemalle, Asematunneliin ja Forumin kauppakeskukseen on esitetty maanalaiset yhteydet. Kolmensepänaukion sisäänkäynti on esitetty Stockmannin tavaratalon kulmukseen.

Keskustan aseman savunpoistokuilut on johdettu Baanan eteläseinämään ja Simonpuistikon reunaan, pysäköintilaitoksen luiskan kylkeen. Puistikoon sijoittuvat savunpoiston rakennelmat on jaettu useaan osaan massiivisuuden rikkomiseksi. Puistikon yläosaan sijoittuu uusi ilmanvaihtokuilu nykyisen kuilun viereen.

Keskustan asemalle ja huolto- ja pelastustunneliin johtava ajotunneli on sijoitettu Siltavuorenrantaan. Tällä kohdalla on aikaisemmin asemakaavoitettu maanalainen ajoyhteys. Yhteys on erityisen tärkeä Pissararadan rakentamisen kannalta. Tarvittaessa siitä voidaan myöhemmin luopua, koska huollolle ja pelastustoiminnalle voidaan järjestää korvaava yhteys.

Hakaniemen rautatieaseman sisäänkäynnit sijoittuvat nykyisiin rakennuksiin ja metron yhteyksiin. Savunpoisto- ja ilmanvaihtokuilut ovat uusia, isoja ja kaupunkikuvassa näkyviä kohteita. Eteläisempi kuilu sijoittuu Paasivuorenpuistikon itäosaan. Pohjoisempi kuilu sijoittuu Kallion terveysaseman itäpuolelle kallioalueelle. Pissararadan hissit sijoitetaan Metron nykyisen Toisen linjan sisäänkäynnin viereen samaan rakennukseen.

#### Pissararadan vaikutukset liikenteen järjestämiseen ja kaupunkirakenteeseen

Pissararadan toteuttamisella kehitetään nykyisiä pääliikenneverkkoja ja toteutetaan Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaa.

Pissararadan toteuttaminen edistää Helsingin seudun kehittämistä kansainvälisesti kilpailukykyisenä sekä valtakunnallisena että eurooppalaisena aluekeskuksena. Helsingin seutu sijaitsee kahden Euroopan laajuisen liikenneverkon ydinkäytävän eli TEN-T (The Trans-European Transport Networks) risteyksessä. Pissararata toteutuessaan täydentää ja tehostaa Euroopan laajuisen liikenteen ydinkäytävien yhteen toimivuutta.

Pissararadan keskeinen hyöty on raideliikenteen verkoston vahvistuminen ja saavutettavuuden parantuminen ratojen varsilla ja Helsingin niemellä, minkä myötä mahdollisuudet raideliikenteeseen tukeutuvan ja eheytyvän yhdyskuntarakenteen toteuttamiseen paranevat.



Rata parantaa joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä ja vapauttaa laituritilaa Helsingin päärautatieasemalla. Uusien rautatieasemien suunnittelussa on otettu huomioon yhteydet muihin joukkoliikennejärjestelmiin. Asemat on suunniteltu kävely-yhteyksien kannalta mahdollisimman sujuviksi ja esteettömiksi ja niille on suunniteltu polkupyörien liityntäpysäköintiä.

Helsingin seudun joukkoliikennejärjestelmässä Pissararata yhdessä nykyisten kaupunkiratojen ja Kehäradan kanssa lisää tiheällä vuorovälillä liikennöitävien linjojen kattamaa aluetta. Kaupunkiratojen liikenne erotetaan kauko- ja taajamaliikenteen radoista, jolloin häiriötilanteet eivät kertaudu yhtä herkästi kuin nykyään. Rautatieliikenteen ja muun joukkoliikenteen solmupisteiden määrä kasvaa, joukkoliikenteen verkko paranee, saavutettavuus paranee ja matka-aikahyödyt paranevat. Päärautatieasemalle päättyvien taajama- ja kaukojunien vuoroja voidaan lisätä ja reunoilta vapautuvat raiteet helpottavat poikkeustilanteiden hallintaa.

Radan suunnittelussa on otettu tilavarauksena huomioon myös toinen metrolinja ja Töölöntorin metroasema.

Radan liikenteellisiä ja aluetaloudellisia vaikutuksia tarkastellaan tarkemmin kaavaselostuksessa.

#### Pissararadan rakentamiskustannukset

Hankkeen ilmoittamat Pissararadan rakentamiskustannukset ovat 956 milj. euroa (maanrakennuskustannusindeksi 152, 2005=100, ALV 0 %). Kaupungin ja valtion välisestä kustannusjaosta sovitaan erikseen. Kustannusarvio suunnittelusta vuosina 2012–2016 on 40 miljoonaa euroa. Helsingin kaupunki vastaa suunnittelukustannuksista 17 % osuudella. EU on myöntänyt osarahoituksen rataa koskeville suunnitelmille ja selvityksille vuonna 2014 päättyvän tukikauden loppuun asti.

EU on vuonna 2012 myöntänyt 4,5 M€ osarahoituksen TEN-T -tukena Pissararataa koskevien ratasuunnitelmien ja maaperäselvitysten tekoon. Pissararadan toteutussuunnittelulle ja rakentamisen ensimmäiselle tukijaksolle on valmisteltu haettavaksi rahoitustukea Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi perustetusta EU:n uudesta Verkkojen Eurooppa (CEF = Connecting Europe Facility) -rahoitusvälineestä.

#### Asemakaavan muutoksen toteutus

Pissararata sisältyy valtion ja pääkaupunkiseudun kuntien v. 2014 solmimaan sopimukseen suurten infrahankkeiden tukemiseksi ja





asuntotuotannon edistämiseksi. Kunnat ovat siinä sitoutuneet lisäämään asemakaavoitusta vuosina 2016 - 2019 noin 25 % voimassa olevaan tavoitetasoon nähden edellyttäen, että valtio täyttää oman osansa sopimuksesta osallistumalla mm. Pissararadan rahoitukseen. Tämä sopimus täydentää valtion ja kuntien välistä maankäytön, asumisen ja liikenteen aiesopimusta (MAL 2012 - 2015) ja luo perustan Helsingin seudun MAL-asioista sopimiseen vuosina 2016 - 2019.

Pääkaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelmassa (HLJ 2015) hanke sisältyy infrastruktuurin kehittämishankkeisiin 2016-2025.

Liikennevirasto päättää Pissararatahankkeen toteuttamisesta ja eduskunta rahoituksesta. Tarvittaessa hankkeen muut osapuolet tekevät omat toteutus päätöksensä. Toteuttaminen edellyttää ratalain mukaista ratasuunnitelmaa, joka ei saa olla ristiriidassa voimassa olevan asemakaavan kanssa. Pissararadan asemakaavan muutos luo siten edellytykset Pissararadan toteuttamiselle. Ratasuunnitelma voidaan hyväksyä kun asemakaava on saanut lainvoiman.

Toteuttaminen edellyttää myös maankäyttö- ja rakennuslain mukaista rakennuslupamenettelyä sekä ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisia lupia. Rakentaminen kestää arviolta noin 7 vuotta.

Liikennevirasto hankkii hankkeen toteuttamiseen tarvittaviin maanpäällisiin ja maanalaisiin rautatiealueisiin omistusoikeuden tai käyttöoikeuden ratalain lunastusmenettelyllä.

Kaupunki omistaa asemakaavan muutoksen vaikutusalueella olevia tontteja ja yleisiä alueita. Osa tonteista on vuokrattu pitkäaikaisilla maanvuokrasopimuksilla, joita tullaan tarpeen mukaan täydentämään ja muuttamaan rataa koskevilla rasitteenluonteisilla tai muilla ehdoilla.

## Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Kaavoitustyö on käynnistetty kaupungin aloitteesta.

Vireilletulosta on ilmoitettu osallisille kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston kirjeellä, jonka mukana lähetettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma (päiväty 10.8.2012).

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Valmistelun aikana on järjestetty viisi yleisötilaisuutta ja valmisteluaineisto on ollut nähtävillä myös Töölön, Pasilan ja Kallion kirjastossa.

Pissararadan hankkeeseen on sovellettu ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Arviointi suoritettiin samanaikaisesti radan



yleissuunnittelun aikana vuosina 2010–2011. Liikennevirasto teki yleissuunnitelman hyväksymispäätöksen 2012.

### Viranomaisyhteistyö

Kaavamuutoksen valmistelun yhteydessä on tehty laajaa yhteistyötä kaupungin hallintokuntien, liikelaitosten ja kuntayhtymien sekä muiden asiantuntijaviranomaisten kuten Museoviraston, Liikenneviraston, Liikenne- ja viestintäministeriön, Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi:n, Turvatekniikan keskuksen, Etelä-Suomen sotilasläänin esikunnan, Helsingin kihlakunnan poliisilaitoksen sekä Helsingin seudun kuntien, Uudenmaan liiton, Eduskunnan kanslian, Senaatti-kiinteistöjen, Helsingin seurakuntien, Stadionsäätiön, Helsingin yliopiston, Lasten Päivän Säätiön, Kansallisoopperan sekä VR-Yhtymä Oy:n kanssa.

Viranomaisten kannanotot kohdistuivat suunnittelualueen kulttuurihistorialliseen arvoon, viheralueiden määrään, aluerakenteisiin, kaavan vaikutuksiin rakennetussa katu- ja puistoympäristössä, rakentamisen ja louhinnan aiheuttamiin haittoihin, vaikutuksiin ja tiedottamiseen, meren pinnan kohoamiseen, vesihuollon suunnitelmiin ja johtosiirtoihin, taiteen sijoittamiseen, kaavamerkintöjen tarkempaan sisältöön, palo- ja pelastusturvallisuuteen, Kaupunginpuutarhan toimintaedellytyksiin.

Viranomaisten ilmoittamat asiat on otettu mahdollisuuksien mukaan huomioon jatkosuunnittelussa sekä kaavaehdotusta valmisteltaessa.

Asemakaavan laatimisen yhteydessä on järjestetty maankäyttö- ja rakennuslain 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu 25.3.2013. Muistio on liitteenä. Uudenmaan ELY-keskus on katsonut, ettei toisen viranomaisneuvottelun järjestäminen ole ollut tarpeen.

### Esitetyt mielipiteet

Kaavamuutoksen valmisteluun liittyen on kirjeitse esitetty 43 mielipidettä, jotka koskivat osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa tai kaavaluonnosta. Lisäksi suullisia mielipiteitä on esitetty keskustelutilaisuudessa ja puhelimitse.

Saadut mielipiteet kohdistuivat yleissuunnitelmavaiheen suunnitelmiin, valitun vaihtoehdon valintaperusteisiin, nykyisen suunnitelman parannusehdotuksiin, ympäristövaikutusten arvioinnin riittävyteen, liikenteeseen, työmaa-aikaisiin sekä käytön aikaisiin ympäristöhäiriöihin, kustannuksiin sekä vuorovaikutukseen.

Mielipiteet on kaavoitustyössä otettu mahdollisuuksien mukaan huomioon jatkosuunnittelussa sekä kaavaehdotusta valmisteltaessa.



Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään tiivistelmät viranomaisten kannanotoista ja mielipiteistä sekä niiden vastineet laajemmin. Vuorovaikutusraportin liitteenä on muistio keskustelutilaisuudesta.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 19.12.2014–26.1.2015.

#### Muistutukset ja maanomistajien kannanotot

Ehdotuksesta tehtiin neljä muistutusta ja jätettiin kuusi kirjettä. Ehdotuksesta pyydettiin niiltä maanomistajilta kannanottoja, joiden alueella on yhteyksiä Pissararadasta maan pintaan. Pyydettyjä kannanottoja saatiin kahdeksan.

Yksityishenkilön muistutuksessa esitetään suurta rautatiejärjestelmä muutosta Ilmalan ja Käpylän asemien eteläpuoleiselle osuudelle aina keskusta saakka sekä Ilmalan ratapihan ja varikon alueen ottamista muuhun käyttöön.

Kiinteistönomistajilta ja pysäköintilaitosten haltijoilta saaduissa muistutuksissa esitetään huolta uusien ja nykyisten kalliotilojen läheisyydestä, maanalaisista tilavarauksista sekä erityisesti rakennustyön aikaisesta suuresta haitasta ja sen aiheuttamasta taloudellisesta tappiosta yritystoiminnalle.

Muistutukset on otettu huomioon kaavoituksessa siten, että asemakaavan kalliotilojen tilavarauksia on tarkennettu. Asemakaavaehdotukseen tehdyt muutokset on lueteltu liitteessä Tehdyt muutokset.

#### Kirjeet

Pysäköintilaitosten ja liikekiinteistöjen haltijoilta saaduissa kirjeissä esitetään huolta uusien ja nykyisten kalliotilojen läheisyydestä, maanalaisista tilavarauksista sekä erityisesti rakennustyön aikaisesta suuresta haitasta ja sen aiheuttamasta taloudellisesta tappiosta yritystoiminnalle. Stadion-säätiö on samoin huolissaan rakenteiden yhteensovittamisesta. Kahdessa kirjeessä nähdään hanke myönteisenä alueen elinvoimaisuuden kannalta.

Yhdessä kirjeessä esitettiin, että Pissararadan keskustan aseman sisäänkäynnit on esitetty tavalla, joka pienentää Citykäytävän jalankulkuvirtoja oleellisesti. Kirjeen lähettäjä olisi halunnut kaavasta lausuntopyyynnön, mutta ei toivonut ilmoittamilleen asioille kaupunkisuunnittelulautakunnan vastinetta.

#### Lausunnot



Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa kiinteistölautakunta, pelastuslautakunta, rakennusvalvontavirasto, taidemuseon johtokunta, yleisten töidenlautakunta, ympäristökeskus, kaupunginmuseon johtokunta, Liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunta, teknisen palvelun lautakunta, sosiaali- ja terveystieteiden virasto, Eduskunnan kanslia, Helsingin seudun kuntayhtymä, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän vesihuolto, Helen Oy, Helen Sähköverkko Oy, Liikennevirasto, Puolustusvoimat, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnossa todetaan, että asemakaavaehdotus huomioi kulttuurikohteet ja arvot rakennukset hyvin. Eräät julkisivuratkaisut on harkittava toteuttamisvaiheessa huolellisesti. Lausunnossa muistutetaan merivesi-, hulevesi- ja putkirikkotulvien huomioimista kaikessa rakennussuunnittelussa. Melu- ja runkomelu- sekä luontovaikutukset on otettu huomioon suunnittelussa riittävästi. Asemakaava edistää raideliikenteen varaan perustuvan joukkoliikenteen kehittämistä koskevan valtakunnallisen alueidenkäyttötavoitteen toteutumista ja hanke on tärkeä Helsinkiä laajemmän alueen raideliikenteen kehittämisen kannalta.

Muissa lausunnoissa on otettu kantaa asioihin, jotka ovat olleet esillä kaavan valmistelun aikaisissa kannanotoissa ja ne ovat joiltakin osin johtaneet myös kaavamerkintöjen ja -määräysten tarkistuksiin. Useissa lausunnoissa todettiin alueella olevan arvokohteita, hankkeen rakennustyö aiheuttaa suuria häiriöitä tai haittaa alueen nykyisille toiminnoille ja että rakentamisen yhteydessä tulee harjoittaa aktiivista viestintää ja yhteistyötä eri tahojen kanssa. Kaupunginmuseolle on kaavamääräyksessä varattu lausuntomahdollisuus rakennettua kulttuuriympäristöä koskeviin suunnitelmiin.

Pelastuslaitoksen ja Liikenneviraston lausunnoissa todetaan kaavan tilanvarausten olevan liian niukkoja erityisesti siihen nähden, että suunnittelun yhä tarkentuessa tulee myös tilan tarpeen ja toiminnallisten järjestelyjen suunnitelmamuutoksia. Riittävää tilantarvetta korostetaan myös rakennusvalvontaviraston lausunnossa. Pelastuslaitoksen ja liikennelaitoksen lausunnoissa muistutetaan myös maanalaisen joukkoliikenteen käyttäjämäärien lisääntymisestä ja sen aiheuttamista vaikutuksista tilojen toimivuuteen ja turvallisuuteen. Asemakaavamääräykseen on lisätty vaatimus maanalaisen osoitteiston laatimisesta maanalaisille tiloille.

Liikennevirasto on antanut laajan ja seikkaperäisen lausunnon, jossa korostetaan kaavan riittäviä tilatarpeita ja joustavuutta pienille suunnitelmamuutoksille. Lausunnossa esitetään, että kaava on laadittu



liian tiukaksi ja osin se ei kata edes tiedossa olevien rakenteiden tilantarpeita. Suurempaa väljyyttä tarvitaan myös koska kaikki viranomaisten vaatimukset eivät ole vielä tiedossa. Maanalaisilta osilta kaavan tulisi olla niin väljä, että rakentamisen aikana ei siitä tarvitse poiketa eikä tämä johda laajempaan rakentamiseen kuin on tarpeellista. Kaavamääräyksissä esitettäviä mittoja tulee vähentää. Lausunnossa nähdään perustelluksi sijoittaa uusia sisäänkäyntejä yleisille alueille ja vähemmän nykyiseen rakennuskantaan. Lisäksi lausunnossa ja sen liitteissä esitetään useita kymmeniä tarkistustarpeita.

Lausunnot on otettu huomioon siten, että asemakaavaehdotusta on tarkistettu merkintöjen ja aluevarausten osalta. Muutokset ja tarkistukset on lueteltu liitteessä Tehdyt muutokset.

Vuorovaikutusraportissa esitetään tiivistelmät muistutuksista, kirjeistä ja lausunnoista sekä niiden vastineet laajemmin.

#### Vuorovaikutus nähtävilläolon jälkeen

Nähtävilläolon jälkeen Pissararadan ratasuunnitelman valmistelu on edennyt. Suunnitelmien tarkentuminen on aiheuttanut muutoksia asemakaavaan monilta osin. Kaava-alueita on laajennettu vähäisesti. Kaavan merkintöjä ja aluevarauksia on tarkennettu vähäisesti. Tehdyt muutokset on lueteltu liitteessä.

Kaavaselostukseen on tehty tarkistuksia lausuntojen, muistutusten sekä suunnitelmien tarkentumisen vuoksi.

Nähtävilläolon jälkeen pyydettiin lausunnot niiltä osallisilta, joiden alueella on tehty tarkistuksia kaavaehdotukseen. Lausunnoissa kiinnitettiin huomiota kiinteistöihin kohdistuviin vaikutuksiin.

Vuorovaikutusraportissa esitetään tiivistelmät lausunnoista sekä niiden vastineet laajemmin.

Kaavamuutos ei nosta tonttien rakennusoikeutta merkittävästi, joten kaupunginhallituksen 9.2.2004 tekemän maapoliittisen päätöksen mukaisia neuvotteluja ei ole tarpeen käydä.

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

#### Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045  
katri.erroll(a)hel.fi  
Jukka Tarkkala, projektipäällikkö, puhelin: 310 37302  
jukka.tarkkala(a)hel.fi



Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276  
juha.viljakainen(a)hel.fi

## Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12290 kartta, päivätty 18.11.2014, muutettu 19.5.2015
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12290 selostus, päivätty 18.11.2014, muutettu 19.5.2015, päivitetty Kslk:n 19.5.2015 päätöksen mukaiseksi
- 3 Tehdyt muutokset, päivitetty Kslk:n 19.5.2015 päätöksen mukaiseksi
- 4 Tilastotiedot
- 5 Havainnekuva, 18.11.2014
- 6 Kaupunkiympäristössä näkyvät muutokset
- 7 Vuorovaikutusraportti 18.11.2014 liitteinen, täydennetty 19.5.2015
- 8 Viranomaisneuvottelun 25.3.2013 muistio
- 9 Osa päätöshistoriaa

## Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta

## Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

## Otteet

### Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

### Otteen liitteet

Esitysteksti  
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Helen Sähköverkko Oy  
Helen Oy  
Helsingin seudun liikenne -  
kuntayhtymä  
Helsingin seudun  
ympäristöpalvelut-  
kuntayhtymä/Vesihuolto  
Liikennevirasto  
Puolustusvoimat

### Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

### Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

### Puhelin

+358 9 310 1641

### Faksi

+358 9 655 783

### Y-tunnus

0201256-6

### Tilinro

FI0680001200062637

### Alvnro

FI02012566



08.06.2015

Kaj/1

Eduskunta

## Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta  
Kiinteistölautakunta  
Rakennuslautakunta  
Kaupunginmuseon johtokunta  
Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL)  
Pelastuslautakunta  
Rakennusvalvontavirasto  
Taidemuseon johtokunta  
Yleisten töiden lautakunta  
Ympäristökeskus  
Opetusvirasto  
Sosiaali- ja terveystieteiden virasto  
Taidemuseo  
Talous- ja suunnitteluosasto  
Teknisen palvelun lautakunta  
Terveyskeskus  
Kulttuuriympäristöyksikkö  
Pelastuslaitos  
Rakennusvirasto

## Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.05.2015 § 155

HEL 2012-010853 T 10 03 03

Ksv 3861\_1, rautatiealue Pasilan eteläpuolella, Alppipuisto ja Eläintarha sekä maanalainen alue Alppiharjussa, Kalliossa, Kruunuhaassa, Kluuvissa, Kampissa, Etu-Töölössä ja Taka-Töölössä, karttalehdet G3, G4 ja H3

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle esittelijän muutetun ehdotuksen mukaisesti

- 18.11.2014 päivätyn ja 19.5.2015 muutetun
  1. kaupunginosan Kruununhaka maanalaisia tiloja tonteilla 45/4, 45/5, 45/12,
  2. kaupunginosan Kluuvi maanalaisia tiloja tonteilla 37/9, 37/14, 37/15, 37/18, 37/19, 37/20, 37/21, 37/23, 42/5, 97/1, 97/3, 97/6, 2002/2, 2002/3, 2002/4, 2002/5, 2002/6, 2002/7, 2002/10, 2002/11, 2007/1, 2096/9, 2096/10, 2096/32, 2099/13,



4. kaupunginosan Kamppi maanalaisia tiloja tonteilla 213/13, 217/1, 217/3, 217/4, 64/2, 64/24, 194/1, 4007/6, 4007/7, 4007/8, 4008/1, 4010, 4011/1, 4012/1, 4212/1,
11. kaupunginosan Kallio maanalaisia tiloja tonteilla 297/1, 297/2, 297/5, 297/10, 297/12, 11299/1, 11299/2, 11299/3, 11299/4, 11299/5, 11299/10, 11299/12, 11001/5, 304/3, 307/1, 307/7, 307/11, 307/12, 307/13, 307/14, 307/15, 307/16, 308/7, 308/18, 308/20, 11309/28, 11309/30, 11309/31, 11309/32, 11310/33, 11310/34, 11310/35, 11310/36, 11314/17, 11315/19, 11315/21, 11315/23, 11315/25, 11315/27, 11316/1, 11316/4, 11316/29, 11316/33, 11317/35, 11317/37, 11363/3,
12. kaupunginosan Alppiharju katu-, puisto- ja rautatiealuetta, tontteja 392/2, 392/8, 392/22 sekä maanalaisia tiloja tontilla 357/10,
13. kaupunginosan Etu-Töölö maanalaisia tiloja tonteilla 410/13, 410/15, 410/17, 410/19, 410/56, 412/1, 412/3, 412/6, 412/8, 412/22, 415/4, 419/2, 419/26, 427/2, 428/1, 431/1, 431/2, 431/3, 431/16, 432/1, 437/4, 437/17, 437/35, 437/36, 437/37, 437/39, 438/26, 442/4, 442/6, 442/7, 442/18, 442/21, 443/23, 443/41, 443/43, 448/15, 448/17, 448/19, 448/21, 448/22, 448/23, 448/24, 448/25, 448/26,
14. kaupunginosan Taka-Töölö katu-, puisto- ja rautatiealuetta sekä maanalaisia tiloja tonteilla 463/1, 463/2, 463/3, 463/4, 463/5, 463/6, 463/8, 463/13, 464/4, 464/15, 464/19, 468/1, 468/2, 468/3, 470/1, 470/2, 470/4, 470/5, 470/6, 472/3, 473/3, 473/5, 473/8, 473/61, 473/63, 473/65, 473/67, 473/69, 474/1, 474/2, 474/9, 474/34, 474/59, 477/3, 477/5, 477/16, 477/32, 477/34, 477/36, 477/58, 477/60, 478/5, 478/7, 478/56, 479/5, 479/52, 514/3, 515/1, 524/1,
17. kaupunginosan Pasila rautatie- ja katualuetta sekä näiden kaupunginosien alueilla katu-, puisto- ja vesialueilla olevia maanalaisia tiloja koskevan asemakaavan muutosehdotuksen nro 12290 hyväksymistä ja etteivät tehdyt muistutukset ja annetut lausunnot anna aiheutta muihin toimenpiteisiin. Muutokset ilmenevät yksityiskohtaisesti esityslistan liitteestä ja kaavaselostuksesta

- ettei kaavan muutosehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.

Lisäksi lautakunta päätti

- antaa kaupunkisuunnittelulautakunnan esityksestä ja vuorovaikutusraportista ilmenevät vastaukset kaupungin perusteltuna kannanottona tehtyihin muistutuksiin





- antaa vuorovaikutusraportin mukaiset vastineet esitettyihin mielipiteisiin.

#### Käsittely

19.05.2015 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti esitystään seuraavasti: Asiakirjassa "3861\_1\_09 pisararata liite 06 tehdyt muutokset" sivuilla 5,6 ja 8 (liitteenä) on yhteensä neljä pinta-alalukumuutosta, jotka ovat jääneet kirjaamatta asiakirjaan ja selostukseen. Asemakaavan muutoskartan määräyksiin ne on merkitty.

Pinta-alalukutarkistukset koskevat keskustan alueella:

Simonpuistiksoon merkityn mai-3 savunpoistokuilun (1) e-merkittyä alueen osaa (40>55 m<sup>2</sup>) ja mai-4 alueella (2) d-merkittyä alueen osaa (10>20 m<sup>2</sup>) sekä (3) f-merkittyä alueen osaa (12>18m<sup>2</sup>).

Baanan kohdalla (4) mai-5 merkittyä alueen osaa (40>60m<sup>2</sup>).

18.11.2014 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

#### Esittelijä

asemakaavapäällikkö  
Olavi Veltheim

#### Lisätiedot

Jukka Tarkkala, projektipäällikkö, puhelin: 310 37302  
jukka.tarkkala(a)hel.fi

Martin Bunders, arkkitehti, puhelin: 310 37203  
martin.bunders(a)hel.fi

Markku Granholm, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37121  
markku.granholm(a)hel.fi

Raila Hoivanen, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37482  
raila.hoivanen(a)hel.fi

Mika Kaalikoski, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37433  
mika.kaalikoski(a)hel.fi

Jukka Kähkönen, arkkitehti, puhelin: 310 37260  
jukka.e.kahkonen

Anu Lamminpää, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37258  
anu.lamminpaa(a)hel.fi

Kajsa Lybeck, arkkitehti, puhelin: 310 37052  
kajsa.lybeck(a)hel.fi

Pekka Nikulainen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37122  
pekka.nikulainen(a)hel.fi

Taneli Nissinen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37447  
taneli.nissinen(a)hel.fi

Janne Prokkola, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37233  
janne.prokkola(a)hel.fi

Perttu Pulkka, arkkitehti, puhelin: 310 37465  
perttu.pulkka(a)hel.fi

#### Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

#### Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

#### Puhelin

+358 9 310 1641

#### Faksi

+358 9 655 783

#### Y-tunnus

0201256-6

#### Tilinro

FI0680001200062637

#### Alvno

FI02012566



Ville Purma, arkkitehti, puhelin: 310 37261  
ville.purma(a)hel.fi

Rakennusvalvontavirasto 6.3.2015

HEL 2012-010853 T 10 03 03

Pisaratankohje on tarpeellinen hanke Helsingin ja pääkaupunkiseudun kehittämisessä. Kaava-asiakirjoista ilmenee valmistelun laaja-alaisuus ja monitahoisuus ja monien asiantuntijatahojen osallistuminen työhön. Teknisesti erittäin vaativa hanke tulee tekemään omalla sarallaan historiaa. Vaikea ja laaja hanke on kyetty kiitettävällä tavalla tuomaan esille kaava-aineistossa.

Pisaratankohjeen reitti asettuu suurimmaksi osin kulttuurihistoriallisesti arvokkaalle alueelle, josta osa on myös valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Alueella on runsaasti myös yksittäisiä kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäviä rakennuksia ja puistoja.

Samalla kun hanke pyrkii varmistamaan julkisen liikenteen toimivuuden kaupungin keskeisillä alueilla kolmen maanalaisen aseman rakentamisen kautta, se puuttuu kaupunkimiljöön keskeisiin kohtiin. Kaupunkitilan ja -kuvan kannalta olennaisia muutoksia tulevat olemaan yhtäältä uudet rautatieasemien sisäänkäynnit sekä porras- ja hissiyhteydet. Samoin asemien läheisyyteen sekä niiden väliselle rataosuudelle esitetyt lukuisat ilmanvaihtokuilut (ilmanvaihto-, paineentasaus-, savunpoisto sekä lv- ja sähkökuilut) muuttavat ympäristöä näkyvästi. Lisäksi tunnelien suuaukot muun muassa Eläintarhan ja Alppipuiston alueella aiheuttavat merkittäviä ruhjeita kaupunkimaisemaan. Pisaratankohjeen rakentamisen aikaiset järjestelyt tulevat vaikuttamaan julkiseen kaupunkitilaan voimakkaasti ja pitkän aikaa.

Hankkeen ja kaava-asiakirjojen laajuus mahdollistaa tässä vain joidenkin tärkeimpien asioiden ja yksityiskohtien esiin nostamisen.

Asemien sisäänkäynnit sekä muut porras- ja hissiyhteydet



Asemat ansaitsevat kukin yksilöllisen julkisen ilmeensä, mutta toisaalta niiltä vaaditaan yhtenäisiä, kaikkia asemia yhdistäviä tekijöitä, kuten selkeätä ja yhdenmukaista opastusjärjestelmää sekä värityksen ja materiaalien yhdenmukaisuutta. Asemien sisäänkäyntirakennusten neuvottelukunta toivoi olevan ilmeeltään keveitä, paviljonkimaisia.

Kaupunkikuvaneuvottelukunta näki tarpeelliseksi harkita maanpintaan johtavien porras- ja hissiyhteyksien lukumäärää. Niitä vähentämällä välttyttäisiin puuttumasta joihinkin kulttuurihistoriallisesti arvokkaisiin rakennuksiin ja ympäristöihin. Esimerkiksi Stockmannin tavaratalon arkkitehtuurin integriteettiä ja sen länsikulman asemaa kaupunkikuvassa ei tulisi rikkoa. Kolmensepänaukiolle yhteyden avaaminen ei myöskään istu. Siksi jatkossa tulisi vielä selvittää mahdollisuuksia sijoittaa sisäänkäynti viereisiin kiinteistöihin. Neuvottelukunta pohti, voisiko porras- ja hissiyhteyden sijoittaa vastapäiseen Tallbergin taloon. Samoin pidettiin mahdottomana Lasipalatsin aukiolle koneporrasyhteyden vaatimaa, havainnekuvan esittämää rakennelmaa. Mikäli aukiolle on tarpeen sijoittaa sisäänkäynti, tulee se suunnitella yhdessä Amos Anderssonin taidemuseon rakenteiden kanssa, yhtä laadukkaaksi ja niihin yhteensopivaksi. Töölöntorin rajaamisen usealla rakennuksella ja rakennelmalla neuvottelukunta epäili heikentävän paikan ominaisluonnetta avoimena kaupunkitilana. Jatkosuunnittelun pohjaksi olisi syytä selvittää toriaukion ympäristön historiaa ja laatia torin erityispiirteet huomioon ottava kokonaissuunnitelma. Toisaalta ei kannata tinkiä siitä, että maan alta päästään nopeasti maan pinnalle, liukuportaiden ja hissien mitoituksen tulee olla riittävä.

#### Ilmanvaihtokuilut

Ilmanvaihtokuilurakennelmien suurta määrää pidettiin ongelmallisena. Erityisesti neuvottelukunta esitti huolensa niiden koosta ja muistutti, että jo asemakaavavaiheessa tulisi varmistaa, ettei tarvittavien rakennelmien koko toteutusvaiheessa kasva. Jokaisen kuilun sijoitus julkisessa miljöössä merkitsee vaativaa sovittamista. Siksi on tärkeää, että kaikkien tarpeellisten kuilujen paikat ovat tiedossa ja tarkoin reunaehdoin kaavaan kirjatut niin, ettei hallitsemattomiin lisäjärjestelyihin ajauduta. Suotavaa olisi, mikäli mahdollista, kuilujen



integroiminen olemassa oleviin tai rakennettaviin uusiin rakennuksiin taikka sijoittaminen korttelien sisäpihoille.

Esimerkiksi Kallion virastotalon tietämille esitetyt kuutiot nähtiin paikkaan epäsopivina ja liian talomaisina. Paasivuoren puistikkoon tulevan rakennelman sijaintia ja kokoa pidettiin epäonnistuneena ja epäiltiin havainnekuvassa esitetyn, rakennelmaa peittävän puuston elinmahdollisuuksia. Asemakaavavaraus tulisi pyrkiä siirtämään pois puistosta. Samoin Varsapuiston laidalle esitetty rakennelma on aivan liian näkyvä ja kaupunkitilaan sopimaton. Se, samoin kuin Sammonpuistikkoon esitetty kuilurakennelma, on havainnekuvisssa sijoitettu keskelle puistoa. Näissä ja muissa vastaavissa paikoissa rakennelmat tulisi sijoittaa eheän kaupunkitilan reunavyöhykkeelle eikä sen keskelle.

Todettiin, että Kampin hiljentymiskappelin läheisyyteen esitetyn ilmanvaihtokuilurivistön vaikutus kaupunkitilaan on kyseenalainen. Neuvottelukunta totesi, että kaavassa edellytettyjen ympäristötaiteen keinojen sijaan ilmanvaihtokuilut tulisi pyrkiä ratkaisemaan yksinkertaisin, huomiota herättämättömin muurirakentein. Taideteoksena kuilut kilpailisivat lähimiljöön arkkitehtuurin kanssa. Myös muualla kyseisenlaisten teknisten rakennelmien tulisi olla mieluummin vähäeleisiä kuin vahvoja itsenäisiä aiheita kaupunkitilassa. Jos kuiluja jossain haluttaisinkin käyttää ympäristötaiteena, tulisi suunnittelusta järjestää taidekilpailu.

#### Tunnelien suuaukot

Ratatunnelia ja huoltoa varten rakennettavat suuaukot tuottavat väistämättä suuria muutoksia kaupunkimaisemaan ja kaventavat osaltaan keskustan rajallisia vapaa- ja viheralueita.

Eläintarhan alueella ja Alppipuistossa tapahtuvat muutokset tulevat olemaan näkyviä ja kiistämättä nykytilannetta heikentäviä. Jatkotyössä tulee neuvottelukunnan mukaan varmistaa, että visuaalinen vaurio minimoidaan hyvän ja asiantuntevan suunnittelun sekä tiukan mittakaavan keinoin. Diakoniapuiston huoltotunnelin suuaukon ympäristöön havainnekuvassa esitetty armollinen vehreys ei voi luultavasti aivan tässä mittakaavassa säilyä. Siltavuorenpenkereeseen rakennettavaksi esitettyä Pisara-radon huollon vaatimaa ajoaukkoa neuvottelukunta piti paikkaan liian massiivisena. Erityisesti



neuvottelukunta oli huolissaan esitetyn kaltaisen otsapinnan tyllystä ilmeestä. Sen mittasuhteisiin ja maisemointiin tulee jatkotyössä kiinnittää erityistä huomiota.

#### Rakentamisen aikaiset järjestelyt

Suurisuuntainen hanke aiheuttaa useammassa pisteessä Helsinginniemiellä isoja väliaikaisia järjestelyjä. Neuvottelukunta totesi, että myös näissä järjestelyissä tulee kiinnittää huomiota kaupunkimiljöön ilmeeseen suunnittelemalla työmaa-aidat ja muut väliaikaiset rakenteet laadukkaiksi.

Pisarahankkeen toteutusaikataulun nyt saatua lisäaikaa, tulisi se hyödyntää huolelliseen jatkosuunnitteluun. Neuvottelukunta totesi, että kuten aiemmin Vauhtitien sillasta, on tarpeellista järjestää arkkitehtuurikilpailuja muidenkin keskeisten rakennelmien tarkemmasta suunnittelusta. Suunnittelijoiden pätevyyteen ja kelpoisuuteen on kiinnitettävä huomiota. Kokemus ja ymmärrys kulttuurihistorialliseen ympäristöön suunnittelusta on edellytys hyvälle lopputulokselle.

Todettiin myös, että kaavaselostuksessa tuodaan hyvin esiin ja puolustetaan myös kaupunkikuvallisia ja historiallisia arvoja. Onkin huolehdittava siitä, että jatkosuunnittelussa hyvät periaatteet löytävät kussakin yksittäisessä rakentamiskohteessa optimaalisen konkreettisen muodon. Neuvottelukunta korosti myös jatkosuunnittelun aikana tapahtuvan tiiviin viranomaisyhteistyön tärkeyttä.

Teknisen palvelun lautakunta 05.03.2015 § 34

HEL 2012-010853 T 10 03 03

#### Lausunto

Teknisen palvelun lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Suunnitellun Pisararadan linjaus kulkee Kaupunginpuutarhan alueen alitse. Kaupunginpuutarhan alueella toimii tällä hetkellä Staran kolme eri työyksikköä, kaupunkitekniikan rakentamisen projektimitaus,



kaupunkitekniikan ylläpidon hoitopiiri sekä ympäristönhoidon puutarhapalvelu. Kaupunginpuutarhan alueella työskentelee useita kymmeniä vakituisia Staran työntekijöitä.

Suunniteltu radan tunnelilinjaus kulkee kohdasta, jossa kalliossa on havaittu painanne ja tämän seurauksena painanteen kohdalla tunneli on rakennettava avokaivantona. Avokaivanto osuu Kaupunginpuutarhan alueelle toimintojen kannalta erittäin keskeiselle paikalle. Tästä syystä erittäin todennäköisesti kaksi kolmesta työyksiköstä, projektimittaus ja hoitopiiri, joutuvat siirtymään väistötiloihin. Puutarhapalveluiden toiminta myös häiriintyy tai estyy erittäin merkittävästi rakentamisen ajaksi.

Puutarhapalveluiden toiminnan ennakkoinnin vuoksi rakentamisen ajoitus, aloitus ja tarvittavat ennakkotoimet on pystyttävä sopimaan vähintään 12 kuukautta ennen alueella aloitettavaa rakentamista. Vuosirytmien vuoksi Puutarhapalvelu joutuu toteuttamaan joitain ennakkotilauksia liki vuotta aiemmin ja seuraavan vuoden suunnittelu kulkee myös 12 kuukautta edellä. Myös rakennustyömaan aloituksen ajoitus vuodenaikaan nähden on merkittävä. Oikealla ajoituksella vuodenaikaan nähden rakentamisen aikaiset haitat ja erityistoimet voidaan minimoida. Toimintoja ei täysin Kaupunginpuutarhan alueella voida pysäyttää rakentamisen ajaksi jo pelkästään Talvipuutarhan ylläpidon ja asiakaspalvelun vuoksi. Työmaa-alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava alueella toimivien tarpeet, esimerkiksi työmaaparakkien ja autopaikkojen suhteen tulee hyödyntää viereistä Mäntymäen kentän suurempaa avokaivantotyömaata. Kaupunginpuutarhan alueelle sijoittuvan työmaakaivannon tarvitsema työtila tulee rajata niin pieneksi kuin teknisesti on mahdollista tai muutoin kaivannon vieressä olevat kasvihuoneet on purettava, jolloin kasvintuotanto estyisi täysin.

Räjäytystyössä on huomioitava alueen rakennuskannan erityispiirteet sekä Talvipuutarhassa vierailevat. Räjäytys ja kovaääninen työn ajoitus on sovittava ennakkoon tarkasti.

Tunnelityö Kaupunginpuutarhan alueella on arvioitu kestävän vähintään vuoden ajan. Väistötilojen ja poikkeusjärjestelyjen aiheuttamat negatiiviset kustannusvaikutukset on rakennushankkeen korvattava täysimääräisesti Staralle ja sen työyksiköille.

Alueen ennallistamisesta on huolehdittava. Koska rakentaminen toteutuu maanalaisiin osiin, eikä maanpäälisiin osiin ole suunniteltu uusia rakenteita, niin ennallistamisen lähtökohtana on pidettävä alkutilannetta. Ennallistaminen on toteutettava välittömästi rakentamisen yhteydessä ja minimissään tasolle, joka on ollut ennen



rakentamista. Pissarakentamisen maanpäällisiä rakenteita ei tule sallia Kaupunginpuutarhan alueelle.

Työmaan ulkopuolinen liikennöinti ja järjestelyt on toteutettava niin, että Talvipuutarhassa vierailevat huomioidaan, olkoon kyse koululaisryhmistä tai yksittäisistä kaupunkilaisista. Talvipuutarhan palvelut eivät saa häiriintyä rakentamisessa.

Teknisen palvelun lautakunta puoltaa asemakaavan muutosta nro 12290 edellä esitetyin huomautuksin.

Esittelijä

toimitusjohtaja  
Timo Martiskainen

Lisätiedot

Jari Kuusi, kasvituotantopäällikkö, puhelin: 310 28601  
jari.kuusi(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 24.02.2015 § 32

HEL 2012-010853 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Pissarakentamisen asemakaavan muutoksesta nro 12290

Asemakaavassa tulee huomioida, että Pissarakentamisen suunnitelmien keskeneräisyyden takia ei voida varmistua kaavassa olevien Pissaran tilavarausten riittävydestä. Monet Pissaran tarpeet, jotka tulisi ottaa huomioon kaavassa, ovat vielä selvittämättä tai tarkentumatta, joten on mahdollista, ettei niitä ole tässä kaavassa vielä riittävällä laajuudella huomioitu.

Muun muassa seuraaviin kohtiin tulisi vielä kiinnittää huomiota:

Savunpoisto

Savunpoistoon tarvittavia tiloja ei ole huomioitu riittävällä tarkkuudella. Kaavamateriaalista ei selviä esimerkiksi Keskustan aseman ja Kolmen Sepän Aukion välisen jalankulkuyhteyden savunpoistoa ja sen vaatimia tilavaroituksia.

Savunpoiston äänenvaimennukseen tarvittavia tiloja ei ole otettu kaavassa huomioon. Savunpoistojärjestelmät tulee koestaa säännöllisesti toimintakunnon varmistamiseksi. Tämä on mahdollista yleensä vain yöaikaan liikennekatkon aikana. Ilman äänenvaimennusjärjestelyjä savunpoiston koestaminen voi olla



mahdotonta, mikäli siitä aiheutuva melu aiheuttaa lähistön asukkaille kohtuutonta haittaa.

Kaavassa ei ole tutkittu savunpoiston vaikutusta yleisillä alueilla sijaitsevien savunpoistokuilujen ympäröivien alueiden turvallisuuteen. Savunpoistotilanteessa liian matalalla olevista savunpoistokuiluista poistuva savu on turvallisuusriski kuilujen läheisyydessä oleville kiinteistöille, liikenteelle ja liikkuvalla väestölle.

#### Osoitteisto

Kaavaan tulee sisällyttää velvoite maanalaisen osoitteiston laatimisesta Pisaran tosiasiallisen hankekokonaisuuden laajuudella. Osoitteisto on välttämätön viranomaistoiminnan mahdollistamiseksi sekä auttamaan matkustajia liikkumaan sujuvammin Pisararadan tiloissa ja ilmoittamaan tarkemmin mahdollisten poikkeuksellisten ilmiöiden tai tapahtumien sijainnista.

#### Paineentasaus

Kaava-aineistosta ei tule ilmi, onko junaliikenteen aiheuttamia painevaihteluita otettu rakenteissa ja tilavarauksissa huomioon. Rakenteiden pitkäaikaiskestävyyden kannalta asianmukainen paineentasaus on tärkeä huomioida suunnittelussa.

#### Tulvariskeihin varautuminen

Kaava-aineistosta ei ilmene tilavaroja Pisaran tulvavaroaltaiden sijainnista ja koosta. Tulvariskit, myös vanhentuneen putkiverkoston aiheuttaman riskin osalta, on huomioitava ja niihin on varauduttava Pisararadan koko tosiasiallisen hankkeen laajuudelta. Tulvavarojärjestelyiden vaatimat tilavaraukset on esitettävä kaavassa.

#### Vaikutukset muihin olemassa oleviin kohteisiin

Kaavaan tulisi lisätä huomio jatkotutkimustarpeesta Pisararadan vaikutuksista olemassa oleviin kohteisiin, muun muassa metroasemiin, ja niiden muutostarpeisiin turvallisuuskysymyksissä, jonka yhteys Pisararataan aiheuttaa huomattavan henkilömäärän lisäyksen johdosta.

#### Esittelijä

pelastuskomentaja  
Simo Wecksten

#### Lisätiedot

Esko Rantanen, johtava palotarkastaja, puhelin: 310 31232  
esko.rantanen(a)hel.fi





Kiinteistölautakunta 19.02.2015 § 70

HEL 2012-010853 T 10 03 03

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunkisuunnittelulautakunnalle Pissararadan asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12290 seuraavan lausunnon:

Asemakaavan muutos mahdollistaa kantakaupunkiin sijoittuvan maanalaisen rautatielenkin, kolmen maanalaisten rautatieaseman ja nykyiseen rautatieasemaan liittymisen edellyttämien osien rakentamisen.

Asemakaavan muutoksen alue on osa pääradasta Pasilan eteläpuolella sekä silmukkamaisesti Hakaniemen, keskustan ja Töölön alueella sijaitsevien asemien kautta kiertävä tunneli maan pinnan alapuolella. Kaavan alueeseen kuuluu lisäksi tunnelin ja kolmen maanalaisen aseman tarvitsemat pysty-yhteydet. Rautatiestä ja sen osista käytetään nimeä Pissararata. Kaava-alueen pinta-ala on 56,74 ha. Maanalaisen rautatiealueen pinta-ala on 39,18 ha. Pissararadan pituus kaava-alueella on 7,8 km, josta 6,0 km kulkee maan alla.

Pissararadan tarvitsemat maanpäälliset ja maanalaiset rautatiealueet, asemat sisäänkäynteineen ja pystykuilut sijoittuvat valtion rautatiealueelle, kaupungin katu-, vesi- ja puistoalueille sekä valtion, kaupungin tai yksityisten omistamille tonteille.

Asemakaavan muutoksessa määritetään Pissararadan maanalaisten tunnelien ja maanpäällisten alueiden tilavaraus suojavyöhykkeineen. Samalla määritetään tunnelien, niiden palo- ja pelastusturvallisuuden, huollon ja teknisten järjestelmien vaatimat tilat, asemien, sisäänkäyntien, pystykuilujen ja rakenteiden sijoittuminen suhteessa naapurikiinteistöihin, lähiympäristöön ja maanpintaan.

Asemakaavan muutos on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja oikeusvaikutteisen Yleiskaava 2002:n ja oikeusvaikutteisen maanalaisen yleiskaavan mukainen ja edesauttaa kaupunginvaltuuston päätösten mukaisten kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista.

Pissararadan rakentamisella toteutetaan Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaa (HLJ) kehittämällä nykyisiä pääliikenneverkkoja, parantamalla joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä ja vapauttamalla laituritilaa Helsingin päärautatieasemalla. Pissararadan toteuttaminen edistää Helsingin seudun kehittämistä kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena. Samalla

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

F10680001200062637

**Alvno**

F102012566



mahdollisuudet raideliikenteeseen tukeutuvan ja eheytyvän yhdyskuntarakenteen toteutumiseen paranevat.

Valtion ja pääkaupunkiseudun 14 kunnan kesken on syksyllä 2014 solmittu sopimus suurten infrahankkeiden tukemiseksi ja asumisen edistämiseksi. Kunnat ovat sitoutuneet lisäämään asuntokaavoitusta vuosina 2016 - 2019 noin 25 % voimassa olevaan tavoitetasoon nähden edellyttäen, että valtio täyttää oman osansa sopimuksesta osallistumalla mm. Pissararadan rahoitukseen. Tämä sopimus täydentää valtion ja kuntien välistä maankäytön, asumisen ja liikenteen aiesopimusta (MAL 2012 - 2015) ja luo perustan Helsingin seudun MAL-asioista sopimiseen vuosina 2016 - 2019.

Liikennevirasto vastaa Pissararadan suunnittelusta ja toteuttamisesta. Hankearviointi, jossa käytetään hyöty-kustannusanalyysiä ja vaikuttavuuden arviointia, sisältyy Liikenneviraston valmistelemaan ratasuunnitelmaan. Hankkeen hyöty-kustannussuhde (H/K) on Pissararadan ratalenkin ajoajasta riippuen 0,5 - 0,6 (kustannukset kaksinkertaiset hyötyihin nähden), joka jää selvästi alle yhdyskuntataloudellisen kannattavuusrajan. Herkkyystarkasteluna tutkittu kehittämisvaihtoehto, jossa Pissararadan myötä kaupunkirataliikennettä tihennetään, on kuitenkin perustarkastelua huomattavasti kustannustehokkaampi ja ylittää yhteiskuntataloudellisen kannattavuusrajan. Vertailuvaihtoehto pohjautuu Helsingin ratapihan toiminnallisuuden kehittämissuunnitelmaan (HELRA).

Eduskunta päättää Pissararadan rahoituksesta. Hankkeen ilmoittamat Pissararadan rakentamiskustannukset ovat 965 miljoonaa euroa (maanrakennuskustannusindeksi 152, 2005=100, alv. 0 %). Pissararadan suunnittelu ja toteuttaminen edellyttävät valtion ja kaupunkien (Helsinki, Espoo, Vantaa) sopimusta kustannusjaosta. Hankkeelle on mahdollista hakea ja saada EU:n tukea. Valtio ja pääkaupunkiseudun kunnat ovat neuvotelleet hankkeelle alustavan rahoitusratkaisun, jonka mukaisesti valtion osuus rahoituksesta on 60 %, EU-rahoituksen osuus 20 % ja pääkaupunkiseudun kuntien osuus 20 %, josta Helsingin osuus on 17 %.

Liikennevirasto hankkii hankkeen toteuttamiseen tarvittaviin maanpäällisiin ja maanalaisiin rautatiealueisiin omistusoikeuden tai käyttöoikeuden ratalain lunastusmenettelyllä.

Kiinteistölautakunta toteaa, että kiinteistöviraston edustajat ovat olleet mukana kaavamuutoksen valmistelussa ja viranomaisyhteistyössä. Kaupunki omistaa asemakaavan muutoksen vaikutusalueella olevia tontteja ja yleisiä alueita. Osa tonteista on vuokrattu pitkäaikaisilla maanvuokrasopimuksilla, joita tullaan tarpeen mukaan täydentämään



ja muuttamaan rataa koskevilla rasiitteenluonteisilla tai muilla ehdoilla. Rakennustyön aikana alueita vuokrataan myös työmaatarkoituksiin.

Kaavamuutos rajoittaa tulevaisuudessa kaava-alueen kiinteistöjen maanalaisen rakentamisen mahdollisuuksia ja esim. maalämpökaivojen rakentamista.

Lautakunnalla ei ole huomauttamista itse kaavamuutosehdotukseen.

Esittelijä

virastopäällikkö  
Jaakko Stauffer

Lisätiedot

Esko Patrikainen, apulaisosastopäällikkö, puhelin: 310 36471  
esko.patrikainen(a)hel.fi  
Elina Kuikanmäki, kiinteistölakimies, puhelin: 310 34008  
elina.kuikanmaki(a)hel.fi

Taidemuseon johtokunta 17.02.2015 § 8

HEL 2012-010853 T 10 03 03

Lausunto

Taidemuseon johtokunta antoi seuraavan lausunnon Pissararadan kaavamuutoksesta.

Pissararata parantaa Helsingin keskustan joukkoliikennettä ja Kampin alueen saavutettavuutta huomattavasti. Rata lisää asiakasvirtoja myös Tennispalatsin välittömässä läheisyydessä. Taidemuseon mielestä olisi ihmisvirtojen liikkumisen kannalta erittäin tärkeää, että suora kulkuyhteys Pissararadan Kampin asemalle olisi mahdollista myös Tennispalatsilta sekä Salomonkadun puolelta että maan alta.

Tennispalatsin peruskorjausta suunniteltaessa 1990-luvun puolivälissä oli esillä maanalaisen yhteyden louhiminen Tennispalatsin alta metroom ja Kampin tulevaan kauppakeskukseen. Kaupunki luopui suunnitelmasta. Koska Pissararadan tunneli tulee kulkemaan aivan Tennispalatsin rakennuksen alta, toivomme että tässä yhteydessä aiempi suunnitelma päivitetään; Kampin alueelle on muodostumassa merkittävä taiteen keskus, kun Amos Andersonin Lasipalatsi-suunnitelma toteutuu. Kahden taidemuseon välille tulisi Pissararataa rakennettaessa luoda maanalainen kulkuyhteys ja samalla tutkia mahdollisuutta louhia museoille yhteisiä väliaikaisvarastoja. Synergiaedut olisivat huomattavat.

Louhintatöiden aiheuttamat riskit:

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

F10680001200062637

**Alvno**

F102012566



Kun louhintatöiden riskianalyysiä tehdään, tulee taidemuseoon olla suoraan yhteydessä. Louhinta- ja räjäytystyöt saattavat aiheuttaa Taidemuseossa oleville teoksille mittavia vahinkoja. Taidemuseon on pystyttävä ennakoimaan ja eliminoimaan riskitekijät ajoissa, jotta esillä oleva taideomaisuus ei vaurioituisi. Näyttelyohjelmiston suunnittelussa on ennakkoon varauduttava kaikkiin mahdollisiin riskitekijöihin. Näyttelyiden vakuutusarvot liikkuvat sadoissa miljoonissa euroissa ja kansainväliset vakuutusehdot ovat äärettömän tiukat. Siksi Taidemuseon on ehdottomasti oltava tietoinen louhinnan aikatauluista ja niiden aiheuttamista vaaratekijöistä.

Julkista taidetta:

Koska Pissararata on mittava rakennushanke, taidemuseo esittää, että sen yhteydessä sovelletaan prosenttirahaperiaatetta taideteosten toteuttamiseksi. Tämän lisäksi taidemuseolla on mahdollisuus toteuttaa kaupungin hallinnoimiin tiloihin julkista taidetta omilla määrärahoillaan.

Taidemuseon johtokunta esittää, että Pissararadan asemille luodaan kullekin omaleimainen ilme julkisella taiteella ja että taidemuseo osallistuu asiantuntijana projektiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

#### Käsittely

17.02.2015 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Taidemuseon johtaja muutti esitystään lisäämällä seuraavan täydentävän kappaleen lausunnon loppuun:

Taidemuseon johtokunta esittää, että Pissararadan asemille luodaan kullekin omaleimainen ilme julkisella taiteella ja että taidemuseo osallistuu asiantuntijana projektiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

#### Esittelijä

vs. taidemuseon johtaja  
Erja Pusa

#### Lisätiedot

Maija Tanninen-Mattila, taidemuseon johtaja, puhelin: 310 87008  
maiya.tanninen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 27.01.2015 § 33

HEL 2012-010853 T 10 03 03

---

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



## Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Pisarakadan rakentamisella toteutetaan Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaa. Yhdessä nykyisten kaupunkiratojen ja Kehäradan kanssa lisätään tiheällä vuorovälillä liikennöitävien linjojen kattamaa aluetta. Kaupunkiratojen liikenne erotetaan kauko- ja taajamaliikenteen radoista, jolloin häiriötilanteet eivät kertaudu yhtä herkästi kuin nykyään. Rautatieliikenteen ja muun joukkoliikenteen solmupisteiden määrä kasvaa, joukkoliikenteen verkko paranee, saavutettavuus paranee ja matka-aikahyödyt kasvavat. Päärautatieasemalle päättyvien taajama- ja kaukojunien vuoroja voidaan lisätä ja reunoilta vapautuvat raiteet helpottavat poikkeustilanteiden hallintaa.

Pisarakadan toteuttamisesta ei ole vielä tehty päätöstä. Pisarakadan rakennustyö aiheuttaa useiden vuosien ajan huomattavaa haittaa joukkoliikenteelle, ajoneuvoliikenteelle sekä jalankululle ja pyöräilylle. Rakentaminen vaikuttaa liikenteeseen useissa kohdissa ja liikenteen poikkeusjärjestelyt ovat välttämättömiä.

Hankkeen varhaisessa vaiheessa tulee ottaa huomioon hankkeen laajat vaikutukset rakentamisaikana. Tiedottaminen ja yhteistyö eri hallintokuntien ja toimijoiden kesken on tärkeää. Työmaat ja väliaikaiset liikennejärjestelyt ovat osa kaupunkia ja kaupunkilaisten arkea monia vuosia. Hankkeessa tulee ottaa huomioon työmaa-alueiden, työtukikohtien sekä väliaikaisten liikennejärjestelyjen kaupunkikuvallinen ilme. Tiedottaminen ja opastaminen väliaikaisista liikennejärjestelyistä tulee olla laajaa ja ennakoivaa. Työmaa-alueiden rajautumiset ja niiden käyttö on suunniteltava huolellisesti yhteistyössä.

Olympiastadionin edustan kalliroleikkauksen ja kansirakenteen kohdalla puiston maanpinta tulee palauttaa alkuperäiseen korkoon ja muotoonsa. Lisäksi on huolehdittava korkeatasoisen maisemasuunnitelman tekemisestä maiseman ennallistamiseksi. Vaikka kalliota ei voidakaan palauttaa ennalleen, tulee maisemavaurioiden haittoja lieventää korkeatasoisella maisemarakentamisella.

Joukkoliikenteen asemat ympäristöineen ovat esteettömyyden erikoistason alueita. Esteettömyysasiantuntijan tulee olla mukana asemien ja kaupungin muun yleiseen maanalaiseen ja maanpäälliseen jalankulkuverkkoon liittyvässä suunnittelussa. Jalankulkuyhteyksille on laadittava valaistuksen, joukkoliikenteen opastuksen, muun opastuksen sekä mainoslaitteiden yleissuunnitelma.



Pisaratata toteutetaan olemassa olevan kaupunkirakenteen sisällä. Valittu ratkaisu vähentää muun muassa viheralueiden pinta-alaa ja tuo uusia elementtejä kaupunkiympäristöön Suomen tiheimmin rakennetulla alueella. Jatkosuunnittelussa tulee pyrkiä mahdollisimman tehokkaasti vähentämään haittoja, joita radan toteutuminen aiheuttaa Helsingin yleisille alueille ja niiden käyttäjille.

Helsingin kaupunki on sitoutunut rahoittamaan Pisaratadan suunnittelun kustannuksista 17 % osuuden vuoteen 2016 saakka.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutosta nro 12290 edellä esitetyin huomautuksin.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti  
Jukka Kauto

Lisätiedot

Petri Arponen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440  
petri.arponen(a)hel.fi  
Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419  
anu.kiiskinen(a)hel.fi  
Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335  
anni.tirri(a)hel.fi  
Jussi Luomanen, toimistopäällikkö, puhelin: 310 38626  
jussi.luomanen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 27.01.2015 § 36

HEL 2012-010853 T 10 03 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti, että lausunnon asiasta antoi ympäristökeskus.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö  
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Juha Korhonen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32080  
juha.korhonen(a)hel.fi

Kaupunginmuseon johtokunta 27.01.2015 § 5

HEL 2012-010853 T 10 03 03

Lausunto

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



Kaupunginmuseon johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon:

Pisarakadun suunnittelualue on laaja ja se on suurelta osin valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä, minkä lisäksi vaikutusalueella on yksittäisiä merkittäviä rakennustaiteellisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita sekä paikallisesti tärkeitä kaupunkinäkyelmiä.

Asemakaavassa määrätään, että kulttuuriympäristö, puistot ja arvokas rakennuskanta tulee ottaa huomioon sovittamalla uudet rakenteet olemassa olevaan kulttuuriympäristöön ja kaupunkirakenteeseen mahdollisimman hyvin. Kunnostus- ja palauttamismääräyksiin pyritään säilyttämään puistojen maisemallisia ja kulttuurihistoriallisia arvoja.

Eläintarhan alue muodostuu useista osa-alueista, joilla kullakin on omanlainen identiteettinsä. Puistohistoriallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävät alueet, historiallisesti ja rakennustaiteellisesti tärkeät urheilu- ja liikuntapaikat sekä perinteiset virkistysalueet limittyvät siellä toisiinsa. Maisemaa ja ympäristöä muokataan rajulla ja peruuttamattomalla tavalla erityisesti, kun joudutaan avaamaan tunneliaukkoja, tekemään avokaivantoja Kaupunginpuutarhan ja Stadionin pysäköintikentän alueella ja rakentamaan uusi Pisarakadun vaatima silta Eläintarhan puolelle. Alppipuiston puolella radan rakentaminen supistaa puiston pinta-alaa.

Erityisesti Vauhtitien ja Alppipuiston rautatietunnelien suuaukkojen ja teknisten rakenteiden suunnittelu ja toteutus edellyttää paneutumista kulttuuriympäristöjen ominaispiirteiden huomioon ottamiseen.

Asemien sisäänkäynnit ja tekniset yhteydet ovat näkyviä muutoksia kaupunkirakenteessa. Pisarakadun rakentamisen seurauksena ne ovat runsaslukuisia, kookkaita ja monesti häiritseviä uusia elementtejä kaupunkikuvassa.

Kaupunginmuseon johtokunta esittää huolensa erityisesti Eläintarhan ja Alppipuiston alueita koskevien maisemallisesti merkittävien muutosten johdosta. Asemakaavamääräyksiin on pyritty lieventämään maisemaan kohdistuvia haittoja, mutta kulttuurihistoriallisesti arvokas ja historiallisesti merkittävä viheralue joka tapauksessa kapenee ja maisema lopullisella tavalla muuttuu rakentamisen myötä. Asemien sisäänkäynnit ja tekniset yhteydet ovat niin ikään näkyviä rakenteita, joiden sovittaminen ympäristöönsä on ensiarvoisen tärkeää.

Kaupunginmuseon johtokunta esittää, että kulttuurihistoriallisesti arvokkaisiin puistoihin ja valtakunnallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin (RKY-2009) liittyvistä suunnitelmista tulee varata kaupunginmuseolle tilaisuus lausunnon antamiselle.



Kaupunginmuseon johtokunta puoltaa asemakaavaehdotusta edellä mainituin huomautuksin.

Esittelijä

yksikön päällikkö  
Anne Mäkinen

Lisätiedot

Sari Saresto, tutkija, puhelin: +358 9 310 36483  
sari.saresto(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) HKL-Infrapalvelut 26.1.2015

HEL 2012-010853 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt HKL:ltä lausuntoa koskien Pissararadan asemakaavan muutosta nro 12290. Asemakaavan muutos mahdollistaa kantakaupunkiin sijoittuvan Pissararadan (maalaisen rautatielenkin, sen maalaisen rautatieasemien ja nykyiseen rautatiehen liittymiseksi tarvittavien osien) rakentamisen. Kaavoitettavaan alueeseen kuuluu osa pääradasta Pasilan eteläpuolella sekä silmukkamaisesti Hakaniemen, keskustan ja Töölön alueella sijaitsevien asemien kautta kiertävänä tunnelina maan pinnan alapuolella sijaitseva rautatiealue.

Pissararadan Hakaniemen ja keskustan asemat on suunnitteilla yhdistää tunneleihin viereisille metroasemille. Kaavan alueeseen kuuluu lisäksi rautatietunnelin ja -asemien tarvitsemat pysty-yhteydet, joilla saattaa olla yhtymäkohtia HKL:n hallinnoimien alueiden kanssa. Pissararadan toteuttamis päätöstä ei ole tehty.

Toteutuessaan Pissararata parantaa joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä Helsingin keskustan alueella. HKL muistuttaa, että Pissararadan tarvitsemien maalaisen tilojen, pystykuilujen ja muiden teknisten tilojen varaukset tulee mahdollisuuksien mukaan yhteen sovittaa metroasemia ja tunneleita sivuavilla kohteilla. HKL on osallistunut ja osallistuu jatkossa Pissararadan suunnittelutyöhön Liikennelaitoksen alueiden rajapintojen osalta. Koska Pissararadan kiinteistöt liittyvät olennaisesti mm. Rautatietorin ja Hakaniemen metroasemiin, ei Pissara-hankkeen liittymisestä saa aiheutua muutosvaatimuksia nykyisten metroasemien suunnitteluun.

Pissararadan rakennustyö aiheuttaa useiden vuosien ajan huomattavia väliaikaisia liikennejärjestelyitä. Liikennelaitosta koskevat väliaikaiset liikennejärjestelyt tulee hankkeen toteuttajan tiedottaa ajoissa ja riittävän laajasti yhteistyössä HKL:n kanssa. Liikennelaitoksen





joukkoliikenteen tulee pystyä toimimaan moitteettomasti Pissararadan rakentamisen aikana.

Lisätiedot

Jaakko Laurila, projekti-insinööri, puhelin: 310 22691  
jaakko.laurila(a)hel.fi

Opetusvirasto 8.1.2014

HEL 2012-010853 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirastossa valmistellaan asemakaavaa Helsingin keskustan alle suunniteltua lähijunien tunnelirataa Pissararataa varten. Maanalaisia asemia suunnitellaan Töölöntorin läheisyyteen, Kampin ja Rautatieaseman väliin sekä Hakaniemeen.

Tunneleiden suuaukot sijoittuvat Eläintarhan ja Alppipuiston alueille. Lisäksi tarvitaan maanpäällisiä alueita työtunneleita ym. varten koko suunnittelualueella. Asemakaavassa määritellään maanalaisten tunnelien ja maanpäällisten alueiden tilavaraus. Päätös Pissararadan toteuttamisesta tehdään aikaisintaan 2014. Rakentaminen kestää noin viisi vuotta.

Sekä rakentaminen että käyttö voivat aiheuttaa ympäristölle melu- ja värinähaittoja. Räjähäytysten, louhintojen ja kuljetusten mahdollisimman haitaton järjestäminen vaatii erityisen huolellista suunnittelua. Lisäksi tarvitaan riittävää ja oikea-aikaista vuorovaikutusta rakennusviraston, kaupunkisuunnitteluviraston, liikenneviraston ja palveluhallintokuntien kanssa.

Opetusvirasto edellyttää, että asemakaavan muutoksen yhteydessä kiinnitetään huomiota erityisesti turvalliseen liikkumiseen jalan. Lisäksi pyöräilyverkoston tulisi olla jatkuva ja esteettömät kulkureitit luontevia ja selvästi havaittavissa.

Tarvittavat meluntorjuntaa koskevat määräykset on tarpeen sisällyttää kaavaan. Melusuojausta tarvittaneen mm. Eläintarhan ala-asteen koulun ja viereisen Stadin ammattiopiston kohdalla. Opetusvirasto pitää tärkeänä, että Pissararataa lähellä sijaitsevia oppilaitoksia kuullaan ennakkoon ja heidän kanssa sovitaan muun muassa rakentamisen aikatauluista ja toiminnan edellyttämistä rakennustyön häiriötekijöihin liittyvistä rajoituksista. Tällä taataan, että rakennustyö ei aiheuta kohtuutonta haittaa opetustoiminnalle.

Lisätiedot

Kaisa Nuikkinen, johtava arkkitehti, puhelin: 310 86291

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



kaisa.nuikkinen(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 29.11.2013

HEL 2012-010853 T 10 03 03

Kaupunginmuseo arvioi Pissaradan asemakaavahanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja lausuu asemakaavaluonnoksesta seuraavaa. Asemakaavamääräysten tulee turvata kulttuurihistoriallisesti, kaupunkikuvallisesti ja maisemallisesti arvokkaiden rakennusten, rakennuskokonaisuuksien, aukoiden ja puistojen arvot.

Ympäristöministeriön 8.11.2006 vahvistamassa Uudenmaan maakuntakaavassa suunnitteluala on keskustatoimintojen aluetta ja virkistysaluetta. Osa alueesta on merkitty kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi. Pissarata on merkitty ohjeellisena seutuliikenteen ratana. Kaavan suunnittelumääräysten mukaan radan suunnittelussa on otettava huomioon seudulliset ulkoilu-, virkistys- ja viheryhteystarpeet, luonnonsuojelu, kulttuuriympäristö, pohjavesien suojelu sekä lajiston liikkuminen.

Maakuntavaltuuston 20.3.2013 hyväksymässä Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa suunnitteluala on pääosin keskustatoimintojen aluetta, valtakunnan keskus. Osa alueesta on merkitty valtakunnallisesti merkittäväksi, kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi (RKY 2009). Pissarata on merkitty liikennetunneliksi.

Helsingin yleiskaava 2002:ssa alue on keskustatoimintojen aluetta, hallinnon ja julkisten palvelujen aluetta, teknisen huollon aluetta, kerrostalovaltaista aluetta asumiselle ja toimitiloille, vesialuetta ja kaupunkipuistoaluetta. Pissaradan vaikutusalueella on kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäviä kohteita.

#### Maanpinnan yläpuoliset alueet ja asemien ympäristöt

Eläintarhan alue on kaupunkipuistoa, jossa sijaitsee Talvipuutarha ja kaupungipuutarhan tuotantoalueet. Tulevan Töölön aseman ympäristö on kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennettu ympäristö. Aseman eteläinen lippuhalli sijoittuu Töölöntorin ympäristöön. Aseman pohjoinen sisäänkäynti sijoittuu Oopperan, Kisahallin ja Olympiastadionin kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön.



Keskustassa Pissararadan aseman sisäänkäynnit tulevat ympäristöön, joka on kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävimpiä alueita Helsingissä. Alueella on rakennustaiteellisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennuksia ja aukioita. Pissararadan keskustan alueen tärkeimmät sisäänkäynnit sijoittuvat Lasipalatsin ja vanhan linja-autoaseman, asema-aukion sekä Kolmen Sepän aukiolle.

Hakaniementori on kulttuurihistoriallisesti merkittävä kauppatori ja yksi kaupunkirakenteellinen solmukohta. Eläintarhan alue ja Alppipuisto ovat kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kaupunkipuistoja.

## Suojelukohteet

Pissararadan vaikutusalueella on runsaasti kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäviä suojelukohteita. Pissararadan kannalta olennaiset kohteet sijaitsevat uusien rautatieasemien sisäänkäyntien läheisyydessä sekä Eläintarhan ja Alppipuiston alueella. Pissararadan kaava-alueella ovat seuraavat RKY 2009 alueet: Pasilan veturitallit, konepaja ja SOK:n teollisuuskorttelit, Olympiarakennukset, Taka-Töölön kerrostaloalue, Etu-Töölön kaupunginosa, Vakuutusyhtiö Pohjan talo, Lasipalatsi ja Rautatalo, Helsingin Aleksanterinkatu, Helsingin Rautatien tontti, Helsingin yliopiston rakennukset, Kaisaniemen puisto ja kasvitieteelliset puutarhat sekä Kallion kirkko.

Töölön aseman ympäristössä sekä työmaan avokaivantojen läheisyydessä on valtakunnallisesti merkittävän rakennetun ympäristön alue: Olympiastadion, Kisahalli, Uimastadion ja Mäntymäen kenttä. Lasipalatsin aukion työmaan avokaivannon läheisyydessä on Lasipalatsi. Näihin ja Narinkkatoriin, Kolmen Sepän aukioon ympäristöineen, Sokoksen tavarataloon ja Kaivopihan kortteliin liittyy myös merkittäviä kaavahistoriallisia ja paikallisia arvoja

Pasilan eteläosan kallioalueella sijaitsee asemakaavalla suojeltu Eläintarhan ala-asteen koulurakennus. Koulurakennus on myös kaupunkikuvallisesti merkittävä. Alueella ja työkohteiden läheisyydessä on julkisia veistoksia, kuten Lauri Pihkalan ja Paavo Nurmen patsaat Olympiastadionin eteläpuolella ja Kolme seppää -patsas Mannerheimintien varressa.

Laajimmat arvokkaat viheralueet ovat Alppipuisto, Eläintarhan alue, Töölönlahti ympäristöineen, Kaisaniemen puisto ja kasvitieteellinen puutarha ja Tokoinranta. Eläintarhan alue on osa Keskuspuistoa. Kulttuurihistoriallisesti ja maisemakulttuurin kannalta arvokkaat Eläintarhan alue ja Alppipuisto ovat tärkeä osa Helsingin puistohistoriaa. Eläintarhan ja Alppipuiston alueesta on laadittu



ympäristöhistoriallinen selvitys Pissararadan suunnittelua ja vaikutusten arviointia varten.

#### Kulttuuriympäristön huomioon ottaminen

Pissararadan alueella ja läheisyydessä sijaitsevat Olympiarakennukset ja Kaupunginpuutarhan rakennukset ja rakenteet edellyttävät erityistä varovaisuutta rakennustyössä. Uusia sisäänkäyntejä, ilmanvaihtokuiluja ja työtunneleiden aukkoja sijoittuu arvokkaaseen kaupunkiympäristöön. Niiden sovittaminen tulee tehdä ympäristöhuomioiden. Valtakunnallisesti merkittävän Lasipalatsin ja vanhan linja-autoaseman rakennusten ympäristön alueella rautatietunnelin ylöstulojen louhinnassa ja rakentamisessa tulee noudattaa erityistä varovaisuutta. Kaivanto-, louhinta- ja työmaa-alueet on suunniteltava niin, etteivät suojellut rakennukset ja niiden perustukset vaurioidu.

Raideliikenneverkostoa laajennettaessa ympäröivä alueidenkäyttö ja lähiympäristö, arvokkaat kulttuuriympäristöt sekä maiseman erityispiirteet tulee ottaa huomioon. Tämä edellyttää uusien rakenteiden taitavaa sovittamista kaupunkikuvaan ja kulttuuriympäristö-arvojen kunnioittamista. Maanpinnalle johtavien tunneliyhteyksien ja hormien rakennusosien sovittamiseen kaupunkikuvaan ja olemassa oleviin rakennuksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Erityisesti Eläintarhaan ja Alppipuistoon liittyvät tunneleiden suuaukot ja uusi rautatiesilta tulevat olemaan maisemaa hallitsevia uusia elementtejä.

Kaupunginmuseo korostaa, että Pissararadan maanpäällisten rakenteiden kaavamääräyksissä on tuotava esiin maisemallisesti ja kaupunkikuvallisesti herkät tilat ja niiden asettamat edellytykset uusien rakenteiden, uloskäyntien, ilmanvaihtokuilujen ym. maanpäälle rakennettavien osien sijoittamiselle ja arkkitehtuurille.

Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan maanpäällisiä uusia rakenteita, rautatiesiltaa ja tunneliaukkoja koskeviin kaavamääräyksiin tulee lisätä /s merkintä ja maininta että rakenteet tulee huolellisesti sovittaa kulttuurihistoriallisesti, kaupunkikuvallisesti ja/tai maisemallisesti arvokkaaseen ympäristöön. Kaupunginmuseo esittää myös suojelukohteiden (sr ja /s) määräyksiin lisättäväksi lausetta: Suunnitelmista on pyydettävä kaupunginmuseon lausunto.

30.8.2012 Lausunto annettu

#### Lisätiedot

Sari Saresto, tutkija, puhelin: +358 9 310 36483  
sari.saresto(a)hel.fi

#### Pelastuskomentaja 28.11.2013 § 56



HEL 2012-010853 T 10 03 03

## Päätös

Pelastuslaitos päätti antaa seuraavan lausunnon

Yleissuunnitelman mukaan ”Pisara-radalla liikennöidään lähiliikenteeseen tarkoitetuilla sähkömoottorijunilla.”

Yleissuunnitelmassa on hyvin vähän ja yleisluonteisesti otettu kantaa tunnelissa käytettävään kalustoon. Syvällä maan alla kulkeva junarata edellyttää maanalaisiin tiloihin erityisesti suunniteltua ja soveltuvaa junakalustoa, sen tulee täyttää tiukat turvallisuusvaatimukset mm. paloturvallisuusominaisuuksiensa osalta. Tulipalon syttyminen tulee olla hyvin epätodennäköistä, sen leviäminen rakenteisiin vaikeaa ja muodostuvien palokaasujen vähäisiä ja mahdollisimman myrkyttömiä. Henkilökunnan ja matkustajien omatoimiseen alkusammutukseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Kokonaisturvallisuuden parantamiseksi pelastuslaitos esittää automaattisten sammutusjärjestelmien asentamista tunnelissa liikennöiviin juniin.

Pelastuslaitoksen mielestä pyrkimys korkealaatuiseen turvallisuustasoon tulisi lisätä kaavaan selkeästi. Esimerkiksi pelkkä tunnelin pituus ei ole mielestämme ainoa määräävä tekijä tiettyjen turvallisuuteen liittyvien selvitysten tekemiseen.

Työtunneleiden reititystä tulee vielä tarkentaa siten, että reitit kulkevat lähempänä ratalinjausta jolloin niistä saadaan yhteys aseman kohdan lisäksi myös ratatunneliosuudelle. Tämä mahdollistaa työtunneleiden käytön paremmin jatkossa pelastus- ja hyökkäysreiteinä.

Kaavasta ei ole nähtävissä kuilualueiden tilantarpeiden riittävyys koska ilmanvaihdon, savunpoiston ja poistumiskuilujen tarkempaa mitoitusta ei ole tehty. Kaavaluonnoksessa olevat tilavaraukset voivat osoittautua riittämättömiksi suhteessa tilatarpeisiin.

Maanalaisissa tiloissa liikkuville matkustajille tulee luoda selkeä osoitejärjestelmä, minkä perusteella he pystyvät paikallistamaan itsensä myös maanpäälliseen kaupunkirakenteeseen. Onnettomuustapauksissa tai sairauskohtauksissa on erittäin tärkeätä, että sivulliset pystyvät ilmoittamaan tarkasti, missä apua tarvitaan ja mitä on tapahtunut. Myös sisäänkäynneille tulee luoda selkeät osoitteet.

Pisara-rata ja sen asemat sijaitsevat syvällä maan pinnan alapuolella, jolloin sekä kohteesta poistuminen maan pinnalle että kohteen saavuttaminen sammutus-, pelastus- ja ensihoitotoimintaa varten on

---

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



selvästi hitaampaa. Tämän vuoksi maanalaiset tilat tulee varustaa automaattisella sammutuslaitteistolla.

Kaikki ratatunneli- ja asema-alueet teknisine tiloineen tulee varustaa tarvittavalla sammutus- ja pelastustyötä mahdollistavilla ja tukevilla laitteilla maanalaisissa tiloissa.

Lisätiedot

Esko Rantanen, johtava palotarkastaja, puhelin: 310 31232  
esko.rantanen(a)hel.fi

Rakennusvirasto 28.11.2013

HEL 2012-010853 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää Pissararadan asemakaavaluonnoksesta rakennusviraston kannanottoa 29.11.2013 mennessä.

Pissararadan asemakaavaluonnokset käsittävät vain maanalaiset alueet. Asemakaavoista ei ole otettu huomioon maanpäällisen rakentamisen tilavarauksia ja kaupunkikuvallista ilmettä. Rakennusviraston näkemyksen mukaan maanpäällisille rakennuksille ja rakenteille tulee tehdä myös asemakaavat.

Pissararadalla on merkittäviä vaikutuksia Helsingin kantakaupungin kulttuurihistoriallisesti arvokkaisiin yleisiin alueisiin ja niiden käyttäjille. Lähes koko alue on osa Museoviraston listaamaa valtakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä. Pissararata on mittava ja erittäin vaativa rakennushanke, joka vaatii huolellista suunnittelua ja riittävää sekä oikea-aikaista vuorovaikutusta rakennusviraston, kaupunkisuunnitteluviraston, liikenneviraston ja muiden osallisten kanssa. Asemakaavojen laatimisen ja ratasuunnittelun aikataulu on tiukka vaativalle hankkeelle.

Mäntymäen alle kallioluolaan suunnitteilla oleva lumensulatuslaitos tulee huomioida asemakaavassa. Hanke on merkittävä parannus lumilogistiikkaan koko kantakaupungin alueella.

Asemakaavamuutosten vaikutustenarvioinnin yhteydessä tulee tutkia sisäänkäyntien, ilmaston, paineentasauksen ja muiden tarvittavien teknisten laitteiden sijoittuminen maanpäällisille yleisille alueille sekä niiden vaikutusta kaupunkikuvaan ja viihtyvyyteen. Suunnittelun lähtökohtana tulee olla se, että tarvittavat, uudet rakenteet voidaan integroida olemassa oleviin rakennuksiin ja maanalaisiin tiloihin.

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

F10680001200062637

**Alvno**

F102012566



Asemakaavojen tueksi on laadittava yleissuunnitelmat, joissa ratkaistaan seuraavat suunnittelukysymykset:

- Suunnittelualueesta tulee laatia asemakaavoituksen pohjaksi ympäristö- ja kulttuurihistoriallinen selvitys niiltä osin kuin selvitys puuttuu. Avoimia kysymyksiä teknisistä ratkaisuksista ja liikenteen ohjauksesta on paljon, joten rakentamisvaiheen ratkaisuksista ja vaikutuksista tarvitaan lisäselvityksiä ja suunnitelmia.
- Liikennejärjestelmän vaatimat muutokset tulee ottaa huomioon. Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaa 2011 on tarkistettava ja kehittävä tarvittavin osin, ja siinä on huomioitava muuttuvat liikennevirrat. Tietoa tarvitaan arvioitaessa yleisten alueiden muutostarpeita, kuten ihmisten ja liikenteen kulkureittien muutoksia sekä vaikutuksia kaupallisiin ja muihin toimintoihin. Muutokset saattavat vaatia ylläpidon painopisteiden muutamista tai lisäämisistä.
- Kaikkiin muutoskohteisiin (tunneleiden suuaukot, asemat, huoltoyhteydet, hätäpoistumistiet, betonikansirakenteet, tekniset laitteet ja ilmastointikanavat ynnä muut sellaiset) tulee asemakaavan muutosten pohjaksi laatia ensin riittävän tarkka yleissuunnitelma, jossa on tutkittu tarvittavien rakenteiden sijoittuminen ja niiden kaupunkikuvallinen ja toiminnallinen vaikutus. Tähän mennessä laadittujen yleispiirteisten suunnitelmien pohjalta ei voida tehdä näitä tarkasteluja.
- Kaikki tarpeet yleisillä alueilla tulee esittää jo kaavan laadinnan yhteydessä tehtävässä yleissuunnitelmassa. Sisäänkäyntien ja muiden kuilujen paikat sekä sisäänkäyntien vaatimat palvelut ja tilatarpeet tai muutokset tulee selvittää selvitysvaiheessa. Tällaisia tarpeita tai palveluita ovat esimerkiksi huoltoliikenne, kioskit, julkiset käymälät, opastus, polku- ja kaupunkipyöräpysäköinti, joukkoliikenteen pysäkit, saatto- ja jättopaikat yksityisille autoille ja taksitolpat.
- Pisara-radon maanpäälliset rakenteet tulee pyrkiä ensisijaisesti integroimaan nykyisiin rakenteisiin ja rakennuksiin ja vasta toissijaisesti tutkia erillISRatkaisuja.
- Merkittävimmät puistojen ympäristömuutokset osuvat Eläintarhan ja Alppipuiston alueelle, joka on tiiviisti asuttua kaupunkia. Radan rakentamisen yhteydessä menetetään asukkaille merkittävää puistopinta-alaa. Tämä tulee kompensoida korkeatasoisella puiston toteutuksella.



Puistoalueiden meluntorjuntarakenteiden tulee olla korkeatasoista maisema-arkkitehtuuria.

- Betonikansien käsittely ja tekniset vaatimukset katu- ja puistoalueilla tulee tutkia kaavavaiheessa. Erityisesti Mäntymäen kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen maisemaan tulevat tunneleiden betonikannet ovat vaikeita ja kalliita puistorakentamisen kannalta. Kaava laadittaessa on esitettävä ratkaisuperiaatteet betonikansien kanteista ja mahdollisesta kasvillisuudesta ottaen huomioon esimerkiksi isojen puiden rakenteiden kantavuudelle asettamat vaatimukset.
- Meluvaikutukset tulee selvittää sekä esittää melun suojaus Alppipuistossa sekä Eläintarhanpuolella. Meluntorjunnassa tulee puistoalueiden lisäksi pyrkiä ratkaisuihin, jotka minimoivat runkomelun vaikutukset radan vaikutusalueella.
- Vaikutukset pohjavesiin ja kuivatustarpeiden muutokset yleisillä alueilla on oltava osana suunnittelumateriaalia. Pohjavedenpinnan muutokset on kyettävä suunnittelemaan ja toteuttamaan niin, ettei tästä aiheudu haittaa olemassa oleville rakenteille tai puustolle.
- Louhintamateriaalin käyttö, vaikutukset liikenteeseen, asuinympäristöihin ja sen kuljetus on suunniteltava alustavasti jo tässä vaiheessa yleisten töiden lautakunnan pöytäkirjan 20/2011 mukaisesti. Louheenajoreitit ja -kasauspaikat sekä pölynkäsittely ja muu tästä aiheutuva ylläpito on selvitettävä. Tunneleista tulevan louhekiven jatkojalostukseen ja murskaamiseen maan alla on varauduttava. Tämä tarkoittaa, että Pesararadan yhteyteen on louhittava riittävän laaja maanalainen tila, esimerkiksi pysäköintiluola, jossa murskaustoiminnot ovat mahdollisia.
- Louhinnasta syntyvät poravesien ja hulevesien käsittely ja johtaminen pitää selvittää. Tätä varten tarvitaan luotattavat arviot syntyvistä hule- ja poravesien määrästä, sopivista käsittelytavoista ja -tiloista ja riittävästä käsittelykapasiteetista. Vesien johtaminen on ratkaistava niin, että ne vaativat mahdollisimman vähän lisärakentamista yleisille alueille ja ilman viheralueille sijoitettavia väliaikaisia altaita.
- Työmaan huoltotilojen, kuten kaluston ja työmaakoppien, pitkäaikainen sijoittaminen vaikuttaa usean vuoden verran alueiden käyttöön. Viheralueiden, katuaukioiden ja kenttien käyttö työmaan huoltotilana vaatii erikoisratkaisuita ja päätöksiä





ajoyhteyksien, ylläpidon, kulkureittien ja käytön osalta. Työmaa tuo pidempiaikaisia liikenteenohjauksen muutoksia. Tämän vuoksi liikennettä on tutkittava simulointien avulla etenkin, kun katuja voidaan joutua poistamaan yleisestä käytöstä tai rajoittamaan niillä kulkemista ja pysäköintiä töiden aikana. Erityisesti muutokset Mäntymäen kentän pysäköintikapasiteettiin on tutkittava.

Rakennusvirasto puoltaa kaavaluonnoksen hyväksymistä edellä esitetyin ehdoin.

14.9.2012 Lausunto annettu

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419  
anu.kiiskinen(a)hel.fi  
Petri Arponen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440  
petri.arponen(a)hel.fi  
Marko Jylhänlehto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38237  
marko.jylhanlehto(a)hel.fi  
Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335  
anni.tirri(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveystieteiden virasto 27.11.2013

HEL 2012-010853 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirastossa valmistellaan asemakaavaa Pissararataa varten. Pissararata on Helsingin keskustan alle suunniteltu lähijunien tunnelirata. Pissararadan maanalaisia asemia suunnitellaan Töölöntorin läheisyyteen, Kampin ja Rautatieaseman väliin sekä Hakaniemeen.

Pääosa Pissararadasta kulkee maan alla. Tunneleiden suuaukot sijoittuvat Eläintarhan ja Alppipuiston alueille. Maanpäällisiä alueita tarvitaan lisäksi työtunneleita ja teknisiä sekä pelastautumisyhteyksiä varten koko suunnittelualueella. Asemakaavassa määritellään maanalaisten tunnelien ja maanpäällisten alueiden tilavaraus. Päätös Pissararadan toteuttamisesta tehdään aikaisintaan 2014. Rakentaminen kestää noin viisi vuotta.

Sosiaali- ja terveystieteiden viraston lausunto

Sosiaali- ja terveystieteiden virasto pitää tärkeänä, että asemakaavan muutoksen yhteydessä kiinnitetään huomiota erityisesti matka- ja kuljetusketjujen toimivuuteen, eri liikennemuotojen yhteistyön kehittämiseen, jalankulun ja pyöräilyverkostojen jatkuvuuden,



turvallisuuden ja laadun edistämiseen sekä esteettömien selkeästi havaittavien reittien järjestämiseen.

Pisaratrata lisää palvelujen saavutettavuutta kaikkien lähijunien asemien läheisyydessä sekä erityisesti Kallion ja Töölön alueilla. Töölön rautatieaseman eteläpään sisäänkäynnit sijoittuvat Töölöntorin ympäristöön. Hakaniemessä Pisaratrata sivuaa olevaa metrotunnelia ja metroasemaa, ja niillä on pohjoispäässä yhteiset sisäänkäynnit.

Yksi kolmesta asemakaavaan varatusta työtunnelista sijoittuu Diakoniapuistossa olevan väestönsuojan tunneliyhteyteen, joka voidaan laajentaa Hakaniemen asemalle johtavalle työtunnelille. Tämä Hakaniemen aseman yhteyteen rakennettava työ- ja huoltotunneli suojavaikokkeineen sijoittuu Kallion virastotalon välittömään läheisyyteen. Virastotalon, Porthaninkadun ja Toisen linjan väliselle viheralueelle on suunniteltu maanpintaan johtavia hätäpoistumisyhteyksiä suoja-alueineen. Näiden poistumisyhteyksien ja tunnelin rakentaminen pitää suunnitella ja toteuttaa huolella, jotta estetään louhimisen ja rakentamisen haitat virastotalon sosiaali- ja terveyspalvelujen käyttäjille.

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256  
pirjo.sipilainen(a)hel.fi

Talous- ja suunnittelukeskus Kehittämisosasto 19.10.2012

HEL 2012-010853 T 10 03 03

Talous- ja suunnittelukeskuksen kehittämisosasto ei anna asiasta lausuntoa.

Lisätiedot

Merja Lehikoinen, suunnittelusihteeri, puhelin: 310 36121  
merja.lehikoinen(a)hel.fi

Taidemuseo 17.10.2012

HEL 2012-010853 T 10 03 03

Ksv 3861\_1

Taidemuseolle on toimitettu mielipidepyyntö Pisaratradalle laadittavasta asemakaavasta kantakaupungin alueella. Mielipiteet suunnittelun

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



lähtökohdista ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydetään toimittamaan viimeistään 14.9.2012 kirjallisesti osoitteeseen Helsingin kaupunki, Kirjaamo, Kaupunkisuunnitteluvirasto, PL 10, 00099 HELSINGIN KAUPUNKI, (käyntiosoite: Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13), sähköpostilla helsinki.kirjaamo(a)hel.fi, faksilla (09) 655 783 tai suullisesti projektipäällikölle tai kaavan valmistelijoille.

Alueelle on suunnitteilla lähes kokonaan maanalainen rautatie, Pissararata, ja sen kolme maanalaista rautatieasemaa. Tulevia asemia suunnitellaan Töölöntorin läheisyyteen, keskustaan Kampin ja Rautatieaseman väliin sekä Hakaniemeen metroaseman länsipuolelle. Asemille suunnitellaan 1–3 sisäänkäyntiä ja lisäksi maanpäälle ulottuvia ilmanvaihtolaitteita.

Kaupunginhallitus hyväksyi prosenttirahahankkeissa sovellettavat periaatteet 12.12.2011 § 1134. Niiden mukaisesti kaupunki toteuttaa prosenttirahahankkeita mm. merkittävässä talonrakennushankkeissa, joilla tarkoitetaan yleisölle ja käyttäjille avoimia, julkisia rakennuksia. Pissararadan rautatieasemat soveltuvat erinomaisesti julkisen taiteen sijoituskohteiksi. Näissä kohteissa olisi suotavaa soveltaa prosenttiperiaatetta taideteosten hankinnassa, vahvistetun periaatepäätöksen mukaisesti.

Taidemuseo esittää kannanottonaan, että Pissararata-hankkeen hankesuunnitteluvaiheessa otettaisiin yhteyttä taidemuseoon. Hankesuunnitteluvaiheessa tulisi katsoa taidehankkeen toteuttamisen edellytykset.

Lisätiedot

Elina Leskelä, intendentti, puhelin: 310 87043

elina.leskela(a)hel.fi

Klas Fontell, suunnittelija/arkkitehti, puhelin: 310 87047

klas.fontell(a)hel.fi

Terveyskeskus 10.9.2012

HEL 2012-010853 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirastossa valmistellaan asemakaavaa Pissararadalle Pasilan eteläpuolella kantakaupungin alueella. Alueelle on suunnitteilla lähes kokonaan maanalainen rautatie, Pissararata, ja sen kolme maanalaista rautatieasemaa Töölöntorin läheisyyteen, Kampin ja Rautatieaseman väliin sekä Hakaniemen metroaseman



länsipuolelle. Asemille suunnitellaan 1 - 3 sisäänkäyntiä ja lisäksi maanpäälle ulottuvia ilmanvaihtolaiteita.

Laadittavassa asemakaavassa määritellään Pissararadan maanalaisten tunnelien ja maanpäällisten alueiden tilavaraus. Samalla määritellään tunnelien, niiden teknisten tilojen, asemien, sisäänkäyntien, pystykuilujen ja rakenteiden sijoittuminen suhteessa naapurikiinteistöihin, lähiympäristöön ja maanpintaan.

Päätös Pissararadan toteuttamisesta tehdään aikaisintaan vuonna 2014. Mielenpitoet suunnittelun lähtökohdista ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydetään toimittamaan viimeistään 14.9.2012.

Mielenpiteenään terveystakeskus esittää seuraavaa:

Terveystakeskuksen kannalta on tärkeää, että Pissararata suunnitellaan ja toteutetaan siten, että se aiheuttaa mahdollisimman vähän häiriötä terveystakeskuksen toiminnalle ja asiakkaille. Suunnittelun kannalta erityisesti Hakaniemen alue on keskeinen, sillä tulevan aseman välittömässä läheisyydessä on Kallion virastotalossa (Toinen linja 4 A) sijaitseva Kallion terveystakesema, hammashoitola ja useita sosiaaliviraston palvelupisteitä. Suunnitteluratkaisujen tulee olla sellaisia, että terveystakesema voi toimia ilman häiriöitä rakennustyömaan aikana.

Rakentamisen vaikutusalueella olevia muita terveystakeshuollon kohteita ovat Hesperian sairaala-alueen Kivelän sairaala ja HUS/HYKS:n Psykiatriakeskus. Kivelän sairaalassa (Sibeliuksenkatu 12- 14) toimii Töölön terveystakesema, Töölön hammashoitola, Kivelän psykiatrian poliklinikka, kaupunginsairaalan fysioterapiayksikkö ja kotisairaala sekä sosiaaliviraston vanhustenkeskus.

Terveystakeskus pitää tärkeänä, että Pissararataa lähellä sijaitsevia terveystakespalvelujen toimijoita kuullaan ennakkoon ja heidän kanssa sovitaan muun muassa tiedottamisen yhteyshenkilöistä, rakentamisen aikatauluista ja toiminnan edellyttämistä rakennustyön häiriötekijöihin liittyvistä rajoituksista. Tällä taataan, että rakennustyö ei aiheuta kohtuutonta haittaa terveystakespalveluiden toimipisteille ja palveluiden käyttäjille.

Terveystakeslautakunta on antanut lausunnon 3.5.2011 (§ 128) Pissararadan ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta kaupunginhallitukselle. Lausunnonssa terveystakeslautakunta tarkasteli Pissararadan vaikutuksia erityisesti terveystakesvaikutusten näkökulmasta.

Lisätiedot

Sipiläinen Pirjo, arkkitehti, puhelin: 310 42256  
pirjo.sipilainen(a)hel.fi



08.06.2015

Kaj/2

## § 606

### V 17.6.2015, Tapaninkylän, Tapaninvainion, Tapanilan (39.ko) kortteleiden 39118, 39120, 39129, 30131, 30132 ja 30148 eräiden tonttien sekä katu- ja puistoalueiden asemakaavan muuttaminen (nro 12314, Vanhan Tapanilantien eteläpuolen alue)

HEL 2012-017477 T 10 03 03

## Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 39. kaupunginosan (Tapaninkylä, Tapaninvainio, Tapanila) korttelin 39118 tontteja 1 ja 25, korttelin 39120 tonttia 14, korttelin 39129 tontteja 26 ja 27, korttelin 39131 tontteja 4, 5, 6 ja 15, korttelin 39132 tontteja 23, 26 ja 27, korttelin 39148 tontteja 3-7, 10 ja 11 sekä katu- ja puistoalueiden asemakaavan muutosehdotuksen 18.11.2014 päivätyn ja 12.5.2015 muutetun piirustuksen nro 12314 mukaisena ja asemakaavan selostuksesta ilmenevin perustein.

## Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

## Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045  
katri.erroll(a)hel.fi

## Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12314 kartta, päivätty 18.11.2014, muutettu 12.5.2015
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12314 selostus, päivätty 18.11.2014, muutettu 12.5.2015, päivitetty Kslk:n 12.5.2015 päätöksen mukaiseksi
- 3 Havainnekuva 12.5.2015
- 4 Tehdyt muutokset
- 5 Tilastotiedot, 12.5.2015
- 6 Vuorovaikutusraportti 18.11.2014 liitteinen, täydennetty 12.5.2015
- 7 Osa päätöshistoriaa

## Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

## Otteet

### Ote

### Otteen liitteet

Postiosoite  
PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite  
Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin  
+358 9 310 1641  
Faksi  
+358 9 655 783

Y-tunnus  
0201256-6

Tilinro  
FI0680001200062637  
Alvno  
FI02012566



08.06.2015

Kaj/2

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Esitysteksti  
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Liite 7

Helen Sähköverkko Oy  
Helen Oy  
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

## Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

## Tiivistelmä

Kotinummentien varressa olevien Huhtapuiston ja Peltopuiston rakentamattomien puistoalueiden paikalle sekä Vanhan Tapanilantien varteen on suunniteltu uusia asuintontteja. Tonteille saa rakentaa pientaloja tai pientalojen mittakaavaan sovitettuja rivi- ja pienkerrostaloja. Osa asemakaavaan merkityistä, mutta toteuttamatta jääneistä kevyen liikenteen reittivarauksista on poistettu ja alueet on liitetty nykyisiin tontteihin. Vanhojen asuintonttien rakennusoikeutta on jonkin verran lisätty. Uutta asuntokerrosalaa muodostuu 4 304 k-m<sup>2</sup>, josta kaupungin omistaman maan osuus on 3600 k-m<sup>2</sup> ja yksityisten 704 k-m<sup>2</sup>.

## Esittelijän perustelut

Asemakaavan muutos on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukainen ja edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista.

Kaavaratkaisun lähtökohdat, perustelut ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaiset vaikutusten arvioinnit ilmenevät yksityiskohtaisemmin liitteenä olevasta selostuksesta.

## Lähtökohdat

---

### Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

### Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

### Puhelin

+358 9 310 1641

### Faksi

+358 9 655 783

### Y-tunnus

0201256-6

### Tilinro

FI0680001200062637

### Alvno

FI02012566



Alueella on voimassa kahdeksan asemakaavaa vuosilta 1978–2001. Voimassa olevissa asemakaavoissa alueen tontit on merkitty omakoti- tai rivitalotonteiksi. Tonttitehokkuusluku on pääosin  $e = 0,25$  ja enimmäiskerrosluku on  $1\frac{1}{2}$  tai 2. Suunnittelualueella on myös useita puistoja ja tiheä kevyen liikenteen verkosto, joista suuri osa on rakentamatta.

Alue on osa Tapaninkylän laajaa pientaloaluetta, jonka rakennuskanta on vaihtelevan ikäistä. Sen laidoilla on myös matalahkoja kerrostaloja. Suunnittelualueen tontit on pääosin rakennettu. Lähialueella on korkeatasoisesti rakennettuja puistoja ja myös mm. ala- ja yläasteen koulut ovat kävelyetäisyydellä.

Asuintontit ovat yksityisomistuksessa. Kaupunki omistaa pääosan puisto- ja katualueista, mutta osa kaavaan merkityistä varauksista on edelleen yksityisomistuksessa.

#### Asemakaavan muutoksen sisältö ja perustelut

Asemakaavan muutoksessa on suunniteltu Tapaninkylän alueelle täydentävää asuntorakentamista. Tarkoituksena on monipuolistaa suunnittelualueen asuntokantaa myös pienkerrostalotyypisellä rakentamisella. Rakentamattomia puistoalueita on muutettu tonteiksi ja kevyen liikenteen reittien varauksia liitetty vanhoihin tontteihin.

Uusilla asuinrakennusten A-korttelialueilla tonttitehokkuus on merkitty luvuilla, jotka vastaavat tehokkuuslukuja n.  $e = 0,42–0,48$ . Asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi voidaan rakentaa myös yhteistiloja ja autosuojia. Kaavamääräyksiin on sisällytetty mm. määräykset rakennusten enimmäismitoista, materiaaleista, kattomuodosta ja väriyksestä ja siten sovittu uudisrakentaminen pientalovaltaisen alueen mittakaavan mukaiseksi. Pientalomaiseen rakentamistapaan on pyritty myös sallimalla mm. lasikuistien rakentaminen kerrosalan lisäksi.

Rivitalojen korttelialueilla on korotettu tonttitehokkuutta tasolle n.  $e = 0,40$ . Erillispientalojen korttelialueella tehokkuusluku on tavallisesti  $e = 0,25$ . Kerrosalan ja rakennusalan estämättä tonteille saa rakentaa 25 m<sup>2</sup> talous- tai autosuojatilaa asuntoa kohden.

Alue on pääosin rakennettavuudeltaan hyvää kitkamaata. Paikoin sen päällä on 2–5 m paksu savikerros. Kaavaan on sisällytetty määräykset maaperän tärinäriskin ja pohjaveden korkeuden huomioimisesta.

#### Asemakaavamuutoksen vaikutukset



Asemakaavan mukainen rakentaminen täydentää jo rakennettua ympäristöä. Rakentamisen myötä uusia asuntoja syntyy noin 120 asukkaalle. Kaupunkikuvallisesti Kotinummentien ja Vanhan Tapanilantien ilme muuttuu rakennetummaksi. Uusien tonttien ympäröivästä alueesta hieman tiiviimpi esikaupunkimainen rakentamistapa tuo alueelle mielenkiintoista vaihtelua ja uudenlaista tonttitarjontaa sekä tukee alueen palveluiden säilymistä.

Puistoalueiden muuttaminen asuintonteiksi tuo muutoksia muutamien asuintonttien lähiympäristöön ja näkymiin. Kaavan vaikutukset liikenteeseen ovat vähäisiä, sillä liikenne hajautuu usealle kadulle. Uudisrakentaminen torjuu liikennemelun leviämistä ympäristöön, joten siltä osin se myös parantaa olosuhteita jo rakennetuilla alueilla

Uudet asuintontit sijoittuvat kaikki nykyisen katuverkon varrelle ja yhdyskuntateknisen huollon verkostojen alueelle. Asemakaavan toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille lisäkustannuksia.

#### Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Kaavoitustyö on käynnistetty puistoalueiden osalta kaupungin aloitteesta. Lisäksi suunnittelualueelta on saapunut seitsemän yksityistä omaa tonttia koskevaa hakemusta.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Kaavamuutoksen valmistelun yhteydessä on tehty viranomaisyhteistyötä asianomaisten Helsingin kaupungin hallintokuntien kanssa. Kannanotot on otettu valmistelussa huomioon.

Kaavamuutoksen valmistelusta on asemakaavaosastolle saapunut kirjeitse 19 mielipidettä, joista 12 koski osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa ja 7 asemakaavan muutosluonnosta. Lisäksi suullisia mielipiteitä on esitetty keskustelutilaisuudessa ja puhelimitse.

Saadut mielipiteet kohdistuivat pääosin Huhtapuiston alueeseen ja sen rakentamisesta aiheutuviin vaikutuksiin alueella. Mielipiteet on kaavoitustyössä otettu huomioon siten, että asemakaavakarttaa on tarkistettu mm. Huhtapuiston alueelle muodostetun tontin osalta, jolla istutusalueita on laajennettu ja määräksiä tarkennettu.

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään tiivistelmät viranomaisten kannanotoista ja mielipiteistä sekä niiden vastineet laajemmin. Vuorovaikutusraportin liitteenä on muistio keskustelutilaisuudesta.





Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 12.12.2014–19.1.2015.

## Muistutukset

Ehdotuksesta tehtiin kolme muistutusta. Kahdessa muistutuksessa esitettiin Vahtipolun liikenneturvallisuuteen liittyviä kysymyksiä. Myös uudisrakentamisen mittakaavaa kyseenalaistettiin muistutuksissa. Kolmannessa muistutuksessa vastustettiin yhden puistoalueen muuttamista tontiksi.

## Lausunnot

Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa Helen Sähköverkko Oy, pelastuslautakunta, yleisten töiden lautakunta, ympäristölautakunta, kiinteistövirasto ja kaupunginmuseo. Rakennusvalvontavirasto on ilmoittanut, ettei sillä ole asiasta lausuttavaa. Lausunnot olivat pääosin myönteisiä.

Kiinteistövirasto toteaa lausunnossaan, että yksityisille maanomistajille ei aiheudu kaavamuutoksen johdosta kaupunginhallituksen 9.6.2014 (685 §) tekemän maapoliittisen päätöksen mukaista merkittävää hyötyä, joten mainitun päätöksen mukaisia neuvotteluja ei ole syytä käydä.

Yleisten töiden lautakunnan ja ympäristökeskuksen lausunnoissa esitettiin selvitystarpeita liikenteen aiheuttaman tärinän vaikutuksesta tonttien olosuhteisiin. Yleisten töiden lautakunta esitti lisäksi tonttien väliin jäävän puistokaistaleen liittämistä nykyisiin tontteihin. Myös hulevesiratkaisuista ja liikenneturvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä esitettiin kannanottoja. Kaupunginmuseo katsoi, että alueen rakennuskannasta tarvitaan lisäselvitys suojelutarpeen arvioimiseksi. Muissa lausunnoissa ei ollut huomautettavaa.

Esittelijä toteaa, että kaavaselostukseen on kaupunginmuseon lausunnon johdosta liitetty selvitys alueen rakennuskannasta. Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa lausuntoon antamassaan vastineessa, että alueen rakennuskanta on esikaupunkialueelle tyypillistä vaihtelevan ikäistä ja -tyylistä pientalo- ja rivitalokantaa. Mikään alueen rakennuksista ei ole yksilönä erityisen merkittävä eivätkä ne muodosta kaupunkikuvallisia kokonaisuuksia, joiden osina ne tulisi suojella.

Vuorovaikutusraportissa esitetään tiivistelmät muistutuksista, lausunnoista ja kannanotosta sekä niiden vastineet laajemmin.

## Tehdyt muutokset



Asemakaavan muutosehdotusta on lausuntojen johdosta tarkistettu. Muutokset ilmenevät tarkemmin kaavaselostuksesta ja liitteestä Tehdyt muutokset.

Esittelijä toteaa, että ehdotus on kaupunkisuunnittelulautakunnan 18.11.2014 tekemän ja 12.5.2015 tarkistaman esityksen mukainen. Kaupunkisuunnittelulautakunnan päätökset olivat yksimielisiä.

Asemakaavan muutokseen ei liity maankäyttösopimusmenettelyä.

**Esittelijä**

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

**Lisätiedot**

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045  
katri.erroll(a)hel.fi

**Liitteet**

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12314 kartta, päivätty 18.11.2014, muutettu 12.5.2015
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12314 selostus, päivätty 18.11.2014, muutettu 12.5.2015, päivitetty Kslk:n 12.5.2015 päätöksen mukaiseksi
- 3 Havainnekuva 12.5.2015
- 4 Tehdyt muutokset
- 5 Tilastotiedot, 12.5.2015
- 6 Vuorovaikutusraportti 18.11.2014 liitteinen, täydennetty 12.5.2015
- 7 Osa päätöshistoriaa

**Oheismateriaali**

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva

**Muutoksenhaku**

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

**Otteet**

**Ote**

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

**Otteen liitteet**

Esitysteksti  
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen  
Liite 1  
Liite 2

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

F10680001200062637

**Alvno**

F102012566



08.06.2015

Kaj/2

Liite 3  
Liite 4  
Liite 5  
Liite 6  
Liite 7

Helen Sähköverkko Oy  
Helen Oy  
Helsingin seudun  
ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

## Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta  
Kiinteistölautakunta  
Rakennuslautakunta  
Kaupunginmuseo  
Pelastuslautakunta  
Yleisten töiden lautakunta  
Ympäristölautakunta  
Kaupunkisuunnitteluvirasto  
Kiinteistövirasto  
Rakennusvirasto

## Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 12.05.2015 § 137

HEL 2012-017477 T 10 03 03

Ksv 0742\_38, Vanhan Tapanilantienalue, karttaruutu J7/P3

### Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle

- 18.11.2014 päivätyn ja 12.5.2015 muutetun 39. kaupunginosan (Tapaninkylä, Tapaninvainio, Tapanila) korttelin 39118 tontteja 1 ja 25, korttelin 39120 tonttia 14, korttelin 39129 tontteja 26 ja 27, korttelin 39131 tontteja 4, 5, 6 ja 15, korttelin 39132 tontteja 23, 26 ja 27, korttelin 39148 tontteja 3-7, 10 ja 11 sekä katu- ja puistoalueita koskevan asemakaavan muutosehdotuksen nro 12314 hyväksymistä ja etteivät saapuneet muistutukset ja annetut lausunnot anna aiheita muihin toimenpiteisiin. Muutokset ilmenevät yksityiskohtaisesti esityslistan liitteestä ja kaavaselostuksesta



- ettei kaavan muutosehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.

Lisäksi lautakunta päätti

- antaa kaupunkisuunnittelulautakunnan esityksestä ja vuorovaikutusraportista ilmenevät vastaukset kaupungin perusteltuna kannanottona tehtyihin muistutuksiin.

18.11.2014 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

asemakaavapäällikkö  
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Johanna Mutanen, arkkitehti, puhelin: 310 37299  
johanna.mutanen(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 2.2.2015

HEL 2012-017477 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluviraston lausuntopyyntö 28.11.2014

Helsingin kaupunginmuseo on tutustunut Tapaninkylän Vanhan Tapanilantien eteläpuolista aluetta koskevaan asemakaavan muutosehdotukseen. Kaupunginmuseo lausui 14.10.2014 asemakaavan muutosluonnoksesta.

Asemakaavan tarkoituksena on mahdollistaa pientalovaltaisen asuntoalueen täydentävä rakentaminen Vanhan Tapanilantien eteläpuolelle. Kaavaehdotuksessa on muutettu aiemmin puistoiksi varatut, mutta rakentamatta jääneet alueet, asuinrakennusten korttelialueiksi ja nostettu asuintalojen enimmäiskerroslukumäärä olemassa olevilla rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuntorakennusten alueilla puolestatoista kahteen.

Kaavoitettavan alueen rakennuskanta muodostuu eri-ikäisistä pientaloista ja rivitaloista. Edellisessä lausunnossaan museo huomautti, että asemakaava-aineiston mukana ei ole esitetty selvitystä alueen rakennuskannasta, eikä kaavan pohjatietoja voida siten pitää maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamalla tavalla riittävinä (9§). Alueella sijaitsevien rakennusten

suojelutarve voidaan arvioida vain selvityksen perusteella, koska alueen rakennuskannasta ei ole olemassa inventointia tai muuta



aikaisempaa selvitystä. Museo on tutustunut alueen rakennuskantaan paikan päällä, mutta pitää valitettavana, että kaavaehdotuksen aineiston mukanaan ei ole esitetty ko. selvitystä.

Kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa kaava-alueen täydennysrakentamisen suhteen.

14.10.2014 Lausunto annettu

27.3.2013 Lausunto annettu

Lisätiedot

Johanna Björkman, tutkija, puhelin: +358 9 310 36473  
johanna.bjorkman(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 27.01.2015 § 37

HEL 2012-017477 T 10 03 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Asemakaavan muutosehdotus koskee 39. kaupunginosan (Tapaninkylä), Vanhan Tapanilantien eteläpuolisia katu- ja puistoalueita sekä asuintontteja. Alueelle suunnitellaan täydentävää asuntorakentamista. Uusia asuintontteja esitetään Huhtapuiston, Peltopuiston ja Kotinummentien varressa olevan Ruohopolun puistoalueille sekä rakentamattomat Saavipolku ja Peltopolku liitetään asuintontteihin. Lisäksi päivitetään nykyisten asuintonttien merkintöjä nykykäytäntöjä vastaavaksi.

Puistoalueet, joita esitetään muutettavaksi asuinkäyttöön, eivät ole virkistyskäytön kannalta merkittäviä. Puistoalueita ei ole rakennettu puistomaisiksi, vaan niitä on hoidettu luonnonhoidon keinoin. Samoin tontteihin liitettäväksi ehdotetut Saavipolku ja Peltopolku ovat rakentamattomia ja Peltopolku lisäksi yksityisomistuksessa, joten ne eivät ole tarpeellisia yleisten kulkuyhteyksien kannalta.

Asemakaavaehdotuksessa esitetty kapea puistoalue tonttien välissä Vahtipolun ja Kotinummentien välillä on hankala ylläpitää ja tarpeeton, sillä alueen kadut toimivat hyvin myös jalankulku- ja pyöräily-yhteyksinä. Puistoraittia ei ole koskaan rakennettu. Osa nykyisistä puistoalueista on edelleen yksityisomistuksessa, joten mahdollinen raitin toteuttaminen edellyttäisi maa-alueiden lunastamista kaupungin omistukseen. Yleisten töiden lautakunta esittää, että kyseinen puistoaluevaraus poistetaan asemakaavasta ja mahdollistetaan



alueiden liittäminen viereisiin tontteihin. Vaihtoehtona on merkitä alueet asemakaavaan jalankululle ja pyöräilylle varattuna katualueina, jotka lunastetaan kaupungille.

Yleisten töiden lautakunta esittää Huhtatien ja Kotinummentien väliin esitetyn kapean puistoyhteyden siirtämistä maanalaisten johtojen varausalueelle. Asemakaavan muutosehdotuksessa johtovaraus on osoitettu tontille, mikä on hankala ratkaisu. Raittisyhteys toimii näin kapeana puistoaluevarauksena vain polkumaisena. Puistoyhteydelle on tarpeen varata vähintään 4 metriä leveyttä, jotta reittisyhteys saadaan toteutettua. Puistoalueet pitää nimetä asemakaavassa.

Liikennesuunnittelussa ratkaistaan pysäkkien ja suojateiden muutostarpeet sekä uusien tonttiliittymien järjestäminen. Liittymien määrä on pyrittävä minimoimaan ja sijoittamaan ne tonttikaduille aina kun mahdollista. Tonttiliittymissä tulee tarkastella riittävät näkemät myös jalankulun ja pyöräilyn näkökulmasta ja turvallisuus suojatienylityksissä. Lisäksi on hyvä tarkastella, ovatko Kotinummentien ja Vanhan Tapanilantien jalankulun ja pyöräilyn järjestelyt toimivia vai onko niissä muutostarpeita, jotka voitaisiin huomioida kaavamuutoksen yhteydessä.

Rakennusvirastoon on tullut Kotinummentien varren asukkailta lukuisia palautteita liikenteen aiheuttamasta tärinästä. Kun kaavoitetaan uutta pientalorakentamista Kotinummentien varteen, tulee liikenteen aiheuttaman mahdollisesti asumismukavuutta häiritsevän tärinän riskit selvittää kaavoituksen yhteydessä. Tarvittaessa tulee asettaa Kotinummentien varteen rajoittuvien tonttien osalta kaavamääräykseksi, että kiinteistöhankeissa tulee teettää hankekohtainen tärinäselvitys ja suunnitelma siitä, miten liikenteen aiheuttaman asumismukavuutta häiritsevän tärinän esiintymisen riskit vältetään uusien rakennusten rakenneteknisin ratkaisuin.

Mahdollisen asuntorakentamisen yhteydessä on otettava huomioon uusien ja nykyisten tonttien hulevesiratkaisut ja tarkistettava, että kuivatukselle on edellytykset ja että kuivatus toimii jatkossa, sillä viheralueidelle ja rakentamattomille katualueille osoitettava asuntorakentaminen vähentää hulevesiä imeyttävää pinta-alaa. Helsingin kaupungin hulevesistrategiassa tavoitteena on pyrkiä säilyttämään avo-ojat.

Asemakaavan muutosehdotuksen selostuksen mukaan kaupungille ei aiheudu kustannuksia asemakaavan toteuttamisesta. Huhtatie, Ruohopolku, Vahtitie ja Hietanummenkuja ovat rakentamattomia katuja, niin sanottuja sorakatuja. Näiden katujen rakentaminen tullee ajankohtaiseksi alueen täydennysrakentamisen takia. Tämän takia



rakennusvirastolle aiheutuu katujen rakentamisesta noin 1,1 miljoonan euron kustannukset.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutosta nro 12314 edellä esitetyin huomautuksin.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti  
Jukka Kauto

Lisätiedot

Virpi Vertainen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38518  
virpi.vertainen(a)hel.fi  
Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335  
anni.tirri(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 20.01.2015 § 10

HEL 2012-017477 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon:

Pelastuslautakunnalla ei ole huomautettavaa 39.kaupunginosan (Tapaninkylä, Tapaninvainio, Tapanila) korttelin 39118 tonttien 1 ja 25, 39120 tontin 14, 39129 tonttien 26 ja 27, 39131 tonttien 4-6 ja 15, 39132 tonttien 23, 26 ja 27, 39148 tonttien 3-7, 10 ja 11 sekä katu- ja puistoalueiden asemakaavan muutosehdotukseen nro 12314.

Esittelijä

pelastuskomentaja  
Simo Wecksten

Lisätiedot

Pulmu Waitinen, palotarkastaja, puhelin: 310 31237  
pulmu.waitinen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 13.01.2015 § 10

HEL 2012-017477 T 10 03 03

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon

Osa kaava-alueesta ja erityisesti Kotinummentien alue on paikoitellen mahdollista tärinäriskialuetta. Ympäristökeskukseen on Tapaninkylän alueelta ja Kotinummentien varren asukkailta tullut lukuisia yhteydenottoja liikenteen, erityisesti raskaan liikenteen aiheuttamasta



tärinästä. Alueelle on suunniteltu pääasiassa 2-kerroksisia pien- ja rivitaloja, joita pidetään savimaa-alueella esim. kerrostaloja herkempinä liikenteestä aiheutuvalla tärinällä.

Kaavaselostuksessa todetaan, että syksyn 2014 aikana uusien asuinkortteleiden kohdilta selvitetään liikennetärinää maaperästä tehtävin mittauksin ja tärinäselvityksen tulokset otetaan huomioon jatkotyöskentelyssä ja kaavaehdotusta täydennetään tarvittavin osin lausuntovaiheessa. Kaavaehdotuksessa on annettu yleisluontoinen määräys liikennetärinän huomioonottamisesta rakennusten suunnittelussa. Koska tärinäselvityksen tuloksia ei ole käytettävissä, ei kaavamääräyksen riittävyttä voida arvioida. Kaavamääräyksiä tulee tarpeen mukaan täydentää. Ympäristölautakunta pitää tärkeänä, että liikenteen aiheuttaman asuinmukavuutta häiritsevän tärinän esiintymisen riskit vältetään uusissa asuinrakennuksissa rakenneteknisin keinoin.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö  
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Anu Haahla, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 28916  
anu.haahla(a)hel.fi

Rakennusvirasto 22.10.2014

HEL 2012-017477 T 10 03 03

Asemakaavan muutosluonnos koskee 39. kaupunginosan (Tapaninkylä), Vanhan Tapanilantien eteläpuolisia katu- ja puistoalueita sekä asuintontteja. Alueelle suunnitellaan täydentävää asuntorakentamista. Uusia asuintontteja esitetään Huhtapuiston, Peltopuiston ja Kotinummentien varressa olevan Ruohopolun puistoalueille. Lisäksi päivitetään nykyisten asuintonttien merkintöjä nykykäytäntöjä vastaavaksi.

Puistoalueet, joita esitetään muutettavaksi asuinkäyttöön, eivät ole virkistyskäytön kannalta merkittäviä. Puistoalueita ei ole rakennettu puistomaisiksi, vaan niitä on hoidettu luonnonhoidon keinoin. Mahdollisen asuntorakentamisen yhteydessä on huomioitava uusien ja nykyisten tonttien hulevesiratkaisut ja tarkistettava, että kuivatukselle on edellytykset ja että se toimii jatkossa. Helsingin kaupungin hulevesistrategiassa tavoitteena on pyrkiä säilyttämään avo-ojat.





Rakennusvirasto katsoo, että asemakaavaluonnoksessa esitetty kapea puistoalue tonttien välissä Vahtipolun ja Kotinummentien välillä on hankala ylläpitää ja tarpeeton, sillä alueen kadut toimivat hyvin myös jalankulku- ja pyöräily-yhteyksinä. Puistoraittia ei ole koskaan rakennettu ja osa nykyisistä puistoalueista on edelleen yksityisomistuksessa, joten mahdollinen raitin toteuttaminen edellyttäisi maa-alueiden lunastamista kaupungin omistukseen. Rakennusvirasto esittää, että kyseinen puistoaluevaraus poistetaan asemakaavasta ja mahdollistetaan alueiden liittäminen viereisiin tontteihin.

Rakennusvirasto esittää Huhtatien ja Kotinummentien väliin esitetyn kapean puistoyhteyden siirtämistä maanalaisten johtojen varausalueelle. Asemakaavan muutosluonnoksessa johtovaraus olisi jäämässä tontille, mikä on hankala ratkaisu. Raittisyhteys toimii näin kapeana puistoaluevarauksena vain polkumaisena. Jotta polkumaiset raitit olisivat yhtenevästi merkitty, olisi kaava-alueen rajaukseen hyvä ottaa mukaan myös Ruohopolku ja merkitä se yhtenevällä tavalla puistoyhteydeksi. Raittivaraukset on mahdollista toteuttaa näin kapeassa tilassa vain polkumaisina, sillä olemassa olevat rakennukset sijaitsevat hyvin lähellä raittia. Puistoyhteydelle on hyvä varata vähintään 4 metriä, jotta reittisyhteys saadaan toteutettua.

Asemakaavaluonnoksen jatkotyöstämisessä on huomioitava liikennesuunnittelutarpeet. Pysäkkien ja suojateiden muutostarpeet sekä uusien tonttiliittymien järjestäminen tarkoituksenmukaisesti vaikuttavat asemakaavan ratkaisuihin. Liittymien määrä on pyrittävä minimoimaan ja sijoittamaan ne tonttikaduille aina kun mahdollista. Tonttiliittymissä tulee tarkastella riittävät näkemät myös jalankulun ja pyöräilyn näkökulmasta ja turvallisuus suojatienylityksissä. Lisäksi on hyvä tarkastella, ovatko Kotinummentien ja Vanhan Tapanilantien jalankulun ja pyöräilyn järjestelyt toimivia vai onko niissä muutostarpeita, jotka voitaisiin huomioida kaavamutoksen yhteydessä.

Rakennusvirastoon on tullut Kotinummentien varren asukkailta lukuisia palautteita liikenteen aiheuttamasta tärinästä. Kun kaavoitetaan uutta pientalorakentamista Kotinummentien varteen, tulee liikenteen aiheuttaman mahdollisesti asumismukavuutta häiritsevän tärinän riskit selvittää kaavoituksen yhteydessä. Tarvittaessa tulee asettaa Kotinummentien varteen rajoittuvien tonttien osalta kaavamääräykseksi, että kiinteistöhankeissa tulee teettää hankekohtainen tärinäselvitys ja suunnitelma siitä, miten liikenteen aiheuttaman asumismukavuutta häiritsevän tärinän esiintymisen riskit vältetään uusien rakennusten rakenneteknisin ratkaisuin.



08.06.2015

Asemakaavaluonnokseen liittyvän havainnekuvan puiden sijoittelua on hyvä tarkistaa, sillä nyt osa puista on sijoitettu esimerkiksi nykyisen viemäriinjan tai luonnostellun puistokäytävän päälle.

Rakennusviraston yhteyshenkilöt asemakaavan valmistelussa ovat Anni Tirri ja Virpi Vertainen.

26.3.2013 Lausunto annettu

Lisätiedot

Virpi Vertainen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38518  
virpi.vertainen(a)hel.fi  
Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335  
anni.tirri(a)hel.fi



08.06.2015

Kaj/3

**§ 607**

**V 17.6.2015, Vuokrausperusteet Jätkäsaaren  
asuinkerrostalotonteille (Länsisatama, Jätkäsaari, tontit 20071/1-2)**

HEL 2015-005194 T 10 01 01 02

**Päätös**

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan (Länsisatama) asemakaavan muutokseen nro 12020 merkityt erityisasumisen (AKS) tontit 20071/1-2 tai niistä muodostettavat tontit lautakunnan määräämästä ajankohdasta alkaen 31.12.2075 saakka seuraavin ehdoin:

1

Tonttien vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana valtion korkotuen turvin rahoitettavien vuokra-asuntojen ja asumisoikeusasuntojen sekä Hitas-asuntojen osalta 37 euroa, ja tonteille mahdollisesti toteutettavien vapaarahoitteisten ilman Hitas-ehtoja toteutettavien vuokra- ja/tai omistusasuntojen osalta 46 euroa.

Tonteille mahdollisesti toteutettavien julkisten palvelutilojen (esim. päiväkotit), ryhmäkotitilojen tai muiden Y-käyttötarkoituksen mukaisten tilojen vuosivuokra määräytyy pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana 18 euroa.

Asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asuntoja palvelevien tilojen osalta ei peritä maanvuokraa.

Tonteille mahdollisesti toteutettavista liike-, myymälä-, näyttely- tai muista vastaavista tiloista sekä mahdollisista toimisto- ja muista vastaavista tiloista peritään asuntokerrosalaa vastaavaa vuokraa.

2

Tonttien vuosivuokrista peritään 80 % siltä ajalta, jona tonteille rakennettavien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksamatta tai jona valtio maksaa tonteille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea).



Alkuvuosialennuksen johdosta asuntotonttien maanvuokrasta peritään valtion tukemilta tonteilta tai mainittua tuotantoa vastaavasta tontin asuinrakennusoikeuden osuudesta 70 % ja vapaarahoitteisilta tonteilta vastaavin periaattein 80 % 31.12.2020 saakka.

3

Muuten noudatetaan soveltuvien osin tavanomaisia asuntotonttien vuokrausehtoja sekä kiinteistölautakunnan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja. Mahdollisten Hitas-kohteiden osalta noudatetaan lisäksi kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen päättämiä asuntojen hinta- ja laatutason sääntelyä koskevia ehtoja.

**Esittelijä**

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

**Lisätiedot**

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028  
timo.harmala(a)hel.fi

**Liitteet**

1 Kopio asemakaavan muutoksesta nro 12020

**Muutoksenhaku**

Kunnallisvalitus, valtuusto

**Päätösehdotus**

Päätös on ehdotuksen mukainen.

**Tiivistelmä**

Länsisataman Jätkäsaaren asemakaavan muutoksen nro 12020 mukaisille erityisasumisen tonteille (AKS) 20071/1-2 esitetään vuokrauserusteiden määrittäminen. Tonteilla on tarkoitus aloittaa rakentaminen vuosina 2015 - 2016. Kaupunginhallituksen varauspäätöksen 25.8.2014 (836 §) mukaan tonteille tullaan toteuttamaan valtion tukemaa opiskelija-asuntotuotantoa sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri HUS:n henkilöstölle suunnattua kohtuuhintaista vuokra-asuntotuotantoa.

Vuokrauserusteiden määrittelyssä on huomioitu samalle alueelle aiemmin vahvistetut vuokrauserusteet (Kvsto 26.2.2014, 50 §), tonttien sijainti, alueen tonttimaan arvon nousu sekä Jätkäsaaren alueen kehittyminen. Tällä tavoin on pyritty yhdenmukaiseen ja johdonmukaiseen hinnoitteluun.



Tonttien laskennallinen k-m<sup>2</sup> -hinta hintatasossa 3/2015 (ind. 1908) olisi esitetyn mukaisesti ja eri hallinta- ja rahoitusmuodoista riippuen noin 706 - 878 euroa (ns. alennettu ARA-hinta noin 565 euroa). Tonttien maanvuokran teoreettinen vaikutus asumiskustannuksiin olisi puolestaan mainitussa hintatasossa ja eri hallinta- ja rahoitusmuodoista riippuen noin 2,82 - 3,51 euroa/as-m<sup>2</sup>/kk (ns. alennettu ARA-hinta huomioiden noin 2,26 euroa/as-m<sup>2</sup>/kk).

Alkuvuosialennus esitetään tässä kuten aiemmissakin vuokrausperustepäätöksissä myönnettäväksi alueen mittavasta rakentamisesta vielä johtuvan keskeneräisyyden perusteella. Tämän johdosta maanvuokrasta ehdotetaan perittäväksi valtion tukemissa kohteissa 70 % ja vapaarahoitteisissa vastaavasti 80 % 31.12.2020 saakka.

Mainituissa hinta-arvioissa ei ole huomioitu tätä alkuvuosialennusta, joka alentaa edellä mainittuja hintoja valtion tukemien kohteiden osalta 30 % ja vapaarahoitteisten kohteiden osalta 20 %.

## Esittelijän perustelut

### Länsisataman Jätkäsaaren rakentamisesta

Länsisataman Jätkäsaaren rakentamisen on arvioitu kestävän aina 2020-luvun loppupuolelle saakka. Jätkäsaaren kuuluville osa-alueille on laadittu tai laaditaan alueen kehittämistä ja rakentamista varten tarvittavat asemakaavojen muutokset. Nyt puheena olevat tontit sijoittuvat Jätkäsaaren asemakaavan muutoksen nro 12020 mukaiselle alueelle (Saukonlaituri, Itä). Tonteilla on tarkoitus aloittaa rakentaminen vielä tämän vuoden puolella, joten niille on aiheellista nyt vahvistaa vuokrausperusteet.

### Varauspäätökset

Kaupunginhallitus päätti 25.8.2014 (836 §) varata tontit 20071/1 ja 2 Helsingin seudun opiskelija-asuntosäätiölle, Aalto-yliopiston ylioppilaskunnalle sekä HUS-Kiinteistöt Oy:lle asuntohankkeiden suunnittelua varten muun ohella seuraavin ehdoin:

- Korttelin asuinrakennusoikeus jakautuu varauksensaajien kesken tasaosuuksin (1/3 / tontinvaraaja), elleivät varauksensaajat keskenään toisin sovi tai kiinteistöviraston tonttiosasto toisin määrää.
- Helsingin seudun opiskelija-asuntosäätiö ja Aalto-yliopiston ylioppilaskunta ovat velvollisia toteuttamaan näille osoitetun asuinrakennusoikeuden valtion tukemana opiskelija-asuntotuotantona.



- HUS-Kiinteistöt Oy on velvollinen toteuttamaan sille osoitetun asuinrakennusoikeuden Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri HUS:n henkilöstölle suunnattuina kohtuuhintaisina vuokra-asuntolina. Ko. hanke on ensisijaisesti toteutettava valtion tukemana vuokra-asuntotuotantona, mikäli valtion tuen saaminen hankkeelle on ARA:n ohjeiden ja sääntöjen mukaan mahdollista.

- Varauksensaajat ovat keskenään velvollisia sopimaan hankkeiden toteuttamisen ja hallinnoinnin kannalta tarkoituksenmukaisesta tonttijaosta.

## Asemakaavatiedot

Jätkäsaaren Saukonpaaden itäosaa koskeva asemakaavamuutos on tullut voimaan 3.1.2014.

Kaava-alueelle sijoittuvat erityisasumisen (AKS) tontit 20071/1-2 sekä toimitilarakennusten (KTY-1) tontti 20062/1. Tonteilla 20071/1-2 rakennusten tulee olla 3 - 8 -kerroksisia ja niiden yhteenlaskettu rakennusoikeus on 16 800 k-m<sup>2</sup>. Tonttien 20071/1-2 kerrosalasta yhteensä vähintään 710 k-m<sup>2</sup> tulee varata kadunvarsirakennuksen ensimmäisestä kerroksesta liike-, myymälä-, näyttely- tai muiksi asiakaspalvelutiloiksi.

Erityisasumisen tonttien autopaikkavelvoite määräytyy niin, että se on opiskelija-asuntoloiden osalta vähintään 1 ap/580 k-m<sup>2</sup> ja muiden asuntoloiden osalta vähintään 1 ap/300 k-m<sup>2</sup>. Autopaikat on sijoitettava pysäköintilaitoksiin eikä niitä saa sijoittaa piha-alueille.

Kopio asemakaavan muutoksesta nro 12020 kaavakarttoineen on liitteenä 1.

## Ehdotetut vuokrauserusteet

### Vertailukohde

Vuokrauserusteiden määrittelyssä on huomioitu samalle alueelle aiemmin vahvistetut vuokrauserusteet, tonttien sijainti, alueen tonttimaan arvon nousu sekä Jätkäsaaren alueen kehittyminen. Tällä tavoin on pyritty yhdenmukaiseen ja johdonmukaiseen hinnoitteluun.

Vertailutietona todetaan, että kaupunginvaltuusto päätti 26.2.2014 (50 §) oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan lähialueella sijaitsevat asuinkerrostalotontit (AK) 20810/1-2 ja 4, 20813/1-3, 20814/1-2, 20815/1 ja 3-4, 20818/1-4, 20819/1-4, 20820/2-4 tai niistä muodostettavat tontit mm. seuraavasti:



- Asuinkerrostalotonttien (AK) vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana Hitas-asuntojen, valtion korkotukemien vuokra-asuntojen ja asumisoikeusasuntojen osalta 35 euroa ja vapaarahoitteisten ilman Hitas-ehtoja toteutettavien vuokra- ja/tai omistusasuntojen osalta 44 euroa.
- Tonteille mahdollisesti toteutettavista liike-, myymälä-, näyttely- tai muista vastaavista tiloista sekä mahdollisista toimisto- ja muista vastaavista tiloista peritään asuntokerrosalaa vastaavaa vuokraa.
- Tonttien vuosivuokrista peritään 80 % siltä ajalta, jona tonteille rakennettavien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksamatta tai jona valtio maksaa tonteille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea).
- Alkuvuosialennuksen johdosta asuntotonttien maanvuokrista peritään valtion tukemilta tonteilta tai mainittua tuotantoa vastaavasta tontin asuinrakennusoikeuden osuudesta 70 % ja vapaarahoitteisilta tonteilta vastaavin periaattein 80 % 31.12.2018 saakka.

Edellä mainitut tontit sijoittuvat Jätkäsaaren rakentamisen ns. aloitusalueelle (asemakaavan muutoksen nro 11770 mukainen alue) pääosin sen läpikulkevan Hyväntoivonpuiston länsi- ja eteläpuolelle. Kyseisillä tonteilla rakentaminen on pääosin tarkoitus alkaa vuosien 2015 - 2016 aikana ja muutamilla tonteilla rakentaminen on jo aloitettu.

#### Nyt vuokrattavaksi esitettävät tontit

Tontit 20017/1 ja 2, joille nyt haetaan vuokrausperusteita, sijoittuvat hieman lähemmäksi meren rantaa noin 150 metrin päähän läntisimmistä vertailun kohteena olevista tonteista. Vertailun kohteena olevasta vuokrausperustepäätöksestä on myös kulunut toista vuotta, minkä aikana Jätkäsaaren alue on erityyppisen rakentamisen, asuntohankkeiden valmistumisen ja muun alueen kehittämisen myötä kehittynyt, ja tonttimaan arvo samalla noussut. Näistä syistä on aiheellista hieman tarkistaa ehdotettavia vuokrausperusteita aiempiin verrattuna.

Edellä olevan perusteella ehdotetaan, että tonttien vuosivuokra määriteltäisiin pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana valtion korkotuen turvin rahoitettujen vuokra-asuntojen osalta 37 euroa tai, jos tonttien varauspäätöksessä mainittua rahoitus- ja hallintamuotoa muutetaan Hitas- tai



asumisoikeusasuntojen tuotannoksi, myös näiden osalta sovellettaisiin samaa 37 euron asuinkerrosneliömetrin hintaa.

Siltä varalta, että tonttien varausehtoja päädyttäisiin muuttamaan niin, että rakentamisessa päädyttäisiin vapaarahoitteiseen ilman Hitas-ehtoja toteutettavaan vuokra- tai omistusasuntotuotantoon, esitetään, että tonttien vuosivuokra siinä tapauksessa määrättäisiin pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana 46 euroa.

Valtion tukemaan asuntotuotantoon toteutettavien tonttien hinnasta on neuvoteltu ARA:n kanssa, ja ARA pitää esitettyjä hintoja sen ohjeistusten mukaisina ja hyväksyttävinä. Tonttien vuosivuokrasta peritään 80 % siltä ajalta, jona tonteille rakennettavien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksamatta tai jona valtio maksaa tonteille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea).

Lisäksi valtion tukemaan tuotannon osalta esitetään myönnettäväksi alkuperäisestä vuokrasta mahdollisen arava- tai korkotukialennuksen lisäksi 30 % alkuvuosialennus ja vapaarahoitteisille kohteille 20 % alkuvuosialennus 31.12.2020 saakka. Alkuvuosialennus esitetään myönnettäväksi alueen rakentamisesta johtuvan keskeneräisyyden perusteella. Tämän johdosta maanvuokrasta perittäisiin valtion tukemilta tonteilta 70 % ja vapaarahoitteisilta tonteilta 80 % 31.12.2020 saakka.

Tonttien laskennallinen k-m<sup>2</sup>-hintaa hintatasossa 3/2015 (ind. 1908) olisi esitetyn mukaisesti ja eri hallinta- ja rahoitusmuodoista riippuen noin 706 - 878 euroa (ns. alennettu ARA-hinta noin 565 euroa). Tonttien maanvuokran teoreettinen vaikutus asumiskustannuksiin olisi mainituissa hintatasossa ja eri hallinta- ja rahoitusmuodoista riippuen noin 2,82 - 3,51 euroa/as-m<sup>2</sup>/kk (ns. alennettu ARA-hinta huomioiden noin 2,26 euroa/as-m<sup>2</sup>/kk).

Mainituissa hinta-arvioissa ei ole huomioitu tonteille esitettävää ns. alkuvuosialennusta, joka olisi voimassa 31.12.2020 saakka. Alkuvuosialennus alentaa edellä mainittuja hintoja valtion tukemien kohteiden osalta 30 % ja vapaarahoitteisten kohteiden osalta 20 % 31.12.2020 saakka.

Tonteille mahdollisesti toteutettavien julkisten palvelutilojen (esim. päiväkotit), ryhmäkotitilojen tai muiden Y-käyttötarkoituksen mukaisten tilojen vuosivuokra voitaisiin määrätä pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana 18 euroa. Ehdotettu vuokra vastaa yleisten





08.06.2015

Kaj/3

rakennusten tonteilta keskimäärin perittyä vuokratasoa, joka on noin puolet vastaavasta asuntotontista peritystä vuokrasta.

Asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asuntoja palvelevien tilojen osalta maanvuokraa ei perittäisi.

## Muuta

Kaupunginvaltuuston päätöksen 1.10.1980 (asia nro 18) mukaan asuntotontin vuosivuokra on 4 % ja muiden tonttien 5 % tontin laskennallisesta hinnasta, joka määräytyy tontin pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisesti.

Jätkäsaaren alueelta on tarkoitus vuokrata tontit noin 60 vuodeksi. Tämän vuoksi vuokra-ajan loppumisajankohdaksi esitetään 31.12.2075.

Ehdotus on kiinteistölautakunnan esityksen mukainen.

## Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

## Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028  
timo.harmala(a)hel.fi

## Liitteet

1 Kopio asemakaavan muutoksesta nro 12020

## Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

## Tiedoksi

Kiinteistölautakunta

## Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 28.05.2015 § 245

HEL 2015-005194 T 10 01 01 02

Kiinteistökartta 49/671 494 ja 49/671 495, Atlantinkatu

Esitys

## Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

## Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

## Puhelin

+358 9 310 1641

## Faksi

+358 9 655 783

## Y-tunnus

0201256-6

## Tilinro

FI0680001200062637

## Alvno

FI02012566



Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että lautakunta oikeutetaan vuokraamaan Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan (Länsisatama) asemakaavan muutokseen nro 12020 merkityt erityisasumisen (AKS) tontit 20071/1-2 tai niistä muodostettavat tontit lautakunnan määräämästä ajankohdasta alkaen 31.12.2075 saakka seuraavin ehdoin:

1

Erityisasumisen tonttien (AKS) vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana valtion korkotukemien vuokra-asuntojen osalta 37 euroa.

Erityisasumisen tonttien (AKS) vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana tonteille mahdollisesti toteutettavien Hitas-asuntojen ja asumisoikeusasuntojen osalta 37 euroa.

Erityisasumisen tonttien (AKS) vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana tonteille mahdollisesti toteutettavien vapaarahoitteisten ilman Hitas-ehtoja toteutettavien vuokra- ja/tai omistusasuntojen osalta 46 euroa.

Asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asuntoja palvelevien tilojen osalta ei peritä maanvuokraa.

Tonteille mahdollisesti toteutettavista liike-, myymälä-, näyttely- tai muista vastaavista tiloista sekä mahdollisista toimisto- ja muista vastaavista tiloista peritään asuntokerrosalaa vastaavaa vuokraa.

Tonteille mahdollisesti toteutettavien julkisten palvelutilojen (esim. päiväkotit), ryhmäkotitilojen tai muiden Y-käyttötarkoituksen mukaisten tilojen vuosivuokra määräytyy pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana 18 euroa.

2

Tonttien vuosivuokrista peritään 80 % siltä ajalta, jona tonteille rakennettavien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksamatta tai jona valtio maksaa tonteille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea).



Alkuvuosialennuksen johdosta asuntotonttien maanvuokrasta peritään valtion tukemilta tonteilta tai mainittua tuotantoa vastaavasta tontin asuinrakennusoikeuden osuudesta 70 % ja vapaarahoitteisilta tonteilta vastaavin periaattein 80 % 31.12.2020 saakka.

3

Muuten noudatetaan soveltuvin osin tavanomaisia asuntotonttien vuokrausehtoja sekä kiinteistölautakunnan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja. Mahdollisten Hitas-kohteiden osalta noudatetaan lisäksi kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen päättämiä asuntojen hinta- ja laatutason sääntelyä koskevia ehtoja.

Esittelijä

osastopäällikkö  
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Kristian Berlin, kiinteistölakimies, puhelin: 310 36438  
kristian.berlin(a)hel.fi



**§ 608**

**V 17.6.2015, Vuokrausperusteet ja osto-oikeuden sisällyttäminen  
asuntotontin vuokrasopimukseen (Kaarela, Honkasuo, tontti  
33366/1)**

HEL 2015-005603 T 10 01 01 02

**Päätös**

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

A

Kaupunginvaltuusto päättää oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan Helsingin kaupungin 33. kaupunginosan (Kaarela) Honkasuon asemakaavaan nro 11870 merkityn korttelin nro 33366 asuinrakennusten tontin nro 1 tai siitä muodostettavat tontit lautakunnan määräämästä ajankohdasta alkaen 31.12.2075 saakka seuraavin ehdoin:

1

Tontin tai siitä muodostettavien tonttien vuosivuokra määrätään pitäen perusteena sääntelemättömän asuntotuotannon osalta virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana 26 euroa ja valtion korkotuella rahoitettavan asumisoikeusasuntotuotannon osalta virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana 23 euroa.

Tontille mahdollisesti toteutettavien liike-, toimisto- tai työtilojen osalta peritään asuintiloja vastaavaa vuokraa.

Asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asuntoja palvelevien tilojen osalta ei peritä vuokraa.

2

Asuntotontin vuosivuokrasta peritään 80 % siltä ajalta, jona tontille rakennettavien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksamatta tai jona valtio maksaa tontille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea).

3

Muuten noudatetaan tavanomaisia asuntotonttien vuokrausehtoja sekä kiinteistölautakunnan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja.



B

Kaupunginvaltuusto päättää oikeuttaa kiinteistölautakunnan sisällyttämään tontista 33366/1 vapaarahoitteista vuokra-asuntotuotantoa varten muodostettavan tontin vuokrasopimukseen kaupunginhallituksen 1.3.2010 (251 §) tekemän periaatepäätöksen mukaisen seuraavan osto-oikeuden ja muut ehdot:

1

Vuokralaisella on tonttiin osto-oikeus, joka on voimassa enintään viisi (5) vuotta maanvuokrasopimuksen mukaisen vuokra-ajan alkamisesta.

Vuokralaisella on mahdollisuus käyttää osto-oikeutta aikaisintaan, kun tontille rakennettava rakennus/rakennettavat rakennukset on rakennusvalvontaviranomaisen toimesta hyväksytty käyttöön otettavaksi.

2

Tonttia myytäessä on sopimusehdoin varmistettava, että sille rakennetut asunnot pidetään vuokra-asutokäytössä vähintään kymmenen vuotta rakennuksen käyttöönotosta.

3

Kauppahinta osto-oikeutta käytettäessä perustuu virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951= 100” pistelukua 100 vastaavaan rakennusoikeuden yksikköhintaan 29 euroa/k-m<sup>2</sup> vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen osalta.

Kauppahinta määräytyy kaupantekohetkellä viimeksi julkaistulla elinkustannusindeksin pisteluvulla korjatun edellä mainitun yksikköhinnan mukaan.

Kaupungilla on kuitenkin kaikissa tapauksissa oikeus periä vähintään edellä mainittuun yksikköhintaan perustuvaa kauppahintaa, joka saadaan kertomalla edellä mainittu yksikköhinta luvulla 19,08 (4/2015, ind. 1908).

Tontille mahdollisesti toteutettavien liike-, julkisten palvelu- ja kunnallistekniikkaa palvelevien tilojen osalta peritään samaa kauppahintaa kuin vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen osalta.

Asemakaavaan merkityn kerrosalamäärän (k-m<sup>2</sup>) lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asumista palvelevien tilojen osalta ei peritä kauppahintaa.

4



Mikäli tontin lopullinen yhteenlaskettu kerrosalamäärä lainvoimaisessa rakennusluvassa ylittää pitkäaikaisen vuokrasopimuksen vuokran määrittämisen perusteena käytetyn kerrosalamäärän tai mainittu kerrosalamäärä muutoin ylitetään, kaupungilla on oikeus periä ostajalta kultakin ylittävältä kerrosneliömetriltä vastaavaa lisäkauppahintaa.

**Esittelijä**

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

**Lisätiedot**

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028  
timo.harmala(a)hel.fi

**Liitteet**

1 Sijaintikartta ja ote asemakaavasta

**Muutoksenhaku**

Kunnallisvalitus, valtuusto

**Päätösehdotus**

Päätös on ehdotuksen mukainen.

**Esittelijän perustelut**

Tontin varaus ja luovuttaminen rakentamiseen.

Kaupunginhallitus päätti 8.12.2014 (1303 §) varata Suomen Vuokrakodit Oy:lle Helsingin kaupungin 33. kaupunginosan (Kaarela, Malminkartano) korttelin nro 33366 suunnitellun tontin nro 1 asuntohankkeiden suunnittelua varten 31.12.2016 saakka. Varauspäätöksen mukaan tontin rakennusoikeudesta 50 % tulee toteuttaa vapaarahoitteisena vuokra-asuntotuotantona ja 50 % valtion tukemana asumisoikeustuotantona.

Suomen Vuokrakodit Oy ja TA-Asumisoikeus Oy ovat velvollisia keskenään sopimaan tarkoituksenmukaisesta tonttijaosta rahoitus- ja hallintamuotoa koskevan ehdon edellyttämällä tavalla.

Tontin rakentaminen on tulossa ajankohtaiseksi, joten sille tulee vahvistaa vuokrausperusteet. Siltä osin, kun kysymys on vapaarahoitteisesta hankkeesta, tähän tarkoitukseen vuokrattavan tontin vuokrasopimukseen tulee lisättäväksi osto-oikeutta tarkoittavat ehdot

**Asemakaava- ja tonttiedot**

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



Valituksen jälkeen huhtikuussa voimaan tulleen Honkasuon asemakaavan mukaan tontti 33366/1 kuuluu asuinrakennusten korttelialueeseen (A). Tontin rakennusoikeus on 7 400 k-m<sup>2</sup>.

Tontin 33366/1 pinta-ala on 9 874 m<sup>2</sup> ja osoite Perhosenkierto 33.

Sijaintikartta ja ote asemakaavasta ovat liitteenä 1.

## Vuokrausperusteet

Muodostettavien tonttien vuosivuokrat ehdotetaan määrättäväksi pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100" pistelukua 100 vastaavana asuin kerrosneliömetrihintana 23 euroa valtion korkotuen turvin rahoitetun asumisoikeustuotannon osalta ja 26 euroa sääntelemättömän asuntotuotannon osalta.

Tontille mahdollisesti toteutettavien liike-, toimisto- tai työtilojen osalta perittäisiin asuintiloja vastaavaa vuokraa.

Asuntojen ulkopuolisista asuntoja palvelevista tiloista, jotka saa asemakaavamääräysten mukaan rakentaa asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi, ei perittäisi vuokraa.

Tonttien vuosivuokrista peritään 80 % Hitas-tuotannon vuokrasta siltä ajalta, jona tonteille rakennettavien asuinpienalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksamatta tai jona valtio maksaa tonteille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä.

Tonteille esitettävät vuokrat vastaavat nykyarvoltaan (3/2015, ind. 19,08) sääntelemättömän asuntotuotannon osalta noin 469 euron kerrosneliömetrihintaa ja valtion korkotukeman asumisoikeusasuntotuotannon osalta ilman ara-alennusta noin 439 euron ja ara-alennus (20 %) huomioiden 351 euron kerrosneliömetrihintaa.

Maanvuokran teoreettinen vaikutus asumiskustannuksiin olisi tällöin sääntelemättömän tuotannon osalta noin 2 euroa/as-m<sup>2</sup>/kk. Valtion tukeman asumisoikeusasuntotuotannon osalta vaikutus ilman ara-alennusta olisi noin 1,8 euroa/as-m<sup>2</sup>/kk ja ara-alennus huomioiden noin 1,4 euroa/as-m<sup>2</sup>/kk.

Kaupunginvaltuuston päätöksen 1.10.1980 (asia nro 18) mukaan asuntotontin vuosivuokra on 4 % tontin laskennallisesta hinnasta, joka määräytyy tontin pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisesti.

Vuokra-ajaksi esitetään noin 60 vuotta. Tällöin vuokra-aika päättyisi 31.12.2075.



Vertailutietona todettakoon, että kaupunginvaltuusto päätti 25.9.2013 (298 §) oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan saman asemakaavan aiemmin vahvistuneen osan tontit samoin ehdoin.

## Osto-oikeus

Kaupunginhallitus päätti 1.3.2010 (251 §), että vapaarahoitteiseen vuokra-asuntotuotantoon osoitetut tontit luovutetaan vuokraamalla siten, että vuokralaisella on tonttiin osto-oikeus.

Päätöksen perusteella tontista 33366/1 vapaarahoitteista vuokra-asuntotuotantona varten muodostettavan tontin osalta esitetään vuokralaiselle päätöksen mukaista oikeutta ostaa tontti sisällyttämällä tätä koskeva ehto vuokrasopimukseen.

Osto-option ehtojen ehdotetaan määräytyvän päätöksen mukaisesti. Siten vuokralainen voisi käyttää osto-oikeutta aikaisintaan, kun tontille rakennettava rakennus on rakennusvalvontaviranomaisen toimesta hyväksytty käyttöönotettavaksi ja asunnot on otettu vapaarahoitteiseen vuokra-asuntokäyttöön. Osto-oikeus olisi voimassa enintään 5 vuotta maanvuokrasopimuksen mukaisen vuokra-ajan alkamisesta.

Lisäksi tontilla olevat rakennukset tulee pitää vuokra-asuntokäytössä vähintään kymmenen vuotta rakennuksen käyttöönotosta.

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan kauppahinnan perustana oleva rakennusoikeuden pääoma-arvo on maanvuokran perusteena oleva elinkustannusindeksin pistelukua 100 vastaava rakennusoikeuden yksikköhinta kerrottuna 1,1:llä sekä korjattuna kaupantekohetkellä viimeksi julkaistulla elinkustannusindeksin pisteluvulla.

Tällä perusteella määräytyvä yksikköhinta olisi tontin 33366/1 osalta 29 euroa/k-m<sup>2</sup> (26 x 1,1). Nykyarvoltaan (4/2015, ind.1908) tämä vastaa noin 553 euron kerrosneliömetrihintaa.

Kaupungilla olisi esityksen mukaan kuitenkin kaikissa tapauksissa oikeus periä vähintäänedellä mainittuun yksikköhintaan perustuvaa kauppahintaa, joka saadaan kertomalla edellä mainittu yksikköhinta luvulla 19,08 (4/2015, ind. 1908).

Lisäksi kaupungilla olisi oikeus periä tontista lisäkauppahintaa, mikäli tontin lopullinen yhteenlaskettu kerrosalamäärä lainvoimaisessa rakennusluvassa ylittää pitkäaikaisen vuokrasopimuksen vuokran määrittämisen perusteena käytetyn kerrosalamäärän. Kauppahintaa ei voida määritellä suoraan asemakaavan perusteella, sillä siihen merkitty





08.06.2015

Kaj/4

kerrosala on osoitettu kokonaisuutena ohjeelliselle tontille 33366/1. Tämän vuoksi oikeus lisäkauppahintaan määrättäisiin vuokrauksessa käytetyn kerrosalan mukaan.

Lopuksi

Ehdotus on kiinteistölautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028  
timo.harmala(a)hel.fi

**Liitteet**

1 Sijaintikartta ja ote asemakaavasta

**Muutoksenhaku**

Kunnallisvalitus, valtuusto

**Tiedoksi**

Kiinteistölautakunta

**Päätöshistoria**

Kiinteistölautakunta 28.05.2015 § 249

HEL 2015-005603 T 10 01 01 02

Kiinteistökartta 125/682 491, Perhosenkierto 33

Esitys

A

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että lautakunta oikeutetaan vuokraamaan Helsingin kaupungin 33. kaupunginosan (Kaarela) Honkasuon asemakaavaan nro 11870 merkitty korttelin 33366 asuinrakennusten tontti 1 tai siitä muodostettavat tontit lautakunnan määräämästä ajankohdasta alkaen 31.12.2075 saakka seuraavin ehdoin:

1



Asuntotontin (A) 33366/1 tai siitä muodostettavien tonttien vuosivuokra määrätään pitäen perusteena sääntelemättömän asuntotuotannon osalta virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana 26 euroa ja valtion korkotukeman asumisoikeusasuntotuotannon osalta virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana 23 euroa.

Tontille mahdollisesti toteutettavien liike-, toimisto- tai työtilojen osalta peritään asuintiloja vastaavaa vuokraa.

Asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asuntoja palvelevien tilojen osalta ei peritä vuokraa.

2

Asuntotontin vuosivuokrasta peritään 80 % siltä ajalta, jona tontille rakennettavien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksamatta tai jona valtio maksaa tontille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea).

3

Muuten noudatetaan tavanomaisia asuntotonttien vuokrausehtoja sekä kiinteistölautakunnan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja.

B

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että lautakunta oikeutetaan sisällyttämään tontista 33366/1 vapaarahoitteista vuokra-asuntotuotantoa varten muodostettavan tontin vuokrasopimukseen kaupunginhallituksen 1.3.2010 (251 §) tekemän periaatepäätöksen mukainen seuraava osto-optio ja muut ehdot:

1

Vuokralaisella on tonttiin osto-oikeus, joka on voimassa enintään viisi (5) vuotta maanvuokrasopimuksen mukaisen vuokra-ajan alkamisesta.

Vuokralaisella on mahdollisuus käyttää osto-oikeutta aikaisintaan, kun tontille rakennettava rakennus/rakennettavat rakennukset on rakennusvalvontaviranomaisen toimesta hyväksytty käyttöön otettavaksi.

2



Tonttia myytäessä on sopimusehdoin varmistettava, että sille rakennetut asunnot pidetään vuokra-asuntokäytössä vähintään kymmenen vuotta rakennuksen käyttöönotosta.

3

Kauppahinta osto-oikeutta käytettäessä perustuu virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951= 100” pistelukua 100 vastaavaan rakennusoikeuden yksikköhintaan 29 euroa/k-m<sup>2</sup> vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen osalta.

Kauppahinta määräytyy kaupantekohetkellä viimeksi julkaistulla elinkustannusindeksin pisteluvulla korjatun edellä mainitun yksikköhinnan mukaan.

Kaupungilla on kuitenkin kaikissa tapauksissa oikeus periä vähintään edellä mainittuun yksikköhintaan perustuvaa kauppahintaa, joka saadaan kertomalla edellä mainittu yksikköhinta luvulla 19,08 (4/2015, ind. 1908).

Tontille mahdollisesti toteutettavien liike-, julkisten palvelu- ja kunnallistekniikkaa palvelevien tilojen osalta peritään samaa kauppahintaa kuin vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen osalta.

Asemakaavaan merkityn kerrosalamäärän (k-m<sup>2</sup>) lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asumista palvelevien tilojen osalta ei peritä kauppahintaa.

4

Mikäli tontin lopullinen yhteenlaskettu kerrosalamäärä lainvoimaisessa rakennusluvassa ylittää pitkäaikaisen vuokrasopimuksen vuokran määrittämisen perusteena käytetyn kerrosalamäärän tai mainittu kerrosalamäärä muutoin ylitetään, kaupungilla on oikeus periä ostajalta kultakin ylittävältä kerrosneliömetriltä vastaavaa lisäkauppahintaa.

Esittelijä

osastopäällikkö  
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Katarina Nordberg, kiinteistölakimies, puhelin: 310 31800  
katarina.nordberg(a)hel.fi

Martti Tallila, johtava kiinteistölakimies, puhelin: 310 36449  
martti.tallila(a)hel.fi



08.06.2015

Kj/3

## § 609

### Kaupunginhallituksen 3.8.2015 kokouksen peruminen

HEL 2014-011711 T 00 00 02

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti perua 3.8.2015 kokouksen.

#### Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

#### Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012  
lauri.menna(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

#### Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus päätti 27.10.2014 (§ 1082) kokoontua vuonna 2015 varsinaisiin kokouksiinsa 7.1.2015 alkaen maanantaisin klo 16 ja ylimääräisiin kokouksiin tarvittaessa. Kevätkauden viimeinen kokous pidetään 22.6.2015. Syyskauden ensimmäinen kokous pidetään 3.8.2015 ja viimeinen 14.12.2015.

Samalla kaupunginhallitus päätti, että puheenjohtaja voi, mahdollisuuksien mukaan varapuheenjohtajien kanssa neuvoteltuaan, muuttaa kokouksen alkamisaikaa päätettynä kokouspäivänä.

Kaupunginhallituksen syyskauden ensimmäinen kokouspäivä 3.8.2015 jälkeen on 10.8.2015. Kaupunginhallituksen puheenjohtajan on tarkoitus aikaistaa kaupunginhallituksen 10.8.2015 kokouksen alkamisaikaa siten, että kokous aloitetaan noin klo 14:00.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 3 §:n mukaan toimielin kokoontuu päättäminään aikoina sekä lisäksi puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta.

#### Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

---

#### Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

#### Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

#### Puhelin

+358 9 310 1641

#### Faksi

+358 9 655 783

#### Y-tunnus

0201256-6

#### Tilinro

F10680001200062637

#### Alvno

F102012566



08.06.2015

Kj/3

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012  
lauri.menna(a)hel.fi

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

**Tiedoksi**

Kaupunginkanslia

**Päätöshistoria**

Kaupunginhallitus 27.10.2014 § 1082

HEL 2014-011711 T 0000 02

**Päätös**

Kaupunginhallitus päätti kokoontua vuonna 2015 varsinaisiin kokouksiinsa 7.1.2015 alkaen maanantaisin klo 16 ja ylimääräisiin kokouksiin tarvittaessa. Kevätkauden viimeinen kokous pidetään 22.6.2015. Syyskauden ensimmäinen kokous pidetään 3.8.2015 ja viimeinen 14.12.2015.

Kevätkauden ensimmäinen kokous pidetään poikkeuksellisesti loppiaisen jälkeisenä keskiviikkona. Viikolla 15 kokous pidetään pääsiäisen takia tiistaina 7.4.2014.

Kaupunginhallituksen kokouspaikkana on kaupunginhallituksen istuntosali kaupungintalolla.

Samalla kaupunginhallitus päätti, että puheenjohtaja voi, mahdollisuuksien mukaan varapuheenjohtajien kanssa neuvoteltuaan, asioiden vähäisen määrän tai muun erityisen syyn takia peruuttaa kokouksen tai muuttaa kokouksen alkamisaikaa päätettynä kokouspäivänä. Muutoksista ilmoitetaan vähintään viikkoa ennen kokousta.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti, että

- pöytäkirja kaupunginhallituksen kokouksista pidetään yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaamossa kokousta seuraavana kuudentena arkityöpäivänä ja
- kaupunginhallituksen kokousajoista ja edellä mainituista nähtävänäoloista kuulutetaan julkisten kuulutusten



08.06.2015

Kj/3

---

ilmoitustaululla, kaupungin verkkosivuilla sekä  
kaupunginhallituksen päättämässä ilmoituslehdissä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012  
lauri.menna(a)hel.fi

---

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



08.06.2015

Kj/4

## § 610

### Oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen konsernijaoston päätöksistä 13.4.2015 § 63, § 65 ja § 66

HEL 2015-001515 T 00 01 05

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti hylätä kunnan jäsenen tekemän oikaisuvaatimuksen kaupunginhallituksen konsernijaoston 13.4.2015 tekemistä päätöksistä § 63, § 65 ja § 66.

#### Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

#### Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472  
atte.malmstrom(a)hel.fi

#### Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus konsernijaoston päätökseen 13.4.2015, § 63
- 2 Oikaisuvaatimuksen liite, perussuomalaisten Helsingin valtuustoryhmän säännöt

#### Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

#### Otteet

##### Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

##### Otteen liitteet

Kunnallisvalitus,  
oikaisuvaatimuksen johdosta  
annettu päätös

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

#### Esittelijän perustelut

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päätti 13.4.2015 muuttaa aiemmin tekemiään kaupungin tiettyjä tytäryhteisöjä koskevia hallituksen jäsenten nimeämispäätöksiä.

Päätöksellä § 63 konsernijaosto päätti muuttaa aiempaa päätöstään 9.3.2015 § 40 edustajien nimeämisestä sivistystoimen toimialaan kuuluvien tytäryhteisöjen toimielimiin siten, että UMO-säätiön



hallitukseen nimetään Juha Kankaan (PS) sijaan Markku Junnila (PS). UMO-säätiön hallitus totesi kaupungin nimeämät hallituksen jäsenet kokouksessaan 21.4.2015.

Päätöksellä § 65 konsernijaosto päätti muuttaa aiempaa päätöstään 16.2.2015 § 27 siten, että kaupunginkanslian oikeuspalvelut -osastoa kehoitetaan esittämään Oy Helsingin Asuntohankinta Ab:n hallitukseen Heikki Laaksosen (PS) sijaan Erja Kouvoa (PS). Oy Helsingin Asuntohankinta Ab:n varsinaisen yhtiökokouksen jatkokokous, jossa hallituksen jäsenet valittiin, pidettiin 14.4.2015.

Päätöksellä § 66 konsernijaosto päätti muuttaa aiempaa päätöstään 16.2.2015 § 29 siten, että kaupunginkanslian oikeuspalvelut -osastoa kehoitetaan esittämään As Oy Helsingin Kartanonisännän, As Oy Helsingin Nattastenpolun, As Oy Helsingin Varustuskentie 1:n sekä As Oy Helsingin Vellamonkatu 29:n hallitukseen Jukka Wallinin (PS) sijaan Arto Välikangasta (PS). Yhtiöiden hallitusten jäsenet valittiin niiden varsinaisissa yhtiökokouksissa, jotka pidettiin 17.4.2015.

\*\*\*\*\* on kunnan jäsenenä tehnyt kaupunginhallitukselle oikaisuvaatimuksen konsernijaoston 13.4.2015 tekemistä päätöksistä § 63, § 65 ja § 66. Oikaisuvaatimus on osoitettu oikealle viranomaiselle ja se on saapunut säädetyssä määräajassa.

Oikaisuvaatimuksen tekijä pyytää päätöksen oikaisemista siten, että kyseisiin tehtäviin nimitetään alkuperäisen, Perussuomalaisten Helsingin valtuustoryhmän sääntöjen mukaisessa järjestyksessä syntyneen ja kaupunginhallitukselle toimitetun listan mukaiset henkilöt.

Oikaisuvaatimus voidaan kuntalain (365/1995) 89 §:n mukaan kohdistaa päätöksen laillisuuteen tai sen tarkoituksenmukaisuuteen. Oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole esittänyt väitettä tai perusteita sille, että konsernijaoston edellä tarkoitetut päätökset eivät olisi laillisia.

Mitä tulee päätösten tarkoituksenmukaisuuteen, esittelijä toteaa, että konsernijaoston tehtävänä on kaupunginhallituksen johtosäännön mukaan muun muassa määrätä kaupungin edustajat yhteisöjen, laitosten ja säätiöiden yhtiö-, yhtymä- ja vuosikokouksiin silloin, kun kokouksessa käsitellään hallintoelinten jäsenten tai tilintarkastajien valitsemista ja kun kaupungilla on yhtiöjärjestykseen, sääntöön tai sopimukseen perustuva oikeus nimetä jäseniä hallintoelimiin, sekä antaa ohjeita hallintoelinten jäsenten ja tilintarkastajien valinnasta. Lisäksi konsernijaoston tehtävänä on valita kaupungin edustajat säätiöiden, avointen yhtiöiden ja kommandiittiyhtiöiden hallintoelimiin, sekä antaa tarvittaessa ohjeita kaupunkia eri yhteisöissä, laitoksissa ja säätiöissä edustavalle kaupungin kannan ottamiseksi käsiteltäviin





asioihin silloin, kun kysymyksessä on taloudellisesti merkittävä tai periaatteellisesti laajakantoinen asia.

Siltä osin kuin kyse on luottamushenkilöiden nimeämisestä säätiöiden ja yhtiöiden johtoelimiin, konsernijaoston nimeämispäätösten valmistelu perustuu valtuustoryhmistä saataviin tietoihin henkilöistä, joita ryhmät esittävät nimettäväksi. Kaupungin viranhaltijoilla ei ole toimivaltaa arvioida tapaa, jolla nimettäväksi esitettävät henkilöt valikoituvat eivätkä eri valtuustoryhmien tai puolueiden paikallisjärjestöjen sisäiset menettelytavat muutenkaan ole valmistelijoiden tiedossa.

Nyt oikaisuvaatimuksen kohteina olevien päätösten perusteena on ollut Perussuomalaisen valtuustoryhmän puheenjohtajalta sekä varapuheenjohtajalta saatu tieto siitä, että päätöksissä tarkoitettujen henkilövaihdokset vastaavat valtuustoryhmän tahtoa. Päätökset tehtiin konsernijaostossa yksimielisesti.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia tarkoituksenmukaisuusperusteita, joiden johdosta konsernijaoston päätöksiä olisi muutettava.

Esittelijä toteaa vielä, että UMO-säätiön ja edellä mainittujen yhtiöiden hallitukset ovat jo järjestäytyneet, joten pelkkä nimeämispäätösten muuttaminen ei johtaisi oikaisuvaatimuksella tavoiteltuun lopputulokseen. UMO-säätiön hallituksen kokoonpanoon voidaan säätiön sääntöjen mukaan vaikuttaa seuraavan kerran keväällä 2016 hallituksen jäsenten toimikauden päättyessä. Yhtiöiden hallituskokoonpanoihin puuttuminen edellyttäisi kaupungin toimenpiteitä osakkeenomistajana uusien yhtiökokousten koolle kutsumiseksi ja hallitusten jäsenten vaihtamiseksi.

Edellä mainitun johdosta, jos kaupunginhallitus vastoin esittelyä katsoisi, että päätösten muuttamiselle on tarkoituksenmukaisuusperusteet, päätökset tulisi palauttaa valmisteluun siten, että konsernijaosto voi uuden valmistelun pohjalta tehdä nimeämisten lisäksi tarvittavat muut päätökset.

Oikaisuvaatimusasia on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian oikeuspalvelut -osaston kanssa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472  
atte.malmstrom(a)hel.fi



08.06.2015

Kj/4

## Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus konsernijaoston päätökseen 13.4.2015, § 63
- 2 Oikaisuvaatimuksen liite, perussuomalaisten Helsingin valtuustoryhmän säännöt

## Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

## Otteet

<b>Ote</b> Oikaisuvaatimuksen tekijä	<b>Otteen liitteet</b> Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös
---	--

## Tiedoksi

Kaupunginkanslia

## Päätöshistoria

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 13.04.2015 § 63

HEL 2015-001515 T 00 01 05

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päätti muuttaa 9.3.2015 tekemäänsä edustajien nimeämistä sivistystoimen toimialaan kuuluvien tytäryhteisöjen toimielimiin koskevaa päätöstä siten, että UMO-säätiön hallitukseen nimetään Juha Kankaan (PS) sijaan Markku Junnila (PS).

09.03.2015 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472  
atte.malmstrom(a)hel.fi



08.06.2015

Kj/5

## § 611

### Kaasunjakeluverkoston ylläpitämistä koskevan sopimuksen tekeminen Helsingin Kaupunkikaasu Oy:n kanssa

HEL 2015-006346 T 14 03 01

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä liitteenä olevan luonnoksen mukaisen kaasunjakeluverkoston ylläpitämistä koskevan sopimuksen tekemisen Helsingin Kaupunkikaasu Oy:n kanssa, ja kehottaa kaupunginkanslian oikeuspalvelut -osastoa allekirjoittamaan sopimuksen kaupungin puolesta sekä tekemään siihen tarvittaessa teknisluonteisia tai muuten vähäisiä muutoksia.

#### Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

#### Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472  
atte.malmstrom(a)hel.fi

#### Liitteet

- 1 Sopimusluonnos
- 2 Jakeluverkoston kartta
- 3 Vuoden 1995 sopimus\_allekirjoitettu
- 4 Vuoden 2007 sopimus\_allekirjoitettu

#### Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

#### Otteet

<b>Ote</b> Helsingin Kaupunkikaasu Oy	<b>Otteen liitteet</b> Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus Liite 1 Liite 2 Liite 3 Liite 4
--	---

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

#### Esittelijän perustelut

---

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



08.06.2015

Kj/5

## Taustaa

Kaupunginkanslia on yhteistyössä kiinteistöviraston, rakennusviraston sekä Helen Oy:n edustajien kanssa neuvotellut Gasum Oy:n edustajien kanssa vuonna 1995 tehdyn kaupunkikaasutoiminnan siirtosopimuksen korvaamisesta uudella ajantasaisella sopimuksella. Neuvottelujen pohjalta syntyneessä luonnoksessa on otettu huomioon myös kaupunkisuunnitteluviraston kommentit.

Vuonna 1995 tehdyllä siirtosopimuksella Kaupunki vuokrasi Helsingin kaasunjakelu Oy:lle maa-alueen rakennuksineen, myi kaasunjakeluverkoston ja kaasuntuotantolaitteistot niihin liittyvine laitteineen ja tarvikkeineen sekä oikeutti kaasunjohtojen ja laitteiden ylläpidon ja sijoittamisen. Helsingin kaasunjakelu Oy:n jakautumisen yhteydessä vuonna 2001 kaupunkikaasutoiminnan siirtosopimus siirtyi Gasum Oy:n tytäryhtiölle Helsingin Kaupunkikaasunjakelu Oy:lle.

Kaupunki ja Helsingin Kaupunkikaasunjakelu Oy tekivät 27.12.2007 sopimuksen kaupunkikaasutoiminnan siirtosopimukseen perustuvaa kunnossapitovelvoitetta ja kaasukellojen omistusta koskien. Sopimuksella sovittiin Suvilahden kaasutehdasalueen vuokrarakennusten kunnossapitovelvoitetta sekä kaasukellojen omistusta koskeneesta erimielisyydestä. Kunnossapitovelvoite kuitattiin Helsingin Kaupunkikaasunjakelu Oy:n kaupungille maksamalla kertakorvauksella ja kaasukellojen omistus siirrettiin kaupungille.

## Sopimus

Neuvotellun kaasunjakeluverkoston ylläpitämistä koskevan sopimuksen lähtökohtana on maakaasumarkkinoiden ja Helsingissä harjoitettavan maakaasuliiketoiminnan luonteen merkittävä muuttuminen. Voimassa oleva vuonna 1995 allekirjoitettu kaupungin ja Helsingin Kaupunkikaasunjakelu Oy:n välinen siirtosopimus on pääosin vanhentunut, sillä se on tehty koskemaan kaupunkikaasuliiketoimintaa, jota ei ole harjoitettu Helsingissä vuoden 1995 jälkeen. Myöskään alkuperäisessä siirtosopimuksessa sovitut vuokrajärjestelyt (Suvilahti) ja kaupunkikaasun tuotantoon liittyvät ehtokohdat eivät enää ole voimassa.

Voimassa oleva maakaasumarkkinalaki ja maakaasumarkkinoista annettu asetus sisältävät toimitus- ja liittämismääräysten, jonka perusteella palveluntuottajat ovat velvollisia jakelemaan kaasua asiakkaille kohtuullisin kustannuksin, joten kaasunjakelun jatkuvuuden varmistaminen erillisellä sopimuksella ei ole enää tarpeen.

Neuvotellulla sopimuksella sovitaan sen sijaan kaasunjakeluverkoston ja laitteiden rakentamisesta, asentamisesta, käytöstä ja ylläpitämisestä



08.06.2015

Kj/5

sekä korjaamis- ja muutostöistä kaupungin alueella olevalla nykyisellä kaasunjakelualueella. Sopimuksen mukaan Helsingin Kaupunkikaasu Oy:llä on oikeus kaasunjakelualueella asentaa, rakentaa, käyttää ja ylläpitää kaasun jakeluverkostoa laitteineen sekä suorittaa niitä koskevia tarpeellisia korjaus- ja muutostöitä katu- ja muilla yleisillä, kaupungin omistuksessa ja hallinnassa olevilla alueilla sopimuksessa tarkemmin määritellyin ehdoin. Yhtiön tulee sopimuksen mukaisissa toimenpiteissään noudattaa kaupungin kulloinkin voimassa olevia sijoituslupia ja kaivutöitä koskevia määräyksiä ja maksuja.

Sopimus on nykyisestä määräaikaisesta sopimuksesta poiketen neuvoteltu olemaan voimassa toistaiseksi, jotta voidaan osaltaan turvata edellytykset yhtiön liiketoiminnan jatkuvuudelle ja kaasunjakeluverkostoon jatkossa tarvittavien korjausinvestointien tekemiselle.

#### Esittelijän kannanotto

Esittelijä toteaa, että kaupungin kannalta on tarkoituksenmukaista tehdä liitteenä olevan luonnoksen mukainen ajantasaisesti sopimus Helsingin Kaupunkikaasu Oy:n kanssa.

Voimassa oleva sopimus ei enää vastaa nykytilannetta ottaen huomioon muun muassa se, että kaupunkikaasun valmistus on lopetettu ja korvattu maakaasulla sekä se, että maakaasumarkkinalaki ja -asetus sisältävät toimitus- ja liittämismuutoksia, jonka perusteella verkkoyhtiöt ovat velvollisia jakelemaan kaasua asiakkaille kohtuullisin kustannuksin. Kaupungin alueella sijaitsevan kaasunjakeluverkoston asiakkaiden kannalta on tarpeen varmistaa, että jakeluverkostoa ylläpitävällä Helsingin Kaupunkikaasu Oy:llä on jatkossakin edellytykset ja intressi tehdä verkoston kannalta tarpeellisia korjaus- ja korvausinvestointeja.

#### Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

#### Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472  
atte.malmstrom(a)hel.fi

#### Liitteet

- 1 Sopimusluonnos
- 2 Jakeluverkoston kartta
- 3 Vuoden 1995 sopimus\_allekirjoitettu
- 4 Vuoden 2007 sopimus\_allekirjoitettu

#### Muutoksenhaku

##### Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

##### Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

##### Puhelin

+358 9 310 1641

##### Faksi

+358 9 655 783

##### Y-tunnus

0201256-6

##### Tilinro

FI0680001200062637

##### Alvno

FI02012566



08.06.2015

Kj/5

---

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

**Otteet**

**Ote**

Helsingin Kaupunkikaasu Oy

**Otteen liitteet**

Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

**Tiedoksi**

Kaupunginkanslia

HKR

Kiinteistövirasto

KSV

Helen Oy



08.06.2015

Kj/6

## § 612

### Määrärahan myöntäminen rakennusvirastolle projektialueiden puistojen rakentamista varten

HEL 2015-002684 T 02 02 02

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää rakennusvirastolle vuoden 2015 talousarvion alakohdasta 8 06 30 10 Projektialueiden puistot, Khn käytettäväksi, Kamppi-Töölönlahti -alueen puistot

4 000 000 euroa Töölönlahden puiston pohjoisosan rakentamiseen,

alakohdasta 8 06 30 30 Projektialueiden puistot, Khn käytettäväksi, Kalasataman puistot

810 000 euroa Kalasataman puiston rakentamiseen ja

alakohdasta 8 06 30 60 Projektialueiden puistot, Khn käytettäväksi, Kuninkaankolmion puistot

120 000 euroa mm. Helen Schjerfbeckin puiston suunnitteluun.

#### Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

#### Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276  
juha.viljakainen(a)hel.fi

#### Liitteet

1 Rakennusviraston esitys 6.3.2015

#### Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

#### Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

#### Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

#### Puhelin

+358 9 310 1641

#### Faksi

+358 9 655 783

#### Y-tunnus

0201256-6

#### Tilinro

FI0680001200062637

#### Alvno

FI02012566



## Esittelijän perustelut

Rakennusvirasto jatkaa puistorakentamista aluerakentamisen projektialueilla. Vuoden 2015 talousarviossa projektialuekohtaiset puistorakentamismäärärahat on koottu yhteen sitovaan kohtaan 8 06 30 Projektialueiden puistot, joka on osoitettu kaupunginhallituksen käyttöön.

Käynnissä olevat puistohankkeet ja niiden määrärahatarve kullakin projektialueella on lueteltu jäljempänä.

### Kamppi-Töölönlahti

Kamppi -Töölönlahti -alueen puistojen rakentamiseen on talousarviossa vuodelle 2015 varattu määrärahaa kaupunginhallituksen käytettäväksi 4,0 milj. euroa. Lisäksi rakennusvirastolla on käytettävissä vuonna 2014 käyttämättä jääneiden määrärahojen ylitysoikeusmäärärahasta Kamppi-Töölönlahden osuutta 2,68 milj. euroa.

Määrärahaa on käytetty aiemmin 8 milj. euroa. Vuosille 2016-2020 on alueen puistojen tarpeeksi arvioitu 4 milj. euroa.

Puistorakentamisen keskeinen työ on Töölönlahden puiston pohjoisosan toteuttaminen. Puiston rakentaminen on käynnistetty alustavilla töillä syksyllä 2014 ja valmistuu kokonaisuudessaan 2016.

Vuonna 2015 arvioitu määrärahatarve on 6,68 milj. euroa, johon käytetään ylitysoikeutta 2,68 milj. euroa. Haettava määräraha on 4,0 milj. euroa.

### Kalasadama

Talousarviossa on Kalasadaman puistoihin varattu 0,81 milj. euroa. Lisäksi rakennusvirastolla on käytettävissä talousarvion alakohtaan Projektialueiden puistot vuonna 2014 käyttämättä jääneiden määrärahojen ylitysoikeusmäärärahasta Kalasadaman osuutta 0,075 milj. euroa. Puistorakentamisen keskeisin hanke on Kalasadaman puisto.

Määrärahaa on käytetty aikaisemmin 0,2 milj. euroa. Vuosien 2016–2025 määrärahatarve on 8 milj. euroa.

Vuonna 2015 arvioitu puistorakentamisen määrärahatarve on 0,88 milj. euroa, johon käytetään ylitysoikeusmäärärahaa 0,07 milj. euroa. Haettava määräraha on 0,81 milj. euroa.

### Kuninkaankolmio

---

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566





Kuninkaankolmion -alueen puistojen rakentamiseen on talousarviossa varattu 0,12 milj. euroa. Puistojen rakentamisen määrärahalla laaditaan alueen puistosuunnitelmia ja Helen Schjerfbeckin puiston tulevia rakenteita ja valaistusta.

Alueen puistojen toteuttaminen alkaa vuonna 2015. Vuosien 2016-2025 Kuninkaankolmion projektialueiden puistorakentamisen tarve on arvioitu olevan 5 milj. euroa.

Kuninkaankolmion vuonna 2015 arvioitu määrärahatarve on 0,12 milj. euroa.

#### Projektialueiden puistot

Vuoden 2015 talousarviossa kohdan 8 03 30 Projektialueiden puistot, Khn käytettäväksi määräraha on yhteensä 5,73 milj. euroa. Lisäksi rakennusvirastolla on käytettävissä projektialueiden puistoihin vuonna 2014 käyttämättä jääneiden määrärahojen ylitysoikeusmäärärahaa 3,425 milj. euroa. Käynnissä olevien töiden rahoitustarve on 4,93 milj. euroa, kun projektialuekohtaiset ylitysoikeudet on huomioitu.

Rakennusvirasto esittää, että kaupunginhallitus myöntäisi rakennusviraston käyttöön vuoden 2015 talousarvion kohdasta 8 06 30, Projektialueiden puistot yhteensä 4,93 milj. euroa, joka jakautuu projektialueille seuraavasti:

- Kamppi-Töölönlahti 4,0 milj. euroa
- Kalasatama 0,81 milj. euroa ja
- Kuninkaankolmio 0,12 milj. euroa

Esittelijä toteaa, että vuoden 2015 talousarviossa on varauduttu edellä mainittuihin kohteiden suunnitteluun ja rakentamiseen. Määräraha, jonka suuruus on 4 930 000 euroa, tulisi myöntää rakennusvirastolle vuoden 2015 talousarvion kohdan 8 06 30, Projektialueiden puistot, Khn käytettäväksi ao. alakohdista.

Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276  
juha.viljakainen(a)hel.fi

#### Liitteet

1 Rakennusviraston esitys 6.3.2015

#### Muutoksenhaku



08.06.2015

Kj/6

---

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

**Tiedoksi**

Rakennusvirasto  
Kaupunginkanslia  
Taloushallintopalvelu-liikelaitos

---

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



§ 613

**Eräiden hankkeiden rahoitus innovaatorahaston varoilla vuonna 2015**

HEL 2015-001202 T 02 05 01 05

HEL 2013-003108

**Päätös**

Kaupunginhallitus päätti myöntää innovaatorahastosta rahoitusta vuodelle 2015 yhteensä 705 183 euroa sekä sitoa rahaston varoja vuosien 2016 ja 2017 hankerahoitukseen yhteensä 1 120 349 euroa seuraavasti:

	Toteuttaja	Hanke	Esitettävä rahoitus 2015	Esitettävä rahoitus 2016	Esitettävä rahoitus 2017
1	Aalto-yliopisto	Innovatiivinen kaupunki -ohjelma	55 000	-	-
2	Aalto-yliopisto	Kestävät liikkumiskonseptit - Living Lab Bus	15 000	30 000	30 000
3	Aalto-yliopisto	Kirjaston uusi rooli innovaatioverstaana	0	0	-
4	Aalto-yliopisto	Rakas koulu - (RaK) omistajuus ja koulu oppimisen alustana	0	0	-
5	Aalto-yliopisto ja Metropolia AMK	Rakennusprojektin tilaajan tietomalliosaamisen kehittäminen pilottiprojektien avulla (InnoBIM)	67 000	67 000	-
6	Exchange Power Oy	Start Up - ekosysteemi OneNation Hub	0	-	-
7	Greater Helsinki Promotion Ltd Oy	Health Capital Helsinki	290 850	343 241	240 441
8	Helmi Liiketalousopisto	POP UP Tehdas Oy	50 000	0	-
9	Kaupunginkansli	Östersundomin	30 000	55 000	20 000



ia	biotalousintegraatti			
10	Mapita Oy Ikääntyneiden elinympäristökemuk set kartalla	0	-	-
11	Metropolia AMK Helsinki - Tallinna - elämää ja työtä kaksoiskaupungissa	0	0	-
12	Metropolia AMK Lasten toimintaterapiapalvelui den osaamis- ja oppimiskeskus	0	0	0
13	Metropolia AMK Yhdessä. Kansalaisosallisuus ja kaupunkiaktivismi kannattavaksi	0	0	0
14	Silmu verkosto ry	0	0	0
15	Suomen mielenterveys- seura	0	0	0
16	Tabletkoulu Oy Digitaalinen eriyttäminen perusopetuksessa	0	0	-
17	Telling Company Oy Presidenttimme kertovat	0	0	0
18	Witrafi Oy Rpark pilotti	98 000	-	-
19	Ympäristökesku s Helsingin luonnossa - mobiilisti	0	0	-
20	Ympäristökesku s IsoRobasta ilmastokatu 2015 - kokeilualusta ilmastoystävällisille ratkaisuille	199 333	254 000	80 667
	YHTEENSÄ	705 183	749 241	371 108

Lisäksi kaupunginhallitus päätti nyt rahoitettavien hankkeiden osalta, että:

- Hankkeen ”Kestävät liikkumiskonseptit – Living Lab Bus” rahoitus innovaatorahastosta edellyttää, että hanke saa Tekesiltä hakemansa rahoituksen sekä ohjausryhmässä on jäsen Helsingin kaupungilta.



- Hankkeen ”Rakennusprojektin tilaajan tietomalliosaamisen kehittäminen pilottiprojektien avulla (InnoBIM)” ohjausryhmään nimetään jäsen Helsingin kaupungilta kaupunginkansliasta.
- Mikäli 6Aika-ohjelma rahoittaa hanketta ”IsoRobasta ilmastokatu 2015 - kokeilualusta ilmastoystävällisille ratkaisuille”, innovaatorahaston osuus pienenee Helsingin kaupungin osahankkeen saaman rahoituksen verran. Tällöin hankkeen toteuttajan tulee toimittaa kaupunginkansliaan päivitetty hanke-ehdotus, jossa määritellään innovaatorahaston rahoitusosuus sekä sillä toteutettavat toimenpiteet.
- Hankkeet, joille on nyt sidottu hankerahoitus vuodelle 2016, toimittavat väliraportin hankkeen etenemisestä kaupunginhallitukselle 31.8.2015 mennessä. Vuodelle 2016 sidotuista määrärahoista hankkeille päätetään syksyllä 2015.
- Hankkeet, joille on nyt sidottu hankerahoitus vuodelle 2017, toimittavat väliraportin hankkeen etenemisestä kaupunginhallitukselle 31.8.2016 mennessä. Vuodelle 2017 sidotuista määrärahoista hankkeille päätetään syksyllä 2016.

Aiemmin innovaatorahastosta myönnettyjen määrärahojen käytöstä kaupunginhallitus päätti seuraavaa:

- Opetusviraston hankkeelle ”Yrityskylä Helsinki” vuodelle 2015 myönnetystä (15.12.2014) 250 000 euron rahoituksesta osan voi käyttää aiemmasta päätöksestä poiketen. Virtuaalisen yrityskylän pilotoinnin jälkeen, osa sen ja kielitietoisen koulun kehittämiseen varatusta rahoituksesta voidaan ohjata fyysisen yrityskylän kehittämiseen.
- Sosiaali- ja terveystieteiden viraston hankkeelle ”ITE nettiin” vuodelle 2015 myönnettyjä (15.12.2014) määrärahoja saa käyttää hanke-ehdotuksessa kuvattua laajemmin. Projekti on edennyt suunnitellusti ja tavoitteet ovat kaikilta osin toteutumassa. Käyttämättä jäävän määrärahan 180 000 euroa saa käyttää vuonna 2015 lisätäkseen sähköisen palvelun käyttöä niin, että puhelimella tehtyjen yhteydenottojen määrä laskee ja terveyskeskuskäynnit vähenevät sekä jatkohankkeen valmisteluun.
- Aalto-yliopiston Innovatiivinen kaupunki -ohjelman päättyessä hankkeiden maksatukset tarkistetaan siten, että käynnistymättömiltä hankkeilta peritään maksettu rahoitus takaisin ja vielä maksamattomat erät maksetaan ohjelmalle. Takaisin perittävää on 207 888 euroa ja ohjelmalle maksetaan 98 126 euroa.
- Culminatum Innovation Oy:lle hankkeelle ”Houkutteleva merenrantaympäristö ja mikromatkailu” vuonna 2013 myönnetty,



mutta maksamatta jäänyt rahoitus (HEL 2013-003108) 50 000 euroa vapautetaan rahaston käyttöön. Hanke ei toteutunut.

Lisäksi kaupunginhallitus totesi, että:

- Jos hanke ei ole käynnistynyt kuuden kuukauden kuluessa rahoituspäätöksestä, rahoituspäätös raukeaa ja mahdolliset innovaatorahastosta maksetut rahat on palautettava.
- Hankkeiden yhteydessä tuotettu paikkatietoaineisto on tuotettava avoimena datana ja julkaistava Helsinki Region Infosharen (HRI) kautta.

## Käsittely

Esteelliset: Tuula Saxholm

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anu Turunen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712  
anu.turunen(a)hel.fi  
Ida Björkbacka, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25281  
ida.bjorkbacka(a)hel.fi

## Liitteet

- 1 Perustelumuuisto innovaatorahastohankkeet 2015
- 2 Loppuraportti, AILI
- 3 Loppuraportti, Digitaaliset pelit osana tulevaisuuden elinkeinoperustaa Helsingissä ja Suomessa
- 4 01 Aalto-yliopisto, Innovatiivinen kaupunki
- 5 02 Aalto-yliopisto, Kestävät liikkumiskonseptit - Living Lab Bus
- 6 03 Aalto-yliopisto, Kirjaston uusi rooli innovaatioverstaana
- 7 04 Aalto-yliopisto, Rakas koulu – (RaK) omistajuus ja koulu oppimisen alustana
- 8 05 Aalto-yliopisto ja Metropolia, Rakennusprojektin tilaajan tietomalliosaamisen kehittäminen (InnoBIM)
- 9 06 Exchange Power Oy, Start Up – ekosysteemi OneNation Hub
- 10 07 GHP, Health Capital Helsinki
- 11 08 Helmi Liiketalousopisto, POP UP Tehdas Oy
- 12 09 Kaupunginkanslia, Östersundomin biotalousintegraatti
- 13 10 Mapita Oy, Ikääntyneiden elinympäristökokemukset kartalla
- 14 11 Metropolia, Helsinki - Tallinna - elämää ja työtä kaksoiskaupungissa
- 15 12 Metropolia, Lasten toimintaterapiapalveluiden osaamis- ja oppimiskeskus
- 16 13 Metropolia, Yhdessä. Kansalaisosallisuus ja kaupunkiaktivismi kannattavaksi
- 17 14 Silmu verkosto ry, Jakomäen yhteisötila
- 18 15 Suomen mielenterveysseura, Lapinlahden Lähde vauhtiin
- 19 16 Tabletkoulu, Digitaalinen eriyttäminen perusopetuksessa
- 20 17 Telling Company, Presidenttimme kertovat



08.06.2015

Kj/7

- 21 18 Witraf Oy, Rpark pilotti  
22 19 Ympäristökeskus, Helsingin luonnossa - mobiilisti  
23 20 Ympäristökeskus, IsoRobasta Ilmastokatu 2015 - kokeilualusta ilmastoystävällisille ratkaisuille

## Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

## Otteet

### Ote

Rahoituksen hakijat

Hankkeisiin sitoutuneet virastot

### Otteen liitteet

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus

Liite 1

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus

Liite 1

## Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

## Esittelijän perustelut

Innovaatorahaston säännöt

Innovaatorahaston varoja käytetään joko kaupungin toimesta tai yhteistyössä muiden osapuolien kanssa toteutettavien tulevaisuuden elinkeino- ja osaamisperustaa luovien investointihankkeiden ja projektien rahoitukseen.

Innovaatorahastosta voidaan myöntää rahoitusta ulkopuolisen rahoituksen vastinrahaksi tai päärahoitusta rahaston tarkoituksen mukaisiin hankkeisiin. Hakija voi olla virasto, tytäryhteisö tai kaupunkikonsernin ulkopuolinen toimija. Kaupunkikonsernin ulkopuolisilla toimijoilla tulee olla yhteistyökumppanina Helsingin kaupungin virasto tai tytäryhteisö. Kaupungin virastot ja tytäryhteisöt voivat toimia itsenäisinä hakijoina. Varoja myönnetään vuodeksi kerrallaan, mutta niitä voidaan sitoa useammalle vuodelle.

Rahastoprosessi vuonna 2015

Kaupunginhallitus on aikaisemmilla päätöksillään (19.8.2013 ja 15.12.2014) myöntänyt innovaatorahaston hankerahoitusta vuodelle 2015 yhteensä 3,5 milj. euroa, josta aikaisemmin käyttämättä jäänyttä rahaa on 0,8 milj. euroa ja aikaisemmin sidottua rahaa oli 0,3 milj.

### Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

### Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

### Puhelin

+358 9 310 1641

### Faksi

+358 9 655 783

### Y-tunnus

0201256-6

### Tilinro

F10680001200062637

### Alvno

F102012566



euroa. Hankkeita on käynnissä tässä vaiheessa 17 suoraan rahoitettua sekä Aalto-yliopiston kolme hankekokonaisuutta, jotka ovat saaneet yhteisrahoituspäätökset. Samoilla päätöksillä on myös sidottu innovaatorahaston määrärahoja vuodelle 2016 44 000 euroa. Innovaatorahaston vapaapääoma oli vuoden 2015 alussa 14,2 milj. euroa.

Vuonna 2014 kehitettiin innovaatorahaston käsittelyprosessia eikä uusille hankkeille järjestetty rahoitushakua. Jatkossa innovaatorahaston yleinen haku järjestetään kerran vuodessa ja hankerahoitus on haettava edellisen vuoden kesällä, jotta päätös rahoituksesta ehditään tehdä ennen hankkeen toimintavuoden alkua. Vuoden 2015 uusien hankkeiden rahoitushaku järjestettiin tammikuussa 2015, sillä vielä vuoden 2014 kesällä siihen ei ollut valmiuksia.

Innovaatorahasto sai vuoden 2015 uusien hankkeiden 31.1.2015 päättyneeseen rahoituskäsittelyyn 23 hanke-ehdotusta, joista kolmen hankkeen ehdotuksen jättäjät vetivät hanke-ehdotuksensa pois arvioinnista. Kaupunginkanslian arviointiryhmä arvioi 20 hanke-ehdotusta, joista yksi koski Innovatiivinen kaupunki –ohjelman hallinnointia. Ryhmä tapasi hankkeiden edustajia sekä yhteistyösitoumuksen antaneita kaupungin edustajia yhteensä 10 hankkeesta. Lisäksi puhelimitse oltiin yhteydessä kolmeen hanke-ehdotuksen jättäneeseen. Arviointiryhmä suunnitteli myös avointa pitching-tapahtumaa, mutta osana hankesparrausta siitä ei tällä kertaa arvioitu olevan lisäarvoa. Syksyksi tapahtumaa suunnitellaan osaksi rahaston viestintää. Vuorovaikutusta hakijoiden kanssa on tarkoitus lisätä edelleen.

Hankearvioinnissa huomioitiin innovaatorahaston muuttuneet säännöt. Kaupunginvaltuusto on päättänyt kokouksessaan 26.11.2014 muuttaa rahaston sääntöjä niin, että tulevaisuuden elinkeinoperustan luomisen lisäksi hankkeiden arvioinnissa huomioidaan myös hankkeen tarkoitus luoda tulevaisuuden osaamisperustaa. Keväällä tehdyissä arvioinneissa nähtiin useiden hankkeiden luovan osaamisperustaa. Selkeimmin sääntömuutoksen mahdollistamaksi uudelleenlaiseksi hankkeeksi nähtiin Metropolia AMK:n ”Yhdessä, Kansalaisosallisuus ja kaupunkiaktivismi kannattavaksi” -hanke. Hankkeelle ei kuitenkaan muuten löydetty toteuttamisedellytyksiä. Päätöksen liitteenä olevassa perustelumuiustiossa on jokaisen hanke-ehdotuksen kuvaus hankkeesta sekä arviointiryhmän hankekohtainen arvioinnin tulos ja siihen liittyvä rahoitusehdotus.

Rahoitusta annetaan kahdeksalle hankkeelle. Osalle rahoitus sidotaan rahastosta kokonaan tällä päätöksellä, osalle osittain. Sidotusta





rahoituksesta tulee tehdä myöntämispäätös erikseen jokaiselle rahoitettavalle vuodelle.

Witrafi Oy:n saama rahoitus on vähämerkityksellistä eli de minimis -tukea (Komission asetus (EU) N:o 651/2014). De minimis -asetuksen mukaan yhdelle yritykselle on mahdollista myöntää tukea enintään 200 000 euroa kolmen verovuoden aikana. Summassa tulee huomioida maan kaikkien eri viranomaisten yhteensä de minimis -tukena kyseisenä ajanjaksona myöntämä rahoitus.

Vuoden 2016 hankerahoituksesta päätetään syksyllä 2015. Hanke-ehdotukset tulee toimittaa kaupunginhallitukselle 31.8.2015 mennessä. Tämä koskee uusia hankkeita sekä jatkuvia hankkeita vaikka niille olisikin jo sidottu määrärahoja seuraaville vuosille. Hankkeita tullaan sparraamaan syksyn aikana ennen kaupunginhallituksen käsittelyä.

Vuonna 2015 käyttämättä jääneiden hankemäärärahojen siirrosta seuraavalle vuodelle tehdään esitys innovaatorahastolle 31.12.2015 mennessä.

#### Yrityskylä Helsinki

Opetusvirasto sai vuodelle 2015 rahoitusta Yrityskylä Helsinki -hankkeelle yhteensä 250 000 euroa. Syksyllä 2014 toteutettu pilotti ei kuitenkaan vastannut odotettuja tavoitteita ja hankkeen ohjausryhmä päätti joulukuun lopulla, että virtuaalista yrityskylämaailmaa tehdään toiselta pohjalta ja myös uudella konseptilla kuin tähän asti on työstetty. Keskeiset toimenpiteet muuttuvat siten, että pilotin pohjalta käyttöä ei voida laajentaa vaan uusi konsepti kehitetään pilotoitavaksi syksyllä 2015. Tähän osahankkeeseen varattua rahoitusta jää vuonna 2015 käyttämättä noin 30 000 euroa.

Kielitietoisien koulun kehittämiseen hanke on saanut rahaa opetusministeriöstä vuosille 2015–16 (koulutuksellinen tasa-arvo-hanke). Innovaatorahaston tälle osahankkeelle varattu määräraha 20 000 euroa jää käyttämättä.

Käyttämättä jäävät määrärahat, 50 000 euroa, halutaan käyttää fyysisen yrityskylän ulkoasun muokkaamiseen ja kehittämiseen sekä käytettävänä teknologian päivittämiseen. Muutoksilla turvataan 6. luokkalaisten fyysisen yrityskylän jatko.

#### ITE nettiin

Sosiaali- ja terveystieteiden virastolla on vuodesta 2013 ollut käynnissä ITE nettiin -hanke (aik. Sähköinen terveystietokortti). Hankkeelle on 15.12.2014 siirretty käyttämättä jääneitä määrärahoja 200 000 euroa. Hanke on



edennyt suunnitellusti ja tavoitteet ovat kaikilta osin toteutumassa. Sähköinen terveystarkastus on helposti saavutettava palvelu ja se on tarjolla kaikille kuntalaisille. Lisäksi pitkäaikaissairaille on omahoidon tueksi käytössä eOmahoitokirjasto. Maaliskuussa 2015 on myös otettu käyttöön sähköinen 40-vuotiaan miehen terveystarkastusprosessi, jossa korkean riskin kohderyhmälle on tarjottu jatkohoitoon ohjauspalvelu. Hankkeessa selvitetään vielä miten sähköisiin palveluihin voidaan liittää sähköisiä hoidon tarpeen arvioinnin välineitä.

Jatkossa hankkeessa halutaan edistää uuden sähköisen palvelun käyttöä. Tavoite on vähentää puhelimitse ja paikanpäällä käyden tehtyjen yhteydenottojen määrää siten, että jatkossa merkittävä osa yhteydenotoista tapahtuu sähköisesti. Terveysasemilla hoitoon pääsyn ja hoidon tarpeen arvion väylänä on tähän asti ollut puhelu, joiden kokonaismäärä on ollut noin 1,2 miljoonaa vuodessa. Sähköinen palvelu tulee antamaan asiakkaalle älykkäisiin algoritmeihin perustuvan arvion terveysongelmasta ja sen itsehoitomahdollisuuksista sekä tulee ohjaamaan tarvittaviin palveluihin.

Vuonna 2015 halutaan myös luoda perusta sähköisen asiointin kehittämisen jatkohankkeelle, joka ottaa käyttöön Apotti-hankkeeseen tiiviisti kytkeytyviä sähköisiä arvopalveluita. Näiden saatavuutta ja vaikuttavuutta halutaan parantaa ennen Apotti-hankkeen päättymistä. ITE nettiin –hankkeen jatkokehittäminen edesauttaa Apotin käyttöönottoa ja toteuttaa viraston linjauksia omahoidon ja sähköisen asiointin edistämisestä. Kokonaisuus, jota rakennetaan, on kaupungin tietotekniikkaohjelman mukainen.

#### Innovatiivinen kaupunki -ohjelma

Aalto-yliopiston Innovatiivinen kaupunki –ohjelma on päättymässä vuoden 2015 aikana. Se on alkanut jo vuosituhaten vaihteessa Teknillisen korkeakoulun kanssa. Innovaatorahasto on ollut merkittävä osa tutkimushankkeiden rahoitusta. Rahasto on rahoittanut yli 40 hanketta.

Innovaatorahastosta on myönnetty rahoitus kahdelle Aalto-yliopiston hankkeelle, jotka eivät ole käynnistyneet oleellisen rahoittajan jäätyä pois hankkeesta. Seuraavien hankkeiden rahoitus, yhteensä 207 888 euroa, tullaan perimään takaisin:

- 10.12.2012 päätetty Korjausrakentamisen väistöasumisen konseptit ikääntyvälle väestönosalle, maksettu 24 994 euroa
- 19.8.2013 päätetty Kestävän liikkumiskonseptin toimintaedellytysten arviointi ja kehittäminen, maksettu 182 894 euroa.



Osalle Innovatiivinen kaupunki –ohjelman 10.12.2012 rahoituspäätöksen saaneista hankkeista ei ole maksettu kaikkea vuoden 2013 määrärahaa. Hankkeille ”Happi”, ”Kansalaisten työkalupakki” ja ”Lauttasaari” tullaan maksamaan yhteensä vielä 78 126 euroa.

Asiasta on sovittu Innovatiivinen kaupunki –ohjelman koordinaattorin kanssa. Hän on ilmoittanut talouden hallinnassa olleen viivästyksiä suurten hankepakettien kokonaisrahoituksen, muuttuneiden raportointikäytäntöjen ja vaihtuvien henkilöiden takia. Hallinnointi helpottuu jatkossa, kun Aalto-yliopiston mahdolliset hankkeet tullaan käsittelemään innovaatorahastossa erillisinä hankkeina.

#### Houkutteleva merenrantaympäristö ja mikromatkailu

Culminatum Innovation Oy:n hankkeelle ”Houkutteleva merenrantaympäristö ja mikromatkailu” kaupunginhallitus myönsi 19.8.2013 hankerahoitusta 50 000 euroa. Culminatum Innovation Oy kuitenkin lopetti toimintansa, jätti hankkeen toteuttamatta ja luopui saamastaan rahoituksesta. Tämä määräraha voidaan vapauttaa innovaatorahaston käyttöön.

Tämän asian liitteenä on hankkeiden ”AILI - Kulttuurisen vanhustyön hankkeiden edistäminen” ja ”Digitaaliset pelit osana tulevaisuuden elinkeinoperustaa Helsingissä ja Suomessa” loppuraportit. Aili-hankkeessa kahden vuoden aikana on käynyt ilmi, että Helsingissä tehtävä kulttuurinen vanhustyö on monella tapaa edellä muualla Suomessa tehtävää vanhustyötä. Kansainvälisesti vertailtuna ero on vielä suurempi. Monissa maissa taide ja kulttuuri osana vanhustyötä käsitetään edelleen vain taiteilijavieraina, musiikki-iltoina, sairaalaklovneina jne. Helsingissä pyritään vaikuttamaan rakenteisiin ja edistämään sosiaali- ja terveyssektorin työhyvinvointia. Taidelähtöiset menetelmät pyritään myös tuomaan osaksi sosiaali- ja terveyssektorin koulutusta ja työmenetelmiä. Hankkeen aikana tietoa kulttuurisen vanhustyön toiminnasta Suomessa on levitetty kansainvälisissä yhteyksissä, mm. festivaaleilla Englannissa ja Japanissa. Samalla on valmisteltu valtakunnallista jatkohanketta.

Digitaaliset pelit osana tulevaisuuden elinkeinoperustaa Helsingissä ja Suomessa -hankkeessa on vuosina 2012-2014:

- parannettu koulutuksin nuorten kanssa työskentelevien ymmärrystä nuorten digitaalisen pelaamisen kulttuurista
- tutustutettu avoimessa tapahtumassa myös muita aikuisia pelikulttuuriin



- kehitetty nuorten pelitoimintaa tukevia nuorisotyöllisiä työmenetelmiä
- edistetty pelialan sidosryhmien verkostoitumista

Tänä vuonna on päättymässä useita suuria innovaatorahastosta rahoitettuja hankkeita, joista raportoidaan kaupunginhallitukselle myöhemmin. Syksyyn mennessä saataneen uusia loppuraportteja, joista voinee raportoida kaupunginhallitukselle vuoden 2016 rahoituspäätöksen yhteydessä.

Innovaatorahaston www-sivustoa ([www.hel.fi/innovaatorahasto](http://www.hel.fi/innovaatorahasto)) kehitetään niin, että hankkeista tiedotetaan jatkossa enemmän sivujen kautta. Hankkeiden väli- ja loppuraportit viedään sivuille.

Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anu Turunen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712  
[anu.turunen\(a\)hel.fi](mailto:anu.turunen(a)hel.fi)  
Ida Björkbacka, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25281  
[ida.bjorkbacka\(a\)hel.fi](mailto:ida.bjorkbacka(a)hel.fi)

Liitteet

- 1 Perustelumustio innovaatorahastohankkeet 2015
- 2 Loppuraportti, AILI
- 3 Loppuraportti, Digitaaliset pelit osana tulevaisuuden elinkeinoperustaa Helsingissä ja Suomessa
- 4 01 Aalto-yliopisto, Innovatiivinen kaupunki
- 5 02 Aalto-yliopisto, Kestävät liikkumiskonseptit - Living Lab Bus
- 6 03 Aalto-yliopisto, Kirjaston uusi rooli innovaatioverstaana
- 7 04 Aalto-yliopisto, Rakas koulu – (RaK) omistajuus ja koulu oppimisen alustana
- 8 05 Aalto-yliopisto ja Metropolia, Rakennusprojektin tilaajan tietomalliosaamisen kehittäminen (InnoBIM)
- 9 06 Exchange Power Oy, Start Up – ekosysteemi OneNation Hub
- 10 07 GHP, Health Capital Helsinki
- 11 08 Helmi Liiketalousopisto, POP UP Tehdas Oy
- 12 09 Kaupunginkanslia, Östersundomin biotalousintegraatti
- 13 10 Mapita Oy, Ikääntyneiden elinympäristökokemukset kartalla
- 14 11 Metropolia, Helsinki - Tallinna - elämää ja työtä kaksoiskaupungissa
- 15 12 Metropolia, Lasten toimintaterapiapalveluiden osaamis- ja oppimiskeskus
- 16 13 Metropolia, Yhdessä. Kansalaisosallisuus ja kaupunkiaktivismi kannattavaksi
- 17 14 Silmu verkosto ry, Jakomäen yhteisötila
- 18 15 Suomen mielenterveysseura, Lapinlahden Lähde vauhtiin
- 19 16 Tabletkoulu, Digitaalinen eriyttäminen perusopetuksessa
- 20 17 Telling Company, Presidenttimme kertovat
- 21 18 Witraf Oy, Rpark pilotti



08.06.2015

Kj/7

22 19 Ympäristökeskus, Helsingin luonnossa - mobiilisti  
23 20 Ympäristökeskus, IsoRobasta Ilmastokatu 2015 - kokeilualusta  
ilmastoystävällisille ratkaisuille

## Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

## Otteet

### Ote

Rahoituksen hakijat

Hankkeisiin sitoutuneet virastot

### Otteen liitteet

Esitysteksti  
Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus  
Liite 1  
Esitysteksti  
Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus  
Liite 1

## Tiedoksi

Taloushallintopalvelu

## Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 01.06.2015 § 585

HEL 2015-001202 T 02 05 01 05

HEL 2013-003108

### Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

### Käsittely

01.06.2015 Pöydälle

Esteelliset: Jussi Pajunen ja Tuula Saxholm

25.05.2015 Pöydälle

### Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

### Lisätiedot

Anu Turunen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712

### Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

### Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

### Puhelin

+358 9 310 1641

### Faksi

+358 9 655 783

### Y-tunnus

0201256-6

### Tilinro

FI0680001200062637

### Alvno

FI02012566



08.06.2015

Kj/7

---

anu.turunen(a)hel.fi  
Ida Björkbacka, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25281  
ida.bjorkbacka(a)hel.fi

---

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



08.06.2015

Kj/8

## § 614

### Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 23 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Kh:n puheenjohtaja

jaostot

- konserni
- johtamisen
- tietotekniikka

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

johtokunnat

- Taloushallintopalvelu

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

4.6.2015

apulaiskaupunginjohtajat

- rakennus- ja ympäristötointa johtava
- sosiaali- ja terveystointa johtava
- sivistystointa johtava
- kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava

kaupunginkanslia

- kansliapäällikkö
- elinkeinojohtaja
- hallintojohtaja
- henkilöstöjohtaja
- kaupunginlakimies
- rahoitusjohtaja
- tietotekniikka- ja viestintäjohtaja
- tietotekniikkapäällikkö
- viestintäpäällikkö

Taloushallintopalvelu -liikelaitos

- toimitusjohtaja

---

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



08.06.2015

Kj/8

henkilöstökassatoimikunta

5.6.2015

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046  
anja.vallittu(a)hel.fi

### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja  
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046  
anja.vallittu(a)hel.fi

### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano





08.06.2015

Kj/9

## § 615

### Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 23 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

kaupunginjohtaja  
- johtajiston asiat  
- muut asiat

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046  
anja.vallittu(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046  
anja.vallittu(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano



08.06.2015

Ryj/1

## § 616

### Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Lassila & Tikanoja Oyj:n hakemuksesta Viikin siirtokuormausaseman ympäristölupamääräysten tarkistamisesta

HEL 2015-004013 T 11 01 00 00

ESAVI/171/04.08/2013

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Lassila & Tikanoja Oyj:n hakemuksesta Viikin siirtokuormausaseman ympäristölupamääräysten tarkastamisesta seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin ympäristölautakunta on 6.5.2015 kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisena antanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lausunnon Viikin siirtokuormausaseman ympäristölupamääräysten tarkastamisesta.

Kaupunginhallitus viittaa ympäristölautakunnan lausuntoon ja toteaa puoltavansa Lassila & Tikanoja Oyj:n hakemusta ympäristölautakunnan lausunnossa esitetyn mukaisesti. Toiminnassa tulee kuitenkin kiinnittää huomiota melun ja pölyn hallintaan. Mikäli toiminnan muutos lisää huomattavasti alueen kuorma-autoliikennettä, on liikennemääriä ja reittejä tarkasteltava alueen liikennesuunnittelijan kanssa.

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

#### Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550  
timo.linden(a)hel.fi

#### Liitteet

- 1 ESAVIN lausuntopyyntö kaupunginhallitukselta, Lassila & Tikanoja Oyj, Viikin siirtokuormausaseman ympäristölupa-asia
- 2 Lassila & Tikanoja Oyj, Viikin siirtokuormausaseman ympäristölupamääräysten tarkistaminen, asiakirjat

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Otteet

##### Ote

##### Otteen liitteet

Postiosoite  
PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite  
Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin  
+358 9 310 1641  
Faksi  
+358 9 655 783

Y-tunnus  
0201256-6

Tilinro  
FI0680001200062637  
Alvno  
FI02012566



08.06.2015

Ryj/1

Etelä-Suomen  
aluehallintovirasto,  
ympäristölupavastuualue

Esitysteksti

## Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

## Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Helsingin kaupunginhallituksen sekä kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Lassila & Tikanoja Oyj:n hakemuksesta Viikin siirtokuormausaseman ympäristölupamääräysten tarkastamisesta. Lausunto pyydetään toimittamaan 22.5.2015 mennessä. Lausunnon antamiselle on myönnetty lisäaikaa 15.6.2015 asti.

Esittelijä toteaa, että ympäristölautakunta on kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisena antanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lausunnon Lassila & Tikanoja Oyj:n hakemuksesta.

## Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Lassila & Tikanoja Oyj ottaa Helsingin kaupungilta vuokraamallaan tontilla vastaan rakennustoiminnan, kaupan, teollisuuden ja yhdyskuntien jätteitä. Vastaanotettavan jätteen määrä on 75 000 tonnia vuodessa, jota ei ole tarkoitus nostaa. Laitoksella on lupa siirtokuormata myös keräyspaperia ja –pahvia. Toimintaa ei ole aloitettu, mutta sen aloittaminen on mahdollista. Siirtokuormattavan yhdyskuntajätteen enimmäismäärä vähenee 10 000 tonniin vuodessa (aiemmin 20 000 tonnia), koska yhdyskuntajätteen kuormastarve on vähentynyt.

Lajittelulaitos on rakennettu kahteen tasoon siten, että purkutaso on kolme metriä korkeammalla kuin lajittelutaso ja siirtolavojen säilytystaso. Vastaanotettava jäte kipataan hallin lattialle ja lajitellaan kahmarilla varustetulla kaivinkoneella neljään jakeeseen, joita ovat puu, metalli, energiajäte ja loppujäte. Kuormat viedään sen jälkeen edelleen lajiteltaviksi Lassila & Tikanoja Oyj:n Keravan laitokselle tai muuhun laitokseen, jolla on vastaanottoon tarvittava ympäristölupa.

Uutena siirtokuormattavan jätteenä on biojäte, joka siirtokuormataan suoraan hydraulisella kannella varustettuun puristinkonttiin. Kansi on



suljettuna muulloin kuin kuormaamisen aikana. Biojätteen siirtokuormaustoiminnalle haetaan väliasteen laitoshyväksyntä.

Tontin pinta-ala on 2500 m<sup>2</sup>. Lajitteluhallin rakennemateriaalina on muovipinnoitettu pelti. Hallissa on koneellinen ilmanvaihto. Lajittelu tapahtuu hallissa ja siirtolavat ja jätepuristimet säilytetään hallissa. Kuormien purkupuolen seinä ja vastapäätä oleva seinä on varustettu liukuovilla. Ovet ovat kiinni vain öisin, koska jätekuormia tulee koko ajan.

Käsittelyalue on pinnoitettu vettä läpäisemättömällä asfaltilla. Hallin lattia on betonia. Hallissa on raskaan kaluston pesupaikka. Luvan mukaan toimintaa voidaan harjoittaa arkisin kello 6-22 ja lauantaisin kello 8-16. Toiminta-aikoihin ei haeta muutosta. Hakemuksen mukaan tuleva jäte käsitellään saman päivän aikana.

Hakemuksen mukaan asemalla varastoidaan polttoainetta kahdessa siirrettävässä kaksoispohjalla varustetussa polttoainesäiliössä. Toinen oli hakijan käytössä ja toinen aliurakoitsijan käytössä.

#### Ympäristökuormitus ja sen rajoittaminen

Päästöt ilmaan ovat hakemuksen mukaan pakokaasupäästöjä. Pölyn leviäminen estetään sillä, että toiminta tapahtuu hallissa, jossa on koneellinen ilmanvaihto ja pölynpoistojärjestelmä. Oviaukkojen viereen on asennettu hakemuksen mukaan vesisuihkut, jotka vähentävät kuormien purkamisen ja lajittelun aiheuttamaa pölyämistä.

Raskaan kaluston pesuhallin jätevedet johdetaan öljynerottimen kautta yleiseen viemäriin. Määräalan hulevedet valuvat lumensulatusaltaaseen, johon valuvat myös muiden alueen toimijoiden hulevedet.

Melu aiheutuu lähinnä kuorma-autoliikenteestä, pyöräkuormaajasta ja lajittelusta. Kuorma-autoliikenne on keskimäärin 30 kuorma-autoa päivässä ja enimmillään noin 70 autoa päivässä. Ajoyhteys laitokselle on Suez environnementin lajittelulaitoksen ja Betset Oy:n betonitehtaan välistä. Lähellä ei ole liikenteestä häiriintyviä kohteita.

Toiminnasta aiheutuvana ympäristöhaittana on ollut roskaantuminen. Roskaantuminen pysyy hakemuksen mukaan hallinnassa päivittäisellä siivouksella.

#### Toiminnan seuranta

Tulevat kuormat punnitaan ja vaa'alla rekisteröidään jätekuormasta muut tarvittavat tiedot ja siirtoasiakirja allekirjoitetaan. Kuorma tarkastetaan kippauksen yhteydessä. Jos se sisältää jätettä, joka ei



sovellu laitoksella käsiteltäväksi, kuorma palautetaan tai se ohjataan muuhun vastaanottoaikaan. Mahdolliset vaaralliset jätteet poistetaan jätteiden joukosta ja viedään hakijan omalle vastaanottoasemalle. Vastaanotetuista jätteistä pidetään kirjaa. Yhteenveto tuoduista ja viedyistä jätteistä toimitetaan vuosittain viranomaisille.

Hakijalla on ISO 14 001 standardin mukainen ympäristöhallintajärjestelmä. Viimeinen auditointi on tehty keväällä 2014.

Kiinteistölle on hakemuksen mukaan tehty pelastussuunnitelma ja henkilökuntaa koulutetaan toimimaan hätätilanteissa. Asemalla on sammuttimia ensisammutusta varten. Alkusammutukseen on saatavissa myös vettä. Polttoainevuotojen varalta asemalla on imetysmattoja.

Hakemuksen mukaan jätteiden kuljetuksissa käytetään ajoneuvoja, joissa on matalapäästömoottorit. Kuljetuksissa käytetään tilavuudeltaan mahdollisimman suuria kuljetusvälineitä, jolloin päästöt kuljetettua tonnimäärää kohti pysyvät mahdollisimman pieninä. Hakijalla on toimintaan riittävä asiantuntemus.

#### Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Hakija hakee lupaa aloittaa biojätteen siirtokuormaustoiminta lupapäätöstä noudattaen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Hakija perustelee anomusta sillä, että siirtokuormausta loppuu Verkkosaarella ja vastaava kapasiteettia tarvitaan korvaamaan sitä. Hakija esittää vakuudeksi 22 000 euroa ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalle.

#### Saadut lausunnot

Ympäristölautakunta on 6.5.2015 kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisena antanut asiasta lausuntonsa. Lautakunnan päätös oli yksimielinen. Asiasta on saatu myös kaupunkisuunnittelu- ja rakennusviraston lausunnot. Kiinteistöviraston tonttiosasto on todennut, että sillä ei ole hakemukseen huomautettavaa.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa lausunnossaan, että haettu toimenpide ei johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen eikä muutoinkaan aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia. Kaupunkisuunnitteluvirasto puoltaa hakemuksen hyväksymistä.



08.06.2015

Ryj/1

Rakennusvirasto pitää tärkeänä, että toiminnassa kiinnitetään huomiota melun ja pölyn hallintaan. Jos toiminnan muutos lisää huomattavasti alueen kuorma-autoliikennettä, on liikennemäärät ja reitit hyvä tarkistaa alueen liikennesuunnittelijan kanssa. Rakennusvirasto puoltaa biojättekäsittelytoiminnan laajentamista Lassila & Tikanoja Oyj:n Viikin siirtokuormausasemalla lausunnossa esitetyin näkökohdin.

#### Esittelijän kannanotto

Esittelijä viittaa saatuihin lausuntoihin ja puoltaa hakemuksen hyväksymistä.

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

#### Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550  
timo.linden(a)hel.fi

#### Liitteet

- 1 ESAVIN lausuntopyyntö kaupunginhallitukselta, Lassila & Tikanoja Oyj, Viikin siirtokuormausaseman ympäristölupa-asia
- 2 Lassila & Tikanoja Oyj, Viikin siirtokuormausaseman ympäristölupamääräysten tarkistaminen, asiakirjat

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Otteet

**Ote**  
Etelä-Suomen  
aluehallintovirasto,  
ympäristölupavastuualue

**Otteen liitteet**  
Esitysteksti

#### Päätöshistoria

Ympäristölautakunta 06.05.2015 § 186

HEL 2015-004013 T 11 01 00 00

ESAVI 171/04.08/2013

Lausunto

Ympäristölautakunta, joka on myös Helsingin kaupungin terveydensuojeluviranomainen, päätti antaa Etelä-Suomen



aluehallintovirastolle ja kaupunginhallitukselle Lassila & Tikanoja Oyj:n ympäristölupahakemuksesta seuraavan lausunnon.

#### Laitoksen sijainti ja alueen kaavoitustilanne

Laitos sijaitsee Helsingin 36. kaupunginosan (Viikki) korttelin 36019 tontilla 1, osoitteessa Viikintie 33. Kyseessä on Viikin jätevedenpuhdistamon entinen tontti. Vuokrasopimus tontin määräalasta on voimassa 30.6.2017 saakka.

#### Muut luvat ja päätökset

Laitokselle on edellisen kerran myönnetty ympäristölupa 1.8.2008, No YS 1077.

#### Muu toiminta alueella

Lassila & Tikanoja Oyj:n (L&T Oyj) laitoksen lisäksi Viikin jätevedenpuhdistamon entisellä tontilla ja sen ympäristössä on mm. seuraavanlaista toimintaa:

- Betsset Oy, betoniasema
- Stara, maa-ainesten sekä puu- ja puutarhajätteiden varastointi ja käsittely
- HSY, multa-asema
- Suez environnement (aiemmin Sita Suomi Oy), yhdyskuntajätteen siirtokuormaus, kierrätyspolttoaineen valmistus sekä rakennusjätteen vastaanotto ja lajittelu, yhdyskuntajätteen ja biojätteen siirtokuormaus
- Rudus Oy, kivenmurskaamo
- HKR, lumensulatusallas

Lahden moottoritie vaikuttaa merkittävimmin yleismelutasoon myös Viikin entisen jätevedenpuhdistamon tontilla. Aikaisempien tutkimusten mukaan moottoriteliikenteen aiheuttama 55 dB:n melutasovyöhyke (LAeq 7-22) ulottuu Viikin entisen jätevedenpuhdistamon tontin kohdalla jonkin verran luonnonsuojelualueen puolelle.

#### Häiriintyvät kohteet

L&T Oyj:n lajittelulaitoksen itä- ja eteläpuolella on lähimmillään noin 125 metrin päässä Vanhankaupunginlahden lintuvesi -Natura-alue.

Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 250 metrin päässä laitoksesta Lahden moottoritien toisella puolella.



08.06.2015

Ryj/1

## Laitoksen toiminta

Helsingin kaupungilta vuokraamallaan tontilla L&T Oyj ottaa vastaan rakennustoiminnan, kaupan, teollisuuden ja yhdyskuntien jätteitä. Vastaanotettavan jätteen määrä on 75 000 tonnia vuodessa, jota ei ole tarkoitus nostaa. Laitoksella on lupa siirtokuormata myös keräyspaperia ja –pahvia. Toimintaa ei ole aloitettu, mutta sen aloittaminen on mahdollista. Siirtokuormattavan yhdyskuntajätteen enimmäismäärä vähenee 10 000 tonniin vuodessa (aiemmin 20 000 tonnia), koska yhdyskuntajätteen kuormastarve on vähentynyt.

Lajittelulaitos on rakennettu kahteen tasoon siten, että purkutaso on kolme metriä korkeammalla kuin lajittelutaso ja siirtolavojen säilytystaso. Vastaanotettava jäte kipataan hallin lattialle ja lajitellaan kahmarilla varustetulla kaivinkoneella neljään jakeeseen, joita ovat puu, metalli, energijae ja loppujae. Kuormat viedään sen jälkeen edelleen lajiteltaviksi L&T Oyj:n Keravan laitokselle tai muuhun laitokseen, jolla on vastaanottoon tarvittava ympäristölupa.

Uutena siirtokuormattavan jätteenä on biojäte (luokan 3 sivutuote), joka siirtokuormataan suoraan hydraulisella kannella varustettuun puristinkonttiin. Kansi on suljettuna muulloin kuin kuormaamisen aikana. Biojätteen siirtokuormaustoiminnalle haetaan väliasteen laitoshyväksyntä.

Vuodessa vastaanotettujen jätteiden määrät ovat seuraavat.

Jätelaji	Tonnia vuodessa, max.	Suurin varasto, tonnia
Rakennusjäte	30 000	500
Kaupan ja teollisuuden pakkausjäte	10 000	100
Puujäte	8 000	50
Paperi- ja pahvijäte	2 000	50
Yhdyskuntajäte	10 000	50
Biojäte	15 000	100
Yhteensä	75 000	850

Tontin pinta-ala on 2500 m<sup>2</sup>. Lajitteluhallin rakennemateriaalina on muovipinnoitettu pelti. Hallissa on koneellinen ilmanvaihto. Lajittelu tapahtuu hallissa ja siirtolavat ja jätepuristimet säilytetään hallissa. Kuormien purkupuolen seinä ja vastapäätä oleva seinä on varustettu





liukuovilla. Ovet ovat kiinni vain öisin, koska jätekuormia tulee koko ajan.

Käsittelyalue on pinnoitettu vettä läpäisemättömällä asfaltilla. Hallin lattia on betonia. Hallissa on raskaan kaluston pesupaikka.

Toimintaa on lupa harjoittaa nykyään maanantaista perjantaihin kello 6 - 22 pois lukien arkipyhät ja tarvittaessa lauantaisin kello 8 - 16. Toiminta-aikoihin ei haeta muutoksia.

Tuleva jäte käsitellään hakemuksen mukaan saman päivän aikana.

Hakemuksen mukaan asemalla varastoidaan polttoainetta kahdessa siirrettävässä kaksoispohjalla varustetussa polttoainesäiliössä. Toinen oli hakijan käytössä ja toinen aliurakoitsijan käytössä.

#### Ympäristökuormitus ja sen rajoittaminen

##### Päästöt ilmaan

Päästöt ilmaan ovat hakemuksen mukaan pakokaasupäästöjä. Pölyn leviäminen estetään sillä, että toiminta tapahtuu hallissa, jossa on koneellinen ilmanvaihto ja pölynpoistojärjestelmä. Oviaukkojen viereen on asennettu hakemuksen mukaan vesisuihkut, jotka vähentävät kuormien purkamisen ja lajittelun aiheuttamaa pölyämistä.

##### Päästöt vesiin

Raskaan kaluston pesuhallin jätevedet johdetaan öljynerottimen kautta yleiseen viemäriin. Määräalan hulevedet valuvat lumensulatusaltaaseen, johon valuvat myös muiden alueen toimijoiden hulevedet.

##### Melu

Melu aiheutuu lähinnä kuorma-autoliikenteestä, pyöräkuormaajasta ja lajittelusta. Kuorma-autoliikenne on keskimäärin 30 kuorma-autoa päivässä ja enimmillään noin 70 autoa päivässä. Ajoyhteys laitokselle on Suez environnementin lajittelulaitoksen ja Betsset Oy:n betonitehtaan välistä. Lähellä ei ole liikenteestä häiriintyviä kohteita.

##### Roskaantuminen

Toiminnasta aiheutuvana ympäristöhaittana on ollut roskaantuminen. Roskaantuminen pysyy hakemuksen mukaan hallinnassa päivittäisellä siivouksella.

#### Toiminnan seuranta

---

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



Tulevat kuormat punnitaan ja vaa´alla rekisteröidään jätekuormasta muut tarvittavat tiedot. Siirtoasiakirja allekirjoitetaan. Kuorma tarkastetaan kippauksen yhteydessä. Jos se sisältää jätettä, joka ei sovellu laitoksella käsiteltäväksi, kuorma palautetaan tai se ohjataan muuhun vastaanottoaikkaan. Mahdolliset vaaralliset jätteet poistetaan jätteiden joukosta ja viedään L&T Oyj:n omalle vastaanottoasemalle. Vastaanotetuista jätteistä pidetään kirjaa. Yhteenveto tuoduista ja viedyistä jätteistä toimitetaan vuosittain viranomaisille.

#### Ympäristövaikutusten hallinta

L&T Oyj:llä on ISO 14 001 standardin mukainen ympäristöhallintajärjestelmä. Viimeinen auditointi on tehty keväällä 2014.

#### Varautuminen onnettomuustilanteisiin

Kiinteistölle on hakemuksen mukaan tehty pelastussuunnitelma ja henkilökuntaa koulutetaan toimimaan hätätilanteissa. Asemalla on sammuttimia ensisammutusta varten. Alkusammutukseen on saatavissa myös vettä. Polttoainevuotojen varalta asemalla on imetysmattoa.

#### Paras käyttökelpoinen tekniikka

Hakemuksen mukaan jätteiden kuljetuksissa käytetään ajoneuvoja, joissa on matalapäästömoottorit. Kuljetuksissa käytetään tilavuudeltaan mahdollisimman suuria kuljetusvälineitä, jolloin päästöt kuljetettua tonnimäärää kohti pysyvät mahdollisimman pieninä. Hakijalla on toimintaan riittävä asiantuntemus.

#### Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

L&T Oyj anoo lupaa aloittaa biojätteen siirtokuormaustoiminta lupapäätöstä noudattaen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Hakija perustelee anomusta sillä, että siirtokuormausta loppuu Verkkosaarella ja vastaava kapasiteettia tarvitaan korvaamaan sitä. Hakija esittää vakuudeksi 22 000 euroa ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalle.

#### Tarkastukset

Asemalle on tehty viimeksi tarkastuskäynti yhdessä ELY-keskuksen kanssa 3.6.2014.

#### Ympäristölautakunnan lausunto



Ympäristölautakunta puoltaa Lassila & Tikanoja Oyj:n Viikin lajitteluaseman ympäristöluvan lupamääräysten tarkistamista koskevan ympäristölupahakemuksen hyväksymistä. Nykyiset lupamääräykset ovat pääsääntöisesti riittäviä ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi. Luvan käsittelyssä tulee kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota jäljempänä esitettyihin seikkoihin.

Pihan siisteyden ylläpidossa on ollut puutteita, mikä on näkynyt siinä, että siirtokuormausasema osaltaan vetää puoleensa ja ylläpitää varis- ja lokkilintukantaa. Ympäristökeskuksen saamien yhteydenottojen mukaan varisten ja lokkien runsas esiintyminen aseman ympäristössä aiheuttaa haittavaikutuksia Viikin luonnonsuojelualueella pesivälle linnustolle. Biojätteen siirtokuormauksen aloittaminen voi puutteellisesti toteutettuna lisätä varis- ja lokkilintujen määrää alueella ja siten välillisesti heikentää merkittävästi Natura-alueen luonnonarvoja. Ympäristölautakunta toteaa, että mikäli suojelun perusteena olevat luontoarvot ovat hankkeen vuoksi todennäköisesti vaarassa merkittävästi heikentyä, on vaikutukset arvioitava ennen luvan myöntämistä.

Riittävän yksityiskohtaisilla alueen puhtaanapitoon ja muuhun roskaantumisen hallintaan liittyvillä lupamääräyksillä on joka tapauksessa varmistettava, että erityisesti ruokajätettä sisältävän jätteen vastaanotto, käsittely ja varastointi hoidetaan niin, että linnuille tai muille eläimille ei ole missään oloissa tarjolla syötävää.

Lisäksi ympäristölautakunta katsoo, että päätöksen tulee sisällyttää määräys säännöllisestä varis- ja lokkilintujen määrän seurannasta asemalla. Sen perusteella on osaltaan mahdollista arvioida puhtaanapidon riittävyttä.

Toimintaa voidaan jatkaa muutettuna lupapäätöstä noudattaen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Toiminnan aloittaminen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö  
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Hannu Arovaara, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32014  
hannu.arovaara(a)hel.fi

Rakennusvirasto 28.4.2015

HEL 2015-004013 T 11 01 00 00



Aluehallintovirasto pyytää Helsingin kaupungin lausuntoa Lassila & Tikanoja Oyj:n Viikin siirtokuormausaseman ympäristölupapäätöksen lupamääräysten tarkistamisesta ja toiminnan muutoksesta (ESAVI/171/04.08/2013). Kaupunginhallitus pyytää rakennusviraston lausuntoa Lassila & Tikanoja Oyj:n hakemuksesta 30.4.2015 mennessä.

Lassila & Tikanoja Oyj:n Viikin siirtokuormausasemalla otetaan vastaan pääkaupunkiseudulla syntynyttä yhdyskuntajätettä, rakennusjätettä, puuta ja pakkausjätettä. Lisäksi asemalla on valmius vastaanottaa paperia ja pahvia.

Lassila & Tikanoja Oyj (L&T) hakee lupaa aloittaa biojätteen siirtokuormauksen Viikin siirtokuormausasemalla. Toiminnan muutos korvaisi L&T:n nykyiset toiminnot Verkkosaassa. Biojätteen vastaanotto L&T:n Verkkosaaren siirtokuormausasemalla tulee päättymään tulevien maankäytön muutosten johdosta. L&T:n arvion mukaan Viikin siirtokuormausasemalla vastaanotettavien jätteiden kokonaismäärään ei tule tällä toiminnan muutoksella kasvua. Vastaanotettavan yhdyskuntajätteen, joka sisältää myös biojätettä, kokonaismäärä on vähentynyt Vantaan Energian jätteenpolttolaitoksen käynnistymisen myötä.

Viikinmäen asukkailta on tullut palautetta Viikinrannan teollisuusalueen toiminnasta aiheutuvasta melusta ja pölystä. Lassila & Tikanoja Oyj:n siirtokuormausasemalla ei tapahdu murskaustoimintaa, joten päämelunlähteenä on toiminnassa käytettävät koneet ja kuormaajoneuvot.

Siirtokuormausaseman jätteenkäsittelystä syntyy pölyä, jonka syntyä ja leviämistä pyritään ehkäisemään kastelumenetelmillä. Melu- ja pölyraja-arvoja valvotaan Helsingissä kaupungin ympäristökeskuksen toimesta.

Rakennusvirasto pitää tärkeänä, että toiminnassa kiinnitetään huomiota melun ja pölyn hallintaan. Jos toiminnan muutos lisää huomattavasti alueen kuorma-autoliikennettä, on liikennemäärät ja reitit hyvä tarkistaa alueen liikennesuunnittelijan kanssa.

Rakennusvirasto puoltaa biojättekäsittelytoiminnon laajentamista Lassila & Tikanoja Oyj:n Viikin siirtokuormausasemalla lausunnossa esitetyin näkökohdin.

Lisätiedot

Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335  
anni.tirri(a)hel.fi



Kaupunkisuunnitteluvirasto 28.4.2015

HEL 2015-004013 T 11 01 00 00

Lassila & Tikanoja Oyj:llä on toistaiseksi voimassaoleva ympäristölupa tavanomaisten jätteiden siirtokuormaamiseen Viikin siirtokuormaasemalla. Asema sijaitsee Helsingissä Viikissä osoitteessa Viikintie 33 (kiinteistö 91-36-19-1).

Siirtokuormaasemalla otetaan vastaan yhdyskuntajätettä, rakennus- ja purkujätettä, puujätettä, pakkausjätettä sekä paperia ja pahvia. Lassila & Tikanoja Oyj hakee lupaa aloittaa myös biojätteen vastaanottamisen ja siirtokuormauksen. Biojätteen vastaanottamiselle Viikin siirtokuormaasemalla on noussut tarve, sillä on todennäköistä, että tulevaisuudessa Verkkosaaren siirtokuormaaseman vuokrasopimus tullaan irtisanomaan ja näin ollen biojätteen siirtokuormaaminen Verkkosaassa tulee loppumaan.

Biojätettä otettaisiin vastaan enintään 15 000 tonnia vuodessa. Hakijan mukaan biojätteiden vastaanotto ei vaikuta jätteiden kokonaismäärän vastaanottoon, sillä vastaavasti yhdyskuntajätteen vastaanottomäärät ovat laskeneet. Hakijan mukaan myöskään alueen nykyinen liikennemäärä ei lisääntynyt merkittävästi. Liikennemäärä siirtokuormaasemalle on sesonkiaikaa noin 70 kuorma-autoa vuorokaudessa.

#### Lausunto

Hakemus koskee aluetta, jolle asemakaavan muuttaminen tai laatiminen on vireillä, ja jolla on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n 1 momentin mukainen rakennuskielto.

Voimassa olevassa Helsingin Yleiskaava 2002:ssa alue on kerrostalovaltainen alue, asuminen/toimitila, jolla on lisäksi merkintä (T), toimitilavaltaisena kehitettävä alue. Aluetta sivuaa Helsinki-puistona kehitettävä alue.

Alueella on voimassa 12.8.1977 vahvistettu asemakaava nro 7500. Rakennus sijaitsee YT-korttelialueella, joka on asemakaavassa määritelty kunnallisteknisten rakennusten ja laitosten korttelialueeksi.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan 27.11.2012 hyväksymässä asemakaavaluonnoksessa alue on yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien laitosten ja rakennusten alue, jonka tehokkuusluku  $e = 0,1$ .



08.06.2015

Ryj/1

Haettu toimenpide ei johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen eikä muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Kaupunkisuunnitteluvirasto puoltaa Lassila & Tikanoja Oyj:n hakemuksen hyväksymistä.

#### Lausuntopyyntö

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt Helsingin kaupungin lausuntoa koskien Lassila & Tikanoja Oyj:n hakemusta Viikin siirtokuormausaseman ympäristöluvan tarkistamisesta ja toiminnan muutoksesta sekä hakemusta toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta toiminnan muutoksen osalta.

Helsingin kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkisuunnitteluvirastoa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 30.4.2015 mennessä.

#### Lisätiedot

Peik Salonen, insinööri, puhelin: 310 37248  
peik.salonen(a)hel.fi



08.06.2015

Ryj/2

## § 617

### Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle hakemuksesta maa- ja kiviaineksen välivarastointiin ja käsittelyyn Kuninkaantammen kentällä

HEL 2015-004968 T 11 01 00 00

ESAVI/2721/2015

### Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle seuraavan lausunnon kaupungin hakemuksesta maa- ja kiviaineksen välivarastointiin ja käsittelyyn Kuninkaantammen kentällä:

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin ympäristölautakunta on 19.5.2015 kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisena antanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lausunnon Helsingin kaupungin hakemuksesta maa- ja kiviaineksen välivarastointiin ja käsittelyyn sekä töiden aloittamislupaan mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Kaupunginhallitus viittaa ympäristölautakunnan lausuntoon ja puoltaa hakemuksen hyväksymistä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550  
timo.linden(a)hel.fi

### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

### Otteet

#### Ote

Etelä-Suomen  
aluehallintovirasto/Ympäristöluvat

#### Otteen liitteet

Esitysteksti

### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

### Esittelijän perustelut

---

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



## Lausuntopyyntö

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Helsingin kaupungin sekä kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa hakemuksesta maa- ja kiviaineksen välivarastointiin ja käsittelyyn Kuninkaantammen kentällä. Lausunto on pyydetty toimittamaan 8.6.2015 mennessä. Lausunnon antamiselle on pyydetty lisäaikaa 24.6.2015 asti.

## Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Helsingin kaupungin rakennusvirasto hakee lupaa maa- ja kiviaineksen välivarastointiin ja käsittelyyn Kuninkaantammen kentällä sekä lupaa toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta.

Lupahakemuksen mukaan Kuninkaantammen perustettavaa kenttää hyödynnetään pääasiassa Kuninkaantammen alueelta kaivettavien massojen sekä muualta kaivettujen, mutta Kuninkaantammen rakentamisessa hyödynnettävien massojen välivarastointiin ja esikäsittelyyn. Välivarastointi ja esikäsittelykentän pinta-ala on noin 5,2 ha ja se sijaitsee Pitkälän vedenpuhdistuslaitoksen, Palettilammen ja rakenteilla olevan Kuninkaantammen keskustan välisellä alueella. Osayleiskaavan mukaisesti teollisuus- ja laitosrakennusten tonttimaa muuttuu asumiseen ja virkistykseen. Koko alueen enimmäisvarastointikapasiteetti on noin 170 000 m<sup>3</sup>.

Toiminta käsittää betonimurskeen, pulveroidun betonin, louheen, pilaantumattomien ja pilaantuneiden maiden, mineraalisten purkujätteen (betoni, tiili ja asfaltti), sakkujen, stabiloinnin sideaineiden sekä hiekoitussepin välivarastoinnin ja esikäsittelyn Kuninkaantammen välivarastointi- ja esikäsittelykentällä. Käytettäviä esikäsittelymenetelmiä ovat seulonta, välppäys, kuivatus, murskaus ja pulverointi sekä stabilisointi.

Pilaantuneiden maiden, sakkujen ja pilaantuneiksi oletettujen maiden välivarastointi tapahtuu asfaltoitavalla alueella. Kasalla pysymättömille maille ja sakoille rakennetaan omat välivarastointi- ja käsittelyaltaat. Eri alueilta kaivetut pilaantuneet maat ja sakat erotetaan murskeseinämällä. Asfaltoitavan alueen hulevedet johdetaan laskeutusaltaan kautta öljynerottimeen. Sen jälkeiseen näytteenottokaivoon asennetaan sulkuventtiili, joten vedestä voidaan selvittää haitta-ainepitoisuudet ennen sen johtamista eteenpäin.

Pilaantumattomia maita, louhetta, tiiltä, betonia ja asfalttia sekä muita materiaaleja välivarastoidaan ja esikäsitellään asfaltoimattomalla alueella.





Alueille otetaan vastaan Helsingin kaupungin työmailta kaivettavia tai purettavia ja pääasiassa Kuninkaantammen alueella hyödynnettäviä maa-aineksia, purkujätteitä ja sakkoja. Pääosin vastaanotettavat massat ovat peräisin Kuninkaantammen rakennuskohteista. Välivarastointialueella voidaan työskennellä 24 h / vrk, mutta pääasiallinen toiminta-aika on kello 7 – 22. Esikäsittelytoimintaa on pääosin vain klo 7 – 18. Alueelle voidaan poikkeustilanteessa vastaanottaa kuormia myös yöaikaan.

Hakijan mukaan alueen käyttö välivarastointi- ja esikäsittelyalueena ei estä alueen kaavanmukaista käyttöä. Välivarastointi- ja esikäsittelytoiminta on väliaikaistoiminta, jonka käyttö ja laajuus muuttuvat Kuninkaantammen rakentamisen edetessä. Alue on helposti ennallistettavissa ennen toiminnan alkamista vallinneeseen tilaan alueen rakentuessa kaavan mukaiseen käyttötarkoitukseen.

#### Saadut lausunnot

Esittelijä toteaa, että ympäristölautakunta on 19.5.2015 kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisena antanut asiasta lausuntonsa. Ympäristölautakunta puoltaa yksimielisessä päätöksessään rakennusviraston maa- ja kiviaineksen, mineraalisten purkujättemateriaalien sekä tuhkapitoisen maa-aineksen välivarastointia ja esikäsittelyä koskevan ympäristölupahakemuksen hyväksymistä, jos hakemuksen käsittelyn yhteydessä otetaan huomioon lausunnossa esitetyt seikat. Kaupunkisuunnitteluvirasto on antanut asiassa lausuntonsa. Kaupunkisuunnitteluvirasto puoltaa hakemuksen hyväksymistä todeten, että suunnittelussa on otettava huomioon sekä nykyisten että lähivuosina rakentuvan Kuninkaantammen keskustan uusien asukkaiden kokemien häiriöiden ennaltaehkäisy. Kiinteistövirasto on ilmoittanut, ettei sillä ole huomautettavaa hakemuksesta.

#### Esittelijän kannanotto

Esittelijä viittaa saatuihin lausuntoihin ja puoltaa hakemuksen hyväksymistä.

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

#### Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550  
timo.linden(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

---

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



08.06.2015

Ryj/2

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

## Otteet

### Ote

Etelä-Suomen  
aluehallintovirasto/Ympäristöluvat

### Otteen liitteet

Esitysteksti

## Päätöshistoria

Kaupunkisuunnitteluvirasto 21.5.2015

HEL 2015-004968 T 11 01 00 00

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt Helsingin kaupungin lausuntoa rakennusviraston ympäristölupahakemuksesta, joka koskee väliaikaista massojen esikäsittely- ja välivarastointialuetta Kuninkaantammen alueella. Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkisuunnitteluviraston lausuntoa hakemuksesta.

Lupahakemuksen mukaan Kuninkaantammen perustettavaa kenttää hyödynnetään pääasiassa Kuninkaantammen alueelta kaivettavien massojen sekä muualta kaivettujen, mutta Kuninkaantammen rakentamisessa hyödynnettävien massojen välivarastointiin ja esikäsittelyyn. Aluevaraus on noin 5,2 ha ja se sijaitsee Pitkälän vedenpuhdistuslaitoksen, Palettilammen ja rakenteilla olevan Kuninkaantammen keskustan välisellä alueella. Osayleiskaavan mukaisesti teollisuus- ja laitosrakennusten tonttimaa muuttuu asumiseen ja virkistykseen.

Toiminta käsittää betonimurskeen, pulveroidun betonin, louheen, pilaantumattomien ja pilaantuneiden maiden, mineraalisten purkujätteiden, sakkujen, stabiloinnin sideaineiden sekä hiekkoitussepin välivarastoinnin ja esikäsittelyn. Lupaa haetaan toistaiseksi, toiminta-alueen käyttö ja laajuus muuttuvat Kuninkaantammen rakentamisen edetessä ja hakemuksen mukainen toiminta loppuu viimeistään kun alue rakennetaan kaavan mukaiseen käyttötarkoitukseensa. Alue on helposti ennallistettavissa rakentamista varten.

## Lausunto

Kuninkaantammen kaavoituksen ja aluerakentamishankkeen tavoitteena on uuden kaupunginosan rakentamisen ja käytön

### Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

### Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

### Puhelin

+358 9 310 1641

### Faksi

+358 9 655 783

### Y-tunnus

0201256-6

### Tilinro

F10680001200062637

### Alvno

F102012566



aiheuttamien hiilidioksidipäästöjen rajoittaminen kortteleiden, julkisen tilan ja infrastruktuurin rakentamisessa. Kuninkaantammen alueella syntyvän louheen ja kaivumaiden hyödyntäminen paikallisesti on sekä ekotehokasta että kustannustehokasta, ja vähentää massojen kuljetuksista naapurustolle aiheutuvia häiriöitä. Alueen rakentamisessa tarvitaan massojen siirtelyä ja käsittelyä, joten välivarastointi- ja esikäsittelykentän varaaminen Kuninkaantammesta on tarpeellista.

Toiminnan suunnittelussa on huomioitava sekä nykyisten naapurien että lähivuosina rakentuvan Kuninkaantammen keskustan uusien asukkaiden kokemien häiriöiden ennaltaehkäisy. Lähimpään kaavoitettuun asuntokortteliin on toiminta-alueen rajalta etäisyyttä vain parikymmentä metriä, näiden rakennusten alimman kerroksen lattiakorko on noin +35.00 ja arvioitu valmistumisaika on v. 2017- 2018. Lisäksi korttelin ja toiminta-alueen välistä kulkee seudullisesti tärkeä virkistysreitti. Melu- ja pölyhaittojen vähentämiseksi sekä maisemallisista syistä tulee alueen toiminta suunnitella huolellisesti ja vaihteittain siten, että länsireunaan muotoillaan siisti puskurivyöhyke ja häiritsevimpiä toimintoja kuten betonin murskausta ei tehdä enää asukkaiden muutettua viereisiin rakennuksiin. Kaupunginosan rakentuessa tulee toiminnan suunnittelua ja lupamääräyksiä tarkastaa määräajoin siten, että asumisen olosuhteet turvataan.

Kuninkaantammi on Helsingin hulevesistrategian pilottialue. Hulevesien viivytykseen ja Vantaanjokeen valuvien vesien määrään ja laatuun tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Kaupunkisuunnitteluvirasto puoltaa lupahakemusta edellä kuvatuin ehdoin.

Lisätiedot

Suvi Tyynilä, projektipäällikkö, puhelin: 310 37264  
suvi.tyynila(a)hel.fi

Matti Neuvonen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37311  
matti.neuvonen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 19.05.2015 § 205

HEL 2015-004968 T 11 01 00 00

ESAVI/2721/2015

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi lausunnon Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ja kaupunginhallitukselle Helsingin kaupungin rakennusviraston betonimurskeen, pulveroidun betonin, louheen,



pilaantumattomien ja pilaantuneiden maiden, mineraalisten purkujätteiden (betoni, tiili ja asfaltti), sakkujen, stabiloinnin sideaineiden sekä hiekoitussepin välivarastointia ja esikäsitteilyä Kuninkaantammessa koskevasta ympäristölupahakemuksesta.

#### Toiminnan sijainti ja alueen kaavoitus tilanne

Toiminta-alue sijaitsee Helsingin 33. kaupunginosan (Kaarela) osa-alueella numero 335 (Kuninkaantammi).

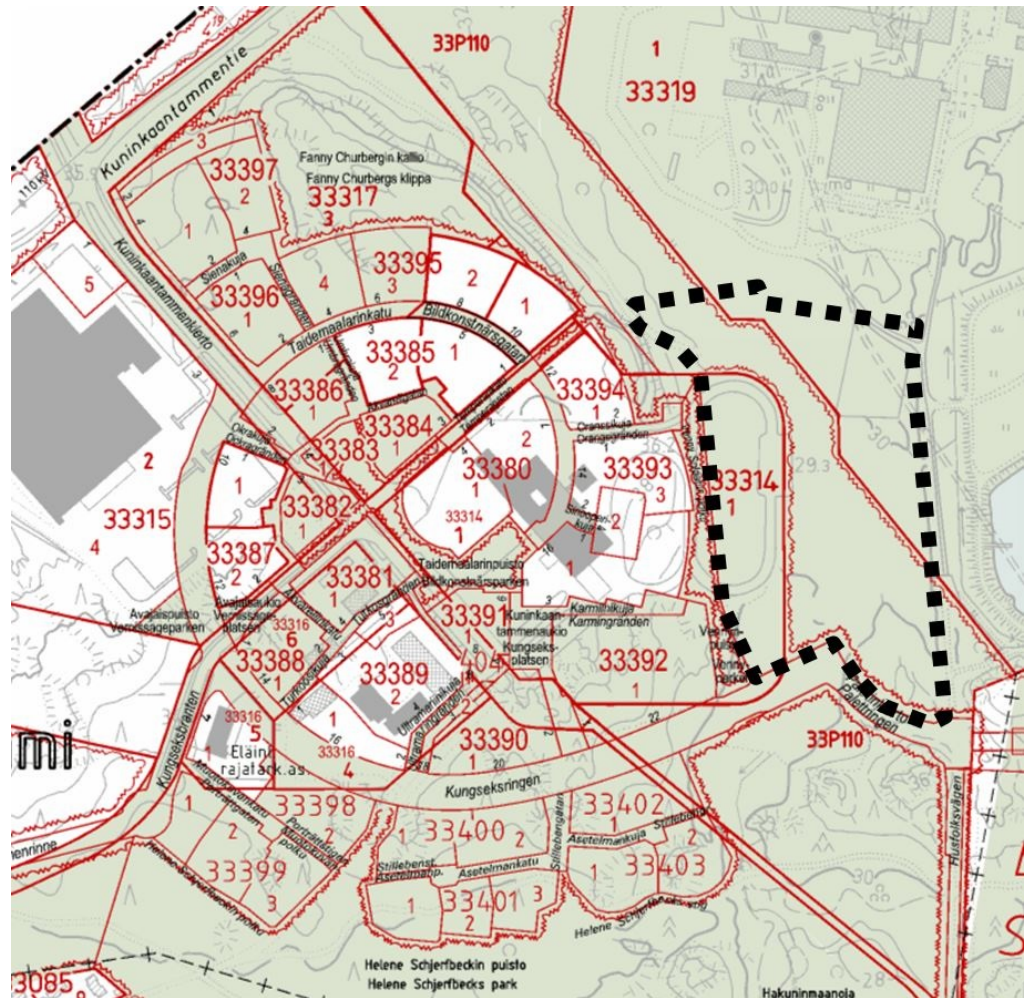
Alueella on voimassa asemakaava numero 9360 (16.6.1989) ja kaavamerkinnot ovat teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue (T), yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (ET) sekä lähivirkistysalue (VL). Edelleen alueella on nimenmuutosasemakaava numero 10069 (19.2.1993), jossa 33. kaupunginosan nimi vaihtui. Alueelle on valmisteilla uusi asemakaava.

Toiminta-alueen pinta-ala on noin 5,2 ha, josta asfaltoitavan alueen pinta-ala on noin 1,7 ha.

Välittömästi toiminta-alueen länsipuolella on Kuninkaantammen keskustan asemakaava numero 12150 (28.2.2014). Alueen rakentaminen alkanee vuonna 2016. Toiminta-aluetta lähimmät kiinteistöt lännessä omistavat Kiinteistö Oy Hakuninmaantie 5 sekä Skanska Oy.

Toiminta-alueelle on aikoinaan tuotu täyttömaata, jossa on todettu paikoin kohonneita haitta-ainepitoisuuksia. Täytön joukossa oli myös pieniä määriä rakennusjätettä. Alueen öljyhiilivedyillä pilaantuneet maa-ainekset on poistettu vuonna 2014.

Alue ei sijaitse tärkeällä pohjavesialueella. Sadevesi suodattuu maahan tai virtaa vedenpuhdistuslaitoksen itäpuolitse Kuninkaantammenojassa Vantaanjokeen.



### Aiemmat luvat

Toiminta-aluetta koskien on tehty maaperän puhdistamista koskeva ilmoitus Helsingin kaupungin ympäristökeskukselle 11.3.2013 ja ilmoituspäätös on tehty 6.5.2013.

### Häiriintyvät kohteet

Lähimmät häiriintyvät asuinrakennukset ovat toiminta-alueen pohjois- ja eteläpuolella noin 250 metrin etäisyydellä. Kun Kuninkaantammen keskustan kaava-aluetta aletaan rakentaa, lähimmät asuintalot tulevat olemaan noin 50 - 100 metrin etäisyydellä murskauslaitoksesta. Etelässä on noin 300 metrin etäisyydellä yksityinen hoitokoti ja noin 650 metrin etäisyydellä päiväkoti.

### Toiminnan kuvaus

Aineksen vastaanotto ja välivarastointi



Toiminta käsittää betonimurskeen, pulveroidun betonin, louheen, pilaantumattomien ja pilaantuneiden maiden, mineraalisten purkujätteiden (betoni, tiili ja asfaltti), sakkojen, stabiloinnin sideaineiden sekä hiekoitussepin välivarastoinnin ja esikäsittelyn. Ympäristölupaa toiminnalle haetaan toistaiseksi.

Pilaantuneiden maiden, sakkojen ja pilaantuneiksi oletettujen maiden välivarastointi tapahtuu asfaltoitavalla alueella. Kasalla pysymättömille maille ja sakoille rakennetaan omat välivarastointi- ja käsittelyaltaat. Eri alueilta kaivetut pilaantuneet maat ja sakat erotetaan murskeseinämällä. Asfaltoitavan alueen hulevedet johdetaan laskeutusaltaan kautta öljynerottimeen. Sen jälkeiseen näytteenottokaivoon asennetaan sulkuventtiili, joten vedestä voidaan selvittää haitta-ainepitoisuudet ennen sen johtamista eteenpäin.

Pilaantumattomia maita, louhetta, tiiltä, betonia ja asfalttia sekä muita materiaaleja välivarastoidaan ja esikäsitellään asfaltoimattomalla alueella.

Alueille otetaan vastaan Helsingin kaupungin työmailta kaivettavia tai purettavia ja pääasiassa Kuninkaantammen alueella hyödynnettäviä maa-aineksia, purkujätteitä ja sakkoja. Pääosin vastaanotettavat massat ovat peräisin Kuninkaantammen rakennuskohteista. Välivarastointialueella voidaan työskennellä 24 h / vrk, mutta pääasiallinen toiminta-aika on kello 7 – 22. Esikäsitteilytoimintaa on pääosin vain klo 7 – 18. Alueelle voidaan poikkeustilanteessa vastaanottaa kuormia myös yöaikaan.

Oheisessa taulukossa on esitetty toiminta-alueella välivarastoitujen ja käsiteltävien materiaalien enimmäiskapasiteetit ja –massamäärät. Koko alueen enimmäisvarastointikapasiteetti kerralla on noin 170 000 m<sup>3</sup>.



<b>Materiaali</b>	<b>Enimmäis- kapasiteetti (m<sup>3</sup>)</b>	<b>Enimmäis- massamäärä (m<sup>3</sup> / vuosi)</b>
Louhe	200 000	400 000
Pilaantumattomat kasalla pysyvät maat	200 000	400 000
Pilaantumattomat kasalla pysymättömät maat	60 000	120 000
Pilaantuneet kasalla pysyvät maat	30 000	60 000
<u>Pilaantuneet kasalla pysymättömät maat</u>	30 000	60 000
Sakka	30 000	30 000
Asfaltti, betoni ja tiili	50 000	100 000
Stabiloinnin sideaineet	15 000	30 000
Muut materiaalit	5 000	10 000

Alueella välivarastoitavat pilaantuneet maa-ainekset esikäsitellään, jonka jälkeen niistä tehdään tarvittaessa haitta-ainepitoisuustutkimuksia ja liukoisuuskokeita hyötykäyttöä tai loppusijoitusta varten.

Välivarastoitavat ja esikäsiteltävät pilaantuneet maa-ainekset voivat sisältää valtioneuvoston asetuksen (214/2007) liitteessä mainittuja haitta-aineita, joiden pitoisuudet ja liukoisuudet voivat ylittää asetuksen mukaiset ylempät ohjearvot. Kuitenkin haihtuvien orgaanisten yhdisteiden pitoisuudet ovat välivarastoitavissa maa-aineksissa alle ylempien ohjearvojen.

Välivarastoitavat pilaantuneet maa-ainekset voivat sisältää myös mineraalista purkujättemateriaalia alle 10 %. Purkujättemateriaali ei sisällä asbestipitoisia purkujätteitä.

Kuninkaantammen alueelta otetuissa sakka-altaiden maanäytteissä on todettu haihtuvia yhdisteitä, joille ei ole asetuksessa määritetty kynnsarvoja eikä alempia tai ylempiä ohjearvoja. Maa-aineksissa on todettu 4-isopropyylitolueenia eli p-kymeeniä 9,80 mg/kg, isopropyylibentseeniä 0,39 mg/kg, 1,2,4-trimetyylibentseeniä 0,41 mg/kg, 1,3,5-trimetyylibentseeniä 0,19 mg/kg, n-butyylibentseeniä 0,47 mg/kg ja sec-butyylibentseeniä 0,12 mg/kg. Välivarastoitavat ja esikäsiteltävät maa-ainekset voivat sisältää vastaavia pitoisuuksia kyseisiä haitta-aineita.

Pitkäkosken altaan B (Palettilampi) pohjalle sedimentoituneessa sakassa on tutkimusten mukaan 87–96 % vettä. Orgaanisen aineen pitoisuus on noin 17 paino-%. Sakka sisältää huomattavan määrän alumiinia, noin 7–13 % kuiva-aineesta. Altaiden A ja C täytöissä orgaanisen aineksen osuus on karkeasti arvioiden paikoin jopa 40 %.



## Esikäsittelymenetelmät

Toiminta-alueella käytetään seuraavia esikäsittelymenetelmiä:

- louhe: seulonta ja välppäys
- pilaantumaton maa-aines: seulonta ja välppäys
- pilaantunut maa-aines: seulonta ja välppäys
- pilaantumaton/pilaantunut sakka ja kasalla pysymätön koheesiomaa: kuivatus ja stabilointi
- betoni: murskaus, pulverointi ja seulonta
- tiili ja asfaltti: murskaus ja seulonta

### Seulonta ja välppäys

Toiminta-alueella voidaan seuloa ja välpätä kiviaineksia, jätteellisiä kitkamaita, pilaantumattomia ja pilaantuneita maa-aineksia sekä betoni-tiili- ja asfalttijätettä.

Seulontaa ja välppäystä tehdään ympäri vuoden laitoksen toiminta-aikana arkisin klo 7 – 22 välisenä aikana, kuitenkin pääosin klo 7 – 18.

### Murskaus ja pulverointi

Murskauksessa ja pulveroinnissa betoni-, tiili- ja asfalttijäte pienennetään tarvittavaan kappalekokoan. Murskaus toteutetaan siirrettävällä murskauslaitoksella. Betonikappaleiden pulverointi tehdään kaivinkoneeseen kiinnitetyillä leuoilla. Alueella ei murskata kiviainesta.

Murskausta tehdään koko toiminta-alueella arkisin klo 7 – 18. Murskausjakso kestää enimmillään noin 4 viikkoa vuodessa.

### Kuivatus

Sakkoja ja märkiä koheesiomaita kuvataan murskereunaisissa kuivatusaltaissa. Massat voivat olla pilaantumattomia tai pilaantuneita. Savien kuivatus perustuu haihduntaan ja painovoimaan; sakkujen kuivatus jäätymis- ja sulatusprosessiin sekä haihduntaan. Altaat sijaitsevat toiminta-alueen päällystetyillä ja viemäröidyllä osalla. Pilaantumattomia maita ja sakkoja voidaan kuivattaa myös päällystämättömällä alueella.

### Stabilointi





Stabiloinnissa sakkaan tai koheesiomaahan lisätään sideaineita massojen hyötykäytön mahdollistamiseksi ja jalostusasteen nostamiseksi. Käytettävät sideaineet ovat sementti, lentotuhka, kalkki, masuunikuona, kuivattu kipsi ja rikinpoiston lopputuote. Stabiloitavat massat voivat olla pilaantumattomia tai haitta-ainepitoisia.

Stabilointia voidaan tehdä ympäri vuoden arkisin klo 7 – 22, kuitenkin pääosin vain klo 7 – 18.

#### Ympäristökuormitus ja sen rajoittaminen

##### Melu ja tärinä

Murskaus on eniten melua aiheuttavaa toimintaa. Asfaltin, betonin ja tiilen murskaus aiheuttaa selvästi kivenmurskausta vähäisempää meluhaittaa. Murskausta tehdään alueella, joka on noin 300 – 400 metriä lähimpiin asuintaloihin pohjoisessa ja 400 – 500 metriä etelässä. Lähin päiväkotiki on noin 650 metrin päässä etelässä.

Hakija on tehnyt meluselvityksen murskaimen ja pyöräkuormaajan aiheuttaman melun leviämisestä sekä ilman meluntorjuntatoimenpiteitä että 5 metriä korkean meluvallin rakentamisella murskaimen etelä- ja länsipuolelle.

Kuorma-autoliikenne, niiden purkaminen ja lastaus sekä seulonta ja välppäys aiheuttavat myös melua toiminta-alueiden läheisyydessä. Toiminta-alueelle aiheuttavat taustamelua Kuninkaantammen keskustan rakennustyömaat ja työmaaliikenne sekä Paloheinäntunnelin rakentaminen.

Toiminta ei aiheuta merkittävästi ympäristöön leviävää tärinää.

##### Päästöt ilmaan ja liikenne

Ajoneuvoliikenne ja työkoneet aiheuttavat pakokaasupäästöjä. Työkoneita arvioidaan tarvittavan 1-2 kpl vuorokaudessa (kaivinkone, pyöräkuormaaja). Kuorma-autojen maksimimääräksi vuorokaudessa hakija arvioi 200 – 230, josta suuri osa on Kuninkaantammen keskustan rakennusalueen sisäistä liikennettä. Toiminta-alueen eteläosassa on lisäksi Paloheinäntunnelin rakennustyömaan varastoalue.

Toiminnasta syntyy myös pölypäästöjä. Lisäksi vedenpuhdistuslaitoksen entisten sakka-altaiden täytöissä on orgaanista ainesta, joka kaivettaessa haisee ajoittain voimakkaasti.

##### Päästöt vesiin



Toiminta-alueen pohjoisosan asfaltoitavalla alueella käsitellään pilaantuneita tai mahdollisesti pilaantuneita maita sekä sakkoja ja märkiä koheesiomaita. Asfaltoitavan alueen pohjarakenne kallistetaan siten, että vesien virtaus kokoomakaivoihin ja edelleen öljynerottimeen mahdollistuu.

Asfaltoimattomalta alueelta Kuninkaantammenojan kautta Vantaanjokeen kulkeutuvassa vedessä ei oleteta olevan haitta-aineita. Kiintoainetta voi tosin huuhtoutua läheisiin ojiin.

Hakemuksen mukaan vesistökuormitus arvioidaan vähäiseksi, jos välivarastointi ja esikäsittely toteutetaan suunnitellun mukaisesti.

Päästöt maaperään

Pilaantuneet massat ja haitta-ainepitoiset sakat käsitellään asfaltoidulla alueella, joten päästöjä maaperään ei aiheudu.

Työkoneiden polttonesteet varastoidaan kaksoisvaippasäiliöissä tai säiliöt varustetaan suoja-altailla. Säiliöt sijoitetaan tiiviisti pinnoitetulle alueelle.

#### Toiminnan seuranta

Toiminta-alueelle nimetään käyttötarkkailua hoitava valvoja. Kaikista toiminta-alueelle varastoitavista sekä sieltä pois kuljetettavista massoista pidetään kirjaa, kuten myös alueella tehtävistä esikäsittelytoimenpiteistä. Materiaalin kuljetuksissa ja jätteen luokituksissa toimitaan jätelain mukaisesti.

Raportointi

Vuosittainen raportti muun muassa tuoduista, esikäsitellyistä ja pois viedyistä massoista laaditaan maaliskuun loppuun mennessä Uudenmaan ELY-keskukselle ja Helsingin kaupungin ympäristökeskukselle.

#### Varautuminen odottamattomiin tilanteisiin

Toiminnasta aiheutuvia riskejä ovat hakemuksen mukaan:

- Toiminnasta ympäristöön leviää voimakasta melua ja/tai pölyä.
- Maakasojen sortuminen.
- Kevyttä polttoöljyä valuu maaperään.
- Kevyen polttoöljyn syttyminen palamaan.



- Kokoomakaivojen tukkeutuminen rankkasateella ja veden tulviminen asfaltoidulta alueelta käsittelemättömänä ympäristöön.

- Laskeutusaltaan ja öljynerottimen kapasiteetti ei riitä rankkasateella.

Toimenpiteet näissä tilanteissa:

- Toiminta keskeytetään ja työtapoja muutetaan melun ja/tai pölyämisen vähentämiseksi.

- Noudatetaan luiskakaltevuuksia ja kasojen maksimikorkoja, jotka määritetään stabiliteettitarkastelun perusteella

- Käytettävissä on imeytysainetta ja muuta öljyntorjuntakalustoa.

- Öljyyntynyt maa poistetaan ja toimitetaan asianmukaiseen vastaanottoaikaan.

- Tulipalon sammuttamiseksi ripeästi varataan työkoneisiin sammutuskalustoa.

- Kaivot puhdistetaan ripeästi. Alueelle ei tuoda uusia massaeriä ennen kaivojen puhdistamista. Kaivojen kunto tarkastetaan säännöllisesti.

- Veden pääsy altaasta ojaan estetään. Jos haitta-ainepitoisuudet ylittyvät, vedet johdetaan jätevesiviemäriin tai allas tyhjennetään imuautolla.

#### Paras käyttökelpoinen tekniikka

Helsingin kaupungin alueella maarakentamisessa tullaan pyrkimään jatkuvasti mahdollisimman vähäiseen massojen käsittelyyn.

Vuosina 2015 – 2020 tarvitaan enemmän kiviainesta kuin sitä rakentamisessa syntyy.

Luonnonvarojen säästämiseksi aineksia on perusteltua varastoida mahdollisimman lähellä syntypaikkaa ja loppusijoituspaikkoja.

#### Toiminnan aloittaminen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta

Rakennusvirasto anoo lupaa aloittaa toiminta lupapäätöstä noudattaen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

#### Ympäristölautakunnan lausunto

Ympäristölautakunta puoltaa Helsingin kaupungin rakennusviraston maa- ja kiviaineksen, mineraalisten purkujättemateriaalien sekä tuhkapitoisen maa-aineksen välivarastointia ja esikäsittelyä koskevan



ympäristölupahakemuksen hyväksymistä, jos hakemuksen käsittelyssä otetaan huomioon jäljempänä esitetyt seikat.

Hyödyntämällä maarakennuskäyttöön kelpaavia ylijäämäaineita säästetään luonnonvaroja. Hyödyntämällä jätteet lähellä niiden käyttöpaikkaa vähennetään muun muassa raskaan liikenteen aiheuttamia haittoja.

Lupahakemuksen liitteen sivulla 12 on ristiriita tekstissä ja taulukossa 1 esitettyjen enimmäisvarastokapasiteettilukujen välillä.

Murskauksen aloittamisesta on aina ilmoitettava Helsingin kaupungin ympäristökeskukselle. Murskauksen tarkasta ajankohdasta on myös aina tiedotettava etukäteen lähiseudun häiriintyville kohteille.

Valtioneuvoston asetuksessa kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (VNA 800/2010) on annettu etäisyysvaatimukset toimintojen sijoittumiselle suhteessa häiriintyviin kohteisiin. Asetuksen mukaisten melutasovaatimusten voidaan katsoa lupakohteessa täyttyvän toiminnan alkaessa, mutta Kuninkaantammen keskustan rakentamisen edetessä lähimmät asunnot ovat yhä lähempänä toiminta-aluetta.

Tuleva meluhaitta olisi mahdollisesti saatavissa hyväksyttävälle tasolle sijoittamalla murskaamo melun leviämistä tehokkaasti estävän hallin tai muun vastaavan rakenteen sisään.

Murskauksen osalta tulee vaatia vähintään samoja pölyntorjuntavaatimuksia kuin mitä Helsingin kaupungin ympäristönsuojelumääräyksissä edellytetään tilapäiseltä murskaamolta.

Tilapäinen murskauslaitos on pölyn ympäristöön leviämisen estämiseksi varustettava tiiviillä kuljettimien ja seulojen päälle asetettavilla pölykätteillä sekä kastelujärjestelmällä, jossa veden sumutuspisteitä on ainakin murskaimen ylä- ja alapuolella sekä jokaisessa kuljettimen purkukohtassa, jos murskauslaitos sijaitsee alle 500 metrin päässä asuinrakennuksista, kouluista, päiväkodeista, niiden piha-alueista, virkistysalueista tai muista sellaisista kohteista, joille pölystä saattaa aiheutua haittaa. Murskauslaitos on lisäksi sijoitettava tiiviin suojarakennelman sisään siten, että ainoastaan syöttösuppilo ja kuljettimen purkukohta jäävät suojarakennelman ulkopuolelle, jos murskauslaitos sijaitsee alle 200 metrin päässä pölylle herkistä kohteista. Murskauslaitoksen sijoittaminen halliin mahdollistaa tehokkaan pölyntorjunnan.



Raskaan liikenteen ajoväylät ja muu toiminta-alue on pidettävä mahdollisimman pölyämättöminä suolaliuoksella ja välivarastokasojen kastelulla.

Alueelta viemäroitävät hulevedet on johdettava hiekan- ja öljynerottimen kautta. Rajaojaan ja edelleen Vantaanjokeen (Natura-alue) johdettavien vesien määrää ja laatua on tarpeen seurata toiminnan aikana. Lupamääräykset tulisi antaa vähintään veden sallitusta pH:sta sekä kiintoaine- ja öljyhiilivetytipitoisuudesta. Edellisen lisäksi asfaltoidun alueen hulevesien kohdalla raja-arvot tulisi antaa myös niille haitta-aineille, joilla varastoitavat maamassat ovat pilaantuneet.

Välivarastointialueelle massoja vastaanotettaessa on riittävällä työmaavalvonnalla varmistettava, että massat laadullisesti täyttävät lupapäätöksessä annetut määräykset ja ovat hyötykäyttökelpoisia Kuninkaantammen alueella.

Hakemuksen mukaan sakka-altaiden massat haisevat kaivettaessa ajoittain voimakkaasti ja niiden välivarastoinnin ja esikäsittelyn aikana asuinalueille saattaa levitä epämiellyttävää hajua. Haisevien massojen välivarastointiin ja esikäsittelyyn on kiinnitettävä erityistä huomiota töiden suunnittelussa, jotta niistä ei aiheudu hajuhaittaa lähialueella. Hajun leviämisen estämiseksi haisevat massat tulee peittää tarvittaessa.

Välivarastointialueella varastoitavat pilaantuneet maa-ainekset ja stabiloinnin sideaineet tulee peittää vettä läpäisemättömillä peitteillä koko välivarastoinnin ajan mahdollisen pölyämisen ja haitta-aineita sisältävän suotoveden muodostumisen estämiseksi.

Mikäli välivarastoituja pilaantuneita maa-aineksia tai stabiloituja sakkoja ei voida hyödyntää, tulee ko. massat toimittaa käsiteltäväksi laitokseen tai muuhun paikkaan, jonka ympäristönsuojelulain mukaisessa luvassa tai sitä vastaavassa päätöksessä on hyväksytty kyseisten massojen käsittely.

Kaikki toimintaa varten tehtävät suunnitelmat ja muut asiakirjat tulee toimittaa myös Helsingin kaupungin ympäristökeskukselle.

Lupamääräyksiä annettaessa tulee varautua siihen, että alueelle tulee asuntorakentamista varastointi- ja esikäsittelytoiminnan vielä jatkuessa. Toimintaa koskevat lupamääräykset tai lupamääräysten tarkistaminen tulee sitoa uusien asuntojen valmistumiseen alueelle.

Toiminta voidaan aloittaa ennen kuin lupapäätös on saanut lainvoiman. Toiminnan aloittaminen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.



08.06.2015

Ryj/2

---

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö  
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Jukka Puttonen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31995  
jukka.puttonen(a)hel.fi  
Erja Puntti-Hannuksela, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32006  
erja.puntti-hannuksela(a)hel.fi



08.06.2015

Ryj/3

## § 618

### Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 22 ja 23 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunta	27.5.2015
yleisten töiden lautakunta	2.6.2015

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

#### Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550  
timo.linden(a)hel.fi  
Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035  
kristiina.matikainen(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Pekka Sauri

#### Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550  
timo.linden(a)hel.fi  
Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035  
kristiina.matikainen(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano



08.06.2015

Stj/1

## § 619

### Selvitys sosiaaliasiamiesten toiminnasta vuodelta 2014

HEL 2015-003738 T 05 00 02

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen Helsingin sosiaaliasiamiesten toiminnasta vuodelta 2014.

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Laura Rätty

#### Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184  
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

#### Liitteet

1 Sosiaaliasiamiesten selvitys 24.3.2015

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

#### Esittelijän perustelut

Sosiaaliasiamiesten selvityksessä vuodelta 2014 on tarkasteltu erityisesti sosiaalihuollon asiakkaan asemaa, asiakkaiden oikeusturvakeinoja sekä asiakkaiden antamaa palautetta ja yhteydenottoja sosiaaliasiamiehiin.

Liitteenä oleva selvitys vuodelta 2014 ja sen johdosta pyydetty päätöshistoriaan sisältyvät sosiaali- ja terveyslautakunnan sekä varhaiskasvatyslautakunnan lausunnot käsittelevät aikuissosiaalityöhön ja toimeentulotukeen, lastensuojeluun, vanhuspalveluihin sekä asiakaspalveluun, palautteisiin ja sosiaaliasiamiestyön kehittämiseen liittyviä kysymyksiä.

Vuonna 2014 yhteydenottoja sosiaaliasiamiehiin oli yhteensä 1 330 kappaletta, edellisenä vuonna niitä oli 1 117. Eniten yhteydenottoja tuli perhe- ja sosiaalipalvelujen osaston vastualueeseen liittyen. Yhteydenotoista suurin osa koski nuorten palveluja ja aikuissosiaalityötä sekä lastensuojelua. Vuonna 2015 sosiaali- ja





terveysvirastossa on kaksi päätoimista sosiaaliasiamiestä. Asiakasyhteydenottojen seuranta ja tilastointia on kehitetty ja tieto yhteyttä ottavien asiakkaiden aseman ja oikeuksien kehittymisestä saadaan entistä tehokkaammin hyödynnettäväksi.

**Esittelijä**

apulaiskaupunginjohtaja  
Laura Rätty

**Lisätiedot**

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184  
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

**Liitteet**

1 Sosiaaliasiamiesten selvitys 24.3.2015

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

**Tiedoksi**

Sosiaali- ja terveyslautakunta  
Varhaiskasvatuslautakunta  
Sosiaali- ja terveysvirasto  
Varhaiskasvatusvirasto  
Sosiaaliasiamiehet

**Päätöshistoria**

Sosiaali- ja terveyslautakunta 12.05.2015 § 167

HEL 2015-003738 T 05 00 02

**Lausunto**

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

”Laissa sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista on asetettu kunnille velvollisuus nimittää sosiaaliasiamies. Sosiaaliasiamiehen tehtävät on laissa määritelty. Helsingin kaupunki on nimittänyt näihin tehtäviin kaksi sosiaaliasiamiestä.

Tämä lausunto sosiaaliasiamiestoiminnasta ja liitteenä oleva sosiaaliasiamiesten selvitys perustuvat sosiaali- ja terveysviraston järjestämään sosiaalihuoltoon ja sosiaalipalveluihin vuonna 2014.

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



Lausunnossa on tarkasteltu sosiaaliasiamiestoiminnan toteutumista sosiaaliasiamiehen lakisääteisten tehtävien kautta ja kuvattu selvityksessä esiin nousseet keskeiset kehittämistarpeet.

Sosiaaliasiamiehen tehtäviin kuuluu seurata asiakkaiden oikeuksien ja aseman kehitystä kunnassa ja antaa siitä selvitys vuosittain kunnanhallitukselle. Sosiaaliasiamiehen tehtävänä on myös neuvoa asiakkaita sosiaalihuollon asiakaslain soveltamiseen liittyvissä asioissa, avustaa asiakkaita lakisääteisen muistutuksen tekemisessä ja tiedottaa asiakkaan oikeuksista.

#### Asiakkaiden neuvonta ja ohjaus

Yhteydenottoja sosiaaliasiamieheen oli vuonna 2014 yhteensä 1 330, joista suurin osa koski toimeentulotukea ja aikuissosiaalityötä. Toiseksi eniten yhteydenottoja tuli koskien lastensuojelun palveluja. Vanhuspalveluja koskevia yhteydenottoja oli huomattavasti vähemmän.

Suuri osa yhteydenotoista koski työntekijöiden tavoitettavuutta. Tämä näkyi erityisesti toimeentulotuessa. Selvityksen mukaan työntekijöiden heikko tavoitettavuus on hankaloittanut asiakkaiden tukien hakuun ja muuhun asiointiin liittyvää asioiden hoitoa. Selvityksen mukaan asiakkaiden yhteydenottoihin vastaaminen vie kauan ja joissakin tapauksissa asiakkaan yhteydenottoon ei ole vastattu lainkaan.

Työntekijöiden tavoitettavuuden ongelman ratkaisemiseksi toimeentulotuessa ollaan keskittämässä etuuskäsittelyn puhelinpalveluja toukokuun lopussa 2015. Muutoksessa pidennetään päivittäistä puhelinaikaa. Vaihtoehtoisia asiointimuotoja on kehitetty ja muun muassa toimeentulotuen sähköisessä asiointissa asiakas voi seurata oman hakemuksensa käsittelyvaiheita asiointitilillään. Tämä on vähentänyt tarvetta puhelintiedusteluihin. Myös maksatuksen keskitetystä neuvonnasta saa tiedon siitä, onko päätös tehty ja onko asiakkaan toimeentulotuki maksettu.

Sosiaaliasiamiehen selvityksessä korostetaan, että asiakkaan tulisi saada tarpeellinen neuvonta ja ohjaus. Selvityksen mukaan asiakkaat ovat olleet yhteydessä sosiaaliasiamieheen osittain sen vuoksi, että heille ei ole riittävällä tavalla selvitetty heidän oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan.

1.4.2015 voimaan tullut sosiaalihuoltolain uudistus määrittelee, että kunnan asukkaiden saatavissa on oltava sosiaalihuollon neuvontaa ja ohjausta. Erityistä huomiota on kiinnitettävä lasten, nuorten sekä erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden neuvontaan ja ohjaukseen. Asiakkaan oikeuksista ja etuuksista tiedottaminen sekä palvelujen käyttöön liittyvä neuvonta ovat tärkeä osa sosiaalialan työtä. Koska



neuvonta ja ohjaus voivat sisältää asiakkaan palvelujen yhteensovittamista ja monialaista yhteistyötä, ohjausta ja neuvontaa on perusteltua integroida yhä enemmän osaksi yksilökohtaista asiakastyötä.

Sosiaali- ja terveysvirastossa keskitetyn palveluneuvonnan rakenteita on uudistettu. Palveluneuvonta on osa ydintoimintaa ja neuvontatehtävää tuetaan kehittämällä yhdessä ydintoiminnan kanssa neuvontaa tukevia välineitä kansallisen INKA, innovatiiviset kaupungit, hankkeen avulla. Hankkeessa sosiaali- ja terveysviraston yhteistyötahoina ovat kaupunginkanslian tietohallinto- ja viestintäpalvelut -osaston neuvonta ja vuorovaikutuspalvelut ja elinkeinopalvelut sekä Forum Virium ja valtion tekninen tutkimuskeskus VTT.

#### Asiakkaiden avustaminen muistutuksen tekemisessä

Sosiaaliasiamiehen selvityksessä korostetaan, että asiakkaan tekemän lakisääteisen muistutuksen antaminen on paitsi keino havaittujen epäkohtien ilmoittamiseksi ja korjaamisen vaatimiseksi, myös väline toiminnan kehittämiseksi. Tärkeää on, että asiakkaat saavat palautetta muistutusvastausten huomioon ottamisesta käytännön työssä.

Sosiaali- ja potilasasiamiestoiminnan yhteistä tilastointia ja tiedonkeruujärjestelmää on kehitetty. Vuoden 2015 alusta lukien on ollut käytettävissä tarkempaa tietoa muistutukseen liittyvistä ja siihen johtaneista yhteydenotoista laaturaportoinnin tueksi. Ohjeistus muistutuksen laatimiseen on viety Helsingin kaupungin ulkoisille verkkosivuille. Aikuissosiaalityössä on järjestetty muistutukseen vastaaville henkilöille koulutusta vuonna 2014. Lisäksi on luotu yhteinen vastauspohja, joka on kaikilla käytössä.

Muutoksenhauista sosiaaliasiamiehen selvityksessä todetaan, että käsittelyaika on saatu laskelmaan 9 kuukauden käsittelyajasta yhteen kuukauteen. Asiakkaan kannalta on tärkeää, että hänellä on mahdollisuus saada asiansa käsiteltäväksi ilman kohtuutonta viivytystä. Käsittelyaikoja seurataan aktiivisesti, jotta mahdollisiin poikkeuksellisiin muutoksenhakujen määriin voidaan reagoida ajoissa.

#### Asiakkaan oikeuksista tiedottaminen

Sosiaaliasiamiehen tiedottaminen ja yhteistyö suuntautuu yksittäisten asiakkaiden lisäksi myös eri viranomaisstahoihin, asiakasjärjestöihin ja palvelun tuottajiin päin.

Sosiaaliasiamiehelle tulevien suorien asiakasyhteydenottojen lisäksi asiakkaiden oikeuksista tiedotetaan mm. kaupungin verkkosivuilla.



Oikeuksista tiedottaminen monikanavaisesti edistää paitsi asiakkaiden oikeusturvaa myös asiakkaiden oikea-aikaista palvelujen saantia.

Vanhuspalvelulaki velvoittaa kunnat julkaisemaan vähintään puolivuositiedot siitä, missä ajassa iäkäs henkilö voi saada hakemansa sosiaalipalvelut. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus julkaisee nämä tiedot kolme kertaa vuodessa verkkosivuillaan. Lisäksi nämä tiedot annetaan tiedoksi Helsingin kaupungin vanhusneuvostolle.

Toimeentulotuen myöntämisperusteet on julkaistu Helsingin kaupungin internet-sivuilla. Myös sosiaalihuoltolain mukaisista palveluista kuntalaisille viedään lisätietoa sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen verkkosivuille kevään 2015 aikana.

### Selvityksessä nousseet kehittämistarpeet

Sosiaaliamiehen selvityksessä keskeisimmät kehittämistarpeet kohdistuivat toimeentulotukeen, aikuissosiaalityöhön ja lastensuojeluun. Lisäksi selvityksessä tuodaan erityisenä haasteena esiin sosiaalihuollon palvelujen saamisen määräajat. Selvityksessä kiinnitetään myös yleisesti huomiota asiakaslähtöisyyden toteutumisen ja vuorovaikutuksellisen asiakastyön haasteisiin sekä asiakastyön dokumentointiin.

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksessa asiakaslähtöistä toimintaa kehitetään jatkuvasti työtapoja uudistamalla ja järjestämällä työntekijöille lisäkoulutusta vuorovaikutusosaamisen vahvistamiseksi. Asiakkaiden osallisuutta edistetään hyödyntämällä asiakkailta saatavaa kokemustietoa palvelujen kehittämiseksi. Asiakasosallisuuden edistämiseksi tehdään kaikilla osastoilla suunnitelmallista työtä tämän vuoden aikana. Suunnitelmien tueksi on kehitetty strategian mukaisia menetelmiä, kuten lisätty edelleen asiakasraateja, asiakaskuulemisia, uusia palautejärjestelmiä ja otettu kokemusasiantuntijoita mukaan työskentelyyn.

Asiakastyön dokumentointiin tullaan järjestämään koulutusta henkilöstölle. Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista on tullut voimaan 1.4.15. Lain mukaan sosiaalihuollon asiakastyötä tekevien on kirjattava ja tallennettava asiakastiedot asiakasasiakirjoihin yhteneväisesti. Asiakkaasta ei saa kirjata muita kuin palvelutehtävän ja siihen liittyvien lakisääteisten tehtävien kannalta tarpeellisia tietoja.

### Aikuissosiaalityö ja toimeentulotuki

Vuonna 2014 toimeentulotukea sai Helsingissä 48 070 taloutta, joka oli 7,1 % (3 204 taloutta) enemmän kuin vuonna 2013.



Selvityksen mukaan asiakkailta on tullut palautetta palvelupisteiden eriävistä toimintakäytännöistä ja palvelutason laadullisesta vaihtelusta. Lakisääteinen käsittelyaika ei ole aina toteutunut asiakasmäärän kasvun takia. Sosiaaliamiesten selvityksen mukaan toimeentulotuen päätöksenteossa on havaittavissa kaupungin sisäisten ohjeistuksien mahdollistamaa soveltamislinjauksien eroja eri alueilla. Tämä konkretisoituu työntekijän käyttäessä yksilökohtaista harkintaa päätöksenteossa, esimerkiksi kohtuullisten vuokratukustannusten soveltamisen kohdalla.

Toimeentulotuen käsittelyn yhdenmukaistamiseksi toimeentulotuen myöntämiskäytännöt on koottu ja uudistettu ohjeeksi, joka hyväksyttiin helmikuussa 2015. Ohjeeseen on koottu ja päivitetty kaikki toimeentulotuen myöntämistä koskevat ohjeet ja toimintakäytännöt. Samalla korotettiin myös huomioon otettavia kohtuuvuokria 1.2.2015 alkaen. Myös toimeentulotuen prosessia, toimintatapoja ja työnjakoa on yhtenäistetty vuoden 2015 alusta lukien. Yhteisiä linjauksikysymyksiä käsitellään säännöllisesti toimeentulotuen asiantuntijaryhmässä.

Toimeentulotuen sähköinen asiointi on saatu käyttöön koko kaupungin alueella lokakuussa 2014. Samalla uudistettiin myös hakemukset vastaanottava asiakastietojärjestelmä. Maaliskuussa 2015 sähköisiä hakemuksia vastaanotettiin 3 406, joka on 14 % kaikista hakemuksista. Osa asiakkaista on toimeentulotuen asiakaskyselyissä toivonut sähköisen asioinnin mahdollisuutta nykypäivään kuuluvana palveluna.

Etuuskäsittelyn resurssipulaa on korjattu lisäämällä tilapäisiä etuuskäsittelyn vakansseja vuoden 2016 loppuun asti, jolloin perustoimeentulotuen käsittely siirtyy Kelalle. Marraskuusta 2014 alkaen on täytetty 13 tilapäistä etuuskäsittelyn vakanssia. Tänä vuonna täytetään vielä 15 etuuskäsittelijän vakanssia ja yksi johtavan sosiaalityöntekijän vakanssi. Näiden uusien vakanssien kohdalla rekrytointi on käynnissä. Saapuvien toimeentulotukihakemusten kirjaamiseen ja tallentamiseen työllistetään palkkatuella henkilöitä annettujen kiintiöiden puitteissa.

#### Lastensuojelu

Vuonna 2014 lastensuojeluilmoituksia tehtiin 13 317 (6,2 %:n vähennys vuoteen 2013 verrattuna) ja lastensuojelun 0-17 -vuotiaita asiakkaita oli 9870 (vuonna 2013 asiakkaiden määrä oli 9828).

Sosiaaliamiehen selvityksessä nousi huoli sijaishuollossa olevan lapsen mahdollisuuksista tavata omaa sosiaalityöntekijäänsä riittävän usein. Selvityksen mukaan lapsen hoidon ja huolenpidon suunnitelmallisen toteutumisen valvonta ei voi täysipainoisesti toteutua,



mikäli vastuusosiaalityöntekijällä ei ole riittävästi aikaa tavata sijaishuollossa olevia lapsia.

Lastensuojelulain mukaisesti sijaishuollossa olevalla lapsella tulee olla mahdollisuus tavata säännöllisesti vastuusosiaalityöntekijää kahden kesken. Lastensuojelussa on annettu ohje lapsen ja vastuusosiaalityöntekijän kahdenkeskisestä tapaamisesta. Tapaamisten toteutumista seurataan säännöllisesti. Lasten sijaishuoltoa toteutetaan vastuusosiaalityöntekijän, lapsen, huoltajien ja lapsen huoltoon keskeisesti osallistuvien henkilöiden kanssa, yhteisesti laaditun asiakassuunnitelman pohjalta. Suunnitelma tarkistetaan säännöllisesti.

Sosiaaliamiehen selvityksen mukaan osa asiakkaista on saattanut kokea, että molemminpuolista luottamussuhdetta ei ole lastensuojelussa syntynyt. Selvityksen mukaan työntekijöiden vaihtuvuus on keskeinen este vuorovaikutussuhteen syntymiselle. Asiamiehille tulleissa yhteydenotoissa on tullut esiin joidenkin asiakkaiden kokemus siitä, ettei heitä ole aidosti kuultu ja työskentely on ollut viranomaislähtöistä.

Lastensuojelulain mukaan lastensuojelutyössä on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu. Tämä saattaa tuoda asiakastyöhön paineita, koska lapsen edun ja lapsen vanhempien edun välillä voi olla ristiriita, ja yhteisymmärrystä voidaan joutua hakemaan pitkäänkin. Luottamuksen rakentuminen voi olla vaikeaa ja näissä tilanteissa perheen kanssa työskentely asettaa vaatimuksia sosiaalityöntekijän osaamiselle ja vuorovaikutustaidoille. Luottamuksellisen asiakassuhteen muodostamista voivat vaikeuttaa myös lastensuojelutyöhön kuuluvan tuen ja kontrollin yhtäaikainen läsnäolo. Nämä seikat tekevät lastensuojelutyöstä erittäin vaativaa sekä asiakkaille että työntekijöille.

Lastensuojelussa painotetaan asiakkaiden kuulemista, itsemääräämisoikeutta sekä arvostavaa ja asianmukaista vuorovaikutusta. Lastensuojelun henkilöstölle järjestetään säännöllisesti koulutusta asiakkaiden kohtaamiseen ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseen. Työntekijän vaihtuessa asiakkuus siirretään varmistaen asiakkaan osallisuuden ja oikean tiedonkulun toteutuminen.

Lapsen ja perheen varhaisemman tuen varmistamiseksi yhteistyötä peruspalvelujen ja lastensuojelun kesken on kehitetty uuden sosiaalihuoltolain mukaisesti. Lastensuojelun toimipisteillä on säännölliset konsultaatio- ja tapaamisajat, jotta yhteistyötahot tavoittavat lastensuojelun työntekijät. Konsultaatio voi tapahtua joko



työntekijöiden kesken, mutta erityisesti niitä toivotaan toteutettavan yhdessä lapsen ja perheen kanssa. Lastensuojelun konsultaatiolla ja varhaisemmalla tuella pyritään tukemaan perheitä kevyemmällä tukitoimilla.

Lastensuojelussa on haasteena kelpoisuusvaatimukset täyttävien sosiaalityöntekijöiden rekrytointi ja työntekijöiden vaihtuvuus. Sosiaali- ja terveysviraston henkilöstöressurssipalvelut on tehostanut sosiaalityöntekijöiden rekrytointia. Sosiaalityöntekijöiden virkahaku järjestettiin ensimmäistä kertaa tammikuussa 2015 ja käytäntö vakiinnutetaan kerran vuodessa tapahtuvaksi. Myös Helsingin yliopiston ja muiden sosiaalityötä opettavien yliopistojen kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä kelpoisuusehdot täyttävien sosiaalityöntekijöiden saamiseksi.

#### Vanhuspalvelut

Vanhustyötä koskevat sosiaaliasiamiehelle tulleet yhteydenotot liittyivät lähinnä vanhusten ympärivuorokautisen hoitopaikan saamiseen tai hoidon laatuun. Vuoden 2014 jälkipuolella oli selvityksen mukaan havaittavissa selkeä yhteydenottojen vähentyminen ympärivuorokautisen hoidon osalta. Tämä saattaa johtua siitä, että asiakkaat ja omaiset ovat kokeneet SAS-prosessin (= Selvitys, Arviointi, Sijoitus) selkeämmäksi.

SAS-toiminnalla pyritään turvaamaan tasa-arvoisesti kullekin vanhusasiakkaalle hänen tarpeitaan vastaava ympärivuorokautinen hoitopaikka. Asiakkaan objektiivisen hoitotarpeen arvioinnin ja tarvittavien palvelujen kohdentamiseksi perustettu SAS-asiiantuntijaryhmä varmistaa, että Helsingin ympärivuorokautisen hoidon paikan saavat ne, jotka sitä eniten tarvitsevat.

Vuonna 2014 käynnistetyllä SAS-prosessin kehittämishankkeella on saatu hyviä tuloksia asiakasläpinäkyvyyden ja sidosryhmäyhteistyön kehittämiseksi sekä asiakkaan tarpeiden huomioimiseksi arvioinnissa. Sijoituspäätöksiä ja päätösten perusteluja on selkiytetty. Tämä vähentää omaisten huolta ja epätietoisuutta.

Vanhusten palvelujen tarpeen arviointi on vanhuspalvelulain mukaan tehtävä viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä yhteydenotosta 75-vuotta täyttäneelle henkilölle ja Kelan eläkkeensaajan erityishoitotuen saajalle. Sosiaaliasiamiehen selvityksen mukaan asiamiehille tulneiden yhteydenottojen perusteella määrääjat palvelun saamiselle pääsääntöisesti toteutuvat vanhuspalveluissa.

#### Sosiaaliasiamiestyön kehittäminen

---

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

F10680001200062637

**Alvno**

F102012566



Sosiaaliasiamiesten resurssi ei toteutunut täysimääräisesti vuonna 2014, mikä selvityksen mukaan asetti haasteita sosiaaliasiamestyön toteuttamiselle. Sosiaali- ja terveysvirasto on aloittanut sosiaaliasiamestoiminnan kehittämisen ja kiinnittänyt huomiota myös sosiaaliasiamiesresursseihin.

Alkuvuonna 2015 resurssia on vahvistettu ja sosiaaliasiameisten lukumääräksi on vakiintunut kaksi päätoimista henkilöä. Sosiaaliasiamestyön toteuttamisen ja kehittämisen edellytykset sekä tavoitettavuus ovat merkittävästi parantuneet. Lisäksi sosiaaliasiameisten ja potilasasiameisten yhteistyötä kehitetään tiiviimmäksi heidän yhteisten asiakkaidensa palveluissa.

Sosiaali- ja terveysvirastossa on kiinnitetty huomiota sosiaaliasiameisten tavoitettavuuden parantamiseen mm. laajentamalla asiameisten asiakaspalveluaikoja sekä tiedottamalla asiamestoiminnasta paremmin asiakkaille. Asiamiehillä on vuoden alusta ollut käytössään tietoturallinen sähköinen yhteydenottokanava, jonka avulla on mahdollistettu myös sähköinen asiointi. Aiemmin sähköpostin avulla tapahtuva asiointi ei tietoturvasyistä ollut mahdollista. Kehitys on merkittävää, koska sähköinen asiointi mahdollistaa asiamiehen tavoittamisen myös puhelinaikojen ja virka-aikojen ulkopuolella.

Asiakasyhteydenottojen seurantaan ja tilastointiin on kehitetty asiameisten toimesta sähköinen järjestelmä, jonka avulla yhteydenottojen kautta välittyvä tieto kuntalaisten aseman ja oikeuksien kehittymisestä saadaan tehokkaammin johdon käyttöön ja hyödynnettäväksi."

Esittelijä

virastopäällikkö  
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Anna-Kaisa Tukiala, johtava asiantuntija, puhelin: 310 46693  
anna-kaisa.tukiala(a)hel.fi

Varhaiskasvatuslautakunta 28.04.2015 § 64

HEL 2015-003738 T 05 00 02

Lausunto

Varhaiskasvatuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle sosiaaliasiameisten selvityksestä vuodelta 2014 seuraavan lausunnon:

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566





Sosiaali- ja terveystieteiden keskuslaitoksen sosiaaliamies vastaa tarvittaessa myös varhaiskasvatusviraston asiakasasioista. Vuonna 2014 sosiaaliamiehen kautta ei tullut yhtään varhaiskasvatusviraston toiminnan alasta asiakasasiaa hoidettavaksi. Varhaiskasvatusviraston asiakasasioiden osalta yhteydenottoja on aiempinakin vuosina tullut hyvin vähäisesti.

Varhaiskasvatusvirasto pitää tärkeänä kaikkea saatua asiakaspalautetta. Viraston henkilökunta tapaa lasten vanhempia päivittäin ja keskustelee heidän kanssaan lapsen hyvinvoinnista säännöllisesti. Varhaiskasvatuksessa on panostettu vanhempien ja henkilökunnan väliseen aktiiviseen vuorovaikutukseen. Kaupungin asiakaspalautejärjestelmän käyttö ja varhaiskasvatusviraston palveluneuvonta puhelimitse ovat mahdollistaneet asiakaspalautteiden ja kysymysten nopean ja asianmukaisen käsittelyn.

Asiakaspalautejärjestelmään saatiin 904 palautetta. Palautteisiin vastaamisen keskimääräinen aika oli 2 vuorokautta 19 tuntia, kun se koko kaupungissa oli yli 5 vuorokautta. Keskitetyssä palveluneuvonnassa vastattiin noin 3 000 asiakaspuheluun.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja  
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Sirkka-Liisa Ihalainen, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 42543  
sirkka-liisa.ihalainen(a)hel.fi



08.06.2015

Stj/2

## § 620

### Valtuutettu René Hurstin toivomusponsi sosiaaliasiamiesten lukumäärästä

HEL 2014-013753 T 00 00 03

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 12.11.2014 hyväksymän toivomusponnen (René Hursti) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnien ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Laura Rätty

#### Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184  
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Otteet

**Ote**  
Ponnien ehdottaja

**Otteen liitteet**  
Esitysteksti  
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

#### Esittelijän perustelut

Käsitellessään talousarviota vuodeksi 2015 ja taloussuunnitelmaa vuosiksi 2015 - 2017 kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

"Kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuutta sosiaaliasiamiesten lukumäärän saamiseksi STM:n asettaman, sosiaaliasiamiestoiminnan kehittämisen työryhmän ehdotuksen mukaiseksi (René Hursti)".

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen



selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Esittelijä toteaa, että valtuutettu Hursti on lisäksi tehnyt samaa asiaa koskevan talousarvioaloitteen.

Esittelijä viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan 28.4.2015 antamaan lausuntoon ja toteaa, että sosiaali- ja terveysministeriön asettaman sosiaaliasiamestojen kehittämisen työryhmän vuonna 2008 julkaistun selvityksen ehdotukset kohdentuvat mm. sosiaaliasiamestojen organisoimiseen, työn ja osaamisen kehittämiseen sekä sosiaaliasiamestojen seurannan ja valvonnan kehittämiseen. Työryhmä ehdotti, että sosiaaliasiamestojen kohden olisi enintään 100 000 asukasta kuntien järjestäessä sosiaaliasiamestojen toimintaa.

Lautakunnan lausunnossa on laajasti selvitetty tähän mennessä tehtyjä kehittämistoimenpiteitä. Sosiaaliasiamestojen lukumääräksi on vakiintunut kaksi päätoimista henkilöä. Jatkossa on tarkoitus tiivistää sosiaaliasiamestojen ja potilasasiamestojen yhteistyötä heidän yhteisten asiakkaidensa palveluissa. Sosiaaliasiamestojen päätoimisuus on tärkeää, jotta turvataan riittävä ajankäyttö ja vältetään sivutoimesta aiheutuvien ristiriitojen ja jääviysohjelmien syntyminen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Laura Rätty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184  
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

## Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

## Otteet

**Ote**  
Ponnen ehdottaja

**Otteen liitteet**  
Esitysteksti  
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

## Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto



## Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 28.04.2015 § 146

HEL 2014-013753 T 00 00 03

### Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu René Hurstin toivomusponnesta seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon:

”Sosiaalihuollon asiakkaan aseman ja oikeuksien toteutumisen ja edistämisen kannalta on oleellista, että jokainen kansalainen asuinkunnastaan riippumatta voi halutessaan saada asiantuntevan sosiaaliasiamiehen palvelua. Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) asettaman sosiaaliasiamiestoiminnan kehittämisen työryhmän v. 2008 julkaistun selvityksen ehdotukset kohdentuvat mm. sosiaaliasiamiestoiminnan organisointiin, työn ja osaamisen kehittämiseen sekä sosiaaliasiamiestoiminnan seurannan ja valvonnan kehittämiseen. STM:n nimittämä työryhmä ehdotti selvityksessään, että sosiaaliasiamiestä kohden olisi enintään 100 000 asukasta kuntien järjestäessä sosiaaliasiamiestoimintaa.

Sosiaali- ja terveysvirasto on aloittanut sosiaaliasiamiestoiminnan kehittämisen ja kiinnittänyt huomiota myös sosiaaliasiamiesresursseihin. Sosiaaliasiamiesten resurssi ei toteutunut täysimääräisesti vielä vuonna 2014, mikä asetti haasteita sosiaaliasiamiestyön toteuttamiselle, kuten sosiaaliasiamiesten raporteistakin oli havaittavissa. Poissaoloista johtuen vuonna 2013 ja 2014 oli ajoittain käytettävissä alle yksi henkilötyövuosi kyseisiin tehtäviin. Alkuvuonna 2015 resurssia on saatu vahvistettua ja sosiaaliasiamiesten lukumääräksi on vakiintunut kaksi päätoimista henkilöä. Sosiaaliasiamiestyön toteuttamisen ja kehittämisen edellytykset sekä tavoitettavuus ovat vahvistetun resurssin myötä merkittävästi parantuneet. Lisäksi sosiaaliasiamiesten ja potilasasiamiesten yhteistyötä tiivistetään heidän yhteisten asiakkaidensa palveluissa. Sosiaaliasiamiesten päätoimisuutta pidetään sosiaali- ja terveysvirastossa tärkeänä, jotta turvataan riittävä ajankäyttö asiakaslain mukaisille tehtäville ja vältetään sivutoimesta aiheutuvien rooliristiriitojen tai jääviysongelmien syntyminen.

Sosiaaliasiamiehen tavoitettavuus on kuntalaisten kannalta ensiarvoisen tärkeää. Kuntalaisen tulee tarvitessaan saada yhteys sosiaaliasiamieheen kohtuullisessa ajassa ja asiamiehen tulee kyetä hoitamaan tiedotus- ja vaikuttamistoiminta asiakaslain tarkoittamalla tavalla. Sosiaali- ja terveysvirastossa on kiinnitetty huomiota



sosiaaliasiamiesten tavoitettavuuden parantamiseen mm. laajentamalla asiamiesten asiakaspalveluaikoja sekä tiedottamalla asiameiestoiminnasta paremmin asiakkaille. Asiamiehillä on vuoden alusta ollut käytössään tietoturvallinen sähköinen yhteydenottokanava, jonka avulla on mahdollistettu myös sähköinen asiointi. Aiemmin esimerkiksi sähköpostin avulla tapahtuva asiointi ei tietoturvasyistä ollut mahdollista. Kehitys on merkittävää, mutta koska osalle asiamiesten asiakkaista sähköinen asiointi välttämättömään ja välittömään neuvonnan, palvelun ja tiedon sekä valvonnan saamiseksi sähköisenä viestintänä ei takaa tavoitettavuutta palvelujen saamiseksi virka-aikana, sosiaaliasiamiesten tavoittamattomuus saattaa ihmiset eriarvoiseen asemaan. Sähköinen asiointi mahdollistaa asiamiehen tavoittamisen myös puhelinaikojen ja virka-aikojen ulkopuolella. Asiakasyhteydenottojen seurantaan ja tilastointiin on kehitetty asiamiesten toimesta sähköinen järjestelmä, jonka avulla yhteydenottojen kautta välittyvä tieto kuntalaisten aseman ja oikeuksien kehittymisestä saadaan tehokkaammin johdon käyttöön ja hyödynnettäväksi.

Huomattava osa sosiaaliasiamiesten saamista yhteydenotoista koskee asiakkaiden mahdollisuutta tavoittaa sosiaalityöntekijöitä asioidensa hoitamiseksi. Asiakkaan oikeuksien toteuttamiseksi perusteltua onkin kohdentaa sosiaalihuollon resurssia asiakastyöhön ja asiakkaiden kohtaamiseen, jolloin asiakkaan saaman palvelun kehittyminen ennaltaehkäisee myös tarvetta jälkikäteen tapahtuvaan yhteydenottoon sosiaaliasiamieheen. Resurssien kohdentaminen perustyöhön vähentää siten myös sosiaaliasiamiesten asiakasyhteydenottoja ja vapauttaa resursseja muuhun työhön.

Kehittämällä sosiaali- ja terveystieteiden palveluja kohti matalankynnyksen asiointia ja lisäämällä asiakkaiden osallisuutta palveluissa, vaikutetaan osaltaan siihen, että asiakkaat löytävät muita vaikuttamisen kanavia sosiaaliasiamiesten lisäksi. Uuden sosiaalihuoltolain mukaan rakenteellisella sosiaalityöllä on huolehdittava sosiaalista hyvinvointia ja sosiaalisia ongelmia koskevan tiedon välittymisestä ja sosiaalihuollon asiantuntemuksen hyödyntämisestä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Sosiaali- ja terveystieteiden osastossa on käynnistetty rakenteellisen sosiaalityön ja sosiaalisen raportoinnin kehittämistyö, jota toteutetaan yhteistyössä potilas- ja sosiaaliasiamiesten kanssa.

## Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista takaa asiakkaalle oikeuden sosiaaliasiamiehen palveluihin. Kunnan on nimettävä sosiaaliasiamies, jonka tehtävänä on neuvoa asiakkaita lain



soveltamiseen liittyvissä asioissa, avustaa asiakasta muistutuksen tekemisessä, tiedottaa asiakkaan oikeuksista sekä toimia muutenkin asiakkaan oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi. Lisäksi sosiaaliasiamiehen tehtävänä on seurata asiakkaiden oikeuksien ja aseman kehitystä kunnassa ja antaa siitä selvitys vuosittain kunnanhallitukselle.

Laadukas sosiaaliasiamiestoiminta ja riittävä sosiaaliasiamiesten määrä, joka on sosiaali- ja terveysministeriön työryhmän mukaan yksi sosiaaliasiamies 100 000 asukasta kohti, varmistaa asiakkaille mahdollisuuden saada tarvitsemaansa tietoa ja ohjausta saatavilla olevista palveluista ja auttaa saavuttamaan paremmin palvelut.”

## Käsittely

28.04.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

### 1. vastaehdotus:

Rene Hursti: 4) poistetaan lause : kehitys on merkittävää..... saatetaan muotoon: Kehitys on merkittävää, mutta koska osalle asiamiesten asiakkaista sähköinen asiointi välttämättömään ja välittömän neuvonnan, palvelun ja tiedon sekä valvonnan saamiseksi sähköisenä viestintänä ei takaa tavoitettavuutta palvelujen saamiseksi virka-aikana, sosiaaliasiamiesten tavoittamattomuus saattaa ihmiset eriarvoiseen asemaan.

Kannattajat: Anna Vuorjoki

### 2. vastaehdotus:

Rene Hursti: kohta (8) kuulumaan: Laadukas sosiaaliasiamiestoiminta ja riittävä sosiaaliasiamiesten määrä, joka on Stm:n työryhmän mukaan yksi sosiaaliasiamies 100 000 asukasta kohti, varmistaa asiakkaille mahdollisuuden saada tarvitsemaansa tietoa ja ohjausta saatavilla olevista palveluista ja auttaa saavuttamaan paremmin palvelut .

Kannattajat: Anna Vuorjoki

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

### 1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: 4) poistetaan lause : kehitys on merkittävää..... saatetaan muotoon: Kehitys on merkittävää, mutta koska osalle asiamiesten asiakkaista sähköinen asiointi välttämättömään ja välittömän neuvonnan, palvelun ja tiedon sekä valvonnan saamiseksi sähköisenä viestintänä ei takaa tavoitettavuutta palvelujen saamiseksi virka-aikana,



sosiaaliasiamiesten tavoittamattomuus saattaa ihmiset eriarvoiseen asemaan.

Jaa-äännet: 4

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Seija Muurinen

Ei-äännet: 8

Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Laura Nordström, Marko Rosenholm, Hannu Tuominen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Markku Vuorinen

Poissa: 0

Jäsen Rene Hurstin esittämä ja jäsen Anna Vuorjoen kannattama vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 4 (1 tyhjä).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: kohta (8) kuulumaan: Laadukas sosiaaliasiamiestoiminta ja riittävä sosiaaliasiamiesten määrä, joka on Stm:n työryhmän mukaan yksi sosiaaliasiamies 100 000 asukasta kohti, varmistaa asiakkaille mahdollisuuden saada tarvitsemaansa tietoa ja ohjausta saatavilla olevista palveluista ja auttaa saavuttamaan paremmin palvelut .

Jaa-äännet: 4

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Seija Muurinen

Ei-äännet: 8

Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Laura Nordström, Marko Rosenholm, Hannu Tuominen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Markku Vuorinen

Poissa: 0

Jäsen Rene Hurstin esittämä ja jäsen Anna Vuorjoen kannattama vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 4 (1 tyhjä).

Esittelijä

virastopäällikkö  
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Anna-Kaisa Tukiala, johtava asiantuntija, puhelin: 310 46693  
anna-kaisa.tukiala(a)hel.fi



08.06.2015

Stj/3

## § 621

### Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 23 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

sosiaali- ja terveyslautakunta

2.6.2015

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Laura Rätty

#### Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184  
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi  
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048  
annikki.thoden(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Laura Rätty

#### Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184  
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi  
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048  
annikki.thoden(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano





08.06.2015

Sj/1

## § 622

### Helsingin kaupungin tietokeskuksen tutkimuspäällikön virkaan ottaminen

HEL 2015-004056 T 01 01 01 01

#### Päätös

Esittelijä peruutti ehdotuksensa ennen keskustelun alkamista ja asia poistettiin esityslistalta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Laura Rätty

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054  
leena.mickwitz(a)hel.fi

#### Liitteet

- 1 Hakuilmoitus.HS
- 2 HakuilmoitusHBL
- 3 Tietokeskuksen\_kirje\_20052015.pdf
- 4 Yhteenvedo hakijoista

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Otteet

##### Ote

Virkaan otettu

Muut virkaa hakeneet

##### Otteen liitteet

Esitysteksti  
Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus  
Esitysteksti  
Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus

#### Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää ottaa erikoistutkija, filosofian tohtori Katja Vilkanan tietokeskuksen tutkimuspäällikön virkaan 1.7.2015 lukien 6 058,90 euron mukaisen kokonaispalkan mukaan määräytyvin palkkaeduin.

Mikäli virkaan valitaan henkilö, joka ei ole kaupungin palveluksessa, eikä hänen terveydellisiä tietojaan ole käytettävissä virkaan otettaessa, on päätös ehdollinen kunnes virkaan ottaminen on vahvistettu



terveydentilasta saadun selvityksen perusteella. Selvitys on esitettävä kuukauden kuluessa virkaan ottamista koskevan päätöksen tiedoksisaannista lukien.

## Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus päätti myöntää tutkimuspäällikkö Timo Cantellille eron tutkimuspäällikön virasta 1.4.2015 lukien ja kehotti samalla tietokeskusta julistamaan viran haettavaksi tietokeskuksen johtosäännössä mainituin kelpoisuusehdoin sekä HAY-palkkaluokan 21 mukaan määräytyvin palkkaeduin

Virka on ollut julkisesti haettavana 29.3.2015 - 20.4.2015. Hakuilmoitus julkaistiin Helsingin Sanomissa ja Hufvudstadsbladetissa sekä kaupungin sähköisessä rekrytointipalvelussa.

Tietokeskuksen johtosäännön 12 §:n mukaan osastojen päälliköt valitsee kaupunginhallitus.

Tutkimuspäällikkö johtaa kaupunkitutkimusosaston toimintaa ja vastaa siitä, että hyväksytyt tavoitteet saavutetaan. Tutkimuspäällikön tehtävänä on suorittaa kaupunginjohtajan, apulaiskaupunginjohtajan ja virastopäällikön määräämät tehtävät. Osasto tekee ja hankkii kaupungin kannalta tarpeellisia tutkimuksia ja selvityksiä hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti.

Tietokeskuksen johtosäännön 11 §:n mukaan tutkimuspäällikön virankelpoisuusvaatimuksena on virkaan soveltuva ylempikorkeakoulututkinto, minkä lisäksi hänellä tulee olla kokemusta hallinto- ja johtamistehtävistä. Kielitaitovaatimuksena on suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Muodollisten kelpoisuusvaatimusten lisäksi hakuilmoituksessa todettiin, että eduksi katsotaan näytöt asiantuntijaorganisaation johtamistehtävistä, perehtyneisyys kaupunkitutkimusosaston toimialaan, erinomaiset yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot ja kyky kehittää toimintaa asiakaslähtöisesti sekä kansainvälinen osaaminen. Lisäksi eduksi lasketaan hyvä englannin kielen taito ja muu kielitaito.

Perustuslain 125 §:n mukaan viran yleiset nimitysperusteet ovat taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto.

Määräajassa hakemuksen jätti 67 hakijaa. Yhteenveto hakemuksen jättäneistä on liitteenä. Vaadittu ylempi korkeakoulututkinto on 66 hakijalla. Hakemusten perusteella ensimmäiseen haastatteluun kutsuttiin 12 hakijaa.



Tarkasteltaessa 12 haastatellun kokemusta sekä hallinto- ja johtamistehtävistä että hakuilmoituksessa kuvattuja tutkimuspäällikön päällikön viran menestyksellisessä hoitamisessa korostuvia taitoja, kokemuksia sekä hakijoiden selvityksiä koulutuksestaan, työkokemuksestaan ja muista ansioistaan, seuraavat hakijat kutsuttiin toiseen haastatteluun:

SR \*\*\*\*\*

AR \*\*\*\*\*

ML \*\*\*\*\*

PB \*\*\*\*\*

ja FT Katja Vilkama.

Ensimmäisen haastattelun suorittivat ajalla 27.4.–30.4.2015 tietokeskuksen johtaja Timo Cantell, kehittämisspäälikkö Merja Koski ja Personnel Groupin rekrytointikonsultti Timo Tuohimaa. Toisen haastattelun 13.5.2015 suorittivat tietokeskuksen johtaja Timo Cantell, tilasto- ja tietopalvelupäällikkö Ari Jaakola ja Personnel Groupin rekrytointikonsultti Timo Tuohimaa.

PB \*\*\*\*\* on koulutukseltaan filosofian tohtori. Hän on suorittanut tohtorintutkintonsa vuonna 2008 Helsingin yliopistossa pääaineenaan kulttuurimaantiede. Hän on työskennellyt Helsingin kaupungin tietokeskuksessa vuosina 1995–2008 tutkimuskonsulttin, projektitutkijan, tutkijan ja erikoistutkijan tehtävissä. PB vastasi useista tutkimus- ja kehittämisprojekteista tietokeskuksessa, esimerkiksi kansainvälisestä Tietojohtaminen Helsingissä -hankkeesta. Vuodesta 2010 hän on työskennellyt Tampereen yliopiston Johtamiskorkeakoulussa tutkijatohtorina keskittyen erityisesti julkishallinnon organisaatioihin, kuntademokratiaan, tutkimustiedon ja päätöksenteon suhteisiin sekä hallinnan verkostoihin. Vuosina 2013–2014 PB työskenteli vierailevana tutkijana Global Urban Research Unitissa Newcastle'n yliopistossa.

ML \*\*\*\*\* on koulutukseltaan hallintotieteiden tohtori. Hän suoritti tohtorintutkintonsa vuonna 2003 Tampereen yliopistossa pääaineenaan ympäristöpolitiikka. Hän on suorittanut johtamisen erikoisammattitutkinnon vuonna 2009. ML toimi tutkijatohtorina Tampereen yliopistossa vuosina 2005–2006. Helsingin kaupungin tietokeskuksessa hän on työskennellyt vuosina 2006–2012 erikoistutkijan tehtävässä. Tähän jaksoon sisältyy noin kolmen vuoden ajalta tutkimuspäällikön sijaisuus, jolloin hän toimi kaupunkitutkimusyksikön esimiehenä. Kaupunkitutkimusyksikössä



työskenteli tuolloin noin 20 työntekijää. ML on ollut työvapaalla 1.1.2013 alkaen tietokeskuksen erikoistutkijan toimesta ja toiminut aluetieteen yliopistonlehtorina Tampereen yliopistolla.

AR \*\*\*\*\* on koulutukseltaan maa- ja metsätieteen tohtori. AR suoritti tohtorintutkintonsa vuonna 1997 Helsingin yliopistossa pääaineenaan kuluttajaekonomia. Vuosina 1998–1999 AR työskenteli Helsingin yliopistossa kuluttajaekonomian professorina. AR toimi vuosina 2000–2002 LTT-Tutkimuksessa tutkijana. Vuosina 2000–2001 hän toimi tutkijatohtorina Helsingin kauppakorkeakoulussa ja vuosina 2002–2006 yliopistonlehtorina Helsingin yliopistossa. Työura jatkui tämän jälkeen Kuluttajatutkimuskeskuksessa erikoistutkijana ja tutkimuspäällikkönä vuodesta 2006 vuoteen 2013. Tutkimuspäällikön virassa vuosina 2008–2013 hän johti seitsemän hengen tutkimustiimiä ja vastasi ulkopuolisen rahoituksen hakemisesta sekä kuului tutkimuslaitoksen johtoryhmään. Vuonna 2014 AR siirtyi Kilpailu- ja kuluttajavirastoon osana valtionhallinnon uudelleenorganisointia. Hän työskentelee viraston markkinatutkimusyksikössä tutkimuspäällikkönä ja on yksikön päällikön sijainen.

SR \*\*\*\*\* on koulutukseltaan valtiotieteiden tohtori. Hän suoritti tohtorintutkintonsa vuonna 2006 Helsingin yliopistossa pääaineenaan yhteiskuntapolitiikka, erityisesti kaupunkitutkimus. SR työskenteli Helsingin kaupungin tietokeskuksessa vuosina 1994–1998 yhteensä 26 kuukautta määräaikaisena projektitutkijana. Vuosina 1999–2006 hän toimi tutkijana ja tutkijakoulutettavana Helsingin yliopistossa. Ura jatkui Kiinteistöalan koulutussäätiössä projektitutkijana puolen vuoden ajan vuosina 2006–2007. Sitten vuosina 2006–2010 SR toimi johtavana konsulttina Net Effect Oy:ssä tehtävänään arviointi-, tutkimus- ja konsultointiprojektien suunnittelu, toteuttaminen ja johtaminen. Vuonna 2010 SR siirtyi tutkimusjohtajaksi Turun yliopistoon johtamaan Turun kaupungin, Turun yliopiston ja Åbo Akademin kaupunkitutkimusohjelmaa. Tehtäviin kuuluu tutkimusprojektien suunnittelu, rahoituksen hankkiminen, ohjelman konseptointi ja johtaminen sekä toteuttaminen.

Katja Vilkama on koulutukseltaan filosofian tohtori. Hän suoritti tohtorintutkintonsa pääaineenaan aluetiede, kaupunkimaantiede vuonna 2011 Helsingin yliopistossa. KV toimi AFS Intercultural Programs Ry:ssä vuonna 2004 ohjelmakoordinaattorina kansainvälisen kesävaihto-ohjelmaan liittyvissä tehtävissä. Vuosina 2005–2006 hän toimi viiden kuukauden ajan avustajana työministeriössä maahanmuuttopoliittisen ohjelmaesityksen ja toimeenpano-ohjelman valmistelussa ja virkamiestyöryhmän sihteerinä sekä OECD:n International Migration Outlook Finland 2005 -raportin kirjoittajana. Vuosina 2006–2009 KV toimi tohtorikoulutettavana ja projektitutkijana



Helsingin yliopistossa Alueellinen eriytyminen ja naapurustovaikutus - tutkimusprojektissa. Vuonna 2010–2012 KV työskenteli vastuullisena tutkijatohtorina viisi kuukautta ja projektitutkijana ja tohtorikoulututettavana 24 kuukautta NODES-tutkimusprojektissa. Tehtävät olivat kansainvälisen vertailevan tutkimushankkeen vetäminen, suunnittelu ja toteutus. KV aloitti vuonna 2012 Helsingin kaupungin tietokeskuksessa erikoistutkijana ja vastaa segregatioon ja muuttoliikkeeseen liittyvistä tutkimustehtävistä ja vetää kaupunkitutkimusosastolla hyvinvointitiimiä sisältävänä sekä toiminnan koordinoijana ja suunnittelijana.

Toisen haastattelujen perusteella henkilöarviointiin kutsuttiin kaksi hakijaa, AR \*\*\*\*\* ja FT Katja Vilkama. Henkilöarvioinnin suoritti Personnel Group.

Toimenkuvan vuoksi henkilöarvioinnissa kiinnitettiin erityistä huomiota hyviin vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoihin sekä kehittävään johtamisotteeseen.

Esittelijä toteaa, että edellä kuvattu selostus hakumenettelystä ja hakijoiden ansioista pohjautuu tietokeskuksen kirjeeseen 28.5.2015, joka on liitteenä. Esittelijä toteaa edelleen, että kaikilla viidellä toiselle haastattelukierrokselle kutsutuista hakijoista oli näyttöä korkeatasoisesta tutkimuksellisesta osaamisesta sekä kelpoisuusvaatimukset täyttävä kokemus hallinto- ja johtamistehtävistä. Tietokeskus päätyy omassa arviossaan esittämään, että kahdesta henkilöarviointiin ohjatusta hakijasta tutkimuspäällikön virkaan otetaan erikoistutkija, filosofian tohtori Katja Vilkama. Arvioinnin perustana ovat Vilkaman koulutus, työkokemus, sekä haastatteluissa ja henkilöarvioinnissa ilmenneet seikat. Tietokeskus toteaa, että Vilkaman erityisiä vahvuuksia ovat laaja-alainen soveltavan kaupunkitiedon ja -tutkimuksen osaaminen ja perehtyneisyys kaupunkitutkimusosaston päätehtäviin sekä syvälinen Helsinki-tieto. Hänellä on innostava ja aikaansaapa työskentelytapa, vahva kehittämisorientaatio sekä erinomaiset yhteistyö- ja organisointikyvyt. Hänellä on näyttöä projektien johtamisesta, kaupunkitutkimuksen keskeisten teemojen kehittämisestä, henkilöstön ohjaamisesta ja tiimin rakentamisesta sekä verkostojen kanssa tehtävästä yhteistyöstä.

Esittelijä viittaa tietokeskuksen perusteluihin ja toteaa, että kokonaisarvioinnin perusteella Katja Vilkamalla on parhaimmat edellytykset tutkimuspäällikön viran menestykselliseen hoitamiseen.

Kaikki hakuasiakirjat ovat nähtävillä lisätietojen antajaksi merkityllä kaupunginsihteerillä sekä kaupunginhallituksen kokouksessa.

Esittelijä

**Postiosoite**  
PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**  
Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**  
+358 9 310 1641  
**Faksi**  
+358 9 655 783

**Y-tunnus**  
0201256-6

**Tilinro**  
FI0680001200062637  
**Alvno**  
FI02012566



08.06.2015

Sj/1

apulaiskaupunginjohtaja  
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054  
leena.mickwitz(a)hel.fi

**Liitteet**

- 1 Hakuilmoitus.HS
- 2 HakuilmoitusHBL
- 3 Tietokeskuksen\_kirje\_20052015.pdf
- 4 Yhteenveto hakijoista

**Muutoksenhaku**

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

**Otteet**

**Ote**

Virkaan otettu

Muut virkaa hakeneet

**Otteen liitteet**

Esitysteksti  
Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus  
Esitysteksti  
Oikaisuvaatimusohje,  
kaupunginhallitus



**§ 623**

**Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen**

**Päätös**

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 23 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

eläintarhan johtokunta  
kaupunginmuseon johtokunta  
kaupunginorkesterin johtokunta  
kulttuuri- ja kirjastolautakunta  
liikuntalautakunta  
nuorisolautakunta  
opetuslautakunta  
opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto  
opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto  
ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta  
suomenkielisen työväenopiston johtokunta  
taidemuseon johtokunta  
Henkilöstön kehittämispalvelut -johtokunta  
eläintarhan johtaja  
museojohtaja  
kaupunginorkesterin intendentti  
ruotsinkielisen työväenopiston rehtori  
suomenkielinen työväenopisto:  
- rehtori  
- apulaisrehtori  
- osastopäällikkö (asiakaspalveluosasto)  
- osastopäällikkö (hallinto-osasto)  
taidemuseon johtaja  
tietokeskus:  
- johtaja  
- tutkimuspäällikkö  
- tietohuoltopäällikkö  
- kehittämispäällikkö  
työterveysjohtaja  
Henkilöstön kehittämispalvelut  
- toimitusjohtaja



08.06.2015

Sj/2

---

**Esittelijä**

apulaiskaupunginjohtaja  
Laura Rätty

**Lisätiedot**

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683  
maria.nyfors(a)hel.fi

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

**Päätösehdotus**

Päätös on ehdotuksen mukainen.

**Esittelijä**

apulaiskaupunginjohtaja  
Ritva Viljanen

**Lisätiedot**

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683  
maria.nyfors(a)hel.fi

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano





## § 624

### Yleisten rakennusten tontin varaaminen Espoosta yksityistä päiväkotihanketta varten (Espoo, Laajalahti, tontti 1637/1)

HEL 2015-005971 T 10 01 01 00

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti varata YIT Rakennus Oy:lle ja Suomen Tenava päiväkodit Oy:lle perustettavan yhtiön lukuun noin 3 103 m<sup>2</sup>:n suuruisen Espoon Laajalahdessa sijaitsevan korttelin nro 1637 suunnitellun tontin 1 yksityisen päiväkodin suunnittelua varten 31.12.2017 saakka seuraavin ehdoin:

1

Varauksensaajilla on oikeus hakea Espoon kaupungilta tarvittavan asemakaavan muutoksen tai poikkeamisluvan varauspäätöksen mukaiselle rakentamiselle.

2

Varauksensaajat vastaavat kustannuksellaan alueen suunnittelusta poikkeamislupaa/kaavamutosta varten sekä niiden mahdollisesti edellyttämien erilaisten suunnitelmien ja selvitysten laatimisesta tarvittavine vuorovaikutusmenettelyineen.

Suunnitelmat tulee valmistella yhteistyössä Helsingin kaupungin kiinteistöviraston ja Espoon kaupungin kanssa.

3

Varauksensaajat vastaavat vuodesta 2015 alkaen varausalueen kiinteistöverosta.

4

Tontti luovutetaan omistusoikeudella myöhemmin erikseen tehtävällä päätöksellä.

5

Kaupunki ei vastaa vahingosta, joka varauksensaajille saattaa aiheutua siitä, ettei varauspäätöksen tarkoittamaa poikkeamislupaa/asemakaavaa saada aikaan eikä määräälaa siksi voida luovuttaa.



Lautakunta toteaa lisäksi, että kyseessä on yksityisen päiväkodin toteuttamishanke pitkään rakentamatta jääneelle Y-tontille. Espoon kaupungin Kaupunkisuunnittelu ja Sivistystoimi/Varhaiskasvatus ovat alustavasti suhtautuneet myönteisesti varhaiskasvatuksen palveluverkkoa täydentävään hankkeeseen.

**Esittelijä**

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

**Lisätiedot**

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028  
timo.harmala(a)hel.fi

**Liitteet**

- 1 Varaushakemus
- 2 Kartat

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

**Otteet**

**Ote**  
Hakijat

**Otteen liitteet**  
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

**Päätösehdotus**

Päätös on ehdotuksen mukainen.

**Esittelijän perustelut**

Hakemus ja hanke

YIT Rakennus Oy:n ja Suomen Tenava päiväkodit Oy pyytävät, että niille varattaisiin Helsingin kaupungin Laajalahdessa omistama yleisten rakennusten tontti (YL-k) 1637/1 yksityisen päiväkodin suunnittelua varten ja oikeutta ostaa tontti myöhemmin. YIT Rakennus Oy toimii toteuttajana ja Suomen Tenava päiväkodit Oy käyttäjänä. Tontti on tarkoitus ostaa perustettavan yhtiön lukuun.

Koska hankkeen toteuttaminen vaatii asemakaavan k-merkinnästä poikkeamista joko poikkeamisluvalla taikka asemakaavan muutoksella, hanketta varten on tarpeen selvittää menettelyn edellytykset. Hakemus on liitteenä 1. Alueeseen ei kohdistu muita hakemuksia.

Kiinteistötiedot



Asemakaavassa osoitettu rakentamaton tontti sijaitsee Espoon Laajalahden pientalovaltaisen asuntoalueen kaakkoisosassa osoitteessa Raudunkuja 1. Tontin vuoden 2015 kiinteistövero on 1 279 euroa.

Tontti on asemakaavassa osoitettu yleisten rakennusten tontiksi, joka on varattu (Espoon) kaupungin tarpeisiin (YL-k). Tontin pinta-ala on 3 103 m<sup>2</sup>, rakennustehokkuus on 0,40 ja rakennusoikeus on 1 241 k-m<sup>2</sup>.

Sijaintikartat ovat liitteenä 2.

#### Varauksen ehdot

Esitettyjen varausehtojen mukaan varauksensaajat vastaavat mahdollisesti tarvittavan poikkeamisluvan tai asemakaavan muutoksen edellyttämistä toimenpiteistä ja kustannuksista, kuten erilaisista suunnittelu- ja selvityskustannuksista. Alue on suunniteltava yhteistyössä Helsingin kaupungin kiinteistöviraston ja Espoon kaupungin kanssa.

Poikkeamisluvan tai asemakaavan muutoksen vahvistuttua Helsingin kaupunki myy tontin varauksensaajille tai niiden määräämälle luovutusajankohdan käyvästä hinnasta. Kaupungin ei hallinto- ja kiinteistöverotussyistä ole tarkoituksenmukaista omistaa ulkokunnissa sijaitsevia vuokratontteja.

#### Varauksen tarkoituksenmukaisuus

Kaupungin muusta maanomistuksesta irrallaan olevan, pitkään rakentamatta jääneen pienen tontin rakentaminen on kaupungin kannalta taloudellisesti tarkoituksenmukaista.

YIT Rakennus Oy ja Suomen Tenava päiväkodit Oy ovat olleet aloitteellisia asiassa, ja kun Espoon kaupungin kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimen sekä varhaiskasvatuksen puolesta on ilmoitettu suhtauduttavan hankkeeseen myönteisesti, alueen varaamista hakijoille voidaan pitää perusteltuna ja Helsingin kaupunginkin edun mukaisena.

Ehdotus on kiinteistölautakunnan esityksen mukainen.

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

#### Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028  
timo.harmala(a)hel.fi

---

#### Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

#### Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

#### Puhelin

+358 9 310 1641

#### Faksi

+358 9 655 783

#### Y-tunnus

0201256-6

#### Tilinro

FI0680001200062637

#### Alvno

FI02012566



08.06.2015

Kaj/1

## Liitteet

- |   |               |
|---|---------------|
| 1 | Varaushakemus |
| 2 | Kartat        |

## Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

## Otteet

**Ote**  
Hakijat

**Otteen liitteet**  
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

## Tiedoksi

Kiinteistölautakunta

## Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 28.05.2015 § 246

HEL 2015-005971 T 10 01 01 00

Raudunkuja 1, 02130 Espoo

### Esitys

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että YIT Rakennus Oy:lle ja Suomen Tenava päiväkodit Oy:lle/perustettavan yhtiön lukuun varataan noin 3 103 m<sup>2</sup>:n suuruinen rakentamaton määräala Espoon Laajalahdessa sijaitsevasta kiinteistöstä 49-405-1-268, joka muodosta YL-tontin 49-16-37-1, yksityisen päiväkodin suunnittelua varten 31.12.2017 saakka seuraavin ehdoin:

1. Varauksensaajilla on oikeus hakea Espoon kaupungilta tarvittavan asemakaavan muutoksen tai poikkeamisluvan varauspäätöksen mukaiselle rakentamiselle.

2. Varauksensaajat vastaavat kustannuksellaan alueen suunnittelusta poikkeamislupaa/kaavamuutosta varten sekä niiden mahdollisesti edellyttämien erilaisten suunnitelmien ja selvitysten laatimisesta tarvittavine vuorovaikutusmenettelyineen.

Suunnitelmat tulee valmistella yhteistyössä Helsingin kaupungin kiinteistöviraston ja Espoon kaupungin kanssa.



3. Varauksensaajat vastaavat vuodesta 2015 alkaen varausalueen kiinteistöverosta.

4. Määräala luovutetaan omistusoikeudella myöhemmin erikseen tehtävällä päätöksellä.

5. Kaupunki ei vastaa vahingosta, joka varauksensaajille saattaa aiheutua siitä, ettei varauspäätöksen tarkoittamaa poikkeamislupaa/asemakaavaa saada aikaan eikä määrääalaa siksi voida luovuttaa.

Lautakunta toteaa lisäksi, että kyseessä on yksityisen päiväkodin toteuttamishanke pitkään rakentamatta jääneelle Y-tontille. Espoon kaupungin Kaupunkisuunnittelu ja Sivistystoimi/Varhaiskasvatus ovat alustavasti suhtautuneet myönteisesti varhaiskasvatuksen palveluverkkoa täydentävään hankkeeseen.

Esittelijä

osastopäällikkö  
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Peter Haaparinne, toimistopäällikkö, puhelin: 310 31864  
peter.haaparinne(a)hel.fi



**§ 625**

**Lausunto Östersundom-toimikunnalle Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta**

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

**Lausunto**

Kaupunginhallitus päätti antaa Östersundom-toimikunnalle seuraavan lausunnon:

Östersundomin yhteinen yleiskaava on Helsingille ja pääkaupunkiseudulle tärkeä

Östersundomin yleiskaava on Helsingin ja Helsingin seudun kehittymisen kannalta ratkaisevan tärkeä. Yhteinen yleiskaava avaa pääkaupunkiseudun kaupunkirakenteelle laajentumissuunnan itään mahdollistaen merkittävän osan seudun kasvusta seuraavien noin 50 vuoden ajanjaksolla. Helsingin yleiskaavaa varten laaditun väestösuunnitteen mukaan Helsingin alueelle sijoittuisi vuoteen 2050 mennessä noin 260 000 uutta asukasta, josta Östersundomin osuus on noin 20–25 %.

Seudun tasapainoisella kehittämisellä on suuri merkitys koko pääkaupunkiseudun kannalta. Pääkaupunkiseudun kehitys heijastuu myös seudun ulkopuolelle maan talouskasvun vauhdittajana.

Yhteinen yleiskaava toteuttaa valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin ja kuntaliitoksen perusteluihin kirjattuun tavoitteita.

Valtioneuvoston päättämässä Helsingin seutua koskevissa valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa (30.11.2000 ja 13.11.2008), jotka tulee maankäyttö- ja rakennuslain mukaan ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa, on todettu, että alueiden käytön suunnittelussa merkittävä rakentaminen tulee sijoittaa joukkoliikenteen, erityisesti raideliikenteen palvelualueelle. Helsingin seudun liikennejärjestelmää tulee kehittää koko seudun kattavan liikennesuunnittelujärjestelmän avulla siten, että se mm. tukee riittävän asuntotuotannon järjestämistä. Alueidenkäytössä on turvattava edellytykset metroverkoston laajentumiselle länteen ja itään.

Östersundomin alueen maankäytön suunnittelu on perustunut kuntajaon muutoksesta lähtien raideyhteydellä toteutettavan liikennejärjestelmän varaan. Helsingin kaupunki on esityksessään valtioneuvostolle kuntajaon muuttamiseksi 21.6.2006 todennut, että koko pääkaupunkiseudun tasapainoinen kehitys, Itä-Helsingin kehittäminen työpaikka-alueena mm. Vuosaaren satamaan liittyen sekä



kaupunkirakenteen kehittäminen asuntorakentamisen osalta edellyttää yhdyskuntarakenteen jatkamista itään, mikä mahdollistuu metrolikenteen varassa.

Östersundomin merkitys on nostettu esille myös valtion ja Helsingin seudun kuntien elokuussa 2014 solmimassa sopimuksessa suurten infrahankkeiden tukemiseksi ja asumisen edistämiseksi. Neuvottelutulosta selventävässä ja täydentävässä allekirjoituspöytäkirjassa todetaan, että Helsingin lisäkaavoitus kohdistuu ensisijaisesti Malmin ja Östersundomin alueille.

Östersundom on merkittävä strateginen kehityssuunta

Östersundomin alueen rakentaminen tasapainottaa pääkaupunkiseudun kaupunkirakennetta avaamalla kasvusuunnan itään.

Östersundomin alue muodostaa asuntorakentamisen ja elinkeinotoimintojen kehittämisen osalta kaupungin merkittävimmän pitkän aikavälin potentiaalin.

Helsingin strategiaohjelman (2013-2016) mukaan Östersundomista suunnitellaan uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen liittyvien ratkaisujen pilottialue ja houkutteleva sijaintipaikka mm. cleantech-alojen yrityksille.

Meneillään olevassa, laajapohjaisessa, julkisen sektorin ja elinkeinoelämän näkemykset yhdistävässä Östersundomin Smart&clean -visiotyössä alue nähdään pääkaupunkiseudun vihreän talouskasvun moottorina.

Yleiskaavaehdotus on tasapainoinen ja joustava kokonaisuus

Östersundomin yhteinen yleiskaavaehdotus mahdollistaa asuntojen rakentamisen 70 000 asukkaalle ja 15 000-30 000 uutta työpaikkaa. Joukkoliikennejärjestelmä perustuu metroon ja sen liityntäbussilinjastoon. Kaavaehdotuksen selostuksen mukaan liikennejärjestelmävertailussa on myös tarkasteltu vaihtoehtoa, jossa järjestelmän rungon muodostaisivat pikaraitiotielinjat. Metroon perustuva vaihtoehto valittiin suunnittelun pohjaksi mm. koska metro kytkeytyy kaava-alueen rajalla olemassa olevaan järjestelmään, eikä edellytä muita seudullisia investointeja tai uusia teknisiä ratkaisuja. Metro tarjoaa suuren kuljetuskapasiteetin ja pystyy vastaamaan myös kasvavaan matkakysyntään, jos rataa jatketaan tulevaisuudessa itään päin.



Kaavaehdotuksessa rakentamis- ja viheralueiden välinen tasapaino sekä raideliikenteeseen perustuva liikennejärjestelmä luovat edellytykset kestäväälle kaupunkirakenteelle ja liikkumiselle. Aluevaraukset taajama-alueita, keskuksia ja elinkeinotoimintoja varten, luovat edellytykset monipuoliseen ja houkuttelevaan asuntotuotantoon sekä monipuoliseen elinkeinotoimintaan.

Yleiskaavaluonnokseen verrattuna kaavaehdotusta on muokattu huomattavasti haitallisten luontovaikutusten lieventämiseksi muun muassa vähentämällä rakentamismahdollisuuksia ja laajentamalla viher- ja luonnonsuojelualueita. Yli kolmannes alueesta on osoitettu viher- tai luonnonsuojelualueeksi, mikä luo hyvät edellytykset sekä virkistyskäytölle että alueen luontoarvojen suojelemiselle. Kaavaehdotuksessa on sovitettu hyvin yhteen alueen kaavoitukselle asetetut erilaiset, osin ristiriitaiset tavoitteet.

Kaavaehdotus on strategisena kokonaissuunnitelmana riittävän yleispiirteinen ja joustava tarjoten erilaisia mahdollisuuksia jatkosuunnitteluun ja toteuttamiseen. Kaavan keskeisistä tavoitteista, kestävästä, raideliikenteeseen perustuvasta kaupunkirakenteesta sekä monipuolisesta, myös pienimittakaavaisesta kaupunkiympäristöstä, on jatkosuunnittelussa pidettävä kiinni.

Jatkosuunnittelussa kehitettävä yleiskaavan taloudellisuutta kuntien näkökulmasta

Kokonaan uuden kaupunginosan rakentaminen edellyttää mittavia investointeja infrastruktuuriin. Kaava-alueen toteuttaminen ja täten myös sen kustannukset jakautuvat usealle vuosikymmenelle, mutta eri osa-alueiden käyttöönoton edellytyksenä on oleellisia etupainotteisia kynnysinvestointeja. Kunnille kertyy myös maanhankintakustannuksia.

Kunnat saavat myös tuloja kaavoituksen aikaansaaman maan arvonnousun johdosta maan myynnin ja vuokrauksen kautta sekä maankäyttömaksuina. Suuren yksityisen maanomistuksen vuoksi kaavoituksen aikaansaama maan arvonnousu ei tuloudu täysimääräisesti kunnille.

Kaavaehdotuksen kaavataloudellisten laskelmien perusteella alueelta saatavat maanluovutustulot eivät riitä täysimääräisesti kattamaan kuntien investointeja. Kuntien investointien ajoittamisen pitkän tähtäimen suunnittelulla on tämän vuoksi suuri merkitys. Yleiskaavan jatkosuunnittelussa ja kaavan toteuttamisvaihtoehtoja ja toteuttamisjärjestystä suunniteltaessa on erityisesti syytä paneutua kaavan toteuttamiskelpoisuuden parantamiseen kuntien näkökulmasta. Tässä voidaan hyödyntää mm. käynnissä olevan kaupungin ja Sitran rahoittaman Smart&clean -visiotyön tuloksia.





Kaupunginhallitus toteaa, että Östersundomin kehittämisen vaikutukset ulottuvat pääkaupunkiseutua laajemmalle alueelle. Östersundomiin suunnattujen investointien kaupunkitaloudellisia vaikutuksia on siten arvioitava osana koko Helsingin seudun tuottavuuden paranemisen edellytyksiä. Kaupunkirakenteen tiivistämisestä huolimatta merkittävä osa seudun kasvusta suuntautuu seudullisten väestöprojektioiden mukaan muualle kuin ydinalueelle. Östersundom on seudulliselta sijainniltaan hyvässä asemassa. Alue vastaa etäisyydeltään Helsingin keskustaan Espoon läntisiä osia. Östersundomin kaavaehdotus muodostaa selkeästi hahmotettavan maankäytön kehityskäytävän, joka sitoo seudun asuntorakentamista tiiviiksi kokonaisuudeksi vaihtoehtona rakenteen hajaantumiselle. Mahdollisuus luoda koko seudun kaupunkitaloudellista tuottavuutta parantava kokonaisuus on erinomainen.

#### Yleiskaavaehdotus ja Natura 2000 -alueet

Kaavaehdotuksen Natura-arvioinnin (10.10.2014) ja ELY-keskuksen arvioinnista antaman lausunnon (26.3.2015) perusteella yleiskaavalla on merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura 2000 -alueen luontoarvoihin. Luonnonsuojelulain säännösten mukaan viranomaisen ei saa hyväksyä suunnitelmaa, jos Natura-arviointimenettely osoittaa suunnitelman merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Lainsäädännön mukaan kaavaehdotuksen hyväksyminen edellyttää valtioneuvoston päätöstä siitä, että kaavaehdotus on toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavasta syystä eikä vaihtoehtoista ratkaisua ole. Valtioneuvoston tulee päätöksessään myös määrätä luonnonarvoille aiheutuvien heikennysten korvaamiseksi tarvittavista ympäristöministeriön toimenpiteistä. Valtioneuvoston päätös tulee olla ennen kaavan hyväksymis- tai vahvistamispäätöstä.

Vaihtoehtona edellä mainitulle menettelylle on kaavan muuttaminen niin, että merkittävän haitan kynnyksen ei arvioida ylittyvän. Haitan lieventämiseksi tulisi taajama-alueita supistaa huomattavasti ja viheralueiden käyttöä virkistykseen rajoittaa.

Kaupunginhallitus toteaa, että nähtävillä olleessa yleiskaavaehdotuksessa on rakentamiseen osoitettuja alueita supistettu huomattavasti yleiskaavan valmistelun pohjaksi valittuun vaihtoehtoon B:hen nähden. Kaupunginhallitus on päätöksellään 10.4.2012 puoltanut tämän vaihtoehdon hyväksymistä yleiskaavaehdotuksen laatimisen pohjaksi.



Mikäli rakentamisalueita pienennettäisiin edelleen, seudun tasapuolisen kehittämisen edellytykset saatetaan vaaraan. Myös valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa asetettujen Helsingin seudun muun muassa riittävän asuntorakentamisen ja metroverkoston laajentumista itään koskevien erityistavoitteiden toteuttaminen vaikeutuisi olennaisesti. Muutokset koskisivat laajoja, suurelta osin Helsingin kaupungin omistamia alueita, mikä heikentäisi kaavan taloudellista toteutettavuutta huomattavasti.

Edellytykset yleiskaavan hyväksymiselle on varmistettava

Valtioneuvoston päätökseen perustuva poikkeamismenettely voi tuottaa hyvän lopputuloksen sekä kaupunkirakenteen että luonnonsuojelun kannalta. Östersundom-toimikunnan tehtävänä on varmistaa, että kaikki edellytykset kaavan hyväksymiselle ovat olemassa, kun toimikunta seuraavassa vaiheessa lähettää tarkistetun kaavaehdotuksen kuntien käsiteltäväksi.

Mahdollisen poikkeamisen hakemisesta tulisi vastaamaan Östersundom-toimikunta, joka kuntien tekemän sopimuksen mukaisesti tulee yhteisen yleiskaavan hyväksymään. Hyväksymisen edellytyksenä on, että kaikkien kuntien valtuustot puoltavat ehdotuksen hyväksymistä. Yhteisen yleiskaavan vahvistaa ympäristöministeriö.

Kaupunginhallitus toteaa, että Uudenmaan ELY-keskuksen (28.5.2014) tekemän päätöksen mukaan Östersundomin metroraidehankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Yleiskaavan jatkovalmistelun yhteydessä on syytä selvittää, soveltuuko YVA-menettely prosessina LSL:n mukaisen poikkeamismenettelyn edellyttämään vaihtoehtojen arviointiin.

Östersundomin yhteisen yleiskaavan suhde Östersundomin 2. vaihemaakuntakaavaan

Kaupunginhallitus on todennut lausunnossaan 23.3.2015, että Östersundomin yhteistä yleiskaavaa ja Östersundomin 2. vaihemaakuntakaavaa on valmisteltu vuorovaikutteisesti ja niiden keskeinen tavoite on yhteinen: itäisen raideliikenteeseen perustuvan kasvusuunnan avaaminen pääkaupunkiseudulle. Kaavaehdotukset vastaavat sisällöltään toisiaan hyvin. Kaupunginhallitus puolsi maakuntakaavaehdotuksen hyväksymistä esittäen samalla siihen joitakin muutoksia yhteisen yleiskaavan ehdotuksen pohjalta.

Uudenmaan liitto on Östersundomin yhteisestä yleiskaavasta antamassaan lausunnossa puolestaan todennut, että yleiskaavaehdotus sopeutuu riittävästi maakuntakaavojen muodostamaan kokonaisuuteen ja maakuntakaavalle laissa määrätyt



sisältövaatimukset on otettu riittävästi huomioon. Kaavaehdotusta viimeisteltäessä tulisi kuitenkin tehdä Natura-arvioinnin mukaiset, haittojen lieventämiseksi tarvittavat tarkistukset.

ELY-keskuksen lausunnon mukaan Östersundomin maakuntakaavaehdotuksella on yksistäänkin LSL:ssä tarkoitettuja merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Mustavuorenlehdon ja Östersundomin lintuvesien Natura 2000 –alueen suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin. Maakuntakaavan hyväksymiseksi on siten samat kolme vaihtoehtoa kuin yhteisen yleiskaavankin osalta: Kaavan muuttaminen, poikkeamisen hakeminen tai hyväksyminen sellaisenaan.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavan jatkovalmistelussa on tärkeää jatkaa tiivistä yhteistyötä Uudenmaan liiton kanssa. Pääkaupunkiseudun tasapainoisen kehittämisen turvaamiseksi on tärkeää, että sekä maakuntakaavan että yhteisen yleiskaavan hyväksymisen edellytykset varmistuvat.

Tässä yhteydessä on tarkoituksenmukaista selvittää myös vaihtoehto, että mahdollista poikkeamista haetaan maakuntakaavan hyväksymisprosessin yhteydessä.

#### Hallintokuntien lausunnot

Kaupunginhallitus liittää lausuntoonsa hallintokuntien ja liikelaitosten lausunnot yleiskaavan jatkovalmistelussa huomioon otettavaksi niitä osin kun ne eivät ole ristiriidassa kaavan päätavoitteen kanssa.

Lausunnoissa yhteisen yleiskaavan perusratkaisua pidetään kannatettavana. Yleiskaavaehdotusta pidetään tasapainoisena strategisena kokonaissuunnitelmana, joka mahdollistaa pienimittakaavaisen, niin asumiseltaan kuin työpaikoiltaan monipuolisen kaupunkiympäristön rakentamisen alueen ominaispiirteitä ja luontoa kunnioittavalla tavalla.

Metron rakentamisen nähdään olevan keskeinen edellytys alueen rakentumiselle yleiskaavan mukaisesti. Asuin- ja työpaikka-alueitten sijoittumista pääosin metroasemien ympäristöön pidetään liikennejärjestelmän toimivuuden ja kaupunkirakenteen kestävä kehityksen kannalta perusteltuna.

Ehdotukseen esitetään joitakin toiminnallisiin tarpeisiin kuten Porvoonväylän pohjoispuolen ja Granön maankäyttöön liittyviä muutosehdotuksia sekä liikenne- ja virkistysyhteyksiin, massa-alueiden sijoitukseen ja niitä koskeviin kaavamääräyksiin sekä viheralumerkintöihin ja -määräyksiin liittyviä tarkistuksia.



Lausunnoissa on lisäksi nostettu esiin lisäselvitystarpeita mm. liikenteen ja liityntäpysäköinnin, paljon tilaa vaativien toimintojen, arkeologisen kulttuuriperinnön, hiljaisten alueiden ja ilmastovaikutusten osalta.

Yhteisen yleiskaavan hyväksyttävyyden varmistamista pidetään lausunnoissa tärkeänä. Ehdotuksessa esitettyä rakentamisen painopistettä esitetään muutettavaksi niin että merkittävän haitan kynnyks ei ylittyisi. Jatkosuunnittelussa esitetään harkittavaksi esim. asukastiheyden nostamista ekologisesti vähemmän merkittävillä alueilla kuten keskusta-alueilla, jotta Natura-alueiden ekologinen laatu voidaan turvata ja silti saavuttaa suunniteltu uuden asukasmäärän kasvu.

Lopuksi

Kaupunginhallitus toteaa, Östersundomin alueen kehittämisen hyötyjä ja haittoja arvioitaessa on otettava huomioon alueen seudullinen ja kansallinen erityisluonne osana metropolialueen erityistä merkitystä koko Suomen kansantaloudelle ja kilpailukyvyille.

Korkein hallinto-oikeus on 15.1.2008 päätöksessään koskien valtioneuvoston päätöstä 28.6.2007 kuntajaon muuttamisesta Sipoon kunnan, Vantaan kaupungin ja Helsingin kaupungin välillä todennut, että kun otetaan huomioon liitosalueen sijainti ja sen merkitys Helsingin seudun yhdyskuntarakenteen hallitulle ja tasapainoiselle kehittämiselle sekä liitoksen luomat edellytykset parantaa Helsingin seudun asuntorakentamista sekä liikenneyhteyksiä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti, kuntajakolain 3 §:n yleiset edellytykset täyttyvät kuntajakolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla myös erityisen painavina.

Korkein hallinto-oikeus toteaa edelleen, että Helsingin seudun kehittämisellä on merkitystä paitsi alueelle itselleen myös laajemmin Etelä-Suomessa ja valtakunnallisestikin.

Kaupunginhallitus korostaa Östersundomin alueen merkitystä kaupungin pitkän tähtäimen ainutlaatuisena kehittämispotentiaalina, jonka toteutumisedellytykset tulee yhteisen yleiskaavan jatkovalmistelussa varmistaa.

Kaupunginhallitus toteaa, että yleiskaavan jatkovalmistelussa on tärkeää jatkaa tiivistä yhteistyötä Uudenmaan liiton kanssa. Pääkaupunkiseudun tasapainoisen kehittämisen turvaamiseksi on tärkeää, että sekä maakuntakaavan että yhteisen yleiskaavan hyväksymisen edellytykset varmistuvat.



## Käsittely

Palautusehdotus:

Hannu Oskala: Palautetaan valmisteluun siten, että esittelyssä olleista kolmesta vaihtoehdoista poissuljetaan poikkeamisen hakeminen Natura-suojeluun.

Kannattaja: Emma Kari

Äänestys:

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Palautetaan valmisteluun siten, että esittelyssä olleista kolmesta vaihtoehdoista poissuljetaan poikkeamisen hakeminen Natura-suojeluun.

Jaa-äännet: 9

Arja Karhuvaara, Lasse Männistö, Osku Pajamäki, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Pilvi Torsti, Mirka Vainikka

Ei-äännet: 5

Veronika Honkasalo, Emma Kari, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Hannu Oskala

Tyhjä: 1

Nina Huru

Poissa: 0

Äänin 9 - 5 (1 tyhjä) kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä.

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045  
katri.erroll(a)hel.fi  
Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024  
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

## Liitteet

- 1 Östersundom-toimikunnan lausuntopyyntö
- 2 Östersundomin yhteinen yleiskaavaehdotus, 9.12.2014



- 3 Yleiskaavaehdotuksen selostus, 5.11.2014
- 4 Vaikutusten arviointiraportti, 27.10.2014
- 5 Östersundomin yleiskaavan yhteiskuntataloudelliset vaikutukset, 9.10.2014
- 6 Vuorovaikutusraportti, 27.10.2014
- 7 Kaupunginkirjaston lausunto
- 8 Rakennuslautakunnan lausunto
- 9 Tietokeskuksen lausunto Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta

## Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

## Otteet

### Ote

Östersundom-toimikunta

Uudenmaan liitto

### Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

## Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

## Esittelijän perustelut

Östersundomin yhteinen yleiskaava

Helsingin ja Vantaan kaupungit ja Sipoon kunta ovat päättäneet laatia näiden kolmen kunnan alueelle ulottuvan, maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen Östersundomin yhteisen yleiskaavan. Kuntien asiasta tekemän sopimuksen mukaan yleiskaavan valmistelusta vastaa Helsingin, Vantaan ja Sipoon yhteinen toimielin, Östersundom-toimikunta, joka myös hyväksyy yleiskaavan. Yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena, joten se tulee saattaa ympäristöministeriön vahvistettavaksi.

Yleiskaavaehdotuksen pääsisältö ja tärkeimmät vaikutukset

Yleiskaava avaa pääkaupunkiseudun kaupunkirakenteelle laajentumissuunnan itään. Östersundomiin muodostuu uusi kaupunginosa, joka tarjoaa kaupunkimaista, pientalovaltaista ja merellistä asuinympäristöä joukkoliikenteen ja palveluiden äärellä. Yleiskaava vahvistaa Kehä III:n ja Porvoonväylän (E18) merkitystä työpaikka-alueena ja luo edellytyksiä Helsinki-Vantaan lentoaseman ja Vuosaaren sataman välisen vyöhykkeen elinkeinotoiminnan kehittämiseen. Alue voidaan liittää nykyiseen metrolinjaan ja



suunniteltuun pikaraitiotieverkkoon. Metro tarjoaa vaihdottoman raideyhteyden Helsingin keskustaan ja mahdollisuuden kytkeä myös Etelä-Sipoon alueita raideliikenteen piiriin. Kaavaehdotus osoittaa mittavia alueita virkistykseen, ulkoiluun ja luonnonsuojeluun.

Kaava-alueen pinta-ala on 44,5 km<sup>2</sup>, josta maa-aluetta on noin 37,0 km<sup>2</sup>. Rakentamisaluetta kaavaehdotuksessa on noin 20,4 km<sup>2</sup>, viheralueita 12,0 km<sup>2</sup> ja luonnonsuojelualueita 5,0 km<sup>2</sup>.

Kokonaiskerrosalaksi on arvioitu noin 6 700 000 k-m<sup>2</sup>, josta asumista on 4 670 000 k-m<sup>2</sup>. Asuinkerrosalasta on kerrostaloissa noin 29 %, kaupunkipientaloissa 43 % ja pientaloissa 28 %.

Asukasmääräksi on arvioitu 70 000–100 000 uutta asukasta riippuen asumisväljyyden kehityksestä. Helsingin alueen osuus tästä on noin 47 000–67 000 uutta asukasta vuoteen 2060 mennessä. Työpaikkamääräksi on arvioitu 15 000–30 000 uutta työpaikkaa.

#### Yleiskaavan toteuttaminen ja kaavatalous

Taajama-alueiden rakentaminen on sidottu kaavamääräyksellä raideliikenteeseen perustuvan joukkoliikennejärjestelmän toteuttamiseen. Alustava toteutusohjelma perustuu siihen, että Itämetro toteutetaan kerralla Majvikin asti 2026–2030. Ennen uutta raideliikennejärjestelmää ja uutta yhdyskuntateknistä infrastruktuuria alueella voidaan toteuttaa vain vähäistä täydennysrakentamista. Metron rakentaminen mahdollistaa aluerakentamisen aloittamisen samanaikaisesti kaikilla metroasemilla. Rakentaminen keskittyy aluksi metroasemien ja pääkadun yhteyteen ja etenee vähitellen liityntäliikenteen piirissä oleville alueille. Pääosa kaavavarannosta voisi olla rakennettu vuoteen 2060 mennessä.

Uuden kaupunkirakenteen toteuttaminen pääosin rakentamattomaan ympäristöön edellyttää merkittäviä etupainotteisia investointeja perusinfrastruktuuriin. Kokonaiskustannuksia voidaan kuitenkin pitää kohtuullisina verrattuna aluerakentamisen yleiseen kustannustasoon pääkaupunkiseudulla.

#### Yleiskaavan toteuttamisen vaikutukset seutu- ja yhdyskuntarakenteeseen sekä luontoarvoihin

Yleiskaavan toteuttamisella on merkittäviä myönteisiä vaikutuksia ennen kaikkea seutu- ja yhdyskuntarakenteeseen, pääkaupunkiseudun asuntotarjontaan, työllisyyteen ja elinkeinoelämän mahdollisuuksiin. Kun suunnittelualaue on nykyisellään pääosin rakentamatonta maaseutua kaavalla on suuria - osin myös kielteisiä - vaikutuksia luontoon, maisemaan ja nykyisten asukkaiden oloihin.



Kaavaehdotusta laadittaessa merkittäviä luontoarvoja ja yhdyskuntarakenteen tavoitteita on sovitettu yhteen. Yleiskaavaehdotusta on yleiskaavaluonnokseen verrattuna muokattu huomattavasti haitallisten luontovaikutusten lieventämiseksi muun muassa vähentämällä rakentamismahdollisuuksia ja laajentamalla viher- ja luonnonsuojelualueita.

#### Östersundomin yhteisen yleiskaavan valmistelu- ja hyväksymisprosessi

Yhteisen yleiskaavan laadintaa määrittävät maankäyttö- ja rakennuslainsäädäntö sekä kuntalaki, minkä lisäksi menettelytavoista on hyväksytty kuntien kesken sopimus. Östersundom -toimikunta valmistele, hyväksyy ja toimeenpanee yleiskaavaa koskevat päätökset yleiskaavatyöhön osallistuvien kuntien puolesta. Toimikunnan päätökset edellyttävät jäsenten yksimielisyyttä.

Sopimuksen mukaan yleiskaavaluonnos käsitellään kunkin kunnan kunnanhallituksessa ennen Östersundom-toimikunnan päätöstä ja kaavaehdotus käsitellään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ennen sen hyväksymistä toimikunnassa. Ehdotuksen hyväksymisen edellytyksenä toimikunnassa on, että kuntakäsittelyssä kunnanvaltuustot ovat päättäneet samansisältöisillä päätöksillään puoltaa ehdotuksen hyväksymistä.

Kuntien yhteinen yleiskaava tulee maankäyttö- ja rakennuslain mukaan saattaa ympäristöministeriön vahvistettavaksi.

#### Aiemmat valmistelu- ja käsittelyvaiheet

Helsingin kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 11.12.2008 Östersundomin suunnittelua koskevat alustavat periaatteet.

Helsingin, Vantaan ja Sipoon kesken hyväksyttiin 24.11.2010 sopimus yhteisen yleiskaavan laatimisesta.

Yleiskaavan vireilletulosta ilmoitettiin 1.2.2011 päivätyllä kirjeellä ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 3.–28.2.2011. Yleiskaavan alustava luonnos käsiteltiin Helsingin, Sipoon ja Vantaan kaavoituslautakunnissa sekä kunnanhallituksissa kevättalvella 2011. Ne puolsivat Östersundom-toimikunnalle Östersundomin yhteisen yleiskaavan valmisteluaineiston asettamista nähtäville maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen 30 §:n mukaisesti. Alustava kaavaluonnos ja muu valmisteluaineisto asetettiin nähtäville 21.4.–23.5.2011.

Alustavan yleiskaavaluonnoksen ja siitä saadun palautteen pohjalta laadittiin viisi erilaista kaavaluonnosvaihtoehtoa. Östersundom-





toimikunta päätti 9.2.2012 hyväksyä Östersundomin yleiskaavaluonnoksen B ja lähettää sen kunkin kunnan kaavoitusorganisaation kautta kaupungin- ja kunnanhallitusten käsiteltäväksi ja puollettavaksi jatkosuunnittelun pohjaksi. Kaavaluonnos käsiteltiin Helsingin ja Vantaan kaupunkisuunnittelulautakunnissa, Sipoon kaavoitusjaostossa sekä kaupungin- ja kunnanhallituksissa.

Helsingin kaupunginhallitus päätti 10.4.2012 puoltaa Östersundom-toimikunnalle

Östersundomin yleiskaavaluonnoksen 9.2.2012 päivätyn vaihtoehto B:n hyväksymistä yleiskaavaehdotuksen laatimisen pohjaksi. Samalla kaupunginhallitus päätti puoltaa Östersundom-toimikunnalle vuorovaikutusraportin mukaisen vastineen antamista mielipiteiden ja kannanottojen esittäjille. Kaupunginhallituksen päätökseen sisältyi Kantarnäsin aluetta koskeva jatkosuunnitteluohje. Kaupunginhallituksen käsittelyyn liittyi kaksi äänestystä.

Kuntien puollettua esitystä Östersundom-toimikunta päätti 7.5.2012, että yleiskaavaehdotusta valmistellaan yleiskaavaluonnoksen 9.2.2012 päivätyn vaihtoehdon B pohjalta. Samalla toimikunta päätti, että suunnittelussa tulee ottaa huomioon Sipoon kunnanhallituksen sekä Vantaan ja Helsingin kaupunginhallitusten antamat seuraavat jatkosuunnitteluohjeet:

- Jatkosuunnittelussa varmistetaan, että merkittävän haitan muodostuminen Natura-alueiden luonnonarvoille ehkäistään. Majvikin lounaiskoillissuuntainen ekologisen käytävän linjaus tulee huomioida siten, että käytävään sisältyy pellon lisäksi riittävästi myös metsäisiä alueita. (Sipoo)
- Kaavassa tulee tarkastella myös pikaraitiotievaihtoehtoa tiiviin kaupunkirakentamisen mallissa. (Vantaa)
- Salmenkallion eteläkärjessä sijaitsevan Kantarnäsin niemen osalta varmistetaan, ettei rantoja rakenneta Helsingin nykykäytännön vastaisesti. Niemen Porvarinlahteen rajautuvan rannan puoleisen osan rakentamismahdollisuuksia arvioidaan ylipäätään suhteessa alueen luontoarvoihin. (Helsinki)

#### Ehdotuksen valmistelu

Kaupunginhallituksen antama jatkosuunnitteluohjeen mukaisesti kaavaehdotuksessa on huomioitu Kantarnäsin niemen luontoarvot ja rantojen julkinen käyttö. Porvarinlahden ranta-alue on Kantarnäsbergetin kohdalla osoitettu luonnonsuojelulain nojalla perustettavaksi luonnonsuojelualueeksi ja Kantarnäsin niemenkärjen kohdalla pääosin virkistysalueeksi. Virkistysaluemerkinnän lisäksi



rantojen julkisen luonteen osoittavat Kantarnäsin niemen kiertävä seudullinen rantareitti sekä niemen kärkeen merkitty uimaranta.

Yleiskaavaehdotuksen valmistelussa on kiinnitetty erityistä huomiota Natura-alueen luonnonarvoihin kohdistuvien haittojen poistamiseen tai lieventämiseen. Suunnittelu- ja arviointiprosessin aikana luonnosvaihtoehdosta B poistettiin tästä syystä rakentamisalueita ja siihen lisättiin kaavamerkintöjä, joilla pyrittiin lieventämään vaikutuksia Natura-arvoihin. Natura-arvioinnin perusteella voidaan kuitenkin todeta, että tiettyihin lajeihin kohdistuvien merkittävien haittojen lieventäminen edellyttäisi lisää merkittäviä muutoksia kaavaratkaisuun ja laajojen rakentamisalueiden muuttamista viheralueeksi. Tämänkaltaisten muutosten on katsottu muuttavan kaavan perusrakennetta ja suunnitteluperiaatteita siinä määräin, että se ei enää vastaisi suunnittelun pohjaksi valittua luonnosvaihtoehtoa B eikä niitä yleisiä päämääriä, joita Östersundomin kaupunkirakenteelle on asetettu aiemmissa päätöksentekovaiheissa. Näin ollen kaavaehdotus on päätetty tuoda kuntien käsittelyyn siitä huolimatta, että Natura-arvioinnissa todettiin kaavaratkaisun aiheuttavan tietyin osin merkittävää haittaa.

Östersundom-toimikunta päätti 27.10.2014 lähettää Östersundomin yhteisen yleiskaavaehdotuksen aineistoinen kunkin kunnan käsiteltäväksi ja puollettavaksi, jotta toimikunta voisi jatkossa päättää Östersundomin yhteisen yleiskaavaehdotuksen hyväksymisestä, yleiskaavaehdotuksen asettamisesta nähtäville, vuorovaikutusraportin mukaisten vastineiden antamisesta esitettyihin mielipiteisiin sekä tarvittavien lausuntojen pyytämisestä ehdotuksesta.

Helsingin kaupunkisuunnittelulautakunta on 18.11.2014 puoltanut Östersundom-toimikunnalle 27.10.2014 päivätyn Östersundomin yhteisen yleiskaavaehdotuksen asettamista nähtäville maankäyttö- ja rakennusasetuksen 19 §:n mukaisesti, vuorovaikutusraportin mukaisten vastineiden antamista esitettyihin mielipiteisiin sekä tarvittavien lausuntojen pyytämistä ehdotuksesta (18.11.2014 § 359).

Kuntien puollettua esitystä Östersundom-toimikunta teki samansisältöisen päätöksen 9.12.2014. Kaavaehdotus on ollut nähtävillä 26.1.–4.3.2015, ja kaavaehdotuksesta on pyydetty lausunnot 31.3.2015 mennessä. Kaavaehdotuksen vaikutuksista Natura-ohjelman alueisiin on pyydetty luonnonsuojelulain mukainen lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta.

## Helsingin kaupungin lausunnon valmistelu

Östersundom-toimikunta on pyytänyt lausunnot Helsingin kaupungin hallintokunnilta 31.3.2015 mennessä. Esittelijä toteaa, että kaupungin



johtosäätöjen mukaan Helsingin kaupungin lausunnon asiasta antaa kaupunginhallitus. Yhteistyössä kaupunginkanslian oikeuspalvelujen kanssa on päädytty siihen, että kaupunginhallituksella tulee olla muiden hallintokuntien ohella myös kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunto. Östersundom-toimikunta on 16.2.2015 merkinnyt tiedoksi, että Helsingin kaupunki antaa lausuntonsa Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta 31.5.2015 mennessä.

Esittelijä toteaa, että lausuntoehdotus perustuu kaupunkisuunnittelulautakunnan lausuntoon. Lausuntoehdotusta on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian elinkeino-osaston ja talous- ja suunnitteluosaston kanssa.

Lautakuntien lausunnot ovat lausuntoehdotuksen päätöshistoriassa ja ne toimitetaan Östersundom-toimikunnalle lausunnon liitteenä.

Asiasta ovat antaneet lausuntonsa asuntotuotantotoimikunta, kaupunginmuseon johtokunta, kaupunkisuunnittelulautakunta, kiinteistölautakunta, liikuntalautakunta, pelastuslautakunta, rakennuslautakunta, teknisen palvelun lautakunta, yleisten töiden lautakunta, ympäristölautakunta, kaupunginkirjasto, nuorisoasiainkeskus, opetusvirasto, tietokeskus ja työväenopisto sekä Liikennelaitos -liikelaitos (HKL). Kaupungin hallintokunnista varhaiskasvatusvirasto ja ruotsinkielinen työväenopisto eivät ole antaneet ehdotuksesta lausuntoa. Kulttuurikeskus on ilmoittanut, ettei sillä ole lausuttavaa asiasta.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunnon käsittelyyn liittyi kaksi äänestystä, yleistentöiden lautakunnan käsittelyyn yksi äänestys ja ympäristölautakunnan lausunnon käsittelyyn kolme äänestystä kuten päätöshistoriasta tarkemmin ilmenee.

## Östersundomin yleiskaavan jatkokäsittely

Seuraavassa vaiheessa valmistellaan toimikunnan päätöksentekoa ja kuntakäsittelyjä varten lausuntojen ja muistutuksien perusteella tarkistettu kaavaehdotus ja vastineet lausuntoihin ja muistutuksiin. Östersundomin yleiskaavan hyväksyy maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukaan Östersundom-toimikunta, joka myös antaa vastineet. Östersundomin yhteisen yleiskaavan laatimista koskevan kuntien sopimuksen mukaan yleiskaavan hyväksymisen edellytyksenä on, että kuntakäsittelyn aikana kaikkien osapuolten kunnanvaltuustot ovat päättäneet samansisältöisillä päätöksillään puoltaa kaavaehdotuksen hyväksymistä. Tarkistettu kaavaehdotus tulee Helsingissä näin ollen kaupunkisuunnittelulautakunnan, kaupunginhallituksen ja -valtuuston käsittelyyn. Valmisteluprosessiin, kaavan sisältöön ja aikatauluun vaikuttaa se, mihin menettelyyn Natura-asiassa päädytään.



## Menettelyvaihtoehdot Natura-asiassa

Kaavaa hyväksyttäessä on MRL 197 §:n mukaan noudatettava luonnonsuojelulain (LsL) 10 luvun Natura 2000 -verkostoa koskevia erityissäännöksiä. Näiden mukaan viranomaisen ei saa hyväksyä suunnitelmaa, jos Natura-arviointimenettely osoittaa suunnitelman merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Kaavaehdotuksen Natura-arvioinnin (10.10.2014) ja ELY-keskuksen arvioinnista antaman lausunnon (2.4.2015) perusteella yleiskaavalla on merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura 2000 -alueen luontoarvoihin.

### Uudenmaan ELY-keskuksen mukaan

- Vaikutukset ovat merkittävästi heikentäviä suojelun perusteena olevista lintudirektiivin liitteen I lajeista kehrääjälle, pyylle ja ruisrääkälle.
- Linnuston kannalta tarkasteltuna ei ole myöskään perusteltua sulkea pois Natura-alueen eheyteen kohdistuvien merkittävästi heikentävien vaikutusten mahdollisuutta.
- Varovaisuusperiaatetta noudattaen heikentävät vaikutukset luontotyyppiin kasvipeitteiset silikaattikalliot on katsottava merkittäviksi.
- Yhteisvaikutukset Helsingin yleiskaavassa 2002 Pohjois-Vuosaaren osoitetun rakentamisen kanssa voimistavat linnustoon ja luontotyypeihin boreaaliset lehdot ja kasvipeitteiset silikaattikalliot kohdistuvia heikentäviä vaikutuksia.

Natura-arvioinnin johdosta kaavaehdotuksen hyväksyminen voi edellyttää LsL:n säännösten mukaan valtioneuvoston päätöstä siitä, että kaavaehdotus on toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavasta syystä eikä vaihtoehtoista ratkaisua ole. Valtioneuvoston tulee päätöksessään myös määrätä luonnonarvoille aiheutuvien heikennysten korvaamiseksi tarvittavista ympäristöministeriön toimenpiteistä. LsL:n ja MRL:n mukaan valtioneuvoston päätös tulee olla ennen kaavan hyväksymis- tai vahvistamispäätöstä.

Asian valmistelun kannalta edellä mainittu poikkeamismenettely tarkoittaa sitä, että kaavaehdotuksen tarkistamisen yhteydessä on osoitettava sekä yleisen edun kannalta pakottavat syyt että se, että vaihtoehtoista ratkaisua ei ole. Vaihtoehtotarkasteluun voidaan muun ohella sisällyttää metron jatkamisen kannattavuutta koskevia selvityksiä. Lisäksi on esitettävä luonnonarvoille aiheutuvien



heikkennysten korvaamiseksi toteutettavat toimenpiteet, kuten kompensatioalueet, joilla kyseessä olevien lajien ja luontotyyppien suojelun taso turvataan.

Vaihtoehtona edellä mainitulle poikkeamismenettelylle on kaavan muuttaminen niin, että merkittävän haitan kynnyksen ei arvioida ylittyvän. Natura-arvioinnin mukaan haitan lieventämiseksi tulisi taajama-alueita supistaa huomattavasti ja viheralueiden käyttöä virkistykseen rajoittaa. Mikäli rakentamisalueita pienennettäisiin edelleen, yleiskaava ei enää vastaisi suunnittelun pohjaksi hyväksytyä luonnosvaihtoehtoa. Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa asetettujen Helsingin seudun muun muassa riittävän asuntorakentamisen ja metroverkoston laajentumista itään koskevien erityistavoitteiden toteuttaminen vaikeutuisi olennaisesti. Muutokset koskisivat laajoja, suurelta osin Helsingin kaupungin omistamia alueita, mikä heikentäisi kaavan toteutettavuutta Helsingin näkökulmasta huomattavasti.

Asian valmistelun kannalta kaavan muuttaminen merkittävästi johtaisi siihen, että kaavaehdotus on asetettava uudelleen nähtäville ja siitä on pyydettävä uudelleen lausunnot.

#### Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) kaavaprosessissa

Uudenmaan ELY-keskus on 28.5.2014 päättänyt ympäristövaikutusten arvioimisesta annetun lain nojalla, että ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan Östersundomin metroraidehankkeeseen.

Esittelijä toteaa, että arviointimenettelyä ei ole toistaiseksi käynnistetty. YVA-laki ei edellytä menettelyn välitöntä aloittamista, vaan se voidaan ajoittaa hankkeelle sopivaan aikaan.

Yleiskaavan jatkovalmistelun yhteydessä olisi tarkoituksenmukaista selvittää, soveltuuko YVA-menettely prosessina LsL: mukaisen poikkeamismenettelyn edellyttämään vaihtoehtojen arviointiin.

#### Östersundomin maakuntakaavaehdotuksen valmistelutilanne

Östersundomin yhteistä yleiskaavaa on valmisteltu vuorovaikutteisesti Uudenmaan liiton valmisteleman Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan, Östersundomin maakuntakaavan kanssa.

Maakuntahallitus hyväksyi 12.1.2015 Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan, Östersundomin alueen kaavaehdotuksen ja päätti asettaa ehdotuksen maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti nähtäville ja pyytää siitä lausunnot. Kaavaehdotus oli nähtävillä 20.1. -



20.2.2015. Lausuntoaika oli 20.1. - 20.2.2015. Kaavaehdotuksen vaikutuksista Natura 2000-ohjelman alueisiin laaditusta arvioinnista on pyydetty luonnonsuojelulain mukainen lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ja Metsähallitukselta.

#### Uudenmaan liiton lausunto Östersundomin yhteisestä yleiskaavasta

Uudenmaan liitto on Östersundomin yhteisestä yleiskaavasta 16.3.2015 antamassaan lausunnossa todennut, että yleiskaavaehdotus sopeutuu riittävästi maakuntakaavojen muodostamaan kokonaisuuteen ja maakuntakaavalle laissa määrätyt sisältövaatimukset on otettu riittävästi huomioon. Kaavaehdotusta viimeisteltäessä tulisi kuitenkin tehdä Natura-arvioinnin mukaiset, haittojen lieventämiseksi tarvittavat tarkistukset. Esittelijä toteaa, että Uudenmaan liitto on antanut lausuntonsa, ennen kuin ELY-keskuksen kanta Natura-arvioinnin tuloksiin oli tiedossa.

#### Kaupunginhallituksen lausunto Östersundomin maakuntakaavaehdotuksesta

Kaupunginhallitus on todennut lausunnossaan (23.3.2015), että Östersundomin yhteistä yleiskaavaa ja Östersundomin 2. vaihemaakuntakaavaa on valmisteltu vuorovaikutteisesti ja niiden keskeinen tavoite on yhteinen: itäisen raideliikenteeseen perustuvan kasvusuunnan avaaminen pääkaupunkiseudulle. Kaavaehdotukset vastaavat sisällöltään toisiaan hyvin. Kaupunginhallitus puolsi maakuntakaavaehdotuksen hyväksymistä esittäen siihen joitakin tarkennuksia.

#### Maakuntakaavan Natura-arviointi ja sen vaikutukset maakuntakaavan hyväksymisprosessiin

Uudenmaan ELY-keskus on Östersundomin maakuntakaavaehdotuksen Natura-arvioinnista antamassaan lausunnossa katsonut, että:

Maakuntakaavaehdotuksella on ykistäänkin LsL:ssä tarkoitettuja merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Mustavuorenlehdon ja Östersundomin lintuvesien Natura 2000 –alueen suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin.

- Vaikutuksen ovat merkittävästi heikentäviä suojelun perusteena olevista lintudirektiivin liitteen I lajeista kehräjälle, pyylle ja ruisrääkälle.
- Linnuston kannalta tarkasteltuna ei ole myöskään perusteltua sulkea pois Natura-alueen eheyteen kohdistuvien merkittävästi heikentävien vaikutusten mahdollisuutta.



- Varovaisuusperiaatetta noudattaen heikentävät vaikutukset luontotyyppin kasvipeitteiset silikaattikalliot on katsottava merkittäviksi.
- Yhteisvaikutukset Helsingin yleiskaavassa 2002 Pohjois-Vuosaaren osoitetun rakentamisen kanssa voimistavat linnustoon ja luontotyyppeihin kohdistuvia heikentäviä vaikutuksia Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura-alueella.

Maakuntakaavaehdotuksesta saadun palautteen perusteella muutoksia edellytetään neljällä alueella. Näistä Natura-kysymyksen kannalta olennaisia ovat Salmenkallion alue sekä Kapellvikenin ja Karlvikin alueet, joiden muutostarpeet ovat tulleet esille Metsähallituksen ja ELY:n Natura-lausunnoissa.

Maakuntakaavan osalta etenemisehdotukset ovat samat kuin yhteisen yleiskaavankin:

- 1) Kaavan muuttaminen
- 2) Poikkeamisen hakeminen
- 3) Hyväksyminen sellaisenaan

#### Maakuntakaavaehdotuksen jatkokäsittely

Maakuntahallitus merkitsi 13.4.2015 Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavaehdotuksesta saadun palautteen tiedoksi ja valtuutti Uudenmaan liiton selvittämään kaavaprosessin jatkon vaatimia etenemistapoja ja neuvottelemaan eri tahojen kanssa.

Maakuntahallitus totesi 11.5.2015, että liitto on käynyt neuvottelun Östersundom-toimikunnan ja Östersundom-projektin edustajien kanssa 27.4.2015. Neuvottelussa käsiteltiin eri etenemisehdotuksia sekä maakuntakaavaehdotuksen että Östersundomin yhteisen yleiskaavan osalta. Neuvotteluissa todettiin sekä toimikunnan että projektin taholta, että yleiskaavan kannalta todennäköisin etenemisehdotus on poikkeamisen hakeminen. Asiasta päättävä Östersundom-toimikunta ei ole tehnyt asian suhteen vielä päätöstä. Todettiin, että olisi tarkoituksenmukaisinta, että maakuntakaavaprosessia ei viedä eteenpäin ennen kuin Östersundom-toimikunta on tehnyt päätöksen poikkeamisen hakemisesta. Tällä varmistetaan se, ettei maakuntakaavaehdotuksen ja yleiskaavassa valitun menettelytavan osalta tule jatkossa prosessia vaikeuttavia ristiriitoja.

Maakuntahallitus totesi edelleen, että Uudenmaan liitto on neuvotellut ympäristöministeriön kanssa asiasta 6.5.2015. Helsingin kaupunginhallitus antaa toukokuussa yleiskaavaehdotuksesta



lausunnon ja ottanee siinä kantaa myös mahdolliseen poikkeamismenettelyyn.

Esittelijä toteaa edellä olevaan viitaten, että poikkeamismenettelyyn ei ole valmistelun tässä vaiheessa tarkoituksenmukaista ottaa kantaa. Mahdollisen poikkeamisen edellytyksiä on tarpeen selvittää tarkemmin maakuntakaavan ja yleiskaavan jatkovalmistelun yhteydessä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36024  
katri.erroll(a)hel.fi  
Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024  
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Östersundom-toimikunnan lausuntopyyntö
- 2 Östersundomin yhteinen yleiskaavaehdotus, 9.12.2014
- 3 Yleiskaavaehdotuksen selostus, 5.11.2014
- 4 Vaikutusten arviointiraportti, 27.10.2014
- 5 Östersundomin yleiskaavan yhteiskuntataloudelliset vaikutukset, 9.10.2014
- 6 Vuorovaikutusraportti, 27.10.2014
- 7 Kaupunginkirjaston lausunto
- 8 Rakennuslautakunnan lausunto
- 9 Tietokeskuksen lausunto Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta

Oheismateriaali

- 1 Sopimus Östersundomin yhteisen yleiskaavan laatimiseksi
- 2 Östersundom-toimikunnan päätös 7.5.2012
- 3 Kartta vaihtoehdosta B
- 4 Metsähallituksen lausunto
- 5 Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Östersundom-toimikunta

Uudenmaan liitto

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566





## Tiedoksi

Kaupungin hallintokunnat

## Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 01.06.2015 § 597

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

### Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

### Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36024  
katri.erroll(a)hel.fi  
Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024  
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

## Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) 13.5.2015

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Kaupunginhallitus on pyytänyt HKL -liikelaitokselta lausuntoa Östersundom -toimikunnan lausuntopyyntöön koskien Östersundomin yhteistä kaavaehdotusta.

Valittu kaavaehdotus pohjautuu vaihtoehtoon, jossa keskitetään toimintoja Itämetron linjan varrelle. Asuin- ja työpaikka-alueet tulevat sijaitsemaan pääosin metroasemien ympäristössä. Jonkin verran toimintoja on sijoitettu myös kauemmas metrolinjasta, mm. Porvoonväylän varteen.

HKL näkee, että kaavoituksen keskittäminen metroasemien ympärille on liikennejärjestelmän ja metron toteuttamisen kannalta ainoa mahdollinen kehitysvaihtoehto Östersundomissa. Metron vaatimista suurista investoinneista ei saada kaikkia hyötyjä jos alueen toiminnot viedään kauas metroradan varresta. HKL näkeekin, että jatkossa kaavoituksessa tulisi metroasemien ympäristöjä kehittää edelleen siten, että ne muodostaisivat asumisen ja palveluiden keskuksia. Pääosa päivittäisestä asukkaiden toiminnasta voitaisiin hoitaa paikallisesti

### Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

### Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

### Puhelin

+358 9 310 1641

### Faksi

+358 9 655 783

### Y-tunnus

0201256-6

### Tilinro

FI0680001200062637

### Alvno

FI02012566



metroasemien lähellä olevissa toiminnoissa ja toisaalta lähellä oleva metrojärjestelmä tarjoaisi mahdollisuuden siirtyä verkostomaisessa kaupungissa muiden keskusten tarjoamien palveluiden lähelle.

Lisäksi HKL näkee, että metrojärjestelmää täydentämään tullaan jatkossa tarvitsemaan myös muita kehämäisiä poikittaisia yhteyksiä tarjoavaa joukkoliikennettä. HKL näkee, että pikaraitiotieverkoston kehittäminen Östersundomissa tulee huomioida jo kaavoittamisen alusta alkaen.

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, kehittämisspällikkö, puhelin: 310 35245  
artturi.lahdetie(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 21.04.2015 § 115

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Östersundomin yhteinen yleiskaava on Helsingille tärkeä

Östersundomin yleiskaava on Helsingin ja Helsingin seudun kehittymisen kannalta ratkaisevan tärkeä. Yhteinen yleiskaava avaa pääkaupunkiseudun kaupunkirakenteelle laajentumissuunnan itään mahdollistaen merkittävän osan seudun kasvusta seuraavien noin 50 vuoden ajanjaksolla. Helsingin yleiskaavaa varten laaditun väestösuunnitteen mukaan Helsingin alueelle sijoittuisi vuoteen 2050 mennessä noin 260 000 uutta asukasta, josta Östersundomin osuus on noin 20–25 %.

Yleiskaavaehdotus on tasapainoinen ja joustava kokonaisuus

Kaavaehdotuksessa rakentamis- ja viheralueiden välinen tasapaino sekä raideliikenteeseen perustuva liikennejärjestelmä luovat edellytykset kestäväälle kaupunkirakenteelle ja liikkumiselle. Aluevaraukset taajama-alueita, keskuksia ja elinkeinotoimintoja varten, luovat edellytykset monipuoliseen ja houkuttelevaan asuntotuotantoon sekä monipuoliseen elinkeinotoimintaan. Yleiskaavaluonnokseen verrattuna kaavaehdotusta on muokattu huomattavasti haitallisten luontovaikutusten lieventämiseksi muun muassa vähentämällä rakentamismahdollisuuksia ja laajentamalla viher- ja luonnonsuojelualueita. Yli kolmannes alueesta on osoitettu viher- tai luonnonsuojelualueeksi, mikä luo hyvät edellytykset sekä



virkestyskäytölle että alueen luontoarvojen suojelemiselle. Kaavaehdotuksessa on sovitettu hyvin yhteen alueen kaavoitukselle asetetut erilaiset, osin ristiriitaiset tavoitteet.

Kaavaehdotus on strategisena kokonaissuunnitelmana riittävän yleispiirteinen ja joustava tarjoten erilaisia mahdollisuuksia jatkosuunnitteluun ja toteuttamiseen. Kaavan keskeisistä tavoitteista, kestävästä, raideliikenteeseen perustuvasta kaupunkirakenteesta sekä monipuolisesta pienimittakaavaisesta kaupunkiympäristöstä, on jatkosuunnittelussa pidettävä kiinni.

#### Jatkosuunnittelussa kehitettävä taloudellisuutta kuntien näkökulmasta

Kokonaan uuden kaupunginosan rakentaminen edellyttää mittavia investointeja infrastruktuuriin. Kaavaehdotuksen kaavataloudellisten laskelmien perusteella kuntien tulot eivät riitä kattamaan kuntien investointeja. Jatkosuunnittelussa ja kaavan toteuttamisvaihtoehtoja harkittaessa on syytä paneutua kaavan toteuttamiskelpoisuuden parantamiseen kuntien näkökulmasta. Yhtenä keinona on kasvattaa maan arvon nousun kautta syntyviä kuntien tuloja.

#### Yleiskaavaehdotus ja Natura 2000 -alueet

Kaavaehdotuksen Natura-arvioinnin (10.10.2014) ja ELY-keskuksen arvioinnista antaman lausunnon (2.4.2015) perusteella yleiskaavalla on merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura 2000 -alueen luontoarvoihin. Luonnonsuojelulain säännösten mukaan viranomaisen ei saa hyväksyä suunnitelmaa, jos Natura-arviointimenettely osoittaa suunnitelman merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Lainsäädännön mukaan kaavaehdotuksen hyväksyminen edellyttää valtioneuvoston päätöstä siitä, että kaavaehdotus on toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavasta syystä eikä vaihtoehtoista ratkaisua ole. Valtioneuvoston tulee päätöksessään myös määrätä luonnonarvoille aiheutuvien heikennysten korvaamiseksi tarvittavista ympäristöministeriön toimenpiteistä. Valtioneuvoston päätös tulee olla ennen kaavan hyväksymis- tai vahvistamispäätöstä.

Vaihtoehtona edellä mainitulle menettelylle on kaavan muuttaminen niin, että merkittävän haitan kynnyksen ei arvioida ylittyvän. Haitan lieventämiseksi tulisi taajama-alueita supistaa huomattavasti ja viheralueiden käyttöä virkistykseen rajoittaa. Mikäli rakentamisalueita pienennettäisiin edelleen, yleiskaava ei enää vastaisi suunnittelun pohjaksi hyväksytyä luonnosvaihtoehtoa. Myös valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa asetettujen Helsingin seudun muun muassa riittävän asuntorakentamisen ja metroverkoston laajentumista itään



koskevien erityistavoitteiden toteuttaminen vaikeutuisi olennaisesti. Muutokset koskisivat laajoja, suurelta osin Helsingin kaupungin omistamia alueita, mikä heikentäisi kaavan toteutettavuutta Helsingin näkökulmasta huomattavasti.

Edellytykset yleiskaavan hyväksymiselle on varmistettava

Valtioneuvoston päätökseen perustuva poikkeamismenettely voi tuottaa hyvän lopputuloksen sekä kaupunkirakenteen että luonnonsuojelun kannalta. Östersundom-toimikunnan tehtävänä on varmistaa, että kaikki edellytykset kaavan hyväksymiselle ovat olemassa, kun toimikunta seuraavassa vaiheessa lähettää tarkistetun kaavaehdotuksen sekä vastineet lausuntoihin ja muistutuksiin kuntien käsiteltäväksi.

#### Käsittely

21.04.2015 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Osmo Soininvaara: Lisätään lausunnon kuudennen (6) kappaleen jälkeen: Kaupunkisuunnittelulautakunta ei ota kantaa etenemistapaan, vaan katsoo, että päätöksen monitahoisuuden vuoksi oikea paikka päättää kaupungin kannasta on kaupunginhallitus. Lautakunta toteaa kuitenkin, että kaupunginhallituksella tulisi päätöstä tehdessään olla suuntaa-antavat kaavataloudelliset laskelmat vaihtoehtoista.

Kannattajat: Elina Moisio

Vastaehdotus:

Elina Moisio: Lisätään lausunnon toisen (2) kappaleen loppuun:

Kaavaehdotuksessa oleva yhteentörmäys Naturasuojelun kanssa pitäisi välttää, tarvittaessa siten, että kaavaehdotusta muutetaan.

Kannattajat: Osmo Soininvaara

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään lausunnon kuudennen (6) kappaleen jälkeen: Kaupunkisuunnittelulautakunta ei ota kantaa etenemistapaan, vaan katsoo, että päätöksen monitahoisuuden vuoksi oikea paikka päättää kaupungin kannasta on kaupunginhallitus. Lautakunta toteaa kuitenkin, että kaupunginhallituksella tulisi päätöstä tehdessään olla suuntaa-antavat kaavataloudelliset laskelmat vaihtoehtoista.



Jaa-äännet: 6

Hennariikka Andersson, Jape Lovén, Matti Niiranen, Tom Packalén,  
Risto Rautava, Heta Välimäki

Ei-äännet: 3

Pekka Buttler, Elina Moisio, Osmo Soininvaara

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritettussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti äänin 6-3.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään lausunnon toisen (2) kappaleen loppuun:  
Kaavaehdotuksessa oleva yhteentörmäys Naturasuojelun kanssa  
pitäisi välttää, tarvittaessa siten, että kaavaehdotusta muutetaan.

Jaa-äännet: 6

Hennariikka Andersson, Jape Lovén, Matti Niiranen, Tom Packalén,  
Risto Rautava, Heta Välimäki

Ei-äännet: 3

Pekka Buttler, Elina Moisio, Osmo Soininvaara

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritettussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti äänin 6-3.

18.11.2014 Ehdotuksen mukaan

04.11.2014 Pöydälle

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö  
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Ilkka Laine, projektipäällikkö, puhelin: 310 37055  
ilkka.laine(a)hel.fi

Opetusvirasto Opetustoimen johtaja 7.4.2015

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00



Opetustoimen aiempi kannanotto 23.9.2011 yleiskaavaluonnoksesta perustui arvioon noin n. 65 000 -70 0000 asukkaasta, joista Helsingin alueella 45 000.

Yleiskaavaehdotus -  
[www.yhteinenostersundom.fi/yleiskaava/kaavaehdotus/](http://www.yhteinenostersundom.fi/yleiskaava/kaavaehdotus/) - ei oleellisesti muuta aiemmin esitettyä kannanottoa.

Kaava avaa pääkaupunkiseudulle kasvusuunnan itään. Joukkoliikenteen rungon muodostaa metro, jota jatketaan Mellunmäestä Majvikiin.

Tavoitteena on eurooppalainen kaupunki, jossa rakennukset reunustavat katuja, aukioita ja puistoja, jossa julkiset tilat luovat viihtyisät edellytykset kaupunkielämälle ja elinkeinotoiminnalle, jossa kulkureitit muodostavat verkkomaisen rakenteen ja jossa kävely, pyöräily ja joukkoliikenne tarjoavat kattavan liikkumisen palveluverkon. Noin kolmasosa kaavan maa-alueesta on virkistykseen tai ulkoiluun tarkoitettua viheraluetta.

Opetusviraston arvio peruskouluikäisen väestön määrästä Helsingin osalla kaava-alueesta, n. 5 000 lasta, on edelleen käyttökelpoinen lähipalveluiden mitoittamisessa. Kaupungin strategian mukaan lähikoulut toteutetaan kaikille 7-15 -vuotiaille. Toisen asteen koulutuksen mitoittamisessa lähtökohtana on koko kaava-alueen opiskelijamäärää, n. 2 500 – 3 000 nuorta. Tämä tarkoittanee viittä uutta peruskoulua Helsingin alueelle ja uuden kampus-ajattelun mukaista toisen asteen koulutuksen alueellista keskittymää.

Toisen asteen koulutus voisi sijoittua seudullisesti hyvin saavutettavaan paikkaan Kehä III:n ja Uuden Porvoontien liittymän lähelle. Helsingin seudun kehittäminen eurooppalaisena kaupunkina asettaa haasteita koulutustarjonnalle ja varautumiselle erikoiskoulujen rakentamiseen. Koulutuspalveluihin liittyvällä seudullisella yhteistyöllä lisätään myös kansainvälistä näkyvyyttä ja kehitetään Helsingin ja metropolialueen imagoa ja ylläpidetään kaupungin mainetta monipuolisena ja korkeatasoisena koulukaupunkina.

Peruskoulut sijoittuvat luontevasti aluekeskustoihin metroasemien lähelle.

Koulu- ja oppilaitosrakennuksilla on merkittävä rooli aluekeskusten keskeisinä opiskelu- ja harrastuspaikkoina. Toisaalta oppilaitosten seinät eivät rajoita digitaalista oppimista. Julkinen kaupunkitila on merkittävä oppimisen paikka. Östersundomin alueen profiloituminen



aurinkosähkön tuotannon ja sen hyödyntämisen koe- ja testialueeksi tarjoaa mahdollisuuksia uuden oppimiseen.

Alueen erinomaiset ulkoilumahdollisuudet jalkaisin niin rakennetussa ympäristössä kuin siihen tiiviinä verkostona liittyvillä laajemmilla viheralueilla muodostavat huomattavan ulkoilupotentiaalin. Reitistöllä ohjataan ulkoilua myös rakennetun kaupunkirakenteen sisäisille reiteille ja mm. Sipoonkorven suuntaan.

Koulut tulee voida sijoittaa viher- ja liikunta-alueiden sekä viherreittien yhteyteen. Salmenkallion metroaseman yhteyteen osoitettu urheilu- ja virkistyspalvelujen keskus tulee olemaan myös koulujen käytössä.

Lisätiedot

Kaisa Nuikkinen, johtava arkkitehti, puhelin: 310 86291  
kaisa.nuikkinen(a)hel.fi

Asuntotuotantotoimikunta 01.04.2015 § 43

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Päätös

Asuntotuotantotoimikunta päätti antaa seuraavan lausunnon:

Östersundomin alueen rakentumiselle yleiskaavan tavoitteiden mukaisesti on keskeinen edellytys metron rakentaminen. Joukkoliikennepainotus voisi toteutua silloin metroasemien läheisyydessä tehokkaamman rakentamisen alueilla. Sen sijaan vähemmän tehokkaasti rakennetuilla kaupunkientalovaltaisilla ja pientalovaltaisilla alueilla on todennäköistä että liikkuminen tulee edelleen perustumaan yksityisautoiluun, ainakin nykyisiin henkilöauton käyttötottumuksiin perustuen.

Yleiskaavan ajatus luontoarvojen ulottamiseksi kaupunkirakenteeseen on kannatettava, se tuo asuinalueille viihtyisyyttä ja vihreyttä. Kaupunkiluonnon osalta tulee tarkemmassa kaavasunnittelussa pohdittavaksi viheralueiden hoitovastuu. Kaupungin puisto- ja virkistysalueet edellyttävät tiiviissä kaupunkirakenteessa myös alueiden hoidon järjestämistä. Yksittäisten taloyhtiöiden / huoltoyhtiöiden osaaminen viherympäristön hoidossa taas on vaihtelevaa.

Kaava-alueen maaperä on vaihtelevaa ja noin kolmasosa rakentamisesta on sijoitettu pehmeikköalueille. Heikon maaperän alueilla rakentaminen tuo lisäkustannuksia, samoin kuin voimakkaiden kalliomuotojen alueilla louhinnasta aiheutuu rakentamiselle lisäkustannuksia. Mikäli samaan aikaan rakennetaan alhaisella



tehokkuudella, aiheutuu maaperästä haasteita kohtuuhintaiselle asuntorakentamiselle.

Kaupunkipientaloalueilla ja pientaloalueilla on ohjeellinen kerrosluku rajoitettu enintään kolmeen. Tämä aiheuttaa myös osaltaan haasteita kohtuuhintaiselle asuntotuotannolle. Kohtuuhintaista asuntotuotantoa voisi helpoimmin toteuttaa tehokkaasti rakennetuilla kerrostalovaltaisilla alueilla.

Kaupunkipientalon ajatus tiiviistä omakotimaisesta asumisesta tarkoittaa suuria asuntokokoja, kun asuminen toteutuu jopa kolmessa tasossa. Tällainen asumismuoto soveltuu vain osalle asukkaista ja on luontevimmillaan lapsiperheellisessä elämänvaiheessa, ja silloinkaan se ei sovellu kovin hyvin pienperheille tai pienten tulojen ruokakunnille.

Mikäli kaupunkipientalorakenteeseen pyritään toteuttamaan myös pienempiä asuntokokoja, se tapahtuu rakentamalla eri asuntoja päällekkäin. Tällöin kolme kerrosta on rakentamisen kustannusten takia yleensä liian vähän, koska asuntoihin olisi tällaisessa rakentamisessa luontevaa tehdä hissi. Ilman hissiä taas asuntojen esteettömyys voi toteutua vain niissä asunnoissa joihin on yhteys maantasosta.

Tulevaisuuden haasteena onkin Östersundomissa rakentaa sosiaalisesti tasapainoista asuinympäristöä, missä kohtuuhintainen asuntotuotanto ei keräännä ainoastaan kerrostaloalueille metron läheisyyteen. Kohtuuhintaiselle asumiselle, mukaan lukien ARA-vuokra-asuminen, tulisi löytyä toteutuskelpoisia paikkoja myös niiltä alueilta, joihin on kaavassa osoitettu pienimittakaavaisempaa asumista.

Esittelijä

toimitusjohtaja  
Sisko Marjamaa

Lisätiedot

Seidi Kivisyryä, hankesuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 32331  
seidi.kivisyry(a)att.hel.fi

Kiinteistölautakunta 31.03.2015 § 163

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi Östersundom-toimikunnalle Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta seuraavan lausunnon:

Östersundomin yhteinen yleiskaavaehdotus on tasapainoinen strateginen kokonaissuunnitelma, joka mahdollistaa





pienimittakaavaisen, niin asumiseltaan kuin työpaikoiltaan monipuolisen kaupunkiympäristön rakentamisen alueen ominaispiirteitä ja luontoa kunnioittavalla tavalla.

Luonnosvaiheen jälkeen on tehty merkittäviä toteutettavuutta ja kaupunkirakennetta parantavia ratkaisuja

- Östersundomin liikekeskusta on siirretty alueen "sisällä" sijaitsevalta Östersundomin metroasemalta Sakarinmäen metroasemalle Porvoonväylän eritasoliittymän viereen. Uusi sijainti vähentää muualta tulevien asiakasvirtojen ajoneuvoliikennettä alueen sisällä ja mahdollistaa tehokkaita liityntä- ja kauppapysäköinnin yhteiskäyttöratkaisuja.
- Norrbergetin alueelle lisätty yritysalue Porvoonväylän uuden eritasoliittymän pohjoispuolella edistää alueen työpaikkajakauman monipuolisuutta mahdollistamalla tuotannollisten työpaikkojen merkittävän lisäämisen. Sekoittuneeseen kaupunkirakenteeseen pyrkivä kaavaratkaisu mahdollistaa myös merkittävää palvelu- ja toimistotyöpaikkojen sijoittamista alue- ja liikekeskustoihin.
- Kaava-alueen viheralueita on lisätty lähes kolmanneksella ja viheryhteyksiä on selkeytetty. Talosaari on kokonaisuudessaan osoitettu viheralueeksi ja Ruukin/Porvarinlahdesta Sipoonkorpeen ulottuvaa mm. metsälinnuille tärkeää viheryhteyttä on merkittävästi levennetty ja selkeytetty. Lisäksi Natura-alueisiin rajoittuvien ranta-alueiden viheralueita on merkittävästi lisätty. Herkkien luontoalueiden lähellä sijaitsevien rakentamisalueiden määräyksiä on muutettu siten, että vain pienimittakaavainen täydentävä pientalorakentaminen on sallittua (taajama-alue, jonka ominaispiirteet säilytetään). Tällaisia ovat mm. Karhusaaren viereinen Långören Natura-alueen keskellä, Vikkullan pientaloalueen itä/eteläosa ja Mutars-Kusas läntisen pääviheryhteyden varrella sekä Norrbergetin pientaloalue Sipoonkorven vieressä.
- Uusien kaavaratkaisujen ansiosta kaavan toteuttaminen voidaan tehdä aiheuttamatta merkittävää haittaa Natura-alueelle. Tehdyistä parannuksista huolimatta Natura-arvioinnin tekijät päätyivät siihen, että kolmen, pääosin Natura-alueen ulkopuolella elävän lintulajin osalta merkittävän haitan kynnyksessä todennäköisesti ylittyy. Haitan poistaminen kehrääjän (1 - 3 paria, kanta Suomessa 4 000 - 5 000 paria), pyyn (2 - 5 paria, riistalintu, kanta Suomessa 500 000 paria) ja ruisrääkän (noin 7 paria, kanta Suomessa 3 000 - 7 000 paria) osalta ei valitettavasti ollut mahdollista yleiskaavalle asetettujen tavoitteiden puitteissa. Ruisrääkän tilanne on tosin tukala myös Natura- ja sen lähialueiden nopean umpeen kasvamisen eli metsittymisen ja modernin



maanviljelyksen työtapojen vuoksi. Luontoasiantuntijoiden mukaan edellä mainittujen lintujen elinolojen turvaaminen olisi vaatinut koko Mustavuoren ja Karhusaaren välisen alueen suojelemisen Uuden Porvoontien eteläpuolella. Rakentamiselle jäisi tällöin niin kapea alue, ettei merenläheisen, Itä-Helsingin arvostusta nostavan ekotehokkaan pientalokaupungin toteuttaminen olisi ollut mahdollista kaupunkirakenteellisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla. Kapea rakentamiskäytävä olisi myös ollut omiaan lisäämään ympäristön kannalta tuhoisaa yhdyskuntarakenteen hajautumista.

- Yleiskaavaehdotus mahdollistaa alueen ekotehokkaan maarakentamisen mahdollistamalla tilapäisten massankäsittelyalueiden sijoittamisen valituille rakentamisalueille ennen niiden ottamista rakentamiseen ja sallimalla heikosti kantavien alueiden esirakentamistoimenpiteet ajoissa. Esirakentamistoimenpiteistä maaperän tiivistäminen ns. ylipenkereillä eli sijoittamalla vahvistettavalle alueelle painavia maamassoja on vaihtoehtoisiin menetelmiin nähden edullisin niin ympäristövaikutuksiltaan kuin kustannuksiltaan. Sen käyttäminen edellyttää kuitenkin 5 - 7 vuotta aikaa ennen rakennustöiden alkua. Menetelmä vähentää myös tarvetta massanvaihtoihin eli vähentää poistettavien kaivumassojen määrää.

- Yleiskaavaehdotuksessa on osoitettu kolme vaihtoehtoista kallioaluetta kiviainesten ottoon ja rakentamisen vuoksi poistettavien puhtaiden kaivumassojen sijoittamiseen. Lopullinen alue valitaan YVA-menettelyn osana tehtävien selvitysten pohjalta. Lopputilanteessa valittu kallion ottoalue on täytetty puhtailla kaivumassoilla ja kalliosta otetulla kiviaineksella ja se on otettu yleiskaavan mukaiseen loppukäyttöön esimerkiksi ulkoilupuistona. Rakentamisen ympäristövaikutuksia minimoivalla menettelyllä maa- ja kiviainesten kuljetusmatkat jäävät pääsääntöisesti alle 5 kilometriin, kun vaihtoehtoiset kaivumassojen loppusijoituspaikat tällä hetkellä ovat noin 30 - 50 kilometrin päässä.

#### Kehittämistä vaativat osa-alueet

Lautakunta katsoo, että maa-aineksen otto- ja käsittelyalueen (et1) määräys, jonka mukaan kiveä ei saa ottaa pohjavedenpinnan alapuolelta, on epäselvä, tulkinnanvarainen ja pahimmillaan estää koko alueen käytön. Parhaimmillaankin se laajentaa tarpeettomasti ottoalueen vaatimaa pinta-alaa. Lautakunta katsoo, että määräys tulisi muuttaa muotoon: "Louhiminen kallioalueen viereisen irtomaaperäalueen pohjavedenpinnan alapuolella on tehtävä siten, ettei kyseisen alueen pohjavedenpinta olennaisesti muutu eikä sen laatu heikkene."



Lautakunta katsoo myös, että Uusi Porvoontie sopii huonosti alueen sisäiseksi pääkaduksi Kappelintien itäisestä liittymästä itään, koska se sijaitsee tuleviin rakentamisalueisiin nähden irrallaan tai rakentamisen painopisteeseen nähden reunalla. Sakarinmäestä itään Uuden Porvoontien eteläpuolinen maanpinta on pääosin 3 - 5 metriä tienpintaa alemmalla ja pohjoispuolinen maanpinta pääosin 3 - 10 metriä tienpintaa korkeammalla tasolla. Leveän, rakennusten reunustaman toimivan kaupunkibulevardin rakentaminen on näissä oloissa niin taloudellisesti kuin rakenteellisesti vaikeata ja edellyttäisi mittavia maansiirtotöitä ja louhintoja. Lautakunta katsoo siksi, että alueen pääkatu tulee linjata metrolinjauksen mukaisesti Östersundomin ja Majvikin metroasemien välille. Myös pikaraitiotien linjaus tulee Knutersintielle asti siirtää tälle uudelle pääkadulle.

19.03.2015 Pöydälle

Esittelijä

vs. osastopäällikkö  
Esko Patrikainen

Lisätiedot

Peter Haaparinne, toimistopäällikkö, puhelin: 310 31864  
peter.haaparinne(a)hel.fi  
Risto Niinimäki, projektipäällikkö, puhelin: 310 37827  
risto.niinimaki(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 31.03.2015 § 157

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Yleistä

Helsingin, Vantaan ja Sipoon laatiman yhteisen yleiskaavan mukaan Östersundomissa voi vuonna 2060 olla 70 000 uutta asukasta ja 15 000–30 000 työpaikkaa. Kaava avaa pääkaupunkiseudulle kasvusuunnan itään. Avaus on merkittävä koko seudun elinvoimaisuuden ja tasapainoisen kehityksen kannalta.

Yleisten töiden lautakunnan lausunnossa tarkastellaan Östersundomin yhteistä yleiskaavaehdotusta rakennusviraston toimialan kannalta. Lausunnossa keskitytään yleiskaavan vaikutuksiin, erityisesti yleisten alueiden toteutettavuuden, toimivuuden ja ylläpidettävyyden haasteisiin.



Kaavaprosessin ohjausryhmässä on ollut rakennusviraston edustus koko kaavahankkeen ajan.

Yleisten töiden lautakunta pitää yleiskaavaehdotusta pääsääntöisesti hyvänä. Yleiskaavaehdotuksen tarkkuustaso on riittävä. Selvityksiä on tehty runsaasti ja perusteellisesti.

#### Lausunto

Pääkaupunkiseudun kehityksen kannalta on tärkeää, että uudet asunnot rakennetaan tehokkaan joukkoliikenteen piiriin. Östersundomissa joukkoliikenteen rungon muodostaa metro, jota jatketaan Mellunmäestä Majvikiin. Joukkoliikennepainotteisuuden lisäksi alue suunnitellaan kävely- sekä pyöräily-ystävälliseksi. Ilmastonmuutoksen kannalta samaan suuntaan vaikuttavia ekotehokkaita tekniikoita pyritään hyödyntämään ja kehittämään myös yhdyskuntateknisissä ratkaisuissa.

#### Liikenneratkaisut

Metrolinjaston laajentaminen itään vahvistaa pääkaupunkiseudun rannikonmyötäistä joukkoliikenteen runkokäytävää. Alueen saavutettavuus ja joukkoliikenteen palvelutaso paranevat olennaisesti.

Joukkoliikenteen tehostaminen ja uuden joukkoliikennejärjestelmän toteuttaminen tulee toteuttaa etupainotteisesti suhteessa muuhun rakentamiseen.

Helsingin strategiaohjelmassa linjattujen taloustavoitteiden ja julkisen talouden heikkojen nykynäkymien takia liikennejärjestelmän kalliit hankkeet ovat vaarassa jäädä suunnitteluasteelle. Tehdyt investoinnit tarvitsevat ylläpitoa, joka myös kärsii rahoitusvajeesta.

#### Pyöräily ja jalankulku

Helsingin liikkumisen kehittämisohjelmassa esitetyn liikennemuotojen priorisoinnin mukaisesti kaupungissa panostetaan ensisijaisesti jalankulun ja pyöräilyn edistämiseen, tämän jälkeen joukkoliikenteeseen, kuljetuksiin ja jakeluliikenteeseen ja viimeisenä yksityisautoiluun. Kaikkien liikennemuotojen tulee toimia sujuvasti osana liikennejärjestelmää tiiviissä kaupunkirakenteessa. Jalankulku ja pyöräily sijoittuvat Östersundomissa pääosin katuverkkoon. Kaavassa osoitetun tiiviin kaupunkirakenteen ansioista jalankulusta tulee houkutteleva liikennemuoto.

Alueelle tulee erinomaiset ulkoilumahdollisuudet niin rakennetussa ympäristössä kuin siihen tiiviinä verkostona liittyvillä laajemmilla viheralueilla. Ulkoilua ohjataan rakennetun kaupunkirakenteen sisäisille



reiteille ja muun muassa Sipoonkorven suuntaan. On hyvä, että yleiskaavakarttaan on merkitty itä-länsisuuntainen seudullinen pitkämatkaisen pyöräliikenteen pääyhteys. Yhteys seuraa maantietä 170. Kaava-alueen rantoja seuraileva seudullinen rantaraitti on suunniteltu jatkuvan Helsingin itäosista Vuosaaren sataman alueelta Talosaaren ja Karhusaaren kautta Majvikin rannoille Sipooseen.

Koska kaavamääräyksessä todetaan, että pääulkoilureitit on toteutettava ennen ympäristön taajama-alueita, on ensisijaisen tärkeää, että jatkosuunnittelussa huolehditaan pyöräilyn ja jalankulun edistämisestä. Tekeillä olevassa Östersundomin viherrakenteen suunnitelmassa tämä on otettava huomioon. Suunnitelmassa tulee osoittaa, miten Östersundomin viheralueiden toiminnallisesti merkittävimmät kohteet sijoittuvat ulkoilu- ja runkoreittien varrelle.

Yhtenäinen seudullinen rantareitti tulee suunnitella niin, että suojelevarvot säilyvät Natura 2000- ja luonnonsuojelualueiden läheisyydessä.

#### Kulttuurihistorialliset ympäristöt

Kaavakartassa on esitetty kaikki valtakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet ja maakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset kohteet kohdemerkinnällä. Tärkeimmät kulttuurihistorialliset ympäristöt on rajattu yleiskaavakarttaan selkeästi. Valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt on merkitty rky-merkinnällä, vihreällä vaakarasterilla on merkitty taajama-alueet, joiden ominaispiirteet säilytetään ja merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, -maisema tai rakennussuojelukohde on merkitty lilalla neliöllä.

#### Massojen hallinta

Massojen hallinta toteutetaan kaivumaiden hyödyntämisen kehittämisohjelman 2014-2017 mukaisesti. Kaupunginhallitus päätti 7.1.2015 merkitä tiedoksi kehittämisohjelman toimenpide-ehdotuksineen ja lähettää sen asianomaisille hallintokunnille ja laitoksille toiminnassaan noudatettavaksi. Kehittämisohjelman tavoitteena on muun muassa vähentää hankkeissa muodostuvia maa-aineksia, säästää luonnonvaroja, vähentää maa-ainesten kuljettamisesta ja luonnontilaisten ottoalueiden käytöstä johtuvaa ympäristökuormitusta. Lisäksi tavoitteena on, että eriasteisissa kaavoissa on esitetty maa-aineksille riittävästi käyttömahdollisuuksia ja loppusijoituskapasiteettia osana alueiden pääkäyttötarkoitusta. Merkittävimmät säästöt saadaan hyödyntämällä rakentamisessa syntyviä kaivumaita pehmeikköalueiden esirakentamisessa.



Östersundomin yleiskaavatyön yhteydessä laadittiin selvitys (Östersundomin yleiskaava, Massojenhallintaohjelma, 19.10.2012), joka käsittelee alueen toteuttamiseen liittyvää maamassojen hallintaa. Tavoitteena on ekotehokas olevien maiden materiaalikierto ja alueellinen omavaraisuus. Keinoja ovat syntyvien massojen ohjaaminen suoraan käyttökohteeseen, välivarastointi- ja käsittelykapasiteetin järjestäminen alueelle, riittävä kiviainestuotanto kulutukseen nähden sekä ylijäämän osalta sijoituspaikat tai käyttökohteen osoittaminen. Tehokkaalla ja ennakoivalla massahallinnalla sekä varsinkin pehmeikköalueiden, kuten esimerkiksi tulvariskialueiden esirakentamisella, Östersundomissa voidaan saavuttaa satojen miljoonien eurojen säästö suunnittelemaan tilanteeseen verrattuna. Massojenhallinnan suunnittelu tarkentuu Östersundomin suunnittelun edetessä.

Yleisten töiden lautakunta pitää hyvänä, että massojenhallinnan perusteellinen suunnittelu on aloitettu, koska se on tärkeää tehdä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Ekotehokkaalla maanrakentamisella tavoitellaan ympäristökuormitusten kokonaisvaltaista vähentämistä ja pyritään samalla tuottamaan kustannussäästöjä ja kilpailuetua.

#### et1-alueet

Kaavakartalla ja määräyksissä on merkintä et1, yhdyskuntatekninen huolto, maa-aineksen otto- ja käsittelyalue. Merkinnällä on osoitettu vaihtoehtoiset alueet puhtaiden maamassojen määräaikaiseen ottoon, käsittelyyn ja varastointiin sekä loppusijoitukseen. Maa-aineksen käsittelyn päätyttyä alue asemakaavoitetaan yleiskaavakartassa osoitettuun pääkäyttötarkoitukseen, kuitenkin niin, että maamassojen loppusijoitusalue kaavoitetaan virkistyskäyttöön. Määräaikaisessa käytössä on otettava huomioon yleiskaavan mukainen loppukäyttö. Alueita on merkitty kaavaan kolme kappaletta, joista vain yksi otetaan käyttöön. Sijainti ratkaistaan tarkemmassa suunnittelussa ympäristövaikutusten arvioinnin ja teknistaloudellisten selvitysten perusteella. Maa-ainesten otto-, käsittely- ja loppusijoitusalueiden YVA-selvitys on käynnissä parasta aikaa rakennusvirastossa.

Maa-ainesalueiden YVA-selvityksessä tarkastellaan kaikkia kolmea vaihtoehtoa perusteellisesti. Aiemmin yhtä osa-aluetta on tarkasteltu Sipoonkorven virkistyskäytön kehittämishankkeessa vuosina 2005 - 2007. Euroopan aluekehitysrahasto tuki projektia Interreg III A Etelä-Suomi ja Viro -ohjelmasta. Projektin puitteissa julkaistiin vuonna 2007 Ulkoilureittisuunnitelma ja luontoselvitys. Suunnitelmassa Hältingträskin ympäristö nähtiin ulkoilun ja virkistyksen kannalta erinomaiseksi alueeksi ja sinne tehtiin suunnitelma ulkoilutien ja luontopolun



toteuttamiseksi. Maa-ainesten otto- ja käsittelyalue (et-1) muuttaisi Helsingissä harvinaisen lammen ympäristön ja luonteen täysin. Virkistysarvot perustuvat alueen luontoarvoihin, maisemaan ja luonnon kauneuteen, jota ei läjitysalueita ennallistamalla voida palauttaa. Lånkärren ja Kurängenin väliin esitetty maa-aineksenotto-/ylijäämämaiden läjitysalue jättäisi alleen mm. arvokkaita vanhoja metsiä, metsälehmusesiintymän sekä lähteikön, ja rajoittuisi suoraan Sipoonkorven kansallispuistoon, johon sillä olisi todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia. Ympäristövaikutusten arviointi tulee tämän vuoksi tehdä erittäin perusteellisesti.

Kaavamääräyksessä todetaan, että alueen kaivu- tai louhintatasoa ei saa ulottaa pohjaveden pinnan alapuolelle. Merkittävät ympäristöhäiriöt on estettävä teknisin ratkaisuin ja/tai osoittamalla riittävät suoja-alueet. Yleisten töiden lautakunnan mielestä määräys tulisi muuttaa muotoon: Alueen kaivu- tai louhinta on tehtävä niin, että ympäröivän alueen pohjaveden pinnan taso ei muutu merkittävästi, eikä pohjaveden laatu heikkene. Merkittävät ympäristöhäiriöt on estettävä teknisin ratkaisuin ja/tai osoittamalla riittävät suoja-alueet.

Yleisten töiden lautakunta totesi Östersundomin maakuntakaavasta antamassaan lausunnossa (17.2.2015), että 'lautakunta pitää tärkeänä, että kaavassa esitetään varaukset ylijäämämaiden loppusijoitukselle. Sen sijaan niiden sijoituspaikka maakuntakaavassa supistaisi maakuntakaavassa virkistysalueeksi osoitettua aluetta olennaisesti. Ylijäämämaiden loppusijoituspaikaksi tulisi Sipoonkorven sijasta selvittää muita vaihtoehtoja kuten esimerkiksi Brakvedskärren pellon ympäristöä.' Brakvedskärren pellon ympäristön soveltumista ylijäämämaiden loppusijoituspaikaksi ei ole ehditty tutkia tässä aikataulussa.

#### Pilantuneet maat

Tiedossa ei ole sellaista laajamittaista maaperän pilaantumista, jolla olisi merkittävää vaikutusta yleiskaavavaiheen suunnitteluun. Jatkosuunnittelussa mahdollinen maaperän pilaantuneisuus otetaan huomioon suunnitteluvaiheen edellyttämällä tarkkuudella.

#### Tekninen huolto, hulevesijärjestelyt, lumilogistiikka

Lumen lopulliset vastaanottoaikat ja aluevaraukset yhdyskuntateknisille alueille tulisi merkitä kartalle. Kaupungissa tulee varautua myös lumen välivarastointiin kaupunkirakenteen edelleen tiivistyessä. Tavoitteena on lumilogistiikan tehostaminen, ekotehokkuus ja kuljetusmatkojen optimointi.



Alueelle rakennetaan normaalit yhdyskuntateknisen huollon verkostot. Alueen nykyiset verkostot eivät palvele tulevaa kaupunkirakennetta. Alueen yhdyskuntatekniikka on rakennettava pääosin uudelleen ja yhdyskuntateknisen huollon verkostojen liittäminen olemassa oleviin verkostoihin edellyttää tavanomaista enemmän järjestelyjä.

Maankäytön suunnittelussa on huomioitava esirakentamisprosessi. Esirakentamisen aloittamisella mahdollisimman aikaisessa vaiheessa on merkittävä vaikutus niin alueiden taloudelliseen toteuttamiskelpoisuuteen kuin resurssitehokkuuteenkin.

### Kadut ja sillat

Yleiskaava-alueelle rakennetaan uutta maankäyttöä palveleva katuverkosto. Alueella on valtion maantie sekä yksityisiä teitä, jotka tulevat jatkossa olemaan kaupungin omistamia katuja. Kadut tulee rakentaa osittain uudelleen. Taajama-alueiden pinta-alasta noin 20 % on arvioitu olevan katualuetta. Alueelle rakennetaan lisäksi noin 10 uutta siltaa. Merkittävimmät vesialueiden yli rakennettavat sillat ovat:

- Korsnäs – Karhusaari
- Talosaari – Karhusaari
- Vikkula – Vuosaari

Karhusaaren rantakatu on tarkemmassa suunnittelussa (Karhusaaren kaavarunko) linjattu etäämmälle rannasta kuin yleiskaavaehdotuksessa.

### Kustannukset

Uuden kaupunkirakenteen toteuttaminen pääosin rakentamattomaan ympäristöön edellyttää merkittäviä investointeja perusinfrastruktuuriin. Kaava-alueen toteuttaminen ja kustannukset jakautuvat usealle vuosikymmenelle, mutta eri osa-alueiden käyttöönoton edellytyksenä on oleellisia etupainotteisia kynnysinvestointeja, esimerkiksi merkittäviä siltoja ja väyliä. Kustannusten toteutumisaikakohtaan ja suuruuteen pystytään kuitenkin vielä vaikuttamaan jatkosuunnittelussa.

Alueen esirakentamiskustannukseksi on alustavasti arvioitu noin 200 miljoonaa euroa. Esirakentamisinvestoinnin etupainotteisuus riippuu käytettävistä menetelmistä. Lopullisten esirakentamismenetelmien täsmentymisen, toteutusaikataulun ja maanomistussuhteiden muutosten myötä kustannukset ja näistä kunnille aiheutuvat osuudet voivat vielä merkittävästikin muuttua. Esirakentamiskustannuksiin on arvioitu myös Korsnäsin ja Karhusaaren rantarakenteiden kustannukset.

Katujen ja teiden määräksi on laskennassa oletettu 20 % prosenttia rakentamisalueen pinta-alasta. Tämän pohjalta katualueiden

---

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566





kustannukseksi on arvioitu noin 720 miljoonaa euroa. Koko kaava-alueen liikenneverkoston kytkeminen edellyttää useita siltoja uusille sekä olemassa oleville liikenneväylille ja näiden kustannukseksi on arvioitu noin 120 milj. euroa. Todennäköisesti siltöjen rakentamiskustannukset tulevat olemaan suuremmat, mutta kustannusarvioiden antaminen tässä suunnitteluvaiheessa ei ole tarkoituksenmukaista.

#### Hulevesi ja tulva

Yleiskaava-alueelle on laadittu hulevesien hallinnan yleissuunnitelma, jota tulee tarkentaa ja soveltaa jatkosuunnittelussa. Hulevesien johtamisessa ja käsittelyssä varaudutaan käyttämään luonnonmukaisia hallintamenetelmiä.

Tulvavaara-alueet ja rakentamisalueiden tärkeimmät hulevesireitit on syytä selvittää ja merkitä karttamateriaaliin, sillä hule- ja tulvavesijärjestelyillä on merkittävät ympäristö- ja kustannusvaikutukset.

Yleiskaavoitusta varten on laadittu alustava tulvariskikartta, jonka perusteella on tunnistettu tulvariskialueet ja ohjattu maankäyttöä.

#### Viheralueet

Yleiskaavaehdotuksen viheraluemerkinnät ovat osin liian yleispiirteisiä turvaamaan ekologisia yhteyksiä. Kaava-alueen viheralueverkosto muodostuu laajoista yhtenäisistä viheralueista ja niitä yhdistävistä kapeammista purolaaksoista. Noin 45 km<sup>2</sup> suunnittelualan kokonaispinta-alasta on 12 km<sup>2</sup> virkistys- ja viheralueita. Noin 7 km<sup>2</sup> on luontoalueita ja noin 4 km<sup>2</sup> on rakennettua viheralueita.

Viheralueet on esitetty kaavakartalla kahdella eri merkinnällä. Kirkkaan vihreät alueet ovat rakennetuimpia virkistysalueita ja tummemmat vihreät alueet pääosin säilytettäviä laajoja metsäisiä ulkoilualueita. Viher- ja virkistysyhteydet tulee esittää kaavassa erillisillä kaavamerkinnöillä ekologisen yhteyksien säilymistä takia. Kaavaselostuksessa käy ilmi, että viherrakenne muodostuu näiden osoitettujen laajojen viheralueiden lisäksi rakentamisalueiden sisäisistä pienemmistä virkistysalueista, jotka ovat noin 20 % rakentamisalueen pinta-alasta. Uusien asuinalueiden sisään jäävät puistot rakennetaan laadukkaiksi ja kulutusta kestäviksi. Granön saari on merkitty kokonaan keltaisella värillä. Merkintä mahdollistaa laajamittaisen merellisten vapaa-ajan toimintojen kehittämisen.

#### Virkistysalue



Yleisten töiden lautakunnan näkemyksen mukaan kaavaehdotuksessa on kirkkaanvihreällä kaavamerkinnällä osoitettu useita sellaisia, mm. purolaaksoihin ja niiden viereisille harjanteille sijoitettavia ekologista yhteyksiä, joiden toimivuuden turvaaminen edellyttää niiden säilyttämistä mahdollisimman luonnonmukaisina, mitä näille alueille ehdotuksessa esitetty kaavamääräys ei kykene takaamaan. Nämä alueet tulisivat esittää kaavassa omalla kaavamerkinnällä, joka turvaa niiden laadun säilymisen. Arvokkaimpien osien kohdalla kyseeseen voi tulla myös SL-merkintä.

Yleiskaavaehdotuksen virkistysalueiden karttamerkintöihin tulee lisätä merkintä (esimerkiksi u3) paljon tilaa vaativista erityistoiminnoista, kuten esimerkiksi siirtolapuutarha ja hautausmaa. Nykyisellään kaavaan on jo merkitty u1 ja u2 -merkinnät, jotka osoittavat urheilu- ja virkistyspalvelujen keskittymiä.

Yleisten töiden lautakunta pitää erittäin tärkeänä, että Östersundomin viherrakennetta lähdetään mahdollisimman pian jatkosuunnittelemaan. On tärkeää suunnitella mahdollisimman varhaisessa vaiheessa rakennusviraston toimialaan kuuluvien toimintojen ja palvelujen yhteensovittaminen kaupunginosapuistoihin ja virkistysalueille. Jatkosuunnittelussa on panostettava virkistysalueiden saavutettavuuteen ja ulkoiluverkoston suunnitteluun.

Kaavamääräyksissä esitetään, että pääulkoilureitit on toteutettava ennen ympäristön taajama-alueita. Tämä on tehokas keino ohjata virkistyskäyttöä alueella.

#### Urheilu- ja virkistyspalvelujen keskus

Yleiskaavaan on merkitty u-2 urheilu- ja virkistyspalvelujen keskus Sipoonkorven kansallispuiston porttikohtaan/läheisyyteen. Alue sijoittuu raitiotieyhteyden päätepaikkaan, joka parantaa metsäalueiden saavutettavuutta joukkoliikenteellä. Alueelle voidaan sijoittaa Sipoonkorven kansallispuistoon ja kotieläimiin liittyviä toimintoja ja palveluita sekä niitä palvelevia rakennuksia ja rakenteita. Keskus (u-2) on hyvä ja kannatettava ulkoilun kehittämishanke, joka palvelee koko pääkaupunkiseutua. Sipoonkorven kansallispuiston eteläosa kytkeytyy ulkoilumetsävyöhykkeen reunaan.

#### Virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajan alue, Granö

Granön saari on merkitty virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajan alueeksi. Granö tulisi joko kaavoittaa samalla tarkkuudella kuin muu osa kaavaehdotuksen alueesta, merkitä kaavan selvitysalueeksi tai jättää kokonaan lopullisen kaavan ulkopuolelle. Samalla tarkkuudella kaavoittaminen tarkoittaisi sitä, että kaavakartalla tulisi mm. osoittaa



SL-varauksina ja luo-merkinnöillä alueen arvokkaat luontoalueet, joista tärkeimmät on tunnustettu Itä-Uudenmaan liiton maakunnallisesti arvokkaiden luontoalueiden (MALU) selvityksessä, ja sitä täydentäneissä Sipoon kunnan selvityksissä.

Helsingin kaupungin omistaa 60 % eli n. 140 hehtaaria Granön saaresta. Alueet ovat pääosin reheviä kuusivaltaisia varttuneita ja nuoria metsiä. Tulevan virkistyskäytön kannalta metsiä tulisi hoitaa ja valmentaa kestävästi lisääntyvä virkistyskäyttö. Arvokkaimmilla luontokohteilla, jotka rajataan luonnonhoidon suunnitelmiin, virkistyskäyttö tulisi ohjata hoidettaville alueille. Granön virkistysalueiksi tarkoitettavilla alueilla tulee varautua myös ulkoilua palvelevien rakenteiden investointeihin.

Granön länsirannalle esitetyn venesatamavarauksen kokoluokkaa tulisi harkita koska se kasvattaisi huomattavasti huvi- ja muuta veneilyä Vuosaaren suursataman edustan jo ennestäänkin vilkkailla ja ahtailla sisääntuloväylillä, ja muodostaisi näin huomattavan onnettomuusrisikin. Granön ja mantereen välille esitetty silta/pengertieyhteys olisi vähintään 650m pitkä ja tulisi rakentaa niin, että suuretkin purjeveneet pystyisivät edelleen käyttämään Granön ja mantereen välistä kulkevaa suojaväylää. Näiden seikkojen vuoksi ajoneuvoyhteys Granöhön olisi jo kustannussyistä epärealistinen.

#### Viheryhteystarve

Yleisten töiden lautakunta katsoo, että kaavaan tulee taajamarakenteen sisällä merkitä kaavamerkinnällä "viheryhteystarve" ainoastaan ne kaupunkirakenteen sisään sijoittuvat viheralueet, jotka kykenevät toimimaan luonnonalueita yhdistävinä ekologisina yhteyksinä. Muut luonnon- tai ulkoilualueita toisiinsa kaupunkirakenteen läpi yhdistävät reitit kuten kävely- ja puistokadut, asuinalueiden puutarhakadut, pyöräteiden runkoreitit yms. tulee osoittaa merkinnällä "virkistysreitti".

#### Vaikutukset ulkoilualueisiin

Metsäalueet on merkitty yleiskaavaan tummanvihreällä. Ulkoilualue-kaavamerkinnän mukaan ulkoilualueiden luonne on pääosin säilytettävä ja alueita on hoidettava luonto- ja kulttuuriarvoja tukevalla tavalla. Merkintä on onnistunut ja sen tavoite voidaan toteuttaa Helsingin luonnonhoidon linjausten mukaisella luonnonhoidolla.

Jotta yleiskaavaluonnoksen ulkoilualueille asettamat tavoitteet toteutuisivat kasvavassa ulkoilukäyttöpaineessa, tulee alueiden käyttöturvallisuus, kulutuskestävyys, viihtyisyys, luonnon monimuotoisuusarvot ja metsien puusukupolvien jatkuvuus turvata



luonnonhoidollisin keinoin. Tulevaisuuden haasteena ulkoilualueiden turvallisuudelle ja kestävyydelle ovat myös ilmastonmuutoksen ongelmat.

Kaavamerkinnän mukaan ulkoilualueiden pääulkoilureitit on toteutettava ennen ympäristön taajama-alueita. Määräys on hyvä, koska sujuva reitistö vähentää huomattavasti luonnon kulumista.

#### Hältingträsk

Voimajohtovaraus 400 kV pirstoo laajaa ja yhtenäistä metsäistä ulkoilualuetta Hältingträskin kohdalla. 400 kV voimajohdon siirtäminen Hältingträskin itäpuolelle merkitsisi maisemassa merkittävää muutosta. Johtoaukea on leveydeltään 52 metriä ja rajoittaa reunavyöhykkeellä kasvavien puiden pituutta. Johtoaukea raivataan säännöllisesti aukeaksi. Uutta johtoaukeata pitäisi tehdä lähes 10 hehtaaria. Voimajohdon tunneloinnin mahdollisuutta rakennettavalla alueella tulee tutkia vaihtoehtona linjan siirtämiselle.

#### Talosaari

Talosaari on merkitty ulkoilualueeksi ja kartanon keskus ominaispiirteiltään säilytettäväksi taajama-alueeksi. Alue muodostaa hienon kokonaisuuden, josta voidaan kehittää ulkoilijoille vetovoimainen kohde. Luonnonsuojelualueet liittyvät tiiviisti kokonaisuuteen ja niiden hoitoon on varattava riittävät resurssit. Muun muassa umpeen kasvavat niittyalueet vaativat hoitoa ja ruovikot niittoa.

#### Viheralueiden rakentamisen kustannuksista

Kaava-alueelle rakennetaan uusia puistoja ja virkistysalueita. Nykyisiä viher- ja metsäalueita valmennetaan ja kunnostetaan ulkoilijoita varten. Kuntien toteuttamille investoinneille puistoihin ja virkistykseen on arvioitu kaavaselostuksessa noin 130 miljoonaa euroa. Tarve tulee todennäköisesti olemaan suurempi, koska selostuksessa käy ilmi, että taajama-alueet sisältävät noin 20 % viheraluetta. Laajoille metsä- ja virkistysalueille sekä Natura- ja luonnonsuojelualueille tarvitaan myös mittavia investointeja.

#### Vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen, ekologiseen verkostoon ja maisemaan

##### Natura 2000 -alueet ja luonnonsuojelualueet

Luonnonsuojelualueet on esitetty yleiskaavaluonnoksessa luonnonsuojelualueina (vaaleansininen merkintä) ja luonnonsuojelulain 29 §:n perusteella suojellut jalopuumetsä- tai metsikkökohteet suojelualueina (S-1). Suurin osa luonnonsuojelualueista kuuluu Natura 2000 -verkostoon. Kaava-alueella on tällä hetkellä yhteensä 7



luonnonsuojelualuetta, 4 luontotyyppipäätöstä (kaikki jalopuumetsiä) ja Sipoonkorven kansallispuisto (eteläisin osa kaava-alueella). Nykyisten luonnonsuojelualueiden lisäksi kaavassa on osoitettu n. 68 hehtaarin kokoinen Porvarinlahden-Kasabergetin alueeseen liittyvä uusi suojelualue. Yleiskaavan toteutuessa luonnonsuojelualueita on kaava-alueella yht. 5 km<sup>2</sup>.

Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet on lisäksi merkitty kaavakarttaan (nat). Yleiskaava-alueella sijaitsee Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura 2000 -kohde (FI0100065). Natura 2000 -kohde kattaa yhteensä 355 hehtaaria maa- ja vesialueita. Osa-alueet ovat Mustavuoren, Porvarinlahden, Labbackan ja Kasabergetin muodostama kokonaisuus sekä ruovikoituneet matalat merenlahdet Bruksviken, Torpviken ja Kapellviken. Porvarinlahden Natura-alue ei kuulu kokonaisuudessaan kaava-alueeseen. Osa-alueet poikkeavat lajistoltaan toisistaan.

Yleisten töiden lautakunta katsoo, että Natura-alueiden välittömässä läheisyydessä rakentaminen voi vaarantaa alueiden luontoarvot. Tämän vuoksi yleisten töiden lautakunta esittää, että jatkosuunnittelussa harkittaisiin esim. asukastiheyden nostamista ekologisesti vähemmän merkittävillä alueilla kuten keskusta-alueilla, jotta Natura-alueiden ekologinen laatu voidaan turvata ja silti saavuttaa suunniteltu uuden asukasmäärän kasvu.

#### Luontovaikutukset

Luontovaikutusten arvioinnissa paikkatietoanalyseissä on pyritty löytämään luonnon ”hot spot” -alueet eli luonnon arvokeskittymät ja arvioimaan kaavan toteutumisen vaikutuksia luontotyypeihin, lajistoon sekä ekologisten yhteyksien säilymiseen ja laatuun. Lisäksi on tarkasteltu, kuinka paljon tulevat rakentamisalueet vähentävät nykyisten metsäalueiden, maatalousalueiden sekä ranta-alueiden pinta-aloja.

Luonto muuttuu merkittävässä määrin Östersundomin rakentuessa. Luontovaikutukset ilmenevät sekä rakentamisen aikana, että sen jälkeen kaavan toteuduttua. Elinympäristöt pirstoutuvat. Syntyy esteitä lajien leviämiseksi, häiriötä eläimille, veden likaantumista ja melua. Virkistyskäyttö lisääntyy ja aiheuttaa maaston kulumista, eroosiota, roskaantumista ja vieraslajien leviämistä.

Suurimmat muutokset kohdistuvat metsäalueisiin. Alueelle tyypilliset havumetsät vähenevät ja niiden metsälajiston elinolosuhteet heikkenevät. Metsien pinta-ala vähenee noin 25 neliökilometristä noin 14 neliökilometriin. Vaikutukset kohdistuvat erityisesti rauhallisista metsäisistä elinympäristöistä riippuvaisiin lajeihin kuten kehrääjä,



huuhkaja, kaakkuri ja pyy. Alueen rehevät merenlahdet, jotka ovat suurimmaksi osaksi Natura-aluetta, säästyvät pitkälti rakentamiselta – vaikutukset kosteikko- ja vesiluontoon ovat suhteellisen vähäisiä.

Kaava-alueelle jää kolme pinta-alaltaan yli 100 hehtaarin luontokokonaisuutta: Sipoonkorven kansallispuiston eteläosa ja siihen liittyvät luontoalueet, Landbon itäinen viheralue sekä Mustavuoren-Kasabergetin suojelualueiden ja luontoalueen muodostama kokonaisuus.

Kaava-alueelle varattu viheryhteys Mustavuoren alueelta Kasabergetin kautta Sipoonkorven metsäalueelle toimii ekologisena yhteytenä erityisesti metsälajistolle. Se muodostaa yhteyden Itä-Helsingin kulttuuripuiston ja Vuosaaren ulkoilupuiston vihersormista Sipoonkorpeen. Ekologisen yhteyden toimivuus tulee turvata rakentamalla etupainotteisesti alueen reittiverkosto sekä isompien teiden ylitys vihersiltoina tai alikulkuina. Porvoonväylä muodostaa esteen eläimistön liikkumiselle jo nyt, mutta estevaikutusta voidaan vähentää kaavaehdotuksessa esitettävien kolmen vihersillan tai -alikulun avulla.

Ekologisen yhteyden laatu on tärkeä Mutarsin kohdalla, mm. Krapuoja on tärkeä pienvesiyhteys lähiympäristöineen. Tämän ekologisen yhteyden laatuun ja riittävään leveyteen on kiinnitettävä jatkosuunnittelussa riittävästi huomiota. Muilta osin Östersundomin nykyinen ekologinen verkosto muuttuu oleellisesti. Pohjois-eteläsuuntaiset viheryhteydet alueen purolaaksoissa jäävät kaavan toteutuessa kapeiksi ja muuttuvat luonteeltaan rakennetuiksi virkistysyhteyksiksi.

#### Maankäytön vaikutuksia kaava-alueen Natura-alueisiin

Natura-arvioinnin johtopäätösten mukaan Sipoonkorven Natura-alueeseen ei kohdistu merkittäviä vaikutuksia. Mustavuoren lehdon ja Östersundomin lintuvedet Natura-alueen silikaattikallioihin arvioidaan kohdistuvan kohtalaisen haitallisia vaikutuksia varovaisuusperiaatteen mukaan. Silikaattikallioita on erityisesti Mustavuori-Labbackan alueella. Lisääntyvä ulkoilu lisää kulumista myös boreaaliset lehdot luontotyyppillä, mutta vaikutuksien ei arvioida nousevan merkittävän haitan kynnyksen yli. Boreaalisia lehtoja esiintyy erityisesti Mustavuoren lehdon pohjoisosissa sekä Karlviken-lahden metsänreunoilla. Vesi- ja kahlaajalintulajistoon ei aiheudu merkittävää haittaa.

Natura-arvioinnin mukaan merkittävän haitan kynnyksellä ylittyy kolmen lintulajin osalta: pyy, kehrääjä ja ruisrääkkä. Haitalliset vaikutukset kohdistuvat lajien elinympäristöihin Natura-alueen ulkopuolella.



Kehräjä vaatii laajan rauhallisen reviirin. Soveltuvat ympäristöt supistuvat ja liikkumisesta aiheutuu lisäksi häiriötä. Lemmikkieläimet ja liikkuminen maapesän lähellä ovat kohtalokkaita pesinnän onnistumiselle. Ruisrääkän rauhalliset, laaja-alaiset elinympäristöt supistuvat ja liikkumisesta aiheutuva häiriö vaikuttavat merkittävästi. Pyyn elinympäristöt supistuvat.

Kaavaehdotusta laadittaessa merkittäviä luontoarvoja ja yhdyskuntarakenteen tavoitteita on sovitettu yhteen. Yleiskaavaa on muokattu huomattavasti haitallisten luontovaikutusten lieventämiseksi muun muassa vähentämällä rakentamismahdollisuuksia ja laajentamalla viher- ja luonnonsuojelualueita.

Koska Natura-arviointi osoittaa kaavaehdotuksen merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, voidaan kaavaehdotus hyväksyä tai vahvistaa, jos valtioneuvosto yleisistunnossa päättää, että kaava on toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavasta syystä eikä vaihtoehtoista ratkaisua ole. Uudenmaan ELY-keskus laatii parhaillaan kaavaehdotuksesta ns. Natura-lausuntoa, jonka perusteella punnitaan ovatko Natura-alueille arvioidut haitat niin merkittäviä, että kaavaehdotukselle haetaan edellä mainittua valtioneuvoston poikkeamispäätöstä.

Natura-alueiden matalien, umpeenkasvavien merenlahtien ekologista tilaa voisi kohentaa ruovikoita niittämällä ja ruoppaamalla yhtenäisiin ruovikoihin allikoita ja kanavia. Virkistyskäyttöä ohjaamalla muun muassa reittejä ja rakenteita lisäämällä sekä lintupiiloja ja -torneja rakentamalla pystyttäisiin Natura-alueiden eliöstölle kohdistuva mahdollinen häiriö minimoimaan. Lieventämistoimenpiteet tulisi tehdä ennen tai viimeistään samanaikaisesti alueen asuntotuotannon kanssa. Tässä korostuu jälleen Östersundomin viherrakenteen suunnitelman tärkeys.

Kaavakarttaan on Natura-alueiden rantavyöhykkeelle jätetty suojavyöhyke, jonka merkintä on ulkoilualue. Kaavakartan yleisissä määräyksissä edellytetään lisäksi, että suojeltujen kosteikoiden reunoilla tulee turvata luontotyyppien säilyminen. Myös suojeltujen kosteikoiden reunoille osoitettu seudullisen rantareitin määräys edellyttää, että tarkemmassa suunnittelussa on otettava maiseman ja luonnon erityispiirteet huomioon.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa Östersundomin yhteistä yleiskaavaehdotusta edellä esitetyin huomautuksin.

## Käsittely



31.03.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijän muutos: Muutetaan lausuntoehdotuksen alaotsikon "Massojen hallinta" alla olevan toisen kappaleen toinen virke kuulumaan seuraavasti: "Tavoitteena on ekotehokas olevien maiden materiaalikierto ja alueellinen omavaraisuus."

Yleisten töiden lautakunnan yksimielisesti ilman äänestystä tekemät muutokset ja lisäykset:

Lisätään lausuntoehdotuksen otsikon "et1-alueet" alla olevan toisen kappaleen loppuun seuraavat virkkeet: "Länkärin ja Kurängenin väliin esitetty maa-aineksenotto-/ylijäämämaiden läjitysalue jättäisi alleen mm. arvokkaita vanhoja metsiä, metsälehmusesiintymän sekä lähteikön, ja rajoittuisi suoraan Sipoonkorven kansallispuistoon, johon sillä olisi todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia. Ympäristövaikutusten arviointi tulee tämän vuoksi tehdä erittäin perusteellisesti."

Poistetaan otsikon "Viheralueet" alla olevan kappaleen ensimmäinen virke: "Yleiskaavaehdotuksen viheraluemerkinnät ovat selkeät ja niihin liittyvät määräykset tarkentavat alueen käyttötarkoitusta" ja korvataan se virkkeellä: "Yleiskaavaehdotuksen viheraluemerkinnät ovat osin liian yleispiirteisiä turvaamaan ekologisia yhteyksiä."

Lisätään saman otsikon alla olevan toisen kappaleen toiseksi virkkeeksi: "Viher- ja virkistysyhteydet tulee esittää kaavassa erillisillä kaavamerkinnöillä ekologisten yhteyksien säilymisen takia."

Korvataan otsikon "Virkistysalue" alla oleva ensimmäinen kappale seuraavasti: "Yleisten töiden lautakunnan näkemyksen mukaan kaavaehdotuksessa on kirkkaanvihreällä kaavamerkinnällä osoitettu useita sellaisia, mm. purolaaksoihin ja niiden viereisille harjanteille sijoituvia ekologisia yhteyksiä, joiden toimivuuden turvaaminen edellyttää niiden säilyttämistä mahdollisimman luonnonmukaisina, mitä näille alueille ehdotuksessa esitetty kaavamääräys ei kykene takaamaan. Nämä alueet tulisivat esittää kaavassa omalla kaavamerkinnällä, joka turvaa niiden laadun säilymisen. Arvokkaimpien osien kohdalla kyseeseen voi tulla myös SL-merkintä."

Korvataan otsikon "Virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajan alue, Gränö" alla oleva ensimmäinen kappale seuraavasti: "Gränön saari on merkitty virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajan alueeksi. Gränö tulisi joko kaavoittaa samalla tarkkuudella kuin muu osa kaavaehdotuksen alueesta, merkitä kaavan selvitysalueeksi tai jättää kokonaan lopullisen kaavan ulkopuolelle. Samalla tarkkuudella kaavoittaminen tarkoittaisi sitä, että kaavakartalla tulisi mm. osoittaa SL-varauksina ja luo-merkinnöillä alueen arvokkaat





luontoalueet, joista tärkeimmät on tunnustettu Itä-Uudenmaan liiton maakunnallisesti arvokkaiden luontoalueiden (MALU) selvityksessä, ja sitä täydentäneissä Sipoon kunnan selvityksissä."

Korvataan saman otsikon alla oleva kolmas kappale seuraavasti:  
"Granön länsirannalle esitetyn venesatamavarauksen kokoluokkaa tulisi harkita koska se kasvattaisi huomattavasti huvi- ja muuta veneilyä Vuosaaren suursataman edustan jo ennestäänkin vilkkailla ja ahtailla sisääntuloväylillä, ja muodostaisi näin huomattavan onnettomuusrisikin. Granön ja mantereen välille esitetty silta/pengertieyhteys olisi vähintään 650m pitkä ja tulisi rakentaa niin, että suuretkin purjeveneet pystyisivät edelleen käyttämään Granön ja mantereen välistä kulkevaa suojaväylää. Näiden seikkojen vuoksi ajoneuvoyhteys Granöhön olisi jo kustannussyistä epärealistinen."

Korvataan otsikon "Viheryhteystarve" alla oleva kappale seuraavasti:  
"Yleisten töiden lautakunta katsoo, että kaavaan tulee taajamarakenteen sisällä merkitä kaavamerkinnällä "viheryhteystarve" ainoastaan ne kaupunkirakenteen sisään sijoittuvat viheralueet, jotka kykenevät toimimaan luonnonalueita yhdistävinä ekologisina yhteyksinä. Muut luonnon- tai ulkoilualueita toisiinsa kaupunkirakenteen läpi yhdistävät reitit kuten kävely- ja puistokadut, asuinalueiden puutarhakadut, pyöräteiden runkoreitit yms. tulee osoittaa merkinnällä "virkistysreitti"."

Lisäys äänestyksen jälkeen:

Lisätään otsikon "Vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen, ekologiseen verkostoon ja maisemaan" alle seuraava viimeinen kappale:  
"Yleisten töiden lautakunta katsoo, että Natura-alueiden välittömässä läheisyydessä rakentaminen voi vaarantaa alueiden luontoarvot. Tämän vuoksi yleisten töiden lautakunta esittää, että jatkosuunnittelussa harkittaisiin esim. asukastiheyden nostamista ekologisesti vähemmän merkittävillä alueilla kuten keskusta-alueilla, jotta Natura- alueiden ekologinen laatu voidaan turvata ja silti saavuttaa suunniteltu uuden asukasmäärän kasvu."

Vastaehdotus: Pörrö Sahlberg

Kannattajat: Henrik Nyholm

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Otsikon "Vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen, ekologiseen verkostoon ja maisemaan" lisätään viimeinen kappale:



Yleisten töiden lautakunta katsoo, että Natura-alueiden välittömässä läheisyydessä rakentaminen voi vaarantaa alueiden luontoarvot. Tämän vuoksi yleisten töiden lautakunta esittää, että jatkosuunnittelussa harkittaisiin esim. asukastiheyden nostamista ekologisesti vähemmän merkittävillä alueilla kuten keskusta-alueilla, jotta Natura-alueiden ekologinen laatu voidaan turvata ja silti saavuttaa suunniteltu uuden asukasmäärän kasvu.

Jaa-äännet: 4

Maria Landén, Eija Paananen, Dennis Pasterstein, Maija Wirén

Ei-äännet: 5

Antti Möller, Jarmo Nieminen, Henrik Nyholm, Mariam Rguibi, Pörrö Sahlberg

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 5-4 lautakunta hyväksyi Pörrö Sahlbergin vastaehdotuksen.

17.03.2015 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginarkkitehti  
Jukka Kauto

Lisätiedot

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838  
nina.mouhu(a)hel.fi

Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939  
silja.hurskainen(a)hel.fi

Suomenkielinen työväenopisto 31.3.2015

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Östersundom –toimikunta pyytää lausuntoa Suomenkieliseltä työväenopistolta yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta.

Suomenkielinen työväenopisto esittää lausuntonaan seuraavaa:

Työväenopiston toiminta on lähipalvelua. Se on vapaata sivistystyötä. Sen tarkoituksena on antaa kaupunkilaisille mahdollisuuksia



omaehtoiseen oppimiseen ja kehittymiseen ihmisen omista oppimistarpeista lähtien.

Östersundomissa ei tällä hetkellä ole opiston opetusta. Opistolla ei ole mahdollisuuksia rakentaa sinne opetustiloja.

Yleiskaavan mukaan kaupunkirakennetta tiivistetään kaikkialla, erityisesti raideliikenteen solmukohtissa ja merkittävien pysäkkien läheisyydessä. Östersundomiin ei ole suunnitteilla raideliikennettä – ellei sinne jatketa Vuosaaresta metrorataa - mutta se on melko syrjässä, joten östersundomilaisten sivistystarpeiden tyydyttämiseksi sinne on syytä saada opiston opetusta.

Työväenopiston näkökulmasta olisi tärkeää saada sinne yhteiskäytössä olevia opetustiloja yhdessä Kulttuurikeskuksen, Nuorisoasiainkeskuksen, Kaupungin kirjaston, mahdollisten palvelukeskusten ja opetusviraston kanssa yhteistyössä. Tällöin saadaan opetusta lähelle kaupunkilaisia myös uusille alueille.

Työväenopiston toiminen ja näkyminen eri kaupunginosissa pitää alueita elinvoimaisina, turvallisina ja vireinä myös ilta-aikana. Opiston toiminta pitää myös alueiden asukkaita vireinä ja innovatiivisina.

Opetus toteutetaan alueiden peruskouluilla ja muissa oppilaitoksissa tuntiperustaisella vuokralla, joten kouluja uusille alueille rakennettaessa pitää ottaa huomioon opiston ja muiden iltakäyttäjien tarpeet.

Lisätiedot

Hannele Koli-Siiteri, asiakaspalveluosaston osastopäällikkö, puhelin: 310 88521  
hannele.koli-siiteri(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 26.03.2015 § 57

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Lausunto

Liikuntalautakunta antoi seuraavan lausunnon:

Östersundomin yhteisen yleiskaavan keskeisenä perusteena on raideliikenteen varaan rakennettava tiivis ja matala rakentaminen. Yleiskaava-alueesta muodostuu seudulle uusi taajama-alue keskuksineen. Tavoitteissa yhdistyvät pientaloasuminen ja kaupunkimainen ympäristö sekä hyvä joukkoliikenteen ja lähipalveluiden palvelutaso.

Merkitykseltään seudulliseksi keskuksiksi on merkitty Sakarinmäki.

Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566



Seudullisesti merkittävänä liikenteen solmukohtana kehitetään Sakarinmäen lisäksi Länsisalmee. Muut keskuksat ovat merkitykseltään paikallisia.

#### Liikuntapalvelut ja arkiliikkuminen

Toukokuussa 2011 liikuntavirasto antoi lausunnon Östersundom-toimikunnalle yleiskaavan valmisteluaineistosta. Tuolloin esitettiin toiveet seuraavista liikuntaa palvelevista tilavarauksista:

- Keskisuuri uimahalli, 350 000 kävijää vuosittain,
- uimahallin yhteyteen maauimala 150 000 kävijää vuosittain,
- sisämonitoimihalli, 12 000 kem2, 600 000 kävijää vuosittain,
- sisäpalloiluhalli, katsomo 5000 katsojalle, tilat mm. salibandyille, koripallolle, käsipalloilulle ja voimistelulle
- jäähalli, 2 rataa, liikuntasuoritteita 150 000
- pikaluisteluuhalli tai jääpallohalli jos hankkeet eivät toteudu niille aiemmin ajatelluilla sijoituspaikoilla nykyisessä kaupunkirakenteessa,
- mahdollinen sisävelodromi.

Yleiskaavassa ja myöhemmässä suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee esittää riittävästi tilavarauksia sekä yksityisen että julkisen sektorin tuottamiin liikuntamahdollisuuksiin. Yksityisten toimijoiden toimesta alueelle mitä suuremmalla todennäköisyydellä tulee erilaisia liikunnan suorituspaikkoja. Tällaisia ovat esim. kuntokeskuksat, mailapelihallit, agilityhalli, skeittihalli, keilahalli, kylpylä tai lasten kaupallinen sisäliikunta.

Arkiliikunnan edistäminen kaavoituksen keinoin on välttämätöntä. Östersudomin tulevia aluekeskuksia tulee kehittää siten, että ne houkuttelevat liikkumaan jalan ja polkupyörällä. Liikuntavirasto osallistuu aktiivisesti kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden suunnitteluun ja hoitamiseen muun muassa ulkoilureittien osalta.

#### Liikuntapuistot ja lähiliikuntapaikat

Liikuntalautakunta näkee, että alueelle tulee varata liikuntatoimen käyttöön seuraavat ulkoliikuntapaikat:

- Iso liikuntapuisto, jossa katsomo 5000:lle, kolme täysmittaista kenttää, lähiliikuntaa sekä pienkenttiä, koripallo, lentopallo, tennis, jääkiekko ja beachvolley,
- liikuntapuistossa talvisin yleisöluisteluun tekojäärata,
- kaksi ns. paikallista liikuntapuistoa (esimerkkinä Kontulan liikuntapuiston mitoitus),
- skeitti- ja parkourpuisto,
- koulujen ja päiväkotien yhteyteen pienpelikenttiä sekä lähiliikuntapaikkoja.



## Maastoliikunta

Alueen ratsastukseen soveltuvat olosuhteet tulee säilyttää ja kaava-alueella tulee olla ratsastuskeskuksia, jossa on myös maastoratsastusreittejä. Husön ratsastuskeskuksen toimintaedellytykset tulee säilyttää. Yhden ratsastuskeskuksen yhteyteen tulee sijoittaa kansainväliset mitat täyttävä maneesi, kilpailutoimintaa varten riittävät lämmittely- ja jaloittelutarhat sekä riittävä pysäköintivaraus sekä yleisölle että hevosautoille.

Tilavarauksina suunnittelussa tulee huomioida myös seuraavat maastoliikunnan tarpeet:

- Koiraurheilukeskus (vinttikoirarata, agility, palvelukoiraopetus),
- lumiparkki,
- retkihihtokeskus,
- viherkäytäviä hyödyntävät ja liikuntaan houkuttelevat ulkoilureitit,
- virkistyskalastuksen tarpeet.

Vapaa-ajan toiminnot tulevat tulevaisuudessa yhä tärkeämmiksi ja niille on siksi suotava merkittävä sija tulevaisuuden kaupunkirakentamisessa. Yhteydet vapaa-ajanviettopaikkoihin tulevat vähintään yhtä tärkeiksi kuin yhteydet työpaikan ja asunnon välillä.

## Yleiskaavaratkaisu

Liikunnan olosuhteiden edistäminen on toteutettu varmistamalla viheralueiden riittävyys ja yhteneväisyys sekä mahdollistamalla tilaa vievien sisäliikuntapalveluiden sijoittuminen alueelle. Asukkaiden arkiliikuntatottumuksia tulevissa asutustiivistymissä edistää helposti saavutettavissa oleva lähiliikuntapalveluverkko. Yleiskaavassa esitetään selkeä viheraluejärjestelmä, joka käsittää retkeily- ja ulkoilualueita, lähipuistoja sekä merenrantapuistoja ja viherreittejä.

Liikuntapalveluille on merkittävä tilavaraus Salmenkallion metroaseman yhteydessä. Tämä urheilu- ja virkistyspalvelujen keskus mahdollistaa liikuntapalveluiden laajamittaisen kehittämisen sekä sisä- että ulkotiloissa. Liikuntalautakunta pitää suunnitelmassa ehdotettua metrolinjausta hyvänä liikennematkaisualueena alueelle. Salmenkallion aseman sijoittaminen suuria ihmismääriä vetävän liikuntapuiston välittömään läheisyyteen on kestävä kehitys ajatellen tärkeää, sillä näin minimoidaan liityntäliikenteen ja yksityisautoilun kasvun tarve.

## Merelliset alueet ja palvelut

Östersundomilla tulee olla kiinteä suhde mereen. Julkiset rannat, rantakadut ja venesatamat ovat merkittävässä roolissa. Kaava-alueella

### Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

### Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

### Puhelin

+358 9 310 1641

### Faksi

+358 9 655 783

### Y-tunnus

0201256-6

### Tilinro

F10680001200062637

### Alvno

F102012566



tulee kehittää venesatamia muuallekin kuin Granön saarelle. Venesatamien yhteydessä tulee olla riittävä määrä talvisäilytysalueita. Esim. moottoritien melualueelta tulisi etsiä suuri veneiden ja matkailuvaunujen talvisäilytysalue. Kaava-alueelle tulisi myös varata tilaa Rastilan leirintäalueen kokoiselle leirintäalueelle.

Granö on merkitty virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajan alueeksi, joka varataan yleiseen virkistyskäyttöön sekä loma-, matkailu- ja veneilytoimintaan. Saaren laajempi virkistyskäyttö edellyttää ajoneuvoliikenteen siltaa, joka on yleiskaavassa esitetty yhteystarpeena.

Granön kehittäminen on suotavaa, mutta alueella tulee huomioida yleisemminkin veneilyyn ja veteen liittyvän virkistystoiminnan tarpeet. Liikuntalautakunta esittää toiveena, että yleiskaava-alueella olisi:

- Suuri veneiden ja matkailuvaunujen talvisäilytysalue,
- paikallisia venesatamia, jossa riittävästi parkkipaikkoja, veneenlaskuluiska ja septitankin tyhjennysmahdollisuus
- vesiliikennelaitureita
- melontakeskus,
- pienempiä uimarantoja,
- talviuintipaikkoja,
- kelluva uimala.

Liikuntalautakunta pitää Talosaaren kärkeen esitettyä uimarantaa erittäin suotavana ja toivoo, että uimarantaa päästään kehittämään etupainotteisesti yleiskaavan tullessa lainvoimaiseksi.

#### Viherverkosto ja ulkoilu

Viheralueiden ja puistojen lisäksi yksityisillä piha-alueilla on merkittävä vaikutus siihen, millaiseksi lähiliikuntaverkosto muodostuu.

Liikuntalautakunta puoltaa yleiskaavaehdotusta edellä esitetyn huomautuksin.

#### Esittelijä

liikuntajohtaja  
Anssi Rauramo

#### Lisätiedot

Hanna Lehtiniemi, arkkitehti, puhelin: 310 87723

#### Ympäristölautakunta 24.03.2015 § 118

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

#### Postiosoite

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

#### Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

#### Puhelin

+358 9 310 1641

#### Faksi

+358 9 655 783

#### Y-tunnus

0201256-6

#### Tilinro

FI0680001200062637

#### Alvno

FI02012566



## Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Östersundomin alueella on paljon luontoarvoja, joista tiukinta lain suojaa nauttivat Natura-alueet. Kaavaehdotus vaikuttaa eniten Mustavuoren lehdon ja Östersundomin lintuvesien alueeseen.

Luonnonsuojelulain 66 §:n mukaan suunnitelmaa ei saa hyväksyä, mikäli arviointi- ja lausuntomenettely osoittaa sen merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000-verkostoon.

Kaavaehdotuksen Natura-arvion mukaan kaavaratkaisu todennäköisesti aiheuttaa merkittävää haittaa kolmelle alueen suojeluperusteena olevalle lintudirektiivin liitteen I lintulajille pyylle, kehrääjälle ja ruisrääkälle. Ympäristölautakunnan mielestä yhteistä yleiskaavaa ei siten tule hyväksyä ennen kuin voidaan osoittaa, että maankäyttöratkaisuista ei aiheudu Natura-arvoja merkittävästi heikentäviä vaikutuksia.

Uudenmaan ELY-keskus on 28.5.2014 päättänyt, että Östersundomin metroraidehankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Ympäristölautakunta toteaa, että linjausvaihtoehtojen muodostamisessa ja vaikutusten kokonaisarviointissa on erityisen tärkeää ottaa huomioon metroasemiin kytkeytyvien rakentamisalueiden vaikutukset luontoarvoihin ja tulvariskialueisiin, mihin Östersundomin yleiskaavatyön yhteydessä tehty Natura-arviointi antaa hyvän lähtökohdan.

Ilmastonmuutoksen hillinnän kannalta haasteellisinta on luoda kestävä joukkoliikennejärjestelmä. Joukkoliikenteen kulkutapaosuus on arvioiden mukaan jäämässä huomattavan alhaiseksi.

Puronvarsilaaksot ovat merkittäviä sekä ilmastonmuutokseen sopeutumisessa että viherkäytävänä. Hulevesien viivyttäminen ja tulvien hallinta vaatii riittävät tilavaraukset. Virkistysalueiden kaavamerkintä- ja määräyksiä pitäisi tarkentaa siten, että ne turvaavat paremmin alueiden luontoarvojen ja ekologisten yhteyksien säilymisen.

## Vaikutukset Natura-alueeseen ja tulvariskien arviointi

Östersundomin alueella on paljon luontoarvoja, joista tiukinta lain suojaa nauttivat Natura-alueet: Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuedet etelässä, Sipoonkorpi pohjoisessa ja Sipoonjoen vesistö



idässä. Näistä alueista kaavaehdotus vaikuttaa eniten Mustavuoren lehdon ja Östersundomin lintuvesien alueeseen.

Luonnonsuojelulain mukaisessa Natura-arvioinnissa otetaan huomioon hankkeen omien vaikutusten lisäksi sen yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa. Suurin Mustavuoren-Östersundomin Natura-alueeseen jo vaikuttanut hanke on Vuosaaren sataman rakentaminen. Sataman pohjoispuolelle suunnitellaan myös Vuosaaren C-voimalaitosta ja laaditaan sen mukaista asemakaavan muutosta. Aiemmat Natura-alueeseen vaikuttaneet hankkeet alentavat uutta hanketta arvioitaessa merkittävän haitan kynnystä.

Vuosaaren sataman rakentamisen ja toiminnan aloituksen aikana vuosina 2001–2011 toteutettiin mittava linnustonseuranta, joka kattoi koko Natura-alueen ja sen lisäksi lähialueita. Natura-alueen linnusto kesti, osin ennakkoarvioita paremmin, sataman aiheuttamat muutokset. Myöskään muilta osin sataman ei ole todettu aiheuttaneen merkittävää haittaa Natura-alueelle. Tämä ei kuitenkaan poista edellä mainittua yhteisvaikutusefektiiä, jonka mukaan merkittävän haitan kynnyks on alentunut uuden hankkeen kohdalla.

Luonnos- ja ehdotusvaiheen Natura-arvion tekijänä on ollut eri konsultti. Molemmat Natura-arviot ovat huolellisesti tehtyjä ja niiden johtopäätökset samansuuntaisia.

Kaavaluonnoksen laadinnan alkuvaiheessa asutuksen painopisteen ja raideratkaisun vaihtoehtoja ei tarkasteltu riittävän perusteellisesti, vaan päädyttiin valitsemaan riskialttiit perusratkaisut. Natura-konsultin esittämiä parannusehdotuksia ei otettu huomioon keskeisissä kysymyksissä. ELY-keskus totesi poikkeuksellisesti kaavaluonnoslausunnossaan jo ennen Natura-arviointia, että merkittävän haitan syntyminen on todennäköistä.

Ehdotusvaiheessa kaavaan on tehty muutoksia. Ekologisia käytäviä on lavennettu, ja Salmenkalliossa vaikeimpien haittavaikutusten lieventämiseksi on varattu laaja uusi luonnonsuojelualue Natura-alueen suojavyyhykkeeksi. Ongelmana on kuitenkin sama perusratkaisu: liian lähelle Natura-aluetta sijoittuva metrolinjaus ja siihen tukeutuva rakentaminen.

Natura-arvion mukaan kaavamuutoksista ja lieventävistä toimenpiteistä huolimatta kaavaratkaisu todennäköisesti aiheuttaa merkittävää haittaa pyylle, kehräjälle ja ruisrääkälle.

Yleiskaavaehdotuksen metroasemien sijaintipaikoista ja niiden mukaisista taajama-alueista Salmenkallio on myös osaksi ja Östersundom merkittävältä osin tulvariskialueella. Näin mittava





rakentaminen alaville paikoille vaatii laajamittaista stabilointia ja esirakentamista tulvan kannalta turvalliseen korkeuteen. Maansiirroilla ja paksuilla louhepatjoilla on luonto- ja maisemavaikutuksia, asemakaavatasolla myös todennäköisesti sellaisia vaikutuksia Natura-luontotyypeihin, joita ei yleiskaavan Natura-arvioissa ole voitu täysipainoisesti ottaa huomioon ja jotka edellyttävät vaativia teknisiä ratkaisuja kosteikkojen vesitasapainon ylläpitämiseksi.

Östersundomin alueen kaavoituksessa tulisi selvittää, olisiko rakentamisen painopistettä mahdollista siirtää kauemmas Natura-alueilta ja niiden kanssa osin päällekkäisiltä tulvariskialueilta. Näin vähennettäisiin myös suojeltaville luontotyypeille ja lajeille aiheutuvia haittoja.

Kaavaehdotus sisältää suuria juridisia ja ekologisia riskejä. Sen vieminen eteenpäin päätöksenteossa ei ole kuntien kokonaisedun mukaista. Natura-alueille on syytä jättää kaikissa kaavaratkaisuissa riittävä suoja. Ympäristölautakunnan mielestä kaavaehdotusta tulisi siis muuttaa siten, että maankäyttöratkaisuista ei aiheudu Natura-arvoja merkittävästi heikentäviä vaikutuksia.

#### Ilmastovaikutukset

Kaupunginvaltuuston vuonna 2012 hyväksymässä kaupungin ympäristöpolitiikassa on asetettu tavoitteeksi hiilineutraali Helsinki vuonna 2050. Yhteisessä yleiskaavassa on esitetty hyviä tavoitteita uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen liittyen. Tavoitteena on rakentaa ekotehokkain pohjoinen kaupunki. Vaikutusten arviointi ei kuitenkaan täysin vastaa siihen, kuinka hyvin kaavaratkaisu kokonaisvaltaisesti tukee Helsingin omien ilmastotavoitteiden ja kaavassa asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Östersundom on valtaosin rakentamatonta aluetta. Siten alueelle on täydet edellytykset suunnitella yhdyskuntarakennetta, joka liikenneratkaisujen, rakennuskannan ja energiaratkaisujen osalta hillitsee ilmastomuutosta. Ympäristölautakunta katsoo, että yleiskaavalla on merkittävä rooli energiatehokkuuden edistämisessä. Östersundom tulee kokonaisuudessaan osoittaa alueeksi, jolla tähdätään mahdollisimman suureen energiaomavaraisuuteen ja hiilineutraalisuuteen. Lisäksi alueella tulee tavoitella hillinnän ohella myös ilmastomuutoksen kokonaisvaltaista sopeutumista esimerkiksi viherinfran ja hulevesien käsittelyn keinoin.

Liikkuminen muodostaa merkittävän osan yhdyskuntarakenteen hiilijalanjäljestä. Liikkumisen ilmastopäästöihin vaikuttavat keskeisesti alue- ja yhdyskuntarakenteen ratkaisut sekä se millaiseksi liikkuminen näiden pohjalta muodostuu. Östersundomin alueella



kokonaishiilijalanjälkeen vaikuttaa eniten liikenne, josta henkilöautoliikenne aiheuttaa suurimman osan. Raideyhteyteen perustuvasta taajamarakenteesta huolimatta joukkoliikenteen käyttöaste jää pieneksi ja alle tavoitteiden.

Maankäytön suunnittelussa tulee aina ottaa huomioon uusiutuvan energian käytön mahdollistaminen ja rakentamisen materiaalivalinnoista aiheutuvat päästöt. Tämän lisäksi tulee huomioida rakennusten sijoittelun, muodon ja suuntauksen vaikutukset energiankulutukseen. Nämä tavoitteet tulisi sisällyttää yleiskaavaan.

Yleiskaavan tavoitteena on Östersundomin alueen profiloituminen aurinkosähkön tuotannon ja hyödyntämisen koalueeksi. Myös tiiveimmin rakennettaville alueille suunniteltu paikallisen, uusiutuviin energiantuotantomuotoihin pohjautuvan kaukolämmön hyödyntäminen on ympäristön kannalta myönteinen osaratkaisu.

Yleiskaavaluonnoksessa ei ole osoitettu alueita tuulivoimatuotannolle, mutta tuulivoiman sijoittamista ei myöskään rajoiteta. Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavaluonnoksessa Helsinkiin ei ole osoitettu maakunnallisesti merkittäviä tuulivoima-alueita. Paikallisia tuulivoima-alueita voidaan varata kuitenkin kuntakaavoituksessa.

Uusien alueiden rakentaminen pienentää väistämättä nykyisten hiilinielujen määrää. Eniten hiilidioksidia sitovat metsät. Yleiskaavassa tulee esittää arvio alue hiilinielujen pienenemisestä ja siitä, kuinka sitä voidaan kompensoida.

#### Liikennejärjestelmä

Östersundomin alueen joukkoliikenneyhteydet tulevat perustumaan raideyhteyteen tukeutuvaan järjestelmään. Uudenmaan ELY-keskus on 28.5.2014 päättänyt, että Östersundomin metroraidehankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Perusteena oli, että alueella on mm. monia luontoarvoiltaan merkittäviä kohteita, joihin yhteys voi vaikuttaa. ELY-keskus piti perusteluissaan tärkeänä, että YVA-menettelyssä arvioidaan hankkeen toteuttamatta jättämisen lisäksi erilaisia linjausvaihtoehtoja ja liikennemuotoyhdistelmiä. Ympäristölautakunta toteaa, että linjausvaihtoehtojen muodostamisessa ja vaikutusten kokonaisarvioinnissa on erityisen tärkeää ottaa huomioon metroasemiin kytkeytyvien rakentamisalueiden vaikutukset luontoarvoihin ja tulvariskialueisiin, mihin Östersundomin yleiskaavatyön yhteydessä tehty Natura-arviointi antaa hyvän lähtökohdan.

Helsingin liikkumisen kehittämisohjelman tavoitteiden mukaisesti kaupungin tulisi pyrkiä ohjaamaan liikkumistarpeen kasvu



kokonaisuudessaan kestäviin kulkumuotoihin. Östersundomin joukkoliikennejärjestelmä perustuu metroratkaisuun. Kuitenkin vain 20 % alueen arkimatkaliikenteestä suuntautuu Helsingin keskustaan. Metrolinjaa täydentäviä pikaraitioiteita ei ole listattu HLJ 2015 luonnoksen vuosina 2026–2040 toteutettaviin hankkeisiin, joten niiden toteutuminen siirtynee hyvin pitkälle.

Östersundomin alueen joukkoliikenteen käyttösuuden arvioidaan jäävän pienemmäksi kuin mitä se on Helsingissä nykyisin keskimäärin. Helsinkiläiset tekevät matkoistaan 32 % joukkoliikenteellä ja 22 % henkilöautolla. Östersundomissa arvioidaan joukkoliikenteen tulevaisuuden kulkutapaosuudeksi ainoastaan 20–27 %. Ympäristölautakunnan mielestä uusilla alueilla joukkoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn tavoitteelliset kulkutapaosuudet tulee asettaa huomattavasti keskimääräistä korkeammiksi, jotta hiilineutraaliustavoite vuonna 2050 voidaan saavuttaa. Tutkimusten mukaan erityisesti vapaa-ajanmatkat ovat viime vuosina kasvaneet ja tulevat jatkossa yhä kasvamaan, joten virkistys- ja vapaa-ajanmatkojen aiheuttamaa liikkumistarvetta ja suuntautumista tulisi arvioida tarkemmin.

Yleiskaavaehdotuksessa keskusten, taajama-alueiden ja vähittäiskaupan suuryksiköiden toteuttaminen sidotaan kaavamääräyksellä raideliikenteen toteuttamiseen. Uusien taajama-alueiden joukkoliikenne todennäköisesti kuitenkin alkuvaiheessa hoidetaan linja-autoliikenteellä, kunnes raideliikenteen rata valmistuu ja liikennöinti alkaa. Tällöin on riskinä, että väliaikaisratkaisut kestävät pitkään. Myös väliaikaisratkaisujen vaikutukset liikennejärjestelmään ja päästöihin tulee selvittää.

Östersundomin alueen tiiveimmin rakennettavat alueet sijaitsevat pääosin suunnitellun metroradan asemien läheisyydessä. Kuitenkin erityisesti Porvoonväylän pohjoispuolella on alueita, joiden osalta on vaarana, että liikkuminen tulee perustumaan henkilöautoliikenteeseen. Matka raideliikenteen asemalle on pitkä, ja pientalorakentaminen ei luo toimintaedellytyksiä tehokkaalle joukkoliikenteelle. Asiantuntija-arvioiden mukaan liityntäbussien vuoroväli ei tule vähäisestä asukastiheydestä johtuen olemaan tiheää, vaan bussien vuoroväliksi on arvioitu 20 minuuttia. Tämä ei ohjaa joukkoliikenteen käyttöön vaan lisää henkilöautoriippuvuutta.

Liityntäpysäköintijärjestelyjä ei ole osoitettu yleiskaavakartalla. Kaavoituksessa tulisi kuitenkin varmistaa, että riittävä liityntäpysäköintikapasiteetti voidaan sijoittaa asemien tiiviiksi rakentuvaan lähiympäristöön. Erityisesti Sakarinmäellä, mutta myös muilla asemilla on suuri merkitys liityntä- ja vaihtopaikkana. Liityntäpaikkoja tarvitaan paitsi Sipoon ja Porvoon suunnasta saapuville



myös riittämättömästä liityntäbussitarjonnasta johtuen alueen asukkaille. Liityntäpysäköintipaikoille tulee osoittaa myös riittävät ja turvalliset pyöräpysäköintitilat.

#### Melu, ilmanlaatu ja hiljaisuus

Vaikutusten arvioinnissa on alustavasti arvioitu Östersundomin alueen pääväylien ennusteliikenteen mukaisia melualueita. Arvioinnissa on hyvin tunnistettu myös satamaradan tavarajunaliikenteestä sekä metron ja pikaraitioteiden liikenteestä aiheutuva ilmaääni-, värinä- ja runkomeluriski. Näiden selvittämisestä ja torjunnasta on annettu kaavamääräys, jolla varmistetaan haittojen torjunta jatkosuunnittelussa.

Liikennemäärät alueen suurimmilla väylillä, erityisesti pääkaduksi osoitetulla Uudella Porvoontielle, tulevat kasvamaan merkittävästi. Tiivis asuminen on osoitettu liikennealueiden välittömään läheisyyteen, missä sekä ilmanlaatu- että meluhaitat ovat luonnollisesti suurimmat. Katujen ja maanteiden varret on meluntorjunnan kannalta paras rakentaa tiiviisti ja yhteen kytkettynä. Tällöin on vaarana, että ilmanlaatu heikentyy, mikäli väylistä muodostuu kuilumaisia. Katukuilumaisissa ympäristöissä on riski typpidioksidin raja-arvopitoisuuden ylittymiselle.

Vuosaaren satamatoiminnot aiheuttavat melua sataman lähiympäristöön. Vuosaaren satamassa varaudutaan toiminnan kasvuun useilla eri sektoreilla. On mahdollista, että satamatoiminnasta aiheutuva melu voi tulevaisuudessa rajoittaa sen lähialueen maankäyttöä etenkin Kantarnäsin suunnalla. Samalla tulevissa maankäyttöratkaisuissa tulee huomioida, ettei niillä suljeta pois mahdollisuutta kehittää satamatoimintaa.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan alueidenkäytössä tulee edistää hiljaisten alueiden säilymistä. Kaavaehdotuksesta hiljaisten alueiden tarkastelu puuttuu ja ehdotusta on tarpeen tältä osin täydentää. Uuden alueen suunnittelu tarjoaa hyvät mahdollisuudet huomioida hiljaiset ja äänimaisemaltaan rauhalliset alueet jo suunnittelun alkuvaiheessa ja samalla varmistaa niiden säilymisen.

#### Viherkäytävät

Puronvarsilaaksot on yleiskaavaehdotuksessa merkitty pohjoiseteläsuuntaisina Sipoonkorvesta merenrantaan johtavina viherkäytävinä. Purot ja norot tulee säilyttää avoimina vesiuomina. Niillä on merkitystä myös sekä ekologisina käytävinä että hulevesireitteinä. Vihervyöhykkeet purojen reunoilla on kuitenkin paikoin merkitty hyvin kapeiksi. Vyöhykkeiden tilavarauksien riittävyys tulisikin vielä tarkistaa, jotta hulevesien hallinta ja luonnontilaisten



purovesistöjen virkistyskäyttöarvojen säilyminen voidaan turvata myös jatkossa.

Talosaaren halki esitetty katulinjaus tulisi muuttaa ulkoilureitiksi. Esitetty tieyhteys haittaisi Talosaaren käyttämistä metsäisenä virkistysalueena ja ratsutilaa. Riittävä tieyhteys on jo nyt olemassa Uuden Porvoontien kautta.

#### Maa-aineksen otto- ja käsittelyalueet

Yleiskaava-alueella pyritään massatasapainoon ja omavaraisuuteen kiviaineshuollon osalta, mikä on hyvä asia luonnonvarojen käytön minimoimisen ja ilmastopäästöjen kannalta. Kaavassa esitetään kolme vaihtoehtoista maa-aineksen otto- ja käsittelyaluetta, jotka kaikki sijoittuvat yleiskaavatyössä luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiksi tunnistetuille alueille.

Louhinnalla on suoria vaikutuksia maa- ja kallioperään. Hältinbergetin maa-aineksen otto- ja käsittelyalue sijoittuu Hältingträsk-lammen valuma-alueelle. Kaavan mukaisella toiminnalla olisi todennäköisesti erittäin kielteisiä vaikutuksia herkkään suolampeen. Hältingträsk-lammen ympäristö on myös merkittävä virkistyspaikka jo nykyisellään. Norrbergetin maa-aineksen otto- ja käsittelyalue sijoittuu hyvin lähelle Sipoonkorven kansallispuistossa ja kaavaehdotuksessa luonnonsuojelualueella sijaitsevaa Storträsk-järveä, jonka virkistysarvo on erittäin merkittävä.

Maa-aineksen otto- ja käsittelyalueiden ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee painottaa vaikutuksia valuma-alueisiin sekä luonto- ja virkistysarvoihin. Lisäksi tulee huomioida asuinalueille sekä itse toiminnasta että liikenteestä aiheutuvat haitat.

#### Käsittely

24.03.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Timo Pyhälähti: Kappaleen 7 jälkeen lisäys:

Virkistysalueiden kaavamerkintä- ja määräyksiä pitäisi tarkentaa siten, että ne turvaavat paremmin alueiden luontoarvojen ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Kannattajat: Leo Stranius

Vastaehdotus:

Timo Pyhälähti: Kappaleen 30 jälkeen: Ribbingön ja Granön (Sipoo) välille esitetty ajoneuvoliikenteen yhteystarvemerkinä pitää poistaa.



Kannattajat: Leo Stranius

Vastaehdotus:

Timo Pyhälähti:

Kappaleen 35 jälkeen omaksi kappaleekseen:

Talosaaren halki esitetty katulinjaus tulisi muuttaa ulkoilureitiksi. Esitetty tieyhteys haittaisi Talosaaren käyttämistä metsäisenä virkistysalueena ja ratsutilaa. Riittävä tieyhteys on jo nyt olemassa Uuden Porvoontien kautta.

Kannattajat: Leo Stranius

Vastaehdotus:

Timo Pyhälähti: Kappaleen 37 loppuun lisäyksenä:

Sipoonkorven suojelualueiden eteläosan maankäyttöä tulee rakentamisen ja maanlajitysalueiden sijoittamisen osalta selvittää uudestaan, jotta säilyvien metsien määrä voidaan lisätä.

Pientalovaltaista asutusta sekä maa-aineksen otto- ja käsittelyaluetta on esitetty arvometsiin ja Hältzingträsketin valuma-alueelle. Alue on todettu erityisen arvokkaaksi mm. Uudenmaan 4.

vaihemaa-kuntakaavan zonation-analyysissä ja se on maakunnallisesti arvokas lintualue. Alueelle pitäisi laajentaa ulkoilualue-merkintää tai käyttää luo- tai SL-merkintää. Alueen halki esitetty uusi tieyhteys tulisi poistaa.

Kannattajat: Leo Stranius

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus:

Kappaleen 35 jälkeen omaksi kappaleekseen:

Talosaaren halki esitetty katulinjaus tulisi muuttaa ulkoilureitiksi. Esitetty tieyhteys haittaisi Talosaaren käyttämistä metsäisenä virkistysalueena ja ratsutilaa. Riittävä tieyhteys on jo nyt olemassa Uuden Porvoontien kautta.

Jaa-äännet: 2

Miriikka Laakkonen, Anita Vihervaara

Ei-äännet: 5

Alviina Alametsä, Joonas Haavisto, Sirpa Norvio, Timo Pyhälähti, Leo Stranius

Tyhjä: 2

Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki

2 äänestys



JAA-ehdotus: Esityksen mukaan  
EI-ehdotus: Kappaleen 30 jälkeen: Ribbingön ja Granön (Sipoo) välille  
esitetty ajoneuvoliikenteen yhteystarvemerkintä pitää poistaa.

Jaa-äännet: 4

Joona Haavisto, Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki, Anita Vihervaara

Ei-äännet: 3

Alviina Alametsä, Timo Pyhälähti, Leo Stranius

Tyhjä: 2

Miriikka Laakkonen, Sirpa Norvio

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Kappaleen 37 loppuun lisäyksenä:

Sipoonkorven suojelualueiden eteläosan maankäyttöä tulee rakentamisen ja maanlajitusalueiden sijoittamisen osalta selvittää uudestaan, jotta säilyvien metsien määrä voidaan lisätä.

Pientalovaltaista asutusta sekä maa-aineksen otto- ja käsittelyaluetta on esitetty arvometsiin ja Hältingträsketin valuma-alueelle. Alue on todettu erityisen arvokkaaksi mm. Uudenmaan 4.

vaihemaa- ja ympäristösuojelun zonation-analyysissä ja se on maakunnallisesti arvokas lintualue. Alueelle pitäisi laajentaa ulkoilualue- ja luonnonkäyttö- tai SL-merkintää. Alueen halki esitetty uusi tieyhteys tulisi poistaa.

Jaa-äännet: 5

Joona Haavisto, Miriikka Laakkonen, Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki, Anita Vihervaara

Ei-äännet: 3

Alviina Alametsä, Timo Pyhälähti, Leo Stranius

Tyhjä: 1

Sirpa Norvio

03.03.2015 Pöydälle

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö  
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Juha Korhonen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32080  
juha.korhonen(a)hel.fi

Raimo Pakarinen (luonto ja virkistys), ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31534  
raimo.pakarinen(a)hel.fi

Suvi Haaparanta (liikenne), ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32061



08.06.2015

Kaj/2

suvi.haaparanta(a)hel.fi

Kaupunginmuseon johtokunta 24.03.2015 § 28

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Kaupunginhallituksen lausuntopyyntö 9.1.2015

## Lausunto

Kaupunginmuseon johtokunta antoi lausunnon Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta. Yleiskaava on Helsingin, Vantaan ja Sipoon yhteinen.

Yleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa pääkaupunkiseudun kaupunkirakenteen laajeneminen itään. Tavoitteena on 70 000 – 100 000 asukkaan pientalovaltainen kaupunki. Yleiskaava-alue on nyt harvaanasuttua maaseutua. Muutokset maisemassa tulevat olemaan merkittäviä. Raideliikennelinjaukset, liikennejärjestelmien infrastruktuuri ja rakentaminen muuttavat alueen rakennetuksi kaupunkiympäristöksi.

Östersundomin alueella on pitkä asutushistoria. Varhaisin asuminen asettui rannoille ja saarille. Pronssikautiset hautaröykkiöt ovat paikoilla, joista oli hyvät näköyhteydet merelle. Maanviljelyalueet, rannikko ja saaristo sekä metsäalueet ovat limittyneet toisiinsa. Merkittävät kartanoympäristöt, huvilat ja vanhat kylät ja tiet ovat alueen historiallisesti arvokasta kerrostumaa. Maisema ja luonto sekä rakennettu kulttuuriympäristö luovat vahvan alueellisen ja paikallisen identiteetin, minkä tulee olla alueen suunnittelun lähtökohtana.

”Liitosalueen rakennettu kulttuuriympäristö” (2008) on toiminut kaavan valmistelun tausta-aineistona. Kaavakartassa on esitetty valtakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet ja maakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset kohteet kohdemerkinnällä. Östersundomin kirkko on kirkkolailta suojeltu. Yleiskaavan liitekartassa (6. Kulttuuriympäristön suojelu- ja arvokohteet) on esitetty kootusti muinaisjäännökset sekä eri inventoinneissa arvetut kulttuuriympäristön arvokohteet ja -alueet. Kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeä alue on esitetty liitekartassa vaakarasterilla. Lisäksi em. liitekartassa on esitetty historialliset tielinjaukset, joista Kappelintie, Vikkulantie ja Sotungintie on merkitty yleiskaavaehdotukseen vanhoina, säilytettävänä tielinjauksina.

Björkuddenin huvila ja sen ympäristö on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Björkuddenin arvot konkretisoituvat rakennuksissa, viherympäristössä, niemen maisemallisessa asemassa





ja sen suhteessa laajempaan merenlahtien muodostamaan maisemaan. Alueen maankäyttö on suunniteltava siten, että se on sopusoinnussa paikan historiallisten ominaispiirteiden ja niiden jatkuvuuden turvaamisen kanssa.

Kaavakartalle on merkitty Karhusaaresta Björkuddenin niemen länsipuolelle sijoittuva kevyen liikenteen siltayhteys. Kaupunginmuseon johtokunta pitää sillan rakentamista huvilaympäristöön sopimattomana. Johtokunta esittää, että siltayhteydestä Björkuddenin välittömässä läheisyydessä luovutaan.

Yleiskaavassa vain Björkudden-niemen kärki on merkitty kaavamääräyksellä: Taajama-alue, jonka ominaispiirteet säilytetään. RKY-2009 alue on laajempi, joten ominaispiirteet säilyttävän merkinnän tulisi laajuudeltaan vastata RKY-rajasta. Jatkossa tulee turvata asemakaavamääräyksiin RKY-2009 kohteiden, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen arvojen säilyminen.

Museoviraston muinaisjäänösrekisterin kiinteistä muinaisjäänöksistä yleiskaavakartalla on esitetty RKY -alueina vain ensimmäisen maailmansodan aikaiset linnoitteet Mustavuorella ja Östersundomin historiallinen kylätontti Östersundomin kartanokohteeseen kuuluvana. Muut muinaismuistolain suojaamat kohteet on huomioitu yleisissä määräyksissä seuraavasti: "Muinaismuistolain suojaamia sekä rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita koskevasta suunnitelmista on kuultava museoviranomaisia. Kohteet on esitetty yleiskaavassa tai selostuksen liitekartoissa". Hautaröykkiöt, historialliset tiet ja kylätontit ja muut kohteet on esitetty liitekartassa 6 pisteinä ja aluerajauksina. Tärkeimmät kohteet on mainittu kaavaselostuksessa.

Useimmilla edelleen käytössä olevilla historiallisilla kylätonteilla, joissa ei ole rajoitettu muinaismuistolain perusteella vallitsevaa maankäyttöä, tulee maankäyttö muuttumaan voimakkaasti yleiskaavaehdotuksen mukaan. Tämä tulee ottaa huomioon muuttuvilla maankäyttöalueilla jatkosuunnittelussa. Sama koskee autioituneita kylätontteja, jotka ovat muinaismuistolain suojaamia. Hautaröykkiöiden kohdalle on myös osoitettu voimakasta rakentamista. Arkeologisia selvityksiä ja kaivauksia edellytetään tehtävän näissä tapauksissa alemmilla kaavatasoilla. Muinaismuistolain 15 § velvoittaa rakennushankkeiden toteuttajan kustantamaan tästä mahdollisesti aiheutuvat muinaisjäänöksen tutkimukset.

Kaupunginmuseon johtokunnalla ei ole muuta huomautettavaa Östersundomin yleiskaavaehdotuksesta.

Esittelijä



museonjohtaja  
Tiina Merisalo

Lisätiedot

Sari Saresto, tutkija, puhelin: +358 9 310 36483  
sari.saresto(a)hel.fi

Teknisen palvelun lautakunta 19.03.2015 § 65

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Östersundom-toimikunnan lausuntopyyntö

Lausunto

Teknisen palvelun lautakunta antoi seuraavan lausunnon  
Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta:

Östersundomin yhteisessä yleiskaavaehdotuksessa on esitetty kaupunkirakenteen voimakasta laajentamista Helsingin uudelle itäiselle kaupunginosalle. Alue muutetaan entisestä harvaan rakennetusta maaseudusta moderniksi urbaaniksi kaupunkiympäristöksi, jolle on luonteenomaista rakennettavien alueiden rajoittuminen laajoihin monimuotoisiin, osin jopa pirstaleisiin, vesistö- ja viheralueisiin. Kaavaehdotuksessa korostetaan joukko- ja yksityisajoneuvoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräliikenteen reittien tasapainoista kehittämistä.

Jotta näiden edellä mainittujen liikennemuotojen ympärivuotinen ja -vuorokautinen turvallinen sujuvuus voidaan taata, tulee kaavaehdotuksen jatkotyössä varata niiden sekä myös viheralueiden hoitoa ja kunnossapitoa varten teknisen huollon varikkoalue siten, että sieltä voidaan tarvittaessa hoitaa myös vesistöön liittyvät työtehtävät. Kaavoituksessa tulee huomioida yhdessä Staran kanssa huoltoliikenteen ja huoltotoimenpiteiden sujuva ja helppo toiminta.

Esittelijän perustelut

Östersundom-toimikunta on pyytänyt rakentamispalvelulta (jäljempänä Stara) lausuntoa Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta. Kaavaehdotuksen laadintaa on ohjannut ympäröivien kuntien edustajista koostunut Östersundom-toimikunta, jonka jäseninä ovat toimineet Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston virastopäällikkö Mikko Aho, Vantaan kaupunkisuunnittelujohtaja Tarja Laine sekä Sipoon vs. kehitysjohtaja Pekka Söyriä. Vaikka hallinnollisesti kaavaehdotus on laadittu erillään Helsingin uudesta yleiskaavasta, josta teknisen palvelun lautakunta juuri antoi oman lausuntonsa, voidaan se nähdä osana Helsingin maankäytön kokonaisratkaisua. Kaava-alueen pinta-ala on 44,5 km<sup>2</sup>, josta maa-aluetta on noin 37,0 km<sup>2</sup>. Rakentamisalueita



kaavaehdotuksessa on 20,4 km<sup>2</sup>, viheralueita 12,0 km<sup>2</sup> ja luonnonsuojelualueita 5,0 km<sup>2</sup>. Asukasmääräksi on arvioitu 70 000 - 100 000 uutta asukasta riippuen asumisväljyyden kehityksestä.

Östersundomin alue on tähän asti pääosin maaseutumaista ja harvaan rakennettua. Suurin osa suunnittelualueesta on asemakaavoittamatonta. Staran toiminta Östersundomissa on alueen Helsinkiin liittämissä jälkeä ollut yleisten alueiden osalta toistaiseksi erittäin vähäistä. Staran Vuosaaren Itäreimarintien toimipiste on ollut näiden toimintojen tukikohtana. Sieltä käsin on myös tarkoitus alkuvaiheessa hoitaa lähivuosisen Staralle mahdollisesti tulevat lisätehtävät.

Itämetron suunniteltu ulottuminen alueen itäreunaan, Majvikiin, parantaa oleellisesti alueen saavutettavuutta. Yleiskaavaehdotus painottaakin joukkoliikenteen huomattavaa lisäämistä, koska maantiejä katuverkon liikenteenvälityskyky ylittyy nykyisellä verkolla ilman ohjaavia toimenpiteitä. Suunnitelman tavoitteena on saavuttaa henkilöauto-, joukkoliikenne sekä jalankulku- ja pyöräliikenteen kulkumuotojen välinen tasapainoinen jakauma. Jotta näiden kaikkien kulkumuotojen ympärivuotinen ja -vuorokautinen turvallinen sujuvuus voidaan taata, tulee kaavaehdotuksen jatkotyössä varata niiden sekä myös viheralueiden hoitoa ja kunnossapitoa varten riittävä varikkoalue sopivan keskeisellä sijainnilla. Östersundomin yleiskaavaehdotus tuo vahvasti esille alueen merellisen leiman, missä ranta-alueiden virkistyskäyttö korostuu. Staran toimintaan kuuluu myös rantojen ja merialueen hoito ja puhdistus, joka voitaneen hoitaa tulevaisuudessa Staran meri- ja saaristoalueiden tukikohdasta nykyisellä kalustolla.

Yleiskaavaehdotuksen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa tulee mahdollisuuksien mukaan hyödyntää teknisen palvelun lautakunnan alaisten toimijoiden olemassa olevia resursseja ja asiantuntijuutta, jotta uusi Östersundomin alue olisi myös yleisten alueiden osalta toimiva, turvallinen ja viihtyisä.

#### Käsittely

19.03.2015 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan päätettiin ehdotukseen lisätä 3. kappaleen viimeinen lause: "Kaavoituksessa tulee huomioida yhdessä Staran kanssa huoltoliikenteen ja huoltotoimenpiteiden sujuva ja helppo toiminta."

#### Esittelijä

toimitusjohtaja  
Timo Martiskainen



Lisätiedot

Jyrki Määttänen, toimitilapäällikkö, puhelin: 310 38569  
jyrki.maattanen(a)hel.fi

Nuorisoasiainkeskus Nuorisotoimenjohtaja 18.3.2015

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

Östersundom-toimikunta pyytää nuorisoasiainkeskuksen lausuntoa Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta. Toimikuntaan kuuluu Helsingin, Sipoon ja Vantaan edustajia. Kaavaehdotusaineiston lisäksi lausuntopyyntö koskee kaavaluonnosvaiheen valmisteluaineistoa, jonka perusteella Östersundom –toimikunta päätti 7.5.2012, että yleiskaavaehdotusta valmistellaan 9.2.2012 päivätyn vaihtoehto B:n pohjalta.

Nuorisoasiainkeskus esittää asiasta seuraavan lausunnon:

Östersundomin yleiskaavan päätarkoitus on sijoittaa merkittävä uusien kaupunginosien kokonaisuus Helsingin yhteyteen. Kuten yleiskaavan selostuksessa mainitaan, kaavaluonnos on nimenomaan edelleen luonnos. Kyseessä on uusien kaupunginosien suunnittelu kolmen kunnan yhteisenä työskentelynä. Suunnittelussa ja rakentamisessa on runsaasti uusia mahdollisuuksia, mutta samalla koko prosessi on pitkä ja hyvin monivaiheinen. Erinomaista on, että kaavasunnitelmat ovat kaikissa vaiheissa avoimia julkiselle keskustelulle ja nuortenkin kansalaisten vaikuttamiselle.

Yleiskaavan keskeiset periaatteet ovat nuorisoasiainkeskuksen mielestä oikeaan osuneita. Metroon ja sitä tukevaan poikittaiseen raideliikenteeseen perustuva joukkoliikenne on kestävä ratkaisu. Yhteyksiä on suunniteltu Vantaalle, Sipooseen ja Vuosaaren.

Östersundomin alueen rakentamisen suunnittelu on vaiheistettu siten, että ensin rakennetaan metro. Sen jälkeen ja osin samanaikaisesti aletaan rakentaa metroasemien lähellä sijaitsevia alueita, joista tehdään rakentamistehokkuudeltaan korkeimpia. Asemien yhteyteen suunnitellaan niin julkiset peruspalvelut kuin yksityisetkin toiminnot. Seuraavassa vaiheessa aletaan vähitellen rakentaa muita alueita asema-alueiden ulkopuolelta. Näitä linjauksia tukevat puhtaaseen ympäristöön ja teknologiaan perustuvat tekniset Clean tech –valinnat. Myös pientaloihin painottuva uusi alue on oikea valinta. Matala mittakaava tuo inhimillisyyttä ja ihmisen kokoisia ratkaisuja.

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

F10680001200062637

**Alvno**

F102012566



Yhtenä periaatteena yleiskaavan suunnittelussa on lähiliikkumisen perustaminen kävelyyn ja pyöräilyyn. Niille tuotetaan tiheät ja turvalliset väylät asemien ja taajamien välillä. Alueen kevyen liikenteen väylästä kytketään jatkossa sekä Helsingin että Vantaan laajoihin pyörätieverkostoihin. Tämä tukee nuorten liikkumista luontevasti kodin, koulujen, harrastusten ja muiden toimintojen välillä. Lisäksi metro luo nopean ja selkeän yhteyden Helsingin keskustaan.

Östersundomin osa-alueet profiloituvat ja nuorisoasiainkeskuksen on otettava tämä huomioon toimintojensa suunnittelussa. Esimerkiksi Sakarinmäestä tulee koulujen ja oppilaitosten keskittymä. Östersundomin keskus on keskellä aluetta liikenneväylien risteyskohdassa. Näistä taajamista voisi löytyä sopivaa kumppanuutta tai Nk:lle toiminnan mahdollisuuksia. Linjana voisi olla yhteisiin tiloihin suuntautuminen ja yhteistä toimintaa.

Nuorisoasiainkeskuksen näkemyksen mukaan Östersundomin osayleiskaavan yksi parhaista piirteistä on, että alueella säilytetään nuorten kannalta merkittävä luonnonläheisyys ja pienimuotoisuus suuren ja tiiviin Helsingin välittömässä läheisyydessä. Luontoarvot ovat alueella merkittäviä: lukuisat viherkäytävät, laajat ja monimuotoiset ranta-alueet sekä saaret. Lapsille ja nuorille soveltuvia luontoympäristöön liittyviä toimintoja voisi rakentaa vaikkapa alueen pohjoisosan luontotoimintakeskuksen kanssa.

Lisäksi Östersundomiin suunnitellut merkittävät perusasteen ja toisen asteen koulut tarjoavat hyvät mahdollisuudet alueen nuorille opiskella oman alueensa kouluissa ilman pitkiä koulumatkoja Helsingin tai Vantaan kouluihin.

Kaiken kaikkiaan Östersundomin yleiskaavan luonnos on mainio avaus uudenlaisen Helsingin asuinalueen suunnitteluun. Luonnoksessa esille nostetut suunnittelun periaatteet ovat nuorisoasiainkeskuksen mielestä kannatettavia ja nuorten kannalta suotuisia. Hyvänä ja välttämättömänä periaatteena voidaan pitää sitä, että kaavasunnittelun etenemisen kaikissa vaiheissa varmistetaan nuorten kiinteä mukanaolo ja pidetään nuoret mukana myös kaavan toteutuksessa Helsingin yleiskaavan mallin mukaisesti.

Lisätiedot

Harri Taponen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 89036  
harri.taponen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 24.02.2015 § 29

HEL 2012-014214 T 10 03 02 00

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



---

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Östersundomin yhteisestä yleiskaavaehdotuksesta:

Jatkosuunnittelussa on huomioitava pelastuslaitoksen mahdollinen tarve sijoittaa uusi toimipiste alueelle tehokkaan pelastustoiminnan mahdollistamiseksi. Alue muutetaan maaseudusta kaupungiksi, jolloin alueen riskit muuttuvat ja kasvavat väestömäärän ja liikenteen lisääntyessä.

Esittelijä

pelastuskomentaja  
Simo Wecksten

Lisätiedot

Katja Seppälä, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31236  
katja.seppala(a)hel.fi



08.06.2015

Kaj/3

## § 626

### Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 22 ja 23 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

asuntotuotantotoimikunta	27.5.2015
kaupunkisuunnittelulautakunta	2.6.2015
kiinteistölautakunta	28.5.2015
rakennuslautakunta	2.6.2015
asuntotuotantotoimisto - toimitusjohtaja	26.5.2015

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

#### Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045  
katri.erroll(a)hel.fi  
Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028  
timo.harmala(a)hel.fi  
Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024  
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

#### Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Anni Sinnemäki

#### Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045  
katri.erroll(a)hel.fi  
Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028  
timo.harmala(a)hel.fi  
Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024  
tanja.sippola-alho(a)hel.fi



08.06.2015

Kaj/3

---

## Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

---

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566





08.06.2015

## MUUTOKSENHAKUOHJEET

### 1

#### MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 601, 602, 609, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625 ja 626 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

### 2

#### VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 603, 604, 607 ja 608 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

#### Valitusoikeus

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianomainen)
- kunnan jäsen.

#### Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

#### Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä



08.06.2015

- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

### Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi  
Postiosoite: Radanrakentajantie 5  
00520 HELSINKI  
Faksinumero: 029 56 42079  
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5  
Puhelinnumero: 029 56 42000

### Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, jolla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä



08.06.2015

- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

### Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 97 euron oikeudenkäyntimaksun.

### Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto, Energia ja Satama)

(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)

(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)

(09) 310 13703 (Sivistystoimi)

(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

## 3

### VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 605 ja 606 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

### Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Yleiskaavan, asemakaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä muu viranomaisen toimialaansa kuuluvissa asioissa



08.06.2015

- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan.

### Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen, asianosaisen ja muun valittamaan oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

### Valitusperusteet

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomais on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

### Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi  
Postiosoite: Radanrakentajantie 5  
00520 HELSINKI  
Faksinumero: 029 56 42079  
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5  
Puhelinnumero: 029 56 42000

### Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.



08.06.2015

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai ehyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

### Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 97 euron oikeudenkäyntimaksun.

### Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: 09 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11–13

Puhelinnumero: 09 310 13701



08.06.2015

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

#### 4 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 610 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

##### Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

##### Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

##### Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomais on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

##### Valitusviranomais

**Postiosoite**  
PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**  
Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**  
+358 9 310 1641  
**Faksi**  
+358 9 655 783

**Y-tunnus**  
0201256-6

**Tilinro**  
FI0680001200062637  
**Alvno**  
FI02012566



08.06.2015

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Postiosoite: Radanrakentajantie 5  
00520 HELSINKI

Faksinumero: 029 56 42079

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5

Puhelinnumero: 029 56 42000

### Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.



08.06.2015

## Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 97 euron oikeudenkäyntimaksun.

## Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto, Energia ja Satama)  
(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)  
(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)  
(09) 310 13703 (Sivistys- ja henkilöstötoimi)  
(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

## 5

### OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 611, 612 ja 613 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

### Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

### Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.





08.06.2015

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkipäivä, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

### Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto, Energia ja Satama)

(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)

(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)

(09) 310 13703 (Sivistystoimi)

(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

### Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä



08.06.2015

---

- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

### Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

---

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566



08.06.2015

---

## Kaupunginhallitus

Tatu Rauhamäki  
puheenjohtaja

Lauri Menna  
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Laura Rissanen

Hannu Oskala

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaimossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 16.06.2015.

---

**Postiosoite**

PL 1  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alvno**

FI02012566